

Powiat Gniezno

tu powstała Polska

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU
GNIEŹNIEŃSKIEGO
NA LATA 2022–2030

Spis treści

Spis treści.....	1
1. Wstęp	2
2. Wnioski z diagnozy sytuacji środowiskowo-przestrzennej, społecznej i gospodarczej.....	3
3. Wyzwania oraz scenariusze rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego	20
4. Wizja, misja, cele	38
5. Priorytety i kierunki działań.....	43
6. System zarządzania.....	50
6.1. Wdrażanie i monitoring.....	50
6.2. Ramy finansowe i źródła finansowania	51
6.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań.....	52
7. Spójność Strategii z założeniami polityk krajowych i regionalnych.....	63
7.1. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk krajowych	63
7.2. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk regionalnych	64
8. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	66
9. Spis rysunków, tabel i wykresów.....	69
10. Załączniki	70

1. Wstęp

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022–2030 opracowana została z myślą o koordynacji i realizacji działań rozwojowych przez instytucje powiatowe. Stworzona została przede wszystkim przez przedstawicieli instytucji Powiatu Gnieźnieńskiego. Jednocześnie należy podkreślić, iż ustalenie roli poszczególnych instytucji nastąpiło po opracowaniu wnikliwej i wielokryterialnej diagnozy społeczno-gospodarczej oraz przestrzennej powiatu gnieźnieńskiego. W diagnozie przeanalizowano zjawiska i trendy ogólnorozwojowe, które w największym stopniu determinować będą politykę rozwoju nie tylko samorządu powiatowego, ale również samorządów gminnych, wojewódzkiego, instytucji szczebla centralnego oraz partnerów społecznych i gospodarczych.

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022–2030 określiła rolę instytucji powiatowych i wskazała przede wszystkim na potencjał kreowania rozwiązań rozwojowych, dla których Powiat Gnieźnieński może być realizatorem o wysokich kompetencjach. Dotyczy to w szczególności kwestii administracji, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji poziomu ponadpodstawowego. Ponadto powiat wypełnia istotną lukę w koordynacji i moderacji procesów rozwojowych, które wykraczają poza granice administracyjne jednej gminy, a dla których ważna jest koordynacja z poziomu lokalnego. Ta rola wynika z dobrej wiedzy i znajomości uwarunkowań lokalnych, specyficznych dla rozwoju przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego. Nie bez znaczenia jest również związek emocjonalny Zarządzających Powiatem, jak też pracowników samorządu powiatowego w realizacji działań na rzecz rozwoju swojego miejsca do życia. Instytucje powiatowe wypracowały swój unikalny system powiązań i relacji partnerskich. Takie podejście do integrowania i koordynowania rozwoju w wymiarze ponadlokalnym jest pożądane z perspektywy realizacji polityki rozwoju regionalnego, co określone zostało m. in. w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030, jak również w Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego 2030.

2. Wnioski z diagnozy sytuacji środowiskowo-przestrzennej, społecznej i gospodarczej

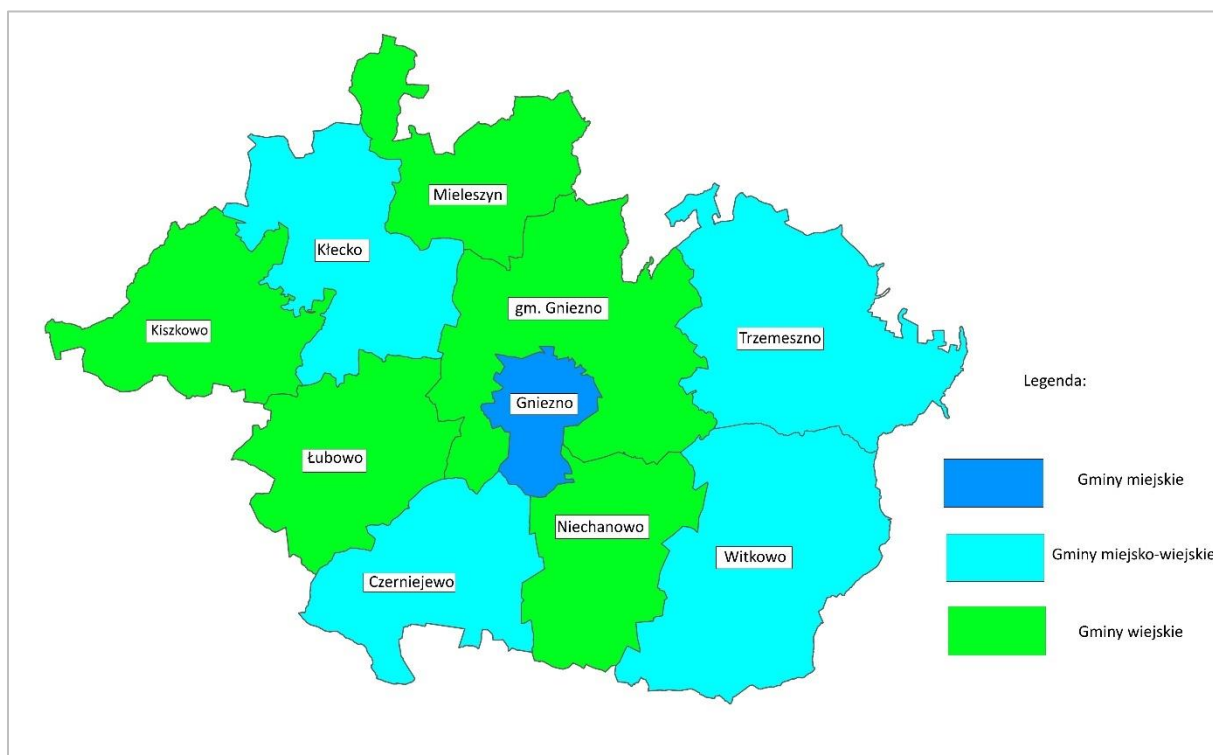
Sfera środowiskowa

Powiat gnieźnieński leży w środkowo-zachodniej części Polski w województwie wielkopolskim i zajmuje powierzchnię 1255 km². Graniczy z powiatami: od południa słupeckim i wrzesińskim, od zachodu z poznańskim, od północy wągrowieckim oraz żnińskim (województwo kujawsko-pomorskie), od wschodu z mogileńskim (województwo kujawsko-pomorskie).

W skład powiatu gnieźnieńskiego wchodzi 10 gmin:

- jedna gmina miejska: Gniezno,
- cztery gminy miejsko-wiejskie: Czarniejewo, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo,
- pięć gmin wiejskich: Gniezno, Kiszkowo, Łubowo, Mieleszyn, Niechanowo.

Rysunek nr 1. Podział administracyjny powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przestrzeń powiatu gnieźnieńskiego zaliczono do tzw. strefy umiarkowanego rozwoju działalności rolniczej. Obszar ten charakteryzuje się przewagą średnich i dobrych warunków klimatyczno-glebowych, a także dobrymi warunkami organizacyjnymi dla prowadzenia produkcji rolnej. Rolnictwo na terenie powiatu gnieźnieńskiego jest dobrze rozwinięte, co przekłada się na rolniczo - przemysłowy charakter powiatu. Wpływa na to wysoka wydajność produkcji rolnej oraz stosunkowo korzystna wielkość gospodarstw rolnych.

Lesistość w powiecie gnieźnieńskim (14,6%) jest niższa od lesistości w województwie wielkopolskim (25,8%) oraz w kraju (29,6%). Najbardziej zalesioną gminą powiatu jest gmina Czarniejewo, w której

lasy stanowią 30,9%. Dużym stopniem zalesienia charakteryzują się gminy: Mieleszyn (24,8%) oraz Witkowo (21,3%)

Powiat gnieźnieński charakteryzuje się niskim na tle kraju udziałem powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem. Tylko 13% powierzchni powiatu stanowią obszary chronione.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego występuje około 40 jezior o powierzchni powyżej jednego hektara. Największym jeziorem jest jezioro Niedzięgiel, położone na terenie gminy Witkowo. Rzeki powiatu stanowią łącznie 256 km, natomiast kanały 86 km. Do głównych rzek należą: Wełna, Mała Wełna, Struga Gnieźnieńska, Struga Witkowska oraz Mieszna. Natomiast najdłuższymi kanałami są: Trzemżał, Folusz i Zieleń. Dane dla wód płynących wskazywały na zły stan, podobną sytuację odnotowano w przypadku jezior.

Zjawiskiem potęgującym problemy związane z wprowadzaniem zanieczyszczeń do wód jest obserwowany od lat niekorzystny bilans wodny w regionie – opady i spływ jednostkowy są poniżej średniej krajowej. Stan ilościowy wód podziemnych, spowodowany jest niskim zasilaniem z opadów oraz intensywną eksploatacją wód podziemnych. Tę negatywną sytuację pogłębiają: powiększająca się powierzchnia uszczelniona (m.in. rozwój urbanizacyjny), odwodnienia górnicze (w szczególności związane z odkrywkową eksploatacją węgla brunatnego) i niewystarczające zalesienie.

Ważnym czynnikiem wpływającym negatywnie na stan wód jest niedostateczne wyposażenie terenów wiejskich oraz terenów rekreacyjnych w sieci kanalizacyjne, pomimo intensywnego rozwoju infrastruktury technicznej na terenach wiejskich w ostatnich latach. Największe deficyty w dostępie do sieci kanalizacyjnej widoczne były w przestrzeniach wiejskich – gminy Gniezno (20,6% mieszkańców korzystających z kanalizacji) i Niechanowo (44,9%).

W przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego gospodarka odpadami prowadzona jest w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie. Został on uruchomiony w 2015 roku. Swym zasięgiem obejmuje gminy: Gniezno (miasto), Gniezno, Czarniejewo, Kiszkowo, KłECKO, Łubowo, Niechanowo, Trzemeszno, Witkowo, Września, Nekła, Miłosław, Kołaczkowo, Pyzdry. Pomimo uregulowania gospodarki odpadami na terenie powiatu problemem wciąż jest zjawisko zaśmiecenia. Wynika to m.in. z niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców.

Ważnym zagadnieniem związanym z gospodarką odpadami w powiecie gnieźnieńskim jest likwidacja wyrobów zawierających azbest. Powiat Gnieźnieński posiada, przyjęty Uchwałą nr XIX/201/2008 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 24 czerwca 2008 r. (z późn. zm.), Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Gnieźnieńskiego.

Zagadnienia ochrony powierzchni ziemi na terenie powiatu gnieźnieńskiego związane są eksploatacją zasobów mineralnych. Na terenie powiatu eksploatowane są wyłącznie kruszywo naturalne, skała pochodzenia mineralnego, stosowana głównie w produkcji zapraw budowlanych i betonów oraz budowy dróg. Aktualnie w obrocie prawnym funkcjonuje 45 koncesji upoważniających przedsiębiorców do prowadzenia działalności polegającej na wydobywaniu kruszywa naturalnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego.

Zagrożeniem dla powierzchni ziemi i jednocześnie bezpieczeństwa publicznego jest występowanie na terenie powiatu osuwisk i terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi.

7,4% powierzchni powiatu gnieźnieńskiego objętej było obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2019 r., tj. o 10,4% więcej niż w 2012 r. Wskaźnik ten był zdecydowanie niższy w porównaniu do województwa (21,1%) i kraju (31,2%).

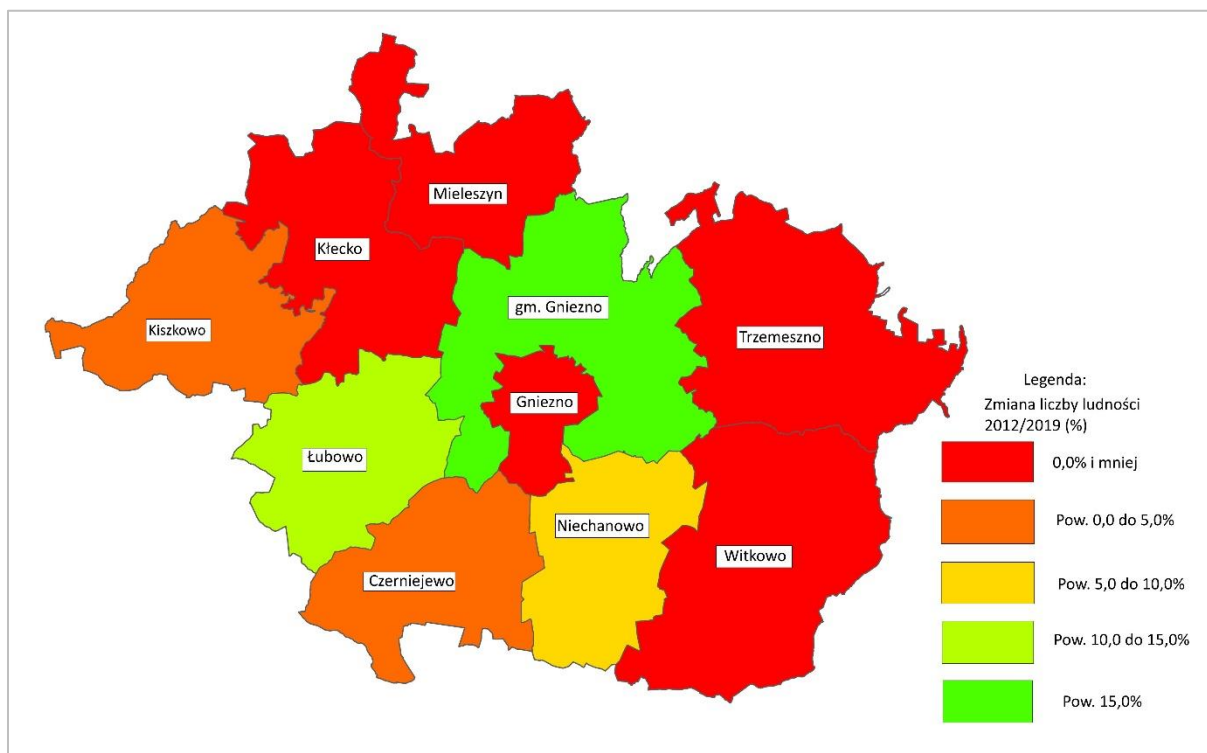
Powiat gnieźnieński obfituje w historyczne pozostałości dawno minionych czasów, z których najważniejsze znajdują się w Gnieźnie. Pozostałe na terenie tworzącym powiat gnieźnieński gmin: Czarniejewo, Kiszkowo, Kłecko, Łubowo, Mieleszyn, Niechanowo, Trzemeszno i Witkowo. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego znajdują się dwa Pomniki historii – Katedra Gnieźnieńska i wyspa Ostrów Lednicki.

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym rzeki, jeziora, obszary chronione. 2. Potencjał dziedzictwa kulturowego kształtujący obecną funkcję turystyczną, w tym marka i rozpoznawalność powiatu gnieźnieńskiego, Gniezna oraz obiektów związanych z historią Polski. 3. Rozwinięty system gospodarki odpadami, przy zróżnicowanym poziomie segregacji odpadów w poszczególnych gminach, wieloletnie działania z zakresu oczyszczania powiatu gnieźnieńskiego z azbestu. 4. Silnie rozwinięta funkcja rolnicza, bazująca na wysokim potencjale przyrodniczych zasobów glebowych (rolnicza przestrzeń produkcyjna), w tym rozwój nowych branż rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolniczego. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niedostatecznie rozwinięty system sieci kanalizacyjnej, wpływający na zły stan wód powierzchniowych oraz niekorzystne uwarunkowania urbanizacyjne dla rozwoju sieci kanalizacyjnej (rozproszone osadnictwo). 2. Zjawisko zaśmiecenia, w tym lasów, które jest wynikiem m. in. niskiej świadomości ekologicznej oraz postaw sprzecznych z duchem społecznym. Wciąż niska świadomość ekologiczna mieszkańców oraz niski stan wiedzy nt. zjawisk problemowych związanych ze środowiskiem. 3. Zwiększenie presji na środowisko związane z urbanizacją, rozwojem gospodarczym i rozwojem infrastruktury, w tym degradacja/ zajęcie zasobów gruntów, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie osuwisk. 4. Niski poziom lesistości, co negatywnie wpływa na bilans wodny, zanieczyszczenie powietrza. 5. Niski odsetek powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, przy dość dużej skali zjawisk związanych z rozwojem urbanizacyjnym.

Sfera społeczna

W 2019 roku powiat zamieszkały był przez 145 418 mieszkańców, natomiast w 2012 roku przez 144 660 osób. Oznacza to, że w tym okresie odnotowano wzrost liczby ludności powiatu o 0,52%. Warto jednak zwrócić uwagę, że wzrost wynika ze wzrostu liczby ludności 5 z 10 gmin z terenu powiatu. Największy wzrost odnotowano w gminach: wiejskiej Gniezno (19,71%), Łubowo (10,65%), Niechanowo (5,07%), Czarniejewo (1,12%) oraz w gminie Kiszkowo (0,65%). Największy ubytek odnotowano w mieście Gniezno (-2,74%) i gminie Kłecko (-1,78%).

Rysunek nr 2. Zmiana liczby ludności w powiecie gnieźnieńskim (2012/2019)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W skali kraju oraz województwa wielkopolskiego można zaobserwować dynamiczne zmiany struktury wiekowej ludności. Podobne zjawiska, choć z mniejszą intensywnością zachodziły w powiecie gnieźnieńskim. Najwyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w powiecie gnieźnieńskim odnotowano w 2019 roku w gminach: Czarniejewo (23,4%), w mieście Gniezno (20,3%) oraz w gminie Witkowo (20,0%). Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (19,1%) w powiecie był niższy od wartości notowanej dla województwa (20,4%) oraz kraju (21,4%). W okresie od 2012 do 2019 roku odnotowano spadek odsetka ludności w wieku produkcyjnym z 65,3% do 61,1%.

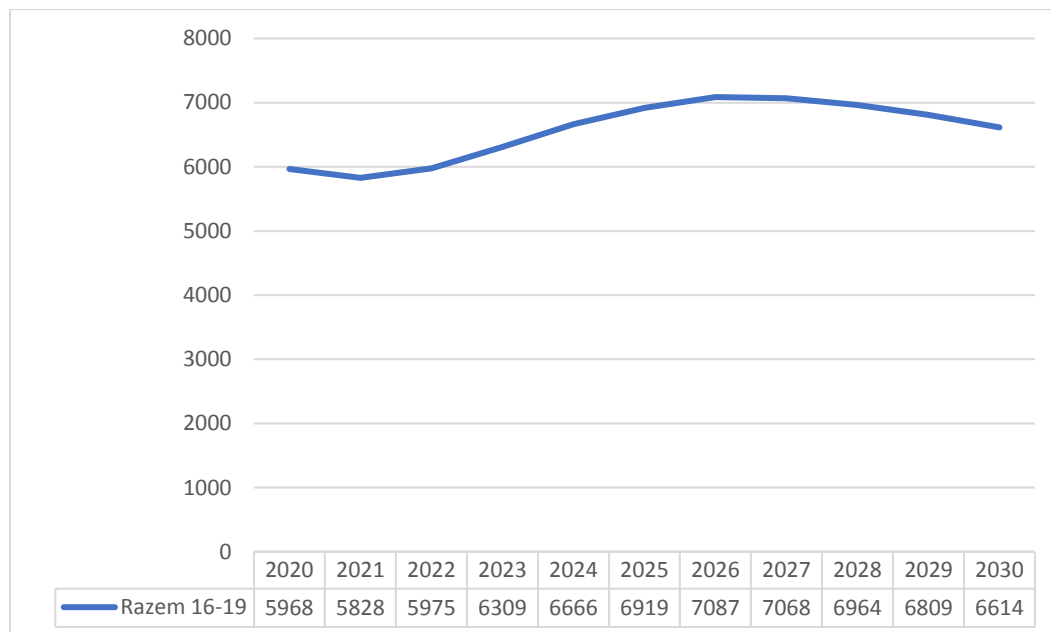
Dane średnioroczne salda migracji ogółem za okres od 2012 do 2019 roku wskazują na nieznaczny odpływ mieszkańców z powiatu gnieźnieńskiego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim notowano średnioroczne ujemne saldo migracji wynoszące -0,5, w porównaniu do dodatniego 0,2 dla województwa. Największe dodatnie średnioroczne saldo notowano w gminach: wiejskiej Gniezno (19,7), oraz w gminie Łubowo (9,2). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach: Kłecko (-5,3) i Witkowo (-4,9).

Korzystnie na tle kraju i województwa kształtował się przyrost naturalny w powiecie gnieźnieńskim. W okresie od 2013 do 2019 roku był on dodatni, co należy uznać za korzystne zjawisko. Prognoza

demograficzna wskazuje jednak na depopulację w dłuższej perspektywie czasu. W 2050 roku liczba mieszkańców powiatu może wynosić około 130 tys. osób, czyli mniej o około 15 tys. osób w stosunku do 2019 roku.

Prognoza demograficzna dla ludności w wieku 16-19 lata, a więc grupy wieku kluczowej dla funkcjonowania edukacji poziomu ponadpodstawowego, wskazuje na przyszły wzrost liczby potencjalnych uczniów. W 2020 roku liczba osób w wieku 16-19 w powiecie gnieźnieńskim wynosiła niecałe 6,0 tys. osób. Prognozuje się, że w 2026 roku liczba osób w tym wieku wyniesie ponad 7 tys. osób, po czym w perspektywie do 2030 roku zacznie spadać do poziomu 6,6 tys. osób.

Wykres nr 1. Liczba ludności powiatu gnieźnieńskiego w wieku 16-19 lat – prognoza do 2030 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zasoby mieszkaniowe powiatu gnieźnieńskiego tworzyło w 2019 roku 22 495 budynków. Od 2012 roku odnotowano wzrost liczby budynków mieszkalnych o 15,85%. Była to dynamika większa od notowanej w skali województwa wielkopolskiego (12,44%) oraz kraju (9,34%). Najwyższy przyrost budynków mieszkalnych w powiecie gnieźnieńskim odnotowano w gminie wiejskiej Gniezno (42,92%).

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, część z nich posiada status organizacji pożytku publicznego. Wiele zadań właściwych dla obszaru działania administracji powiatowej jest zleczanych sektorowi pozarządowemu w postaci otwartych konkursów ofert. W powiecie gnieźnieńskim działa Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego, opracowywane są roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wg danych GUS w okresie od 2012 do 2019 roku, zarówno w kraju, jak również w województwie wielkopolskim i powiecie gnieźnieńskim, nastąpił wzrost liczby organizacji pozarządowych, co widoczne było we wskaźnikach organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Wzrost aktywności społecznej w formie inicjatyw pozarządowych wyniósł w powiecie 25%, w województwie był nieco wyższy i wyniósł 29%, a w skali kraju osiągnął 28%. Jednocześnie badania zrealizowane z mieszkańcami powiatu gnieźnieńskiego wskazują na ciągle niski poziom zaangażowania w sprawy lokalne.

Działalność kulturalna na terenie powiatu rozwija się dzięki funkcjonowaniu wielu instytucji, organizacji i placówek kulturalnych. Instytucje kultury masowej w powiecie gnieźnieńskim zlokalizowane są

w mieście Gniezno. Na terenie powiatu gnieźnieńskiego ważną rolę w propagowaniu kultury i integracji społecznej na poziomie lokalnym pełnią biblioteki. W powiecie widoczny był trend spadkowy zainteresowania ofertą bibliotek, jeśli chodzi o liczbę czytelników, przy wzroście aktywności czytelniczej.

Samorządową instytucją kultury powiatu jest Centrum Kultury „Scena to dziwna”, które powstało w 2009 roku. Baza lokalowa Centrum jest bardzo dobra. Układ funkcjonalny wewnątrz budynku dostosowany jest do potrzeb instytucji kultury i służy skutecznej oraz efektywnej realizacji polityki kulturalnej i organizacji działalności kulturalnej i artystycznej.

Za sferę sportu i rekreacji oraz jej rozwój na terenie gmin powiatu odpowiadają poszczególne ośrodki sportu i rekreacji, które zgodnie ze statutami, zajmują się realizacją zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkańców i przyjezdnych gości w obszarze kultury fizycznej i sportu. Istotną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego pełnią lokalne kluby sportowe. Na tle województwa wielkopolskiego (275) powiat gnieźnieński (273) charakteryzował się w 2018 roku nieco niższą wartością wskaźnika osób ćwiczących na 10 tys. mieszkańców. Najniższą wartość wskaźnika osób ćwiczących w klubach sportowych w relacji do liczby mieszkańców odnotowano w gminie Gniezno (52) oraz Mieleszyn (0,0), najwyższą w gminie Kiszkowo (382) i Niechanowo (512).

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego nadzoruje działalność Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Gnieźnie. W obu instytucjach ochrony zdrowia podlegających powiatowi realizowane były zadania związane z modernizacją ich bazy lokalowej i doposażaniem w pomoce dydaktyczne.

Baza lokalowa została oceniona umiarkowanie w przypadku Szpitala i dobrze przez Zakład Opiekuńczo-Leczniczy SP ZOZ. Na infrastrukturę Szpitala składają się zarówno nowoczesne, przystosowane do wszelkich wymagań przestrzenie nowego budynku jak i przestrzenie zdecydowanie starsze, wymagające znacznych nakładów finansowych. Główne problemy działalności instytucji ochrony zdrowia powiatu dotyczą dostępności i jakości usług publicznych. Wymagają one w dalszym ciągu modernizacji bazy lokalowej (remonty, termomodernizacja), przy ocenie infrastruktury powyżej umiarkowanej oraz dalszych udogodnień dla osób niepełnosprawnych.

Wg danych GUS w 2019 r. w powiecie gnieźnieńskim funkcjonowały 62 przychodnie ogółem (o 2 mniej w porównaniu do 2012 r.). Na 10 tys. ludności powiatu przypadały 4 przychodnie (podmioty ambulatoryjne), podczas gdy w województwie wielkopolskim i kraju było ich 6. Dostępność do opieki lekarskiej w powiecie nie zmieniła się w okresie od 2012 r. podczas gdy w kraju i województwie widoczne były znaczne tendencje wzrostowe (wzrost o 20% wskaźnika przychodni na 10 tys. ludności). Wskaźnik lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2019 r. w powiecie gnieźnieńskim (26,7) był niższy w porównaniu do danych dla województwa (36,7) oraz kraju (58,8). Warto zwrócić uwagę, że od 2013 roku w powiecie gnieźnieńskim odnotowano tylko nieznaczny wzrost tego wskaźnika (2%).

W analizowanym okresie od 2012 r. w placówkach oświatowych realizowane były zadania związane z modernizacją bazy lokalowej i doposażaniem w pomoce dydaktyczne. Główne problemy działalności placówek oświatowych powiatu dotyczą dostępności i jakości usług publicznych. Wymagają one w dalszym ciągu modernizacji bazy lokalowej (remonty, termomodernizacja) oraz poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych. Problemy dotyczą także kadr oraz finansowania. Kadra placówek oświatowych powiatu systematycznie uczestniczy w podnoszeniu wiedzy i wykazuje dużą aktywność w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez udział w kursach, szkoleniach, studiach

podyplomowych. Coraz większa wiedza, kompetencje i umiejętności zawodowe pracowników pozwalają na poszerzanie oferty i podnoszenie jakości świadczonych usług. W zakresie przygotowania kadr i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami największe zapotrzebowanie dotyczy doskonalenia umiejętności w zakresie porozumiewania się językiem migowym.

Miasto Gniezno jest miejscem, w którym koncentruje się potencjał edukacyjny w przestrzeni powiatu. W okresie od 2012 do 2019 w powiecie gnieźnieńskim obserwowano spadek liczby uczniów szkół ogólnokształcących, przy jednoczesnym, wyraźnym wzroście liczby osób uczących się w technikach oraz w szkołach zawodowych (szkołach branżowych), od momentu ich utworzenia.

W powiecie gnieźnieńskim odnotowano zauważalny wzrost odsetka dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym (wzrost o 32%). We wszystkich gminach powiatu wskaźnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym był na stosunkowo wysokim poziomie – powyżej 60%, z wyjątkiem gminy Mieleszyn (45,7%).

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej powiatu skoncentrowane były na wspieraniu rodziny, organizowaniu opieki zastępczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych oraz pomocy osobom zagrożonym marginalizacją społeczną i zawodową. Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej powiatu dotyczą dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, braku miejsc noclegowych przy Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także braku chętnych osób do zamieszkania w DPS (spowodowane prawdopodobnie pandemią). Placówki pomocy społecznej w zakresie bazy i infrastruktury lokalowej zostały ocenione dobrze, umiarkowanie i dobrze w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych.

W powiecie gnieźnieńskim wg danych GUS w okresie od 2012 do 2019 odnotowano spadek ilości gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców. Wartość wskaźnika w powiecie gnieźnieńskim w 2019 r. (185 gospodarstw tj. o 34,27% mniej niż w 2012 roku) była niższa w porównaniu do średniej w kraju (215) i województwa wielkopolskiego (203).

W roku 2019 wg danych GUS najczęściej przyczyn przyznania pomocy społecznej dotyczyło długotrwałej lub ciężkiej choroby (1761), ubóstwa (1450), niepełnosprawności (1232) oraz bezrobocia (1065). W okresie od 2014 do 2019 roku odnotowano spadek przyznanych świadczeń pomocy społecznej, co skorelowane było z poprawą sytuacji na rynku pracy, z wyjątkiem długotrwałej lub ciężkiej choroby (wzrost o 12%), alkoholizmu (wzrost o 18%), narkomanii (wzrost o 30%) oraz kłęski żywiołowej lub ekologicznej (wzrost o 133%).

W okresie od 2012 do 2019 odnotowano w powiecie prawie 80% spadek ilości osób długotrwale bezrobotnych. Wg danych GUS na koniec 2019 roku w powiecie było 706 osób długotrwale bezrobotnych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim było niecałe 5,0 osób długotrwale bezrobotnych, co było wartością niższą od średniej dla województwa wielkopolskiego (5,2) oraz kraju (11,3). Największe natężenie zjawiska długotrwałego bezrobocia odnotowano w gminie Witkowo (6,9) oraz gminie wiejskiej Gniezno (5,7).

Wg danych GUS powiat gnieźnieński charakteryzował się stosunkowo korzystnymi wartościami wskaźników przestępczości w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W 2019 roku stwierdzono 142 przestępstwa w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców powiatu. Była to wartość zdecydowanie niższa od średniej dla województwa wielkopolskiego (181) i średniej krajowej (208).

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Stabilna sytuacja demograficzna powiatu ogółem, bazująca m. in. na dodatnich wskaźnikach ruchu naturalnego (przewaga urodzeń nad zgonami). 2. Korzystna sytuacja demograficzna w odniesieniu do ludności w wieku 16-19 lat w perspektywie 2030 roku, co oznacza zachowanie stabilności systemu kształcenia ponadpodstawowego. 3. Rozwój i podnoszenie jakości zasobów mieszkaniowych na terenie powiatu, szczególnie dynamiczny na terenach podmiejskich. 4. Rozwijający się potencjał społeczeństwa obywatelskiego, widoczny w liczbie organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców, przy jednoczesnym dużym zróżnicowaniu przestrzennym tego zjawiska w powiecie. 5. Rozwinięty system pomocy społecznej, w tym rozwijający się system rodzinnej pieczy zastępczej, doświadczona kadra pomocy społecznej. 6. Wysoka aktywność i działalność instytucji kultury w powiecie gnieźnieńskim, która jest dobrze oceniana przez mieszkańców, z dobrze rozwiniętą bazą lokalową, skoncentrowaną w Gnieźnie. 7. Rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji, bazująca m. in. na obiektach gminnych i szkolnych, poddana modernizacji w ostatnich latach. 8. Wysokie wskaźniki uczestnictwa mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży w zorganizowanej ofercie klubów sportowych, przy trendzie wzrostowym. 9. Rozwijająca się oferta i infrastruktura opieki zdrowotnej, w tym funkcjonujący Szpital Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gnieźnie, przy jednoczesnej konieczności ponoszenia dalszych, znacznych nakładów w związku z jej modernizacją. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duże zróżnicowanie zjawisk i sytuacji demograficznej w przestrzeni powiatu, w tym występowanie obszarów o szczególnie dużej dynamice starzenia się społeczeństwa (m. in. Gniezno) oraz depopulacji i ujemnego długotrwałego salda migracji (gminy: Mieleszyn, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo). 2. Zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy niekorzystnym trendzie długoterminowym, co wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki na terenie powiatu. Zmniejszanie potencjału reprodukcyjnego powiatu, co w perspektywie wieloletniej wpływać będzie na spadek liczby mieszkańców powiatu. 3. Trend spadkowy zainteresowania wybraną ofertą kulturalną, w tym spadek liczby czytelników bibliotek. 4. Wciąż niski poziom zaangażowania i zainteresowania mieszkańców w sprawy lokalne. 5. Duże zróżnicowanie przestrzenne w dostępności do zorganizowanej oferty klubów sportowych, w tym występowanie przestrzeni niskiej dostępności do takiej oferty (m. in. gminy Gniezno, Czarniejewo). 6. Znaczne potrzeby w zakresie kształtowania dostępności do obiektów i instytucji publicznych dla osób defaworyzowanych, w tym oświaty, pomocy społecznej. 7. Istniejące deficyty w zakresie dostępności do przedszkoli, znaczne zróżnicowanie przestrzenne zjawiska w skali powiatu, z gminami o niekorzystnych wartościach wskaźnika (gmina Mieleszyn). 8. Zmiana charakteru problemów społecznych, która związana jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa (samotność, choroba, niepełnosprawność, ubóstwo osób starszych). 9. Występowanie zjawiska długotrwałego bezrobocia, które może być pogłębiane przez konieczność zapewnienia opieki osobą

10. Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji, system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego.	zależnym (starzenie się społeczeństwa), korespondująca ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym.
11. Względnie korzystna sytuacja z zakresu bezpieczeństwa publicznego w powiecie gnieźnieńskim na tle kraju i województwa.	

Sfera gospodarczo-ekonomiczna

Atutem powiatu gnieźnieńskiego jest jego dobre położenie komunikacyjne i bardzo łatwy dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych w Polsce, gwarantowany przez dobrze rozwiniętą sieć komunikacji drogowej oraz dogodny dostęp do dobrze rozwiniętej sieci komunikacji kolejowej. Przez powiat gnieźnieński przebiegają najważniejsze szlaki komunikacyjne Wielkopolski.

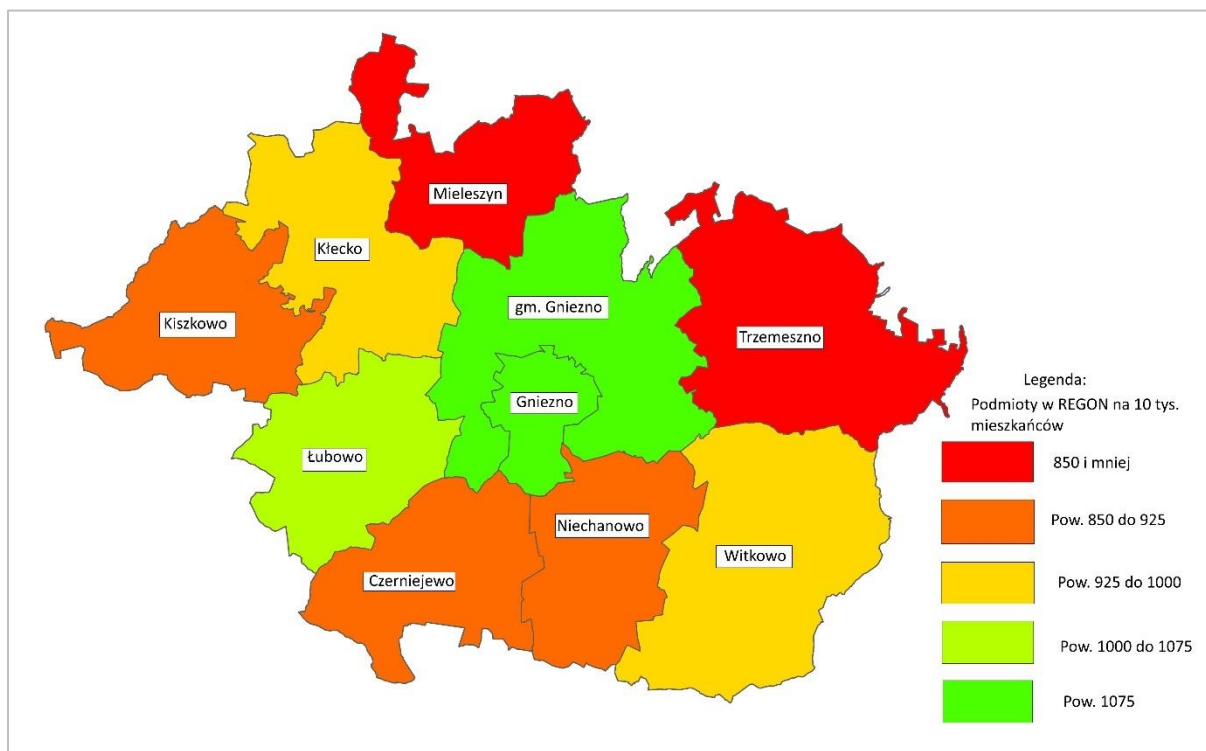
Coraz ważniejszą rolę w komunikacji w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego odgrywają ścieżki (drogi rowerowe). W okresie od 2012 do 2019 roku odnotowano znaczny przyrost długości ścieżek rowerowych w powiecie, z poziomu 27,9 km do 65,6 km w 2019 roku. Z myślą o rowerzystach Powiat Gnieźnieński wytyczył oraz oznakował nowe szlaki rowerowe. Powstało sześć, zróżnicowanych pod względem długości i trudności, tras. Każda z nich zaczyna się na gnieźnieńskim rynku i prowadzi przez najpiękniejsze i najciekawsze zakątki powiatu.

Podstawowymi dziedzinami gospodarki powiatu gnieźnieńskiego są rolnictwo oraz ściśle z nim związany przemysł rolno-spożywczy. Znajdują się tu również zakłady specjalizujące się w przemyśle drzewnym, ciężkim, chemicznym i lekkim, jak również budowlanym. Najważniejszą rolę w strukturze gospodarczej powiatu odgrywa Gniezno. Atutami Gniezna dla aktywności gospodarczej jest dobre położenie geograficzne względem układu dróg szybkiego ruchu, w tym przebieg drogi ekspresowej S5 (węzły Gniezno Południe, Kłecko, Gniezno Północ), bliski przebieg autostrady A2 (węzeł Września via DK15 – 30 km, węzeł Poznań Wschód via S5 – 40 km), bliskość międzynarodowych lotnisk: Poznań-Ławica (POZ) – 60 km, Bydgoszcz-Szwederowo (BZG) – 80 km), przebieg linii kolejowych: Wrocław-Poznań-Gniezno-Gdańsk-Olsztyn oraz Gniezno-Września-Jarocin-Oleśnica. Na obszarze miasta aktywnie funkcjonuje Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Mocną stroną Gniezna dla potencjalnych inwestorów są szkoły wyższe, w tym PWSZ o profilu inżynierskim oraz szkoły średnie o profilach technicznych. Gniezno jest rozwiniętym ośrodkiem obsługi turystycznej, w tym posiada dobrze rozwiniętą bazę noclegową.

Pozostałe gminy powiatu gnieźnieńskiego charakteryzuje rozwinięta funkcja rolnicza. Ważną funkcją jest wypoczynek i turystyka. Pozarolnicza działalność jest ukierunkowana na obsługę rolnictwa, drobną wytwórczość, usługi produkcyjne oraz mieszkalnictwo.

W okresie od 2012 do 2019 roku w powiecie gnieźnieńskim odnotowano wzrost wskaźnika pomiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców o 7%. Była to dynamika dwukrotnie niższa od notowanej w skali kraju (14%) oraz województwa wielkopolskiego (14%). Miejscem koncentracji potencjału gospodarczego i przedsiębiorczości powiatu było miasto Gniezno (1301 podmiotów na 10 tys.), gmina wiejska Gniezno (1210) oraz gmina Łubowo (1031).

Rysunek nr 3. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku

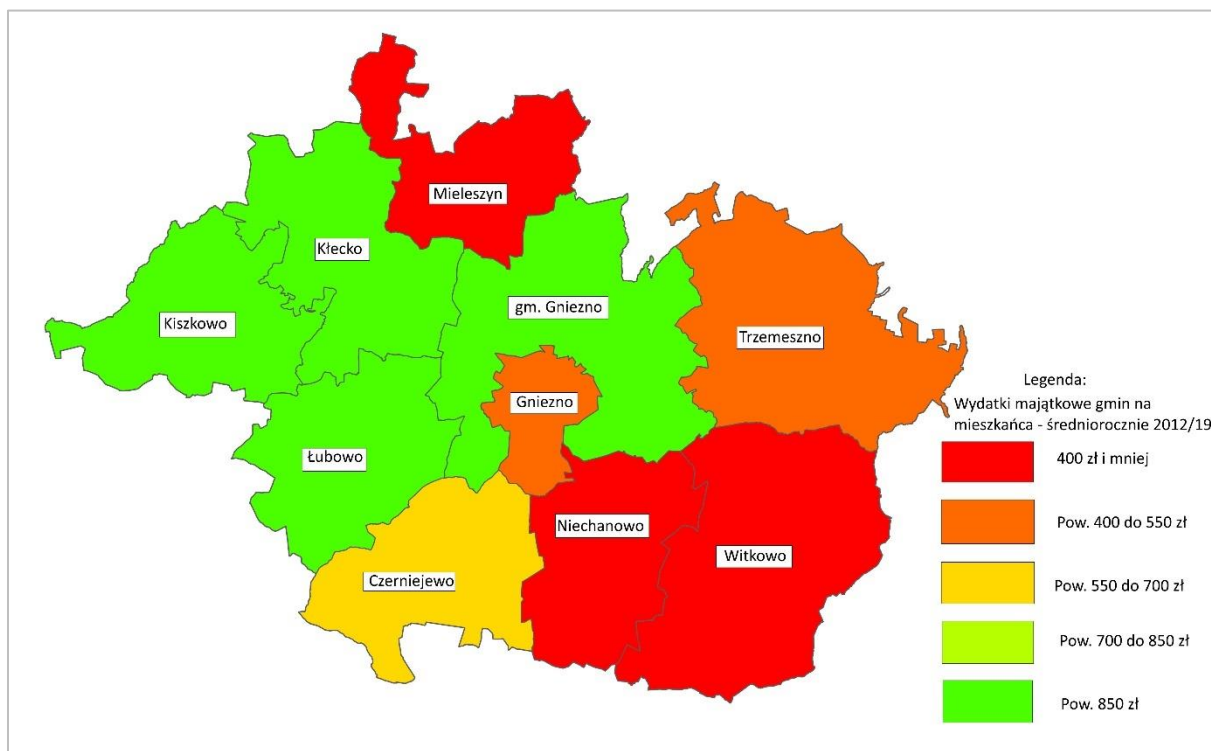
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Miasto Gniezno, gmina Trzemeszno i Łubowo na tle powiatu gnieźnieńskiego były miejscem najwyższej aktywności ekonomicznej mieszkańców w 2019 roku, co widoczne było w rozkładzie wskaźnika osób pracujących na 1000 mieszkańców. Ogółem w powiecie gnieźnieńskim odnotowano znaczący wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców, tj. aż o 57%, co była wartością 3,5-krotnie wyższą od średniej dla województwa wielkopolskiego (16%) i 4-krotnie wyższą od średniej krajowej (14%). Systematycznie rosły wynagrodzenia. Były one niższe od średniej dla województwa wielkopolskiego i kraju. W 2019 roku średnie miesięczne wynagrodzenia brutto w powiecie gnieźnieńskim wynosiły ok. 4,3 tys., podczas gdy średnia w tym czasie dla województwa wynosiła ok. 4,7 tys. zł, a dla kraju 5,2 tys. zł.

Jednym z atutów powiatu gnieźnieńskiego jest rozwinięta funkcja turystyczna. W powiecie gnieźnieńskim istnieją dobre warunki wypoczynku i rekreacji oraz rozwoju turystyki. Przez teren powiatu przebiega wiele szlaków historycznych, jak też europejski Szlak Św. Jakuba. Poziom wykorzystania potencjału turystycznego powiatu widoczny był w danych dot. ilości turystów korzystających z noclegów oraz miejsc noclegowych. Wskaźnik ilości turystów korzystających z noclegów na 1000 ludności dla powiatu gnieźnieńskiego w 2019 roku był nieco niższy (571) w porównaniu ze średnią dla województwa wielkopolskiego (610) oraz kraju (929), a wskaźnik miejsc noclegowych na 1000 ludności powiatu był wyższy (17,84) od średniej dla województwa (12,28), ale niższy od średniej krajowej (21,51).

Średnia wydatków majątkowych gmin w powiecie gnieźnieńskim (584,63 zł) w okresie od 2012 r. do 2019 r. w przeliczeniu na mieszkańca była niższa od średniej krajowej (647,38 zł) i dla województwa wielkopolskiego (629,88 zł). Najwyższe wydatki majątkowe na mieszkańca odnotowała gmina Kłecko (979,25 zł), a najniższe gmina Mieleszyn (374 zł).

Rysunek nr 4. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł

Źródło: GUS/BDL

Wg danych Urzędu Komunikacji Elektronicznej (OKE) dostęp do szerokopasmowego Internetu w powiecie gnieźnieńskim był zróżnicowany. Najlepszy dostęp do sieci Internet miało miasto Gniezno (92%), a najłabszy gmina Czarniejewo (38%).

Korzystna sytuacja ekonomiczna kraju, regionu i powiatu miała wpływ na wzrost dochodów budżetów powiatów. Dochody własne Powiatu Gnieźnieńskiego w okresie od 2012 do 2019 roku wzrosły o 83%, co było jednak wartością niższą od wzrostu notowanego w skali województwa wielkopolskiego (98%). Analogicznie do wolniejszego tempa wzrostu dochodów powiatu kształtowały się dane dot. wydatków powiatu, w tym wydatków majątkowych. W okresie od 2012 do 2019 roku wydatki majątkowe Powiatu Gnieźnieńskiego wzrosły o 65%, przy średniej dla województwa wielkopolskiego wynoszącej 88%.

W związku ze zdiagnozowanych przez Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego ryzykiem niespełnienia relacji wynikającej z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych, co w konsekwencji mogłoby skutkować niemożnością uchwalenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej w kolejnych latach, od 2012 roku podjęto działania naprawcze. Narastające problemy finansowe Powiatu były podstawą do podjęcia działań naprawczych, które zdefiniowano w tzw. „Programie postępowania ostrożnościowego Powiatu Gnieźnieńskiego”, opracowanym w grudniu 2019 roku. Niekorzystna sytuacja budżetu powiatu wynikała w dużej mierze z rosnących wydatków bieżących (szczególnie w latach 2017-2019).

Mocne strony	Słabe strony
1. Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyką), wzmacniane przez	1. Rozproszona struktura osadnicza powiatu gnieźnieńskiego i znaczne koszty utrzymania i modernizacji sieci drogowej powiatu, przy jednoczesnych dużych potrzebach poprawy bezpieczeństwa i parametrów dróg.

postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei).

2. Rozwijający się system dróg i ścieżek rowerowych, wraz z planami sieciowania i integrowania tych połączeń.
3. Dobrze rozwinięty potencjał gospodarczy, który charakteryzuje się koncentracją w przestrzeni miejskiej Gniezna, niskie wskaźniki bezrobocia, wysoki poziom przedsiębiorczości indywidualnej, rozwinięta funkcja turystyczna.
4. Działalność i duża aktywność instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które integrują i wspierają przedsiębiorców.
5. Wdrożenie planu pod nazwą Program Postępowania Ostrożnościowego, który pozwoli realizować bardziej zrównoważoną politykę rozwoju w odniesieniu do zdolności organizacyjnych i finansowych Powiatu.

2. Umiarkowany, niższy na tle regionu wzrost aktywności gospodarczej na terenie powiatu oraz umiarkowane na tle regionu i kraju wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności, w której ciągle znaczną rolę odgrywa rolnictwo.

3. Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego, w tym brak rozwiniętej oferty przyciągającej turystę na pobyt powyżej 1 dnia, słabe integrowanie oferty turystycznej, deficyt środków na promocję powiatu.
4. Zróżnicowany w przestrzeni powiatu potencjał realizacji polityki inwestycyjnej przez gminy, najniższy w gminach Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo.
5. Zróżnicowany poziom rozwoju infrastruktury dostępu do szeroko pasmowego Internetu, najniższy w gminach: Czarniejewo, Kłecko, Kiszkowo (poniżej 50% punktów adresowych).

Trendy i zjawiska płynące z otoczenia – szanse i zagrożenia

Trendy i zjawiska globalne i o zasięgu europejskim

W odpowiedzi na wyzwania rozwoju społeczno-gospodarczego krajów Unii Europejskiej oraz globalne trendy i zjawiska, instytucje Unii Europejskiej sformułowały główne cele polityczne, które z kolei przekładane są na konkretne strategie i inicjatywy. Mają one kluczowe znaczenie dla poszczególnych regionów Unii Europejskiej, m.in. ze względu na wielkość i priorytety wsparcia.

Priorytetami Komisji Europejskiej są:

- Europejski Zielony Ład,
- Europa na miarę ery cyfrowej,
- Silniejsza pozycja Europy w świecie,
- Gospodarka, która służy ludziom,
- Promowanie naszego europejskiego stylu życia,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej.

W perspektywie kolejnych dekad należy oczekiwać istotnych zmian w wymiarze środowiskowych, które wpływać będą na rozwój społeczno-gospodarczy oraz kształtować będą jakość środowiska. Należy do nich zaliczyć następujące zjawiska:

- Rosnąca presja na środowisko przyrodnicze, która związana jest z postępującą urbanizacją oraz rozwojem gospodarczym. Przewiduje się dalszy rozwój mieszkalnictwa, m. in. ze względu na ciągle niski poziom nasycenia mieszkaniem, dalsze bogacenie się mieszkańców, dobrą dostępność do finansowania (kredyty) oraz wysoki poziom inflacji.

- Ewolucja roli i funkcji rolnictwa w odniesieniu do środowiska przyrodniczego. Europejski Zielony Ład zakłada wzmocnienie roli rolnictwa w kreowaniu polityki ekologicznej. Jednocześnie rolnictwo powiatu gnieźnieńskiego musi zmierzyć się ze zmianami klimatu a w szczególności deficytem wody. Zakłada się, że liczba gospodarstw rolnych będzie się zmniejszać (w szczególności gospodarstw małych) przy zachowaniu funkcji rolniczej, tzn. liczba gospodarstw się zmniejszy a zwiększy się powierzchnia gospodarstwa np. z 20 ha do 25 ha.
- Kryzys klimatyczny, którego skutki w powiecie gnieźnieńskim związane są m. in. z pogłębiającym się deficytem wody. Oznacza to konieczność realizacji działań, które pozwolą przygotować i zaadaptować się do zmian klimatu, m. in. poprzez oszczędzanie wody, jej retencję, zmianę sposobu jej używania, np. obieg zamknięty. Powiat gnieźnieński powinien wnieść swój wkład w osiąganie neutralności klimatycznej, co związane jest ze zobowiązaniami międzynarodowymi.
- Transformacja energetyczna, która oznacza odchodzenie od energetyki opartej na węglu. Dla powiatu gnieźnieńskiego oznacza to lokalną transformację, tj. odchodzenie od węgla w przypadku lokalnych źródeł ogrzewania, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój systemu produkcji energii opartej na rozwiązaniach rozproszonych (tzw. prosumenckich).
- Zużycie zasobów naturalnych powiatu – w tym zasobów mineralnych, co związane będzie z dalszymi inwestycjami gospodarczymi i mieszkalnymi, rozwojem infrastruktury komunikacyjnej.

W wymiarze społecznym powiat gnieźnieński, podobnie jak kraj, doświadczać będzie skutków zmian demograficznych:

- Starzenie się społeczeństwa i dalszy ilościowy wzrost liczby ludności w wieku senioralnym wpłynie na sposób funkcjonowania społeczeństwa, rynku pracy, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, szeregu usług publicznych. Wzrośnie konkurencja o zasoby kapitału ludzkiego, co związane będzie ze zmniejszeniem liczby osób w wieku produkcyjnym. Jednocześnie wzrastać będzie mobilność młodych osób na rynku pracy, czemu sprzyjać poprawa dostępności komunikacyjnej kraju i regionu, w tym rozwój kolei szybkiej, dalszy rozwój dróg szybkiego ruchu.
- Oczekiwany jest wzrost potrzeb socjalnych społeczeństwa, związanych m. in. ze wzrostem liczby osób w wieku senioralnym. W perspektywie 2030 roku nastąpi znaczny wzrost wydatków budżetu państwa na opiekę zdrowotną. Wg zapowiedzi i prezentacji polityki Nowego Ładu w 2026 roku planuje się osiągnąć 6 proc. PKB., zaś w 2027 osiągnąć 7 proc. PKB.
- Oczekuje się napływu migracyjnego spoza Polski, co ma związek z dalszym rozwojem gospodarczym kraju.
- W kraju, ale też na terenie powiatu gnieźnieńskiego zachodzić będzie dalszy dynamiczny rozwój mieszkalnictwa, w tym stref podmiejskich. Wpływać to będzie na poprawę zasobów mieszkaniowych, ale też stwarzać wyzwania dla samorządów, związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej.

W sferze gospodarczej należy oczekiwać dalszego wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki. Do głównych trendów przyszłości w gospodarce należy zaliczyć:

- Rozwój przemysłu 4.0 i gospodarki o obiegu zamkniętym, opierającej się m. in. na cyfryzacji, rozwoju sztucznej inteligencji, usprawnieniu procesów produkcyjnych i zarządczych.

- Pogłębienie się deficytu kadr na rynku pracy, w tym zarówno dla działalności gospodarczych, jak też usług publicznych, w tym służby zdrowia.
- Wysoki poziom inflacji, który będzie skutkiem szybkiego wzrostu gospodarczego, rosnących wynagrodzeń, a co za tym wzrost popytu na produkty i usługi, jak też pogłębiającego się deficytu kadr i zasobów.
- Wzrost dochodów mieszkańców, wzrost dochodów samorządów, który powiązany jest z dynamiką wzrostu gospodarczego kraju.
- Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, któremu sprzyjać bogacenie się Polaków.
- Wzrost wykorzystania rozwiązań cyfrowych, zarówno w działalności gospodarczej, jak też w usługach publicznych, którym sprzyjać będą inwestycje w szerokopasmową sieć Internetu.

Uwarunkowania regionalne

W wymiarze krajowym główne zasady polityki rozwoju regionalnego określone zostały w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Będą one mieć kluczowe znaczenie przy realizacji strategii regionalnych, a także wydatkowaniu środków przeznaczonych na wsparcie, m.in. ze źródeł unijnych oraz krajowych. Należą do nich:

1. Subsydiarność,
2. Zintegrowane podejście terytorialne,
3. Partnerstwo i współpraca,
4. Koncentracja terytorialna i tematyczna,
5. Podejmowanie decyzji w oparciu o dowody,
6. Warunkowość,
7. Zrównoważone inwestowanie.

Przestrzeń powiatu gnieźnieńskiego, pomimo różnic w odniesieniu do poszczególnych wartości wskaźników opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, jest przestrzenią o stosunkowo niedużej skali tego zróżnicowania. Charakteryzuje się jednocześnie bardzo dużym natężeniem i dynamiką przemian, związanych w szczególności ze zjawiskiem urbanizacji gmin sąsiadujących z Gnieznem.

Wymiar przestrzenny rozwoju powiatu gnieźnieńskiego zdefiniowany został na szczeblu polityki regionalnej i zaprezentowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (PZPWW) oraz Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

Gniezno wraz z najbliższym otoczeniem tworzy Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny (GOF) położony w środkowo-wschodniej części Wielkopolski. GOF pełni funkcje administracyjne, usługowe w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Cechą wyróżniającą GOF jest jego usytuowanie w polu oddziaływania MOF Poznania, co prowadzi do dwustronnych powiązań funkcjonalnych w wielu dziedzinach życia społeczno-gospodarczego. Pozostałymi atutami GOF są korzystne położenie względem sieci transportowej, bogata oferta szkolnictwa wyższego, potencjał turystyczny bazujący na obiektach sakralnych i wartościach dziedzictwa kulturowego oraz walorach przyrodniczych. Ze względu na kumulację negatywnych czynników ograniczających rozwój miasto Gniezno znalazło się wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej, podnoszenia jakości

kapitału ludzkiego, pobudzania lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych służących m.in. podniesieniu rangi miasta Gniezna w sieci osadniczej kraju oraz zahamowaniu utraty jego funkcji społeczno-gospodarczych.

Obszary interwencji, które przedstawione zostały w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+, a które swoim zasięgiem obejmują teren powiatu gnieźnieńskiego to:

- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego Gniezno,
- Wiejski Obszar Funkcjonalny,
- Obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych,
- Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych.

W Strategii Wielkopolska 2030 wskazane są interwencje, które pozostają pod bezpośrednim oddziaływaniem innych podmiotów niż Samorząd Województwa, w szczególności należą do kompetencji rządowych. Do kluczowych dla powiatu gnieźnieńskiego interwencji należy zaliczyć:

- Kontynuowanie działań w zakresie decentralizacji planowania i zarządzania polityką rozwoju. Samorządy województw są istotnym partnerem w polityce rozwoju, pełnią rolę koordynacyjną i zarządzającą w różnych obszarach polityki publicznej (rola Powiatu Gnieźnieńskiego).
- Podjęcie działań związanych ze słabo rozwiniętym układem komunikacyjnym regionu w relacji północ-południe. Niezwykle istotnym problemem jest ciągły brak realizacji drogi ekspresowej S11 w całym jej przebiegu oraz inwestycji dotyczących dróg krajowych nr 10, 12, 15 i 25.
- Wspieranie rozwoju sieci kolejowej Wielkopolski w zakresie budowy linii kolejowych dużych prędkości, a także modernizacji linii regionalnych oraz podwyższania standardu przewozów. Realizacja inwestycji związanych z powstaniem Centralnego Portu Komunikacyjnego z perspektywy Wielkopolski wiąże się ze zmianami przede wszystkim w obszarze infrastruktury kolejowej w regionie.
- Wspieranie walorów przyrodniczych Wielkopolski, szczególnie w zakresie ochrony parków narodowych i krajobrazowych.
- Wspieranie rozwoju rolnictwa.
- Wspieranie rozwoju biznesu.
- Kontynuacja prac nad kompleksową reformą opieki zdrowotnej.
- Kontynuacja prac nad reformą edukacji i zagwarantowanie środków samorządom na działania dostosowawcze.
- Kontynuacja działań w zakresie polityki mieszkaniowej, m.in. program Mieszkanie Plus. Konieczne jest zwiększenie dostępności mieszkań, szczególnie tanich mieszkań czynszowych z możliwością wykupienia na własność.¹

¹ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Szanse	Zagrożenia
<ol style="list-style-type: none"> 1. Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, które wpłynąć będzie na obniżenie ilości wytwarzanych odpadów. 2. Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. 3. Wsparcie i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz dla działań na rzecz jakości powietrza atmosferycznego, których skutkiem będzie poprawa jakości powietrza na terenie powiatu. 4. Oczekiwana zmiana priorytetów polityki społecznej kraju, ukierunkowana na politykę senioralną. 5. Postępująca integracja przestrzenna kraju, regionu, związana z postępującymi inwestycjami drogowymi (sieć dróg szybkiego ruchu) oraz rozwojem kolei. 6. Rosnący poziom konkurencyjności gospodarki, w tym wynagrodzeń w skali kraju oraz w powiecie gnieźnieńskim, kształtujący potencjał nabywcy mieszkań i wpływający na wzrost dochodów samorządów. 7. Rozwój rozwiązań związanych z cyfryzacją w instytucjach publicznych. 8. Integracja funkcjonalno-przestrzenna realizowana z poziomu regionalnego przy realizacji Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, w tym wsparcie na rzecz obszarów strategicznej interwencji występujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego (m. in. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny). 9. Modernizacja systemu opieki zdrowotnej i zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną w budżecie kraju, co przyczyni się do poprawy dostępności i jakości usług medycznych. 10. Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027. 11. Transformacja energetyczna kraju, której przejawem na terenie powiatu 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju. 2. Wzrost zapotrzebowania na lokalne zasoby środowiska, w tym zasoby mineralne i wodę, co związane jest z intensywnym rozwojem inwestycyjnym kraju. 3. Problemy finansowe systemu opieki zdrowotnej, których przejawem była zła kondycja finansowa Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie. 4. Niekorzystne wskaźniki dostępności kadr medycznych w przestrzeni województwa wielkopolskiego i powiatu gnieźnieńskiego na tle kraju, przy prognozowanej luce kadrowej, związanej z odchodzeniem wyżu demograficznego na emeryturę. 5. Problemy finansowe Powiatu Gnieźnieńskiego, wynikające m. in. z regulacji fiskalnych na poziomie krajowym, przy niekorzystnych wskaźnikach dochodów własnych, ograniczające aktywność realizacji wielu działań powiatu. 6. Drenaż zasobów ludzkich przez większe lub bardziej konkurencyjne ośrodki i regiony, wpływający na odpływ migracyjny, w szczególności osób młodych, podążających za edukacją, pracą, ofertą mieszkaniową, wyższymi zarobkami. 7. Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będą decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych. 8. Inflacja, która wpłynąć będzie na spadek wartości dochodów, w szczególności bardziej odczuwalna w przypadku regionów i grup społecznych o niższych wynagrodzeniach.

Szanse	Zagrożenia
<p>gnieźnieńskiego będą m. in. inwestycje w odnawialne źródła energii.</p> <p>12. Napływ migrantów do Polski, w tym obywateli państw trzecich, który wspierać będzie konkurencyjność rynku pracy.</p> <p>13. Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarki na terenie powiatu gnieźnieńskiego.</p> <p>14. Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju.</p>	

3. Wyzwania oraz scenariusze rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego

Syntezę zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów powiatu gnieźnieńskiego i szans rozwojowych ujęto w postaci analizy SWOT oraz rozwinięto w postaci wyzwań rozwojowych. Wyzwania rozwojowe stanowią syntetyczne podsumowanie diagnozy i jednocześnie charakteryzują się spojrzeniem w przyszłość. Integrują czynniki rozwojowe SWOT, tj. mocne strony i szanse, traktując je jako potencjały rozwojowe oraz słabe strony i zagrożenia jako bariery rozwojowe. Wyzwania rozwojowe wskazują również jakich rezultatów przemian należy oczekiwać w przyszłości.

łącznie zdefiniowano 12 wyzwań rozwojowych. Mają one charakter ogólny, tj. odnoszą się do ogółu zagadnień problemowych i rozwojowych, które występują w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego. W kolejnym kroku, po zdefiniowaniu wyzwań rozwojowych konieczne było wskazanie roli struktur Powiatu Gnieźnieńskiego w realizacji polityki rozwoju ponadlokalnego.

1. Powiat gnieźnieński dla młodych.	2. Moderowanie procesu związanego z rozwojem mieszkalnictwa.	3. Uruchomienie impulsów dla dalszego rozwoju gospodarczego.
4. Rozwój i zintegrowanie oferty turystycznej, ukierunkowanej na zwiększenie potencjału usługowego powiatu.	5. Wspieranie rozwoju rolnictwa i wzmacnianie jego roli w aspekcie, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, ekologii.	6. Woda dla powiatu – zwiększenie potencjału retencyjnego przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego oraz zachowanie zasobów wodnych.
7. Czyste powietrze i czysty powiat.	8. Rozwinięcie i wzmocnienie procesu moderowania kształcenia, ukierunkowanego na potrzeby przyszłego rynku pracy.	9. Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej, w szczególności w wymiarze kadrowym.
10. Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się potrzeb i trendów, w szczególności związanych ze starzejącym się społeczeństwem.	11. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz jej integrowanie i moderowanie w powiecie gnieźnieńskim.	12. Rozwijanie nowoczesnych i dostępnych instytucji powiatu (baza, kadry, w tym specjalistyczne, cyfryzacja, współpraca).

Wyzwanie 1. Powiat gnieźnieński dla młodych.

Rezultaty:

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym spójności społecznej,
- Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez zapewnienie kadr na rynku pracy,
- Podtrzymanie wzrostu dochodów samorządów lokalnych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego.▪ Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym.▪ Dobrze rozwinięty potencjał gospodarczy, który charakteryzuje się koncentracją w przestrzeni miejskiej Gniezna, niskie wskaźniki bezrobocia, wysoki poziom przedsiębiorczości indywidualnej, rozwinięta funkcja turystyczna.▪ Działalność i duża aktywność instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które integrują i wspierają przedsiębiorców.▪ Rosnący poziom konkurencyjności gospodarki, w tym wynagrodzeń w skali kraju oraz w powiecie gnieźnieńskim, kształtujący potencjał nabywcy mieszkańców i wpływający na wzrost dochodów samorządów.▪ Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju.	<ul style="list-style-type: none">▪ Umiarkowany, niższy na tle regionu wzrost aktywności gospodarczej na terenie powiatu oraz umiarkowane na tle regionu i kraju wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności, w której ciągle znaczną rolę odgrywa rolnictwo.▪ Zróżnicowany w przestrzeni powiatu potencjał realizacji polityki inwestycyjnej przez gminy, najniższy w gminach Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo.▪ Zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy niekorzystnym trendzie długoterminowym, co wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki na terenie powiatu. Zmniejszanie potencjału reprodukcyjnego powiatu, co w perspektywie wieloletniej wpływać będzie na spadek liczby mieszkańców powiatu.▪ Drenaż zasobów ludzkich przez większe lub bardziej konkurencyjne ośrodki i regionu, wpływający na odpływ migracyjny, w szczególności osób młodych, podążających za edukacją, pracą, ofertą mieszkaniową, wyższymi zarobkami.▪ Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będzie decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych.

Wyzwanie 2. Moderowanie procesu związanego z rozwojem mieszkalnictwa.

Rezultaty:

- Ochrona środowiska,
- Zrównoważony rozwój przestrzenny,
- Zachowanie ładu przestrzennego,
- Rozwój oferty mieszkaniowej, w tym dla osób młodych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym rzeki, jeziora, obszary chronione.▪ Stabilna sytuacja demograficzna powiatu ogółem, bazująca m. in. na dodatnich wskaźnikach ruchu naturalnego (przewaga urodzeń nad zgonami).▪ Rozwój i podnoszenie jakości zasobów mieszkaniowych na terenie powiatu, szczególnie dynamiczne na terenach podmiejskich.▪ Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyka), wzmacniane przez postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei).▪ Rosnący poziom konkurencyjności gospodarki, w tym wynagrodzeń w skali kraju oraz w powiecie gnieźnieńskim, kształtujący potencjał nabywczy mieszkańców i wpływający na wzrost dochodów samorządów.	<ul style="list-style-type: none">▪ Niedostatecznie rozwinięty system sieci kanalizacyjnej, wpływający na zły stan wód powierzchniowych oraz niekorzystne uwarunkowania urbanizacyjne dla rozwoju sieci kanalizacyjnej (rozproszone osadnictwo).▪ Zwiększenie presji na środowisko związane z urbanizacją, rozwojem gospodarczym i rozwojem infrastruktury, w tym degradacja/ zajęcie zasobów gruntów, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie osuwisk.▪ Niski odsetek powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, przy dość dużej skali zjawisk związanych z rozwojem urbanizacyjnym.▪ Rozproszona struktura osadnicza powiatu gnieźnieńskiego i znaczne koszty utrzymania i modernizacji sieci drogowej powiatu, przy jednoczesnych dużych potrzebach poprawy bezpieczeństwa i parametrów dróg.▪ Zróżnicowany w przestrzeni powiatu potencjał realizacji polityki inwestycyjnej przez gminy, najniższy w gminach Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo.

Wyzwanie 3. Uruchomienie impulsów dla rozwoju gospodarczego.

Rezultaty:

- Rozwój przedsiębiorczości
- Utrzymanie poziomu zatrudnienia,
- Zatrzymanie młodych,

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym spójności społecznej,
- Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu,
- Podtrzymanie wzrostu dochodów samorządów lokalnych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym rzeki, jeziora, obszary chronione. ▪ Potencjał dziedzictwa kulturowego kształtujący obecną funkcję turystyczną, w tym marka i rozpoznawalność powiatu gnieźnieńskiego, Gniezna oraz obiektów związanych z historią Polski. ▪ Silnie rozwinięta funkcja rolnicza, bazująca na wysokim potencjale przyrodniczych zasobów glebowych (rolnicza przestrzeń produkcyjna), w tym rozwój nowych branż rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolniczego. ▪ Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego. ▪ Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyka), wzmacniane przez postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei). ▪ Dobrze rozwinięty potencjał gospodarczy, który charakteryzuje się koncentracją w przestrzeni miejskiej Gniezna, niskie wskaźniki bezrobocia, wysoki poziom przedsiębiorczości indywidualnej, rozwinięta funkcja turystyczna. ▪ Działalność i duża aktywność instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które integrują i wspierają przedsiębiorców. ▪ Rosnący poziom konkurencyjności gospodarki, w tym wynagrodzeń w skali 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski odsetek powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, przy dość dużej skali zjawisk związanych z rozwojem urbanizacyjnym. ▪ Zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy niekorzystnym trendzie długoterminowych, co wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki na terenie powiatu. Zmniejszanie potencjału reprodukcyjnego powiatu, co w perspektywie wieloletniej wpływać będzie na spadek liczby mieszkańców powiatu. ▪ Umiarkowany, niższy na tle regionu wzrost aktywności gospodarczej na terenie powiatu oraz umiarkowane na tle regionu i kraju wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności, w której ciągle znaczną rolę odgrywa rolnictwo. ▪ Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego, w tym brak rozwiniętej oferty przyciągającej turystę na pobyt powyżej 1 dnia, słabe integrowanie oferty turystycznej, deficyt środków na promocję powiatu. ▪ Zróżnicowany w przestrzeni powiatu potencjał realizacji polityki inwestycyjnej przez gminy, najniższy w gminach Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo. ▪ Zróżnicowany poziom rozwoju infrastruktury dostępu do szeroko pasmowego Internetu, najniższy w gminach: Czarniejewo, Kłecko, Kiszkowo (poniżej 50% punktów adresowych). ▪ Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju. ▪ Drenaż zasobów ludzkich przez większe lub bardziej konkurencyjne ośrodki i regionu,

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<p>kraju oraz w powiecie gnieźnieńskim, kształtujący potencjał nabywcy mieszkańców i wpływający na wzrost dochodów samorządów.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Napływ migrantów do Polski, w tym obywateli państw trzecich, który wspierać będzie konkurencyjność rynku pracy. ▪ Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarki na terenie powiatu gnieźnieńskiego. ▪ Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju. 	<p>wpływający na odpływ migracyjny, w szczególności osób młodych, podążających za edukacją, pracą, ofertą mieszkaniową, wyższymi zarobkami.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będzie decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych.

Wyzwanie 4. Rozwój i zintegrowanie oferty turystycznej, ukierunkowanej na zwiększenie potencjału usługowego powiatu.

Rezultaty:

- Wzrost liczby osób korzystających z oferty turystycznej (wzrost liczby noclegów udzielanych w powiecie gnieźnieńskim),
- Rozwój przedsiębiorczości,
- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających w branżach związanych z turystyką i czasem wolnym,
- Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu,
- Podtrzymanie wzrostu dochodów samorządów lokalnych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym rzeki, jeziora, obszary chronione. ▪ Potencjał dziedzictwa kulturowego kształtujący obecną funkcję turystyczną, w tym marka i rozpoznawalność powiatu gnieźnieńskiego, Gniezna oraz obiektów związanych z historią Polski. ▪ Wysoka aktywność i działalność instytucji kultury w powiecie gnieźnieńskim, która jest dobrze oceniana przez mieszkańców, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego, w tym brak rozwiniętej oferty przyciągającej turystę na pobyt powyżej 1 dnia, słabe integrowanie oferty turystycznej, deficyt środków na promocję powiatu.

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<p>z dobrze rozwiniętą bazą lokalową, skoncentrowaną w Gnieźnie.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji, bazująca m. in. na obiektach gminnych i szkolnych, poddana modernizacji w ostatnich latach. ▪ Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyka), wzmacniane przez postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei). ▪ Rozwijający się system dróg i ścieżek rowerowych, wraz z planami sieciowania i integrowania tych połączeń. ▪ Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarki na terenie powiatu gnieźnieńskiego. 	

Wyzwanie 5. Wspieranie rozwoju rolnictwa i wzmacnianie jego roli w aspekcie, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, ekologii.

Rezultaty:

- Rozwój przedsiębiorczości,
- Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu,
- Podtrzymanie wzrostu dochodów samorządów lokalnych,
- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym spójności ekologicznej,
- Rozwój produktów lokalnych, regionalnych i ekologicznych,
- Zwiększenie dochodów mieszkańców obszarów wiejskich.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Silnie rozwinięta funkcja rolnicza, bazująca na wysokim potencjale przyrodniczym zasobów glebowych (rolnicza przestrzeń produkcyjna), w tym rozwój nowych branż rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolniczego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niski poziom lesistości, co negatywnie wpływa na bilans wodny, zanieczyszczenie powietrza. ▪ Umiarkowany, niższy na tle regionu wzrost aktywności gospodarczej na terenie powiatu oraz umiarkowane na tle regionu

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. 	<p>i kraju wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności, w której ciągle znaczną rolę odgrywa rolnictwo.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju.

Wyzwanie 6. Woda dla powiatu – zwiększenie potencjału retencyjnego przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego oraz zachowanie zasobów wodnych.

Rezultaty:

- Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym spójności ekologicznej,
- Zwiększenie zdolności retencjonowania wody,
- Zwiększenie zasięgu dostępu do sieci kanalizacyjnej,
- Poprawa stanu ilościowego i jakościowego wód powierzchniowych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostatecznie rozwinięty system sieci kanalizacyjnej, wpływający na zły stan wód powierzchniowych oraz niekorzystne uwarunkowania urbanizacyjne dla rozwoju sieci kanalizacyjnej (rozproszone osadnictwo). ▪ Zwiększenie presji na środowisko związane z urbanizacją, rozwojem gospodarczym i rozwojem infrastruktury, w tym degradacja/ zajęcie zasobów gruntów, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie osuwisk. ▪ Niski poziom lesistości, co negatywnie wpływa na bilans wodny, zanieczyszczenie powietrza. ▪ Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju.

Wyzwanie 7. Czyste powietrze i czysty powiat.

Rezultaty:

- Rozwój odnawialnych źródeł energii,
- Zmniejszenie emisji CO₂,
- Poprawa jakości powietrza,
- Poprawa stan środowiska, w tym czystości oraz efektywności systemu gospodarki odpadami,
- Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Rozwinięty system gospodarki odpadami, przy zróżnicowanym poziomie segregacji odpadów w poszczególnych gminach, wieloletnie działania z zakresu oczyszczania powiatu gnieźnieńskiego z azbestu.▪ Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, które wpłynąć będzie na obniżenie ilości wytwarzanych odpadów.▪ Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu.▪ Wsparcie i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz dla działań na rzecz jakości powietrza atmosferycznego, których skutkiem będzie poprawa jakości powietrza na terenie powiatu.	<ul style="list-style-type: none">▪ Zjawisko zaśmiecenia, w tym lasów, które jest wynikiem m. in. niskiej świadomości ekologicznej oraz postaw sprzecznych z duchem społecznym. Wciąż niska świadomość ekologiczna mieszkańców oraz niski stan wiedzy nt. zjawisk problemowych związanych ze środowiskiem.▪ Zwiększenie presji na środowisko związane z urbanizacją, rozwojem gospodarczym i rozwojem infrastruktury, w tym degradacja/ zajęcie zasobów gruntów, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie osuwisk.▪ Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju.▪ Wzrost zapotrzebowania na lokalne zasoby środowiska, w tym zasoby mineralne i wodę, co związane jest z intensywnym rozwojem inwestycyjnym kraju.

Wyzwanie 8. Rozwinięcie i wzmocnienie procesu moderowania kształcenia, ukierunkowanego na potrzeby przyszłego rynku pracy.

Rezultaty:

- Podniesienie jakości kształcenia zawodowego i wyższego,
- Dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy,
- Zwiększenie szans „dobrego startu” dla młodych osób na terenie powiatu gnieźnieńskiego,
- Zatrzymanie migracji młodych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Korzystna sytuacja demograficzna w odniesieniu do ludności w wieku 16-19 lat w perspektywie 2030 roku, co oznacza zachowanie stabilności systemu kształcenia ponadpodstawowego.▪ Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego.▪ Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyka), wzmocniane przez postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei).▪ Dobrze rozwinięty potencjał gospodarczy, który charakteryzuje się koncentracją w przestrzeni miejskiej Gniezna, niskie wskaźniki bezrobocia, wysoki poziom przedsiębiorczości indywidualnej, rozwinięta funkcja turystyczna.▪ Działalność i duża aktywność instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które integrują i wspierają przedsiębiorców.▪ Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027.▪ Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju.	<ul style="list-style-type: none">▪ Zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy niekorzystnym trendzie długoterminowym, co wpłynie na konkurencyjność gospodarki na terenie powiatu. Zmniejszanie potencjału reprodukcyjnego powiatu, co w perspektywie wieloletniej wpłynie na spadek liczby mieszkańców powiatu.▪ Znaczne potrzeby w zakresie kształtowania dostępności do obiektów i instytucji publicznych dla osób defaworyzowanych, w tym oświaty, pomocy społecznej.▪ Drenaż zasobów ludzkich przez większe lub bardziej konkurencyjne ośrodki i regionu, wpływający na odpływ migracyjny, w szczególności osób młodych, podążających za edukacją, pracą, ofertą mieszkaniową, wyższymi zarobkami.▪ Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będzie decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych.

Wyzwanie 9. Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej, w szczególności w wymiarze kadrowym.

Rezultaty:

- Zwiększenie dostępności do usług opieki zdrowotnej.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Rozwijająca się oferta i infrastruktura opieki zdrowotnej, w tym funkcjonujący Szpital Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakład Opiekuńczo-Lecniczy w Gnieźnie, przy jednoczesnej konieczności ponoszenia dalszych, znacznych nakładów w związku z jej modernizacją.▪ Wdrożenie planu pod nazwą Program Postępowania Ostrożnościowego, który pozwoli realizować bardziej zrównoważoną politykę rozwoju w odniesieniu do zdolności organizacyjnych i finansowych Powiatu.▪ Oczekiwana zmiana priorytetów polityki społecznej kraju, ukierunkowana na politykę senioralną.▪ Modernizacja systemu opieki zdrowotnej i zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną w budżecie kraju, co przyczyni się do poprawy dostępności i jakości usług medycznych.▪ Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027.	<ul style="list-style-type: none">▪ Duże zróżnicowanie zjawisk i sytuacji demograficznej w przestrzeni powiatu, w tym występowanie obszarów o szczególnie dużej dynamice starzenia się społeczeństwa (m. in. Gniezno) oraz depopulacji i ujemnego długotrwałego salda migracji (gminy: Mieleszyn, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo).▪ Problemy finansowe systemu opieki zdrowotnej, których przejawem była zła kondycja finansowa Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie.▪ Niekorzystne wskaźniki dostępności kadr medycznych w przestrzeni województwa wielkopolskiego i powiatu gnieźnieńskiego na tle kraju, przy prognozowanej luce kadrowej, związanej z odchodzeniem wyżu demograficznego na emeryturę.▪ Problemy finansowe Powiatu Gnieźnieńskiego, wynikające m. in. z regulacji fiskalnych na poziomie krajowym, przy niekorzystnych wskaźnikach dochodów własnych, ograniczające aktywność realizacji wielu działań powiatu.

Wyzwanie 10. Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się potrzeb i trendów, w szczególności związanych ze starzejącym się społeczeństwem, niepełnosprawnością.

Rezultaty:

- Rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej,
- Zmniejszenie poziomu wykluczenia społecznego.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Rozwinięty system pomocy społecznej, w tym rozwijający się system rodzinnej pieczy zastępczej, doświadczona kadra pomocy społecznej.▪ Oczekiwana zmiana priorytetów polityki społecznej kraju, ukierunkowana na politykę senioralną.	<ul style="list-style-type: none">▪ Duże zróżnicowanie zjawisk i sytuacji demograficznej w przestrzeni powiatu, w tym występowanie obszarów o szczególnie dużej dynamice starzenia się społeczeństwa (m. in. Gniezno) oraz depopulacji i ujemnego długotrwałego salda migracji (gminy: Mieleszyn, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo).▪ Znaczne potrzeby w zakresie kształtowania dostępności do obiektów i instytucji publicznych dla osób defaworyzowanych, w tym oświaty, pomocy społecznej.▪ Zmiana charakteru problemów społecznych, która związana jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa (samotność, choroba, niepełnosprawność, ubóstwo osób starszych).▪ Występowanie zjawiska długotrwałego bezrobocia, które może być pogłębiane przez konieczność zapewnienia opieki osobom zależnym (starzenie się społeczeństwa), korespondujące ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym.

Wyzwanie 11. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz jej integrowanie i moderowanie w powiecie gnieźnieńskim.

Rezultaty:

- Zintegrowanie oraz rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej w przestrzeni powiatu.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none">▪ Rozwijający się potencjał społeczeństwa obywatelskiego, widoczny w liczbie organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców, przy jednoczesnym dużym zróżnicowaniu przestrzennym tego zjawiska w powiecie.▪ Wysoka aktywność i działalność instytucji kultury w powiecie gnieźnieńskim, która jest dobrze oceniana przez mieszkańców, z dobrze rozwiniętą bazą lokalową, skoncentrowaną w Gnieźnie.▪ Rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji, bazująca m. in. na obiektach gminnych i szkolnych, poddana modernizacji w ostatnich latach.▪ Wysokie wskaźniki uczestnictwa mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży w zorganizowanej ofercie klubów sportowych, przy trendzie wzrostowym.▪ Rozwijający się system dróg i ścieżek rowerowych, wraz z planami sieciowania i integrowania tych połączeń.▪ Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027.▪ Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarki na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	<ul style="list-style-type: none">▪ Trend spadkowy zainteresowania wybraną ofertą kulturalną, w tym spadek liczby czytelników bibliotek.▪ Wciąż niski poziom zaangażowania i zainteresowania mieszkańców w sprawy lokalne.▪ Duże zróżnicowanie przestrzenne w dostępności do zorganizowanej oferty klubów sportowych, w tym występowanie przestrzeni niskiej dostępności takiej oferty (m. in. gminy Gniezno, Czarniejewo).▪ Problemy finansowe Powiatu Gnieźnieńskiego, wynikające m. in. z regulacji fiskalnych na poziomie krajowym, przy niekorzystnych wskaźnikach dochodów własnych, ograniczające aktywność realizacji wielu działań powiatu.

Rezultaty:

- Podniesienie efektywności zarządzania powiatem,
- Poprawa jakości i dostępności usług publicznych.

Spójność wyzwania z czynnikami rozwojowymi

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoka aktywność i działalność instytucji kultury w powiecie gnieźnieńskim, która jest dobrze oceniana przez mieszkańców, z dobrze rozwiniętą bazą lokalową, skoncentrowaną w Gnieźnie. ▪ Rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji, bazująca m. in. na obiektach gminnych i szkolnych, poddana modernizacji w ostatnich latach. ▪ Rozwijająca się oferta i infrastruktura opieki zdrowotnej, w tym funkcjonujący Szpital Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakład Opiekuńczo-Lecznicy w Gnieźnie, przy jednoczesnej konieczności ponoszenia dalszych, znacznych nakładów w związku z jej modernizacją. ▪ Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego. ▪ Wdrożenie planu pod nazwą Program Postępowania Ostrożnościowego, który pozwoli realizować bardziej zrównoważoną politykę rozwoju w odniesieniu do zdolności organizacyjnych i finansowych Powiatu. ▪ Rozwój rozwiązań związanych z cyfryzacją w instytucjach publicznych. ▪ Modernizacja systemu opieki zdrowotnej i zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną w budżecie kraju, co przyczyni się do poprawy dostępności i jakości usług medycznych. ▪ Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znaczne potrzeby w zakresie kształtowania dostępności do obiektów i instytucji publicznych dla osób defaworyzowanych, w tym oświaty, pomocy społecznej. ▪ Zmiana charakteru problemów społecznych, która związana jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa (samotność, choroba, niepełnosprawność, ubóstwo osób starszych). ▪ Problemy finansowe systemu opieki zdrowotnej, których przejawem była zła kondycja finansowa Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie. ▪ Problemy finansowe Powiatu Gnieźnieńskiego, wynikające m. in. z regulacji fiskalnych na poziomie krajowym, przy niekorzystnych wskaźnikach dochodów własnych, ograniczające aktywność realizacji wielu działań powiatu.

Atuty i potencjały rozwojowe	Problemy i bariery rozwojowe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Transformacja energetyczna kraju, której przejawem na terenie powiatu gnieźnieńskiego będą m. in. inwestycje w odnawialne źródła energii. 	

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022–2030 zbudowana została z myślą o realizacji i koordynacji polityki rozwoju ponadlokalnego w granicach powiatu gnieźnieńskiego przez instytucje Powiatu. Oznacza to, że na wyzwania ogólnorozwojowe należy nałożyć zdolność do kreowania przemian społecznych, gospodarczych oraz przestrzennych przez instytucje Powiatu Gnieźnieńskiego.

Przekrojowość wyzwań rozwojowych oraz rola struktur Powiatu Gnieźnieńskiego

Wyzwanie rozwojowe	Sfera środowiskowa	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Rola Powiatu	Uzasadnienie roli Powiatu
1. Powiat gnieźnieński dla młodych.				Umiarkowana	Zasadnicza rola Powiatu ogranicza się do kształtowania systemu kształcenia oraz wspierania rozwoju infrastrukturalnego.
2. Moderowanie procesu związanego z rozwojem mieszkalnictwa.				Mała	Powiat nie posiada bezpośrednich narzędzi moderowania rozwoju funkcji mieszkaniowej, poza narzędziami administracyjnymi.
3. Uruchomienie impulsów dla rozwoju gospodarczego (m. in. tereny inwestycyjne, drogi).				Umiarkowana	Powiat może realizować inwestycje związane z system komunikacyjnym.
4. Rozwój i zintegrowanie oferty turystycznej, ukierunkowanej na zwiększenie potencjału usługowego powiatu.				Umiarkowana	Powiat może być integratorem działań na rzecz rozwoju turystycznego oraz może wspierać i realizować działania promujące.
5. Wspieranie rozwoju rolnictwa i wzmocnianie jego roli w aspekcie, konkurencyjności, zrównoważonego rozwoju, ochrony środowiska, ekologii.				Mała	Powiat posiada ograniczone narzędzia wsparcia rozwoju rolnictwa. Związane są one m. in. z promocją i marketingiem produktów, np. poprzez wydarzenia targowe.
6. Woda dla powiatu – zwiększenie potencjału retencyjnego przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego oraz zachowanie zasobów wodnych.				Mała	Powiat posiada ograniczone narzędzia wsparcia zwiększania retencyjności. Dotyczą one działań na rzecz wspierania lesistości oraz wsparcia działalności spółek wodnych.
7. Czyste powietrze i czysty powiat.				Mała	Rola Powiatu ogranicza się do działań edukacyjnych i doradczych. Powiat może realizować własne działania inwestycyjne w odniesieniu do obiektów powiatowych.
8. Rozwinięcie i wzmocnienie procesu moderowania kształcenia, ukierunkowanego na potrzeby przyszłego rynku pracy.				Bardzo duża	Powiat jest organem prowadzącym dla szkół ponadpodstawowych. Może realizować działania modernizujące bazę kształcenia oraz moderować proces współpracy szkół i przedsiębiorców. Ważną rolę w kształtowaniu potrzeb rynku pracy pełni Powiatowy Urząd Pracy.

9. Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej, w szczególności w wymiarze kadrowym.				Duża	Powiat jest podmiotem tworzącym dla Szpitala Pomnik Chrztu Polski w Gnieźnie i Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Gnieźnie
10. Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się potrzeb i trendów, w szczególności związanych ze starzejącym się społeczeństwem, niepełnosprawnością, wsparcie rozwoju placówek dziennego i deinstytucjonalizacją opieki nad dziećmi.				Duża	Powiat jest organem prowadzącym kilku instytucji powiatowego systemu pomocy społecznej.
11. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz jej integrowanie i moderowanie w powiecie gnieźnieńskim.				Umiarkowana	Powiat jest organem prowadzącym dla instytucji kultury Centrum Kultury „Scena to dziwna”.
12. Rozwijanie nowoczesnych i dostępnych instytucji powiatu (baza, kadry, w tym specjalistyczne, cyfryzacja, współpraca).				Bardzo duża	Powiat zarządza bazą i obiektami Starostwa Powiatowego oraz pełni nadzór nad instytucjami pomocy społecznej, kultury, edukacji, opieki zdrowotnej, rynku pracy.

Scenariusze rozwoju powiatu gnieźnieńskiego

Uzupełnieniem podsumowania diagnozy, w tym wyzwań są scenariusze rozwoju. Poniżej przedstawiono dwa rozbieżne scenariusze, tj. pozytywny i negatywny. Ukazują one przewidywaną przyszłość w wybranych wymiarach, spójnych z wyzwaniami rozwojowymi.

Tabela nr 1. Scenariusze rozwoju powiatu

Wymiary	Scenariusz – zrównoważony i harmonijny rozwój	Scenariusz – strefy szybszego i wolniejszego rozwoju oraz widoczne bariery rozwoju
Czy powiat rozwijał się w sposób zrównoważony?	Dynamiczne wskaźniki rozwoju społeczno-gospodarczego notowane były praktycznie we wszystkich gminach powiatu.	W wybranych gminach widoczne było wyraźnie wolniejsze tempo rozwoju oraz wyższa skala problemów społecznych, związanych głównie ze zjawiskami demograficznymi.
Czy w powiecie widoczny był wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości?	Wzrost wskaźników przedsiębiorczości dot. całej przestrzeni powiatu a jego dynamika zbliżona była do średniej wojewódzkiej.	Wzrost aktywności gospodarczej widoczny był w gminach podmiejskich względem Gniezna.
Jak kształtowała się dostępność kadr na rynku pracy?	Powiat był w stanie przyciągać migrantów oraz zatrzymywać młodych mieszkańców. Zwiększyła się aktywność osób starszych na rynku pracy.	Powiat przegrywał konkurencję o zasoby kapitału ludzkiego. Widoczny był odpływ migracyjny, głównie młodych osób. Widoczna była znaczna luka kadrowa na rynku pracy.
Czy w powiecie widoczny był rozwój turystyki?	Powiat potrafił wykorzystać swój atut rozpoznawalności turystycznej. Wokół głównych atrakcji turystycznych rozwijały się nowe produkty, w tym bazujące na potencjale lokalnych produktów oraz usługach czasu wolnego.	Rozwój turystyki ukierunkowany był na główne i istniejące już produkty turystyczne. Powiat był miejscem dynamicznego rozwoju turystyki, głównie przejazdowej, 1-dniowej.
W jaki sposób rozwijała się oferta czasu wolnego?	W każdej z gmin widoczny był rozwój infrastruktury i oferty czasu wolnego. Powiat integrował tę ofertę, m. in. poprzez rozwój sieci dróg i ścieżek rowerowych.	Każda z gmin w różnym zakresie realizowała zadania i inwestycje w zakresie czasu wolnego. Jednocześnie oferta ta nie była ze sobą powiązana i zintegrowana.
Czy w lokalnym obiegu gospodarczym wzrosło znaczenie produktów lokalnych, regionalnych i ekologicznych?	Produkty lokalne, w tym ekologiczne na stałe i na dobre umiejscowiły się na lokalnym rynku. Zintegrowane zostały m. in. z ofertą turystyczną. Wybrane produkty zyskały rozgłos poza granicami powiatu.	W niewielkim stopniu udało się wykreować i wypromować lokalne produkty. Funkcjonowały one głównie z obiegu nieformalnym, np. w trakcie lokalnych imprez, takich jak dożynki.
Czy podtrzymany został wzrost dochodów własnych samorządów?	Pomimo zmian w prawie podatkowym samorządy notowały dynamiczny wzrost dochodów własnych, co związane było z dalszym bogaceniem się mieszkańców.	W powiecie widoczne było istotne rozwarstwienie w dochodach gmin. Część z nich bardzo dynamicznie zwiększała dochody, część w stosunkowo niskiej skali na tle średniej dla regionu.
Jakim był stan środowiska w powiecie gnieźnieńskim?	Zrealizowano większość zakładanych celów środowiskowych. Poprawił się m. in. stan wód, zrealizowano	Tylko częściowo zrealizowano cele środowiskowe. Nie udało się znacząco poprawić stanu wód, jednocześnie zrealizowano

Wymiary	Scenariusz – zrównoważony i harmonijny rozwój	Scenariusz – strefy szybszego i wolniejszego rozwoju oraz widoczne bariery rozwoju
	szereg inwestycji w zakresie OZE i poprawy jakości powietrza. Zwiększyła się naturalna zdolność do retencjonowania wód.	działania na rzecz OZE i poprawy stanu środowiska. Działania z zakresu retencyjności realizowane były tylko w wybranych częściach powiatu.
Czy zostały zachowane walory przestrzenne i środowiskowe?	Powiat, pomimo dynamicznego rozwoju, zachował swoje atuty przestrzenne i środowiskowe. Związane to było z przemyślaną polityką planowania przestrzennego.	W wybranych gminach powiatu nastąpił dynamiczny rozwój inwestycji, co niestety pogłębiło chaos przestrzenny i wpłynęło na stan środowiska.
Czy w powiecie rozwinęła się oferta mieszkaniowa, w tym dla młodych?	Oprócz oferty mieszkaniowej jednorodzinnej rozwijała się dynamicznie oferta mieszka wielorodzinnych.	W powiecie, głównie w strefach podmiejskich, obserwowano dynamiczny rozwój mieszkalnictwa jednorodzinnego.
W jakim zakresie, skali realizowano działania na rzecz zwiększenia retencyjności?	Działania z zakresu retencyjności realizowane były kompleksowo i komplementarnie, włączając także lokalne społeczności.	Działania z zakresu retencyjności realizowane były głównie przez podmioty publiczne.
W jakim zakresie, skali rozwinęły się odnawialne źródła energii?	Działania z zakresu rozwoju OZE realizowane były kompleksowo i komplementarnie, włączając także lokalne społeczności.	Działania z zakresu rozwoju OZE realizowane były głównie przez podmioty publiczne.
W jakim zakresie, skali zmniejszyła się emisja CO2?	W powiecie zaszła faktyczna rewolucja w zakresie odchodzenia od węgla. Realizowana była na wielu poziomach, w tym z udziałem mieszkańców, przedsiębiorców i instytucji publicznych.	Działania na rzecz zmniejszania emisji CO2 realizowane były zasadniczo przez instytucje publiczne.
Czy nastąpił wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców? W jakim zakresie podniesiona została jakość kształcenia zawodowego i wyższego?	Mieszkańcy aktywnie uczestniczyli w osiąganiu celów środowiskowych i realizacji działań na rzecz ochrony środowiska.	Widoczne było rozwarstwienie w zakresie podejmowanych działań środowiskowych, które napotykały liczne bariery, np. związane z wymiarem ekonomicznym.
W jakim zakresie zwiększyła się dostępność do opieki zdrowotnej?	Powiat zrealizował większość zakładanych celów związanych z rozwojem opieki zdrowotnej.	Nie udało się istotnie poprawić dostępu do opieki zdrowotnej.
Jak należy ocenić powiatowy system pomocy społecznej?	System pomocy społecznej realizował wszystkie zakładane działania i cele. W wybranych aspektach działania realizowane przez instytucje pomocy społecznej można uznać za wzorcowe.	System pomocy społecznej napotkał liczne bariery, m. in. związane z system finansowania pomocy społecznej, dynamicznym wzrostem problemów społecznych oraz luką kadrową.

4. Wizja, misja, cele

Strukturę Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022–2030 zbudowano poprzez połączenie spojrzenia na potrzeby ogólnorozwojowe oraz zdolności struktur Powiatu Gnieźnieńskiego (wymiar instytucjonalny) do kreowania polityki rozwoju ponadlokalnego. Takie podejście pozwala dostrzec i określić rolę instytucji Powiatu Gnieźnieńskiego w realizacji działań rozwojowych, wpisujących się w oczekiwane i prognozowane zmiany społeczno-gospodarcze oraz przestrzenne. Rolę Powiatu Gnieźnieńskiego określają możliwości organizacyjne, finansowe, kadrowe i przede wszystkim formalno-prawne. Jednocześnie potencjał Powiatu Gnieźnieńskiego wynika z relacji, których nie określiły przepisy ustawowe, wynika z pozycji i kompetencji, jaką pracownicy instytucji powiatowych oraz lokalni politycy zbudowali sobie w środowisku lokalnym i ponadlokalnym.

Wizja w wymiarze ogólnorozwojowym

Wizja w wymiarze instytucjonalnym

Opracowanie wizji powiatu gnieźnieńskiego odbywało się w trakcie prac warsztatowych z przedstawicielami instytucji powiatowych. W trakcie warsztatów grupy przedstawiły swoje propozycje przyszłego obrazu powiatu, wskazując m. in. na rolę struktur instytucjonalnych powiatu.

Jak wyobrażamy sobie powiat gnieźnieński w 2030 roku?	Jaki będzie Powiat Gnieźnieński w 2030 roku w wymiarze instytucjonalnym?
<p>Wizja:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Jaka funkcja będzie dominująca w 2030 roku?▪ Jaką funkcję rozwiniemy w największym zakresie w porównaniu do 2020 roku?▪ Jacy będą nasi mieszkańcy, czym będą się zajmować, w jaki sposób będą funkcjonować w powiecie?▪ Co będzie kluczowym czynnikiem sukcesu (jakie działania/ inwestycje)?	<p>Wizja:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Jakie obszary działań będą jego specjalizacją? Czym będzie się zajmował?▪ Jaką funkcję rozwiniemy w największym zakresie w porównaniu do 2020 roku?▪ Co będzie kluczowym czynnikiem sukcesu (jakie działania / inwestycje)? <p>Misja:</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Jaka będzie rola Powiatu Gnieźnieńskiego w moderowaniu rozwoju?▪ W oparciu o jakie wartości nadrzędne będzie działał Powiat i jego instytucje?

W wyniku pracy warsztatowej oraz dyskusji na forum zdefiniowano przyszły, pożądany obraz powiatu gnieźnieńskiego.

Wizja Powiatu Gnieźnieńskiego w 2030 roku

Powiat gnieźnieński rozwija się zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Dotyczy to kwestii równoważenia i rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym oraz środowiskowym. **Role Powiatu Gnieźnieńskiego jest moderowanie polityki rozwoju w wymiarze terytorialnym.**

Powiat wykorzystuje swoje atuty lokalizacyjne oraz wysoki potencjał przedsiębiorczości do rozwoju innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki. Szczególne impulsy dla rozwoju gospodarczego płyną z nowoczesnego i dostosowanego do potrzeb rynku systemu kształcenia zawodowego. **Powiat Gnieźnieński moderuje współpracę wymiaru edukacji oraz przedsiębiorców. Monitoruje również zjawiska i sytuację na lokalnym rynku pracy. Wspiera dostęp do edukacji dla osób w każdym wieku.**

Powiat Gnieźnieński wnosi swój istotny wkład w rozwój aktywności gospodarczej, wykorzystującej lokalne potencjały związane z turystyką oraz rolnictwem. Poprzez rozwój infrastruktury, działania integrujące i promocję wspiera kształtowanie zintegrowanej oferty turystycznej. Wspiera rozwój produktów lokalnych, regionalnych i ekologicznych.

Mieszkańcy powiatu gnieźnieńskiego są świadomi wartości i atutów powiatu gnieźnieńskiego, wnoszą swój wkład w kształtowanie jakości życia, m. in. poprzez wysoką świadomość ekologiczną, tożsamość a także kreatywność i przedsiębiorczość. **Powiat wspiera kształtowanie tożsamości mieszkańców, jak też zdolność do optymalnego wykorzystania wsparcia zewnętrznego. Podnosi również stale jakość usług oraz dostępność instytucji publicznych. Powiat wspiera rozwój w zakresie kształtowania oferty czasu wolnego, który powiązany jest z rozwojem funkcji turystycznej. Integruje i rozwija działania w zakresie oferty kulturalnej, prowadząc edukację kulturalną.**

Powiat Gnieźnieński zapewnia mieszkańcom kompleksową opiekę zdrowotną poprzez rozwiniętą infrastrukturę opieki zdrowotnej oraz kształcenie kadr medycznych. Powiat prowadzi zrównoważoną politykę w zakresie opieki społecznej.

Szczególny wymiar polityki rozwoju stanowi ochrona środowiska. **Powiat wspiera i stosuje technologie przyjazne dla środowiska, w szczególności w zakresie efektywności energetycznej, rozwoju odnawialnych źródeł energii, a także ochrony klimatu, gospodarki odpadami i ochrony przyrody. Szczególnym wymiarem polityki rozwoju jest ochrona zasobów wody.**

Misja Powiatu

Integrowanie, wspieranie oraz moderowanie rozwoju ponadlokalnego w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego oraz kształtowanie roli kluczowego partnera (partnera kompetencyjnego) i inicjatora polityk rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Rozwinięciem struktury postulatywnej Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022–2030 są cele strategiczne oraz priorytety. Cele strategiczne definiują najważniejsze dążenia zarządzających Powiatem, wynikają wprost z wizji oraz misji Powiatu. Nawiązują one do wymiaru społeczno-ekologicznego, gospodarczego oraz instytucjonalnego. Cele, podobnie jak cała struktura postulatów rozwojowych, mają charakter instytucjonalny, tj. odnoszą się do zdolności kreowania, moderowania, kształtowania procesów rozwojowych przez instytucje powiatu.

Cele strategiczne

1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego

2. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego.

3. Rozwijanie nowoczesnych instytucji.

Hierarchiczną strukturę celów uzupełniają priorytety. Wskazują one kluczowe dla przyszłego rozwoju powiatu zagadnienia, które jednocześnie należą do obszarów kompetencji Powiatu Gnieźnieńskiego.

Tabela nr 2. Cele strategiczne i priorytety

Cele strategiczne	Priorytety
Cel 1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego.	<ul style="list-style-type: none">▪ Priorytet 1.1. Innowacyjna edukacja.▪ Priorytet 1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna.▪ Priorytet 1.3. Zrównoważona polityka społeczna.▪ Priorytet 1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń.▪ Priorytet 1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa.
Cel.2. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego.	<ul style="list-style-type: none">▪ Priorytet 2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo.▪ Priorytet 2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego.▪ Priorytet 2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie.
Cel. 3. Rozwijanie nowoczesnych instytucji.	<ul style="list-style-type: none">▪ Priorytet 3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych.▪ Priorytet 3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych.▪ Priorytet 3.3. Profesjonalne kadry Powiatu.▪ Priorytet 3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej.

Struktura wizji, misji, celów i priorytetów nawiązuje bezpośrednio do wyzwań rozwojowych. Powiązanie celów i priorytetów wskazuje na spójność z wyzwaniami rozwojowymi. Wybrane priorytety mają charakter przekrojowy, co oznacza, że oddziałują na wiele wymiarów rozwojowych. Powiązanie celów i priorytetów z wyzwaniami wskazuje na konieczność integrowania działań i efektów.

Tabela nr 3. Powiązania celów rozwoju i priorytetów z wyzwaniami rozwojowymi

Cele strategiczne	Priorytety rozwoju	Wyzwania rozwojowe											
		1. Powiat gnieźnieński dla młodych.	2. Moderowanie procesu związanego z rozwojem mieszkalnictwa.	3. Uruchomienie impulsów dla rozwoju gospodarczego.	4. Rozwój i zintegrowanie oferty turystycznej.	5. Wspieranie rozwoju rolnictwa.	6. Woda dla powiatu.	7. Czyste powietrze i czysty powiat.	8. Rozwinięcie i wzmocnienie procesu moderowania kształcenia.	9. Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej.	10. Dostosowanie systemu pomocy społecznej do zmieniających się potrzeb i trendów.	11. Rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz jej integrowanie i moderowanie.	12. Rozwijanie nowoczesnych i dostępnych instytucji powiatu.
1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego.	1.1. Innowacyjna edukacja.	+		(+)		(+)			+				(+)
	1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna.	(+)						(+)		+	(+)		(+)
	1.3. Zrównoważona polityka społeczna.	(+)	+			(+)		(+)		(+)	+	(+)	(+)
	1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń.	(+)	+	(+)	(+)	+	+	+					
	1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa.							(+)	(+)		(+)	(+)	(+)
2. Cel. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego.	2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej.	+		+	+	+			+		(+)		
	2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego.	(+)		+	+	+	(+)	(+)	(+)			(+)	
	2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie.	(+)	(+)	(+)	(+)						(+)	(+)	(+)
3. Cel. Rozwijanie nowoczesnych instytucji powiatu.	3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych.	(+)	(+)							(+)	(+)	(+)	+
	3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych.	(+)							(+)	+	+	+	+
	3.3. Profesjonalne kadry Powiatu.	(+)		(+)	(+)				(+)	(+)	(+)	(+)	+
	3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej.	(+)		(+)	(+)				(+)				(+)

Źródło: opracowanie własne, gdzie + oznacza powiązania bezpośrednie, (+) – powiązania pośrednie

5. Priorytety i kierunki działań

Cel 1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego

Priorytet 1.1. Innowacyjna edukacja

Priorytet „innowacyjna edukacja” nawiązuje bezpośrednio do wyzwania odnoszącego się do potrzeby rozwinięcia i wzmocnienia procesu moderowania kształcenia, jak też wyzwania związanego z zatrzymaniem młodych osób w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego. Powiat posiada dobrze rozwinięty i poddawany od lat modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym zawodowego. Kształcenie zawodowe cieszy się coraz większym zainteresowaniem wśród młodzieży oraz jest pożądane przez przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w powiecie. Powiat gnieźnieński, pomimo korzystnych uwarunkowań rozwojowych, charakteryzował się niższą dynamiką wzrostu gospodarczego. Potrzebuje nowych impulsów, które wspierać będą konkurencyjność oraz innowacyjność gospodarki oraz wykorzystanie lokalnych potencjałów, np. związanych z obszarami wiejskimi. Powiat Gnieźnieński ze względu na swoje kompetencje w odniesieniu do kształcenia ponadpodstawowego dążyć będzie do moderowania współpracy pomiędzy wymiarem edukacji oraz biznesu. Partnerstwo to ukierunkowane będzie na lepsze poznanie mechanizmów kształtowania potrzeb lokalnego rynku pracy i dostosowania do tych potrzeb kształcenia zawodowego. Istotną rolę w tym procesie pełnić będzie Powiatowy Urząd Pracy, który posiada wiedzę, doświadczenie i narzędzia pozwalające monitorować rynek pracy i trendy rozwojowe.

Szkoły ponadpodstawowe, w tym zawodowe podnosić będą jakość edukacji, w tym zarówno młodzieży, jak też osób dorosłych. Ważną częścią kształcenia zawodowego będzie wymiar praktyczny, realizowany we współpracy z przedsiębiorcami. Powiat promować będzie kształcenie zawodowe, wskazując młodym osobom oraz ich rodzicom potencjalne korzyści z wyboru takiej ścieżki edukacji. Promocji towarzyszyć będzie doradztwo zawodowe, ukierunkowane na właściwą orientację i wybór ścieżki kariery zawodowej.

Priorytet 1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna

Powiat Gnieźnieński jest organem prowadzącym dla ważnej dla mieszkańców instytucji opieki zdrowotnej. Mocną stroną powiatu jest rozwijająca się oferta i infrastruktura opieki zdrowotnej Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Gnieźnie. Istotnymi barierami w rozwoju instytucji opieki zdrowotnej powiatu były problemy finansowe. Wdrożenie Programu Postępowania Ostrożnościowego oraz deklaracje rządu, zakładające wzrost wydatków na opiekę zdrowotną, wspierać będą dalszy rozwój systemu opieki zdrowotnej. Nie bez znaczenie dla możliwości modernizacyjnych będzie dostępność środków unijnych na lata 2021-2027. Jednocześnie rosnąć będzie potrzeba rozwoju systemu opieki zdrowotnej mając na względzie zjawiska demograficzne. Starzejące się społeczeństwo, którego przejawem jest wzrost liczby osób w wieku senioralnym, wpływać będzie na sposób organizacji opieki zdrowotnej. Powiat gnieźnieński charakteryzuje się ponadto niekorzystnymi wskaźnikami dostępności kadr medycznych na tle kraju, które pogłębiać będzie prognozowana luka kadrowa, związana z odchodzeniem wyżu demograficznego

na emeryturę. Powiat Gnieźnieński dążyć będzie do promocji i wspierania kształcenia w zawodach medycznych.

Rozwój opieki zdrowotnej na terenie powiatu kształtować będzie jakość życia, w tym wspierać będzie postrzeganie przestrzeni powiatu jako miejsca atrakcyjnego dla młodych osób. Wspierać będzie również funkcjonowanie systemu pomocy społecznej.

Priorytet 1.3. Zrównoważona polityka społeczna

Zagadnienia polityki społecznej w perspektywie 2030 roku zdominowane będą przez zjawiska będące pochodną starzejącego się społeczeństwa. Warto zauważyć, iż w przestrzeni powiatu zjawiska starzejącego się społeczeństwa występują z różną dynamiką, w tym z największą w przestrzeni miejskiej Gniezna. Na zjawiska starzenia się społeczeństwa nakłada się depopulacja wybranych przestrzeni, związana z długotrwałym, ujemnym saldem migracji. Oznacza to istotne wyzwanie dla polityki społecznej, związane z zapewnieniem opieki nad starszymi osobami. Powiat Gnieźnieński dążyć będzie do poprawy warunków pobytu osób starszych oraz form aktywizacji w Domach Pomocy Społecznej. Istotnym wyzwaniem dla systemu pomocy społecznej będzie dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych i ze specjalnymi potrzebami.

Kolejnym zagadnieniem ważnym dla polityki społecznej powiatu jest deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej, rozwój rodzinnej pieczy zastępczej, ustanowienie nowych rodzinnych domów dziecka.

Ważną rolę w realizacji polityki społecznej powiatu pełnią gminne ośrodki oraz organizacje pozarządowe. Powiat Gnieźnieński wspierać będzie działalność organizacji społecznych, traktując je jako ważnych partnerów rozwoju lokalnego, w tym polityki społecznej. Ważnym partnerem polityki społecznej będą także instytucje kultury oraz sportu i rekreacji, które wspierać będą m. in. aktywność społeczną.

Sprawny i funkcjonalny system pomocy społecznej wspierać będzie aktywność osób na rynku pracy, a więc pośrednio wspierać będzie konkurencyjność gospodarki.

Priorytet 1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń

Powiat Gnieźnieński pod względem prawno-formalnym ma ograniczone możliwości kreowania polityki rozwoju w wymiarze środowiskowym. Rola Powiatu ogranicza się do działań pośrednich, związanych z pełnieniem nadzoru, udzielaniem wsparcia i prowadzeniem edukacji ekologicznej. Powiat może również wносить swój wkład w osiąganie wytycznych polityk europejskich i globalnych w zakresie środowiska poprzez realizację inwestycji w obiektach, którymi zarządza. Te działania mogą mieć charakter pilotażowy i mogą promować innowacyjne i ekologiczne rozwiązania, kształtując przy tym wizerunek Powiatu.

Priorytet 1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa

Powiat Gnieźnieński realizować będzie działania z zakresu bezpieczeństwa publicznego. Powiat wspierać będzie podnoszenie jakości działalności powiatowych służb bezpieczeństwa, realizować będzie działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego. Odbywać się to będzie m. in. poprzez zakup i wymianę sprzętu powiatowych służb oraz podmiotów ratowniczych.

Tabela nr 4. Priorytety i działania w celu 1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego

Priorytety	Działania
1.1. Innowacyjna edukacja	1.1.1. Poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój i modernizacja przyszkolnej bazy sportowej.
	1.1.2. Zakup i wyposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne, sprzęt i wyposażenie, w tym IT, poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu.
	1.1.3. Wzmocnienie potencjału kadrowego szkół ponadpodstawowych powiatu gnieźnieńskiego, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego.
	1.1.4. Promocja, rozwój oraz doskonalenie szkolnictwa zawodowego oraz szkół powiatu gnieźnieńskiego.
	1.1.5. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych i podstawowych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia.
	1.1.6. Prowadzenie kształcenia dla dorosłych w kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy.
	1.1.7. Moderowanie współpracy szkół z biznesem i uczelniami mającej na celu dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.
	1.1.8. Unowocześnianie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.
	1.1.9. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji.
1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna	1.2.1. Centralizacja, modernizacja i rozszerzenie działalności szpitala powiatowego w Gnieźnie.
	1.2.2. Prowadzenie i wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.
1.3. Zrównoważona polityka społeczna	1.3.1. Rozwój form aktywizacji mieszkańców powiatu, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
	1.3.2. Rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej, ustanowienie kolejnych rodzinnych domów dziecka.
	1.3.3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, w tym utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej z miejscami noclegowymi.
	1.3.4. Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych.
1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń	1.4.1. Prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska, ochrony powietrza i klimatu, OZE, gospodarki leśnej i gospodarki odpadami.
	1.4.2. Prowadzenie i monitorowanie działań z zakresu ochrony przyrody (w tym bioróżnorodności), gospodarki wodnej i rybactwa śródlądowego.
1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa	1.5.1. Prowadzenie i wspieranie działań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego.
	1.5.2. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb oraz podmiotów ratowniczych.

Cel 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego

Priorytet 2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej

Zagadnienia rozwoju gospodarczego są jednymi z kluczowych dla rozwoju powiatu gnieźnieńskiego. Należą również do zagadnień przekrojowych, powiązanych bardzo silnie z wymiarem społecznym, środowiskowym oraz przestrzennym. Decydują o potencjalnej konkurencyjności przestrzeni powiatu jako miejsca do życia, w tym stanowią podstawę konkurowania o zasoby kapitału ludzkiego, w tym młodych osób. Powiat Gnieźnieński może wносить istotny wkład w rozwój przedsiębiorczości oraz budowanie partnerstwa na rzecz aktywności. Jest on związany z rolą jaką pełni w Powiat w zakresie kształcenia, w tym zawodowego oraz wspierania rozwoju lokalnego rynku pracy. Powiat Gnieźnieński jako struktura ponadlokalna posiada kompetencje do wspierania i moderowania rozwoju gospodarczego. Powiat nadal będzie współpracować z instytucjami powiatowymi, gminami oraz przedsiębiorcami na rzecz podnoszenia konkurencyjności i innowacyjności gospodarki powiatu oraz prowadzić działania promujące pod kątem przyciągania i rozwijania nowych inwestycji. Wspierać i promować będzie przedsiębiorców już działających na terenie powiatu, m. in. poprzez nagrody i wyróżnienia. Ważnym polem działań będzie promocja przedsiębiorczości, która realizowana będzie m. in. w szkołach powiatowych.

Priorytet 2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego

Powiat gnieźnieński może być lepiej rozwiniętą destynacją turystyczną. Wciąż jest jednak brak odpowiedniego poziomu integracji oferty turystycznej, pomimo tego, że powiat jest znanym miejscem na mapie turystycznej kraju, ze względu, m. in. na historię i dziedzictwo kulturowe. Jednocześnie istniejąca oferta nie sprzyja przyciągnięciu turystów na pobyty dłuższe niż 1-dniowe. Warto zauważyć, iż poza Gniezmem, które jest najbardziej znanym miejscem turystycznym powiatu, jest wiele innych atrakcji, które warto promować. Dotyczy to m. in. krajobrazów oraz walorów przyrodniczych. Powiat ma bardzo dobrze rozwiniętą funkcję turystyczną m. in. ze względu na istniejącą już bazę hotelową i gastronomiczną. Należy nadal rozwijać infrastrukturę turystyczną i system informacji turystycznej oraz wzmacniać potencjał lokalnych produktów. Powiat Gnieźnieński wspierać będzie rozwój turystyki poprzez działania promocyjne i integrację oferty turystycznej. Konieczne jest zbudowanie uporządkowanego i przemyślanego planu rozwoju turystycznego w oparciu o posiadane zasoby i atuty. Rozwój turystyczny wpierać będzie kształtowanie oferty czasu wolnego mieszkańców powiatu. W tym kontekście powiat wspierać i realizować będzie działania z zakresu kultury, dziedzictwa kulturowego, jak też sportu i rekreacji.

Rozwój powiatu w sferze czasu wolnego i turystyki może być wzmacniany poprzez wyróżniające się i wyjątkowe produkty lokalne, ekologiczne lub regionalne. Mogą one wносить wkład w rozwój ekonomiczny m. in. obszarów wiejskich oraz wzmacniać lokalne powiązania i kooperacje gospodarcze. Powiat będzie integratorem takich działań, wspierając przedsiębiorców poprzez działania promujące produkty.

Powiat dążyć będzie do ściślejszej współpracy przy promocji pomiędzy poszczególnymi samorządami, Spowoduje to zintegrowanie działań i środków promocyjnych.

Priorytet 2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie

Powiat Gnieźnieński jest organem prowadzącym dla Powiatowego Zarząd Dróg w Gnieźnie. Oznacza to, że jest odpowiedzialny za rozwój i utrzymanie sieci dróg powiatowych. Dostępność komunikacyjna ma duże znaczenie dla szeregu aspektów funkcjonowania powiatu i jego mieszkańców. Jest ważna ze względu na rozwój społeczny, dostępność do usług publicznych, dojazdy do pracy, konkurencyjność gospodarki, dostępność miejsc ważnych dla ruchu turystycznego. Powiat Gnieźnieński prowadzi i będzie prowadził działania modernizacyjne oraz związane z przebudową dróg powiatowych. Rozwijać będzie przy tym sieć dróg i ścieżek rowerowych, stanowiących coraz ważniejszy element sieci komunikacyjnej. Dążyć będzie do połączenia i rozwinięcia istniejących dróg w spójny i zintegrowany system, dostosowany do potrzeb mieszkańców oraz turystów.

Tabela nr 5. Priorytety i działania w celu 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego

Priorytety	Działania
2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej	2.1.1. Wspieranie i promocja lokalnej przedsiębiorczości i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.
	2.1.2. Wspieranie aktywności zawodowej oraz rozwoju przedsiębiorczości.
	2.1.3. Promocja przedsiębiorczości w szkołach powiatowych.
	2.1.4. Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy pod kątem prognoz i zapotrzebowania na kierunki kształcenia na terenie powiatu gnieźnieńskiego.
	2.1.5. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy.
2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego	2.2.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz popularyzacji turystyki.
	2.2.2. Wspieranie produktów turystycznych i ich dostępności oraz integracji oferty turystycznej powiatu.
	2.2.3. Prowadzenie działań promocyjnych w wymiarze turystycznym, kulturalnym oraz czasu wolnego.
	2.2.4. Promocja i wspieranie rozwoju produktów lokalnych i regionalnych.
	2.2.5. Wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.
	2.2.6. Organizacja imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe.
	2.2.7. Stypendia i nagrody sportowe.
	2.2.8. Wsparcie działalności klubów sportowych.
	2.2.9. Rozwój turystyki kolejowej w Powiecie Gnieźnieńskim.
2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie	2.3.1. Przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej (poszerzenie dróg, nakładki bitumiczne), budowa ścieżek rowerowych, budowa i przebudowa chodników, budowa rond wraz z infrastrukturą.
	2.3.2. Poprawa bezpieczeństwa pieszych - budowa sygnalizacji świetlnej, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego.

Cel 3. Rozwijanie nowoczesnych instytucji powiatu

Priorytet 3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych

Prognozy i trendy rozwojowe wskazują, że „rewolucja cyfrowa” dotyczyć będzie coraz większej liczby wymiarów i zagadnień funkcjonowania społeczeństw, gospodarek, instytucji publicznych. Zmiany jakie zachodzą będą w Powiecie Gnieźnieńskim związane będą z rozwojem rozwiązań SMART, czyli rozwiązań inteligentnych, które wspierać będą sposób prowadzenie polityki rozwoju lokalnego, wspierać integrację systemów, wspierać dostępność i jakość usług publicznych. Powiat Gnieźnieński dążyć będzie do wdrożenia zaawansowanych e-usług dla klientów Starostwa Powiatowego w Gnieźnie oraz jednostek podległych oraz do zwiększenia informatyzacji usług PUP. Nastąpi poprawa czytelności strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej Powiatu. Zmiany ukierunkowane na cyfryzację obsługi klientów dotyczą również Powiatowego Zarządu Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie.

Priorytet 3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych

Zaplecze infrastrukturalne oraz techniczne instytucji powiatowych podlegało modernizacji. Jednocześnie nadal widoczne są istotne potrzeby w tym zakresie. Konieczna jest dalsza modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego oraz wdrażanie rozwiązań, które poprawią obsługę klientów. Szczególne potrzeby dotyczą dostosowania obiektów i przestrzeni instytucji powiatu do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Priorytet 3.3. Profesjonalne kadry Powiatu

Powiat Gnieźnieński dążyć będzie do rozwijania swoich kompetencji, jako istotnego partnera rozwoju ponadlokalnego, w szczególności w wymiarach związanych z administracją, edukacją, pomocą społeczną, opieką zdrowotną, rynkiem pracy, wspieraniem przedsiębiorczości. Kluczowe dla rozwoju kompetencji są inwestycje w kadry. Szczególne potrzeby widoczne są również w kwestii rozwoju kompetencji obsługi osób niepełnosprawnych.

Dodać priorytet 3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej

Instytucje powiatu gnieźnieńskiego prowadzą stałą i pogłębiają współpracę z innymi podmiotami samorządowymi z kraju oraz poza jego granicami. Szczególny wymiar współpracy dot. m. in. edukacji. Współpraca wspiera wymianę doświadczeń oraz podnosi kompetencje zarządzania rozwojem lokalnym. Jest również narzędziem promocji powiatu.

Tabela nr 6. Priorytety i działania w celu 3. Rozwijanie nowoczesnych instytucji powiatu.

Priorytety	Działania
3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych	3.1.1. Rozwój e-administracji.
3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych	3.2.1. Rozwój i modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego w Gnieźnie i jednostek podległych.
3.3. Profesjonalne kadry Powiatu	3.3.1. Stałe podnoszenie kompetencji oraz wiedzy pracowników instytucji powiatowych.
3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej	3.4.1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na gruncie krajowym i międzynarodowym.

6. System zarządzania

6.1. Wdrażanie i monitoring

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030 jest dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunki działań, które sukcesywnie powinny być wdrażane. Jest dokumentem komplementarnym do Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do roku 2030 oraz strategii lokalnych gmin z terenu powiatu, tj. stanowi uzupełnienie i rozwinięcie założeń rozwoju, które realizowane są przez instytucje powiatowe. Spójność planowania na poziomie regionalnym i lokalnym jest kluczowa dla powodzenia realizacji zamierzeń rozwojowych w powiecie gnieźnieńskim.

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030 jest dokumentem, który powinien być realizowany ponad podziałami politycznymi, angażując wszelkie możliwe zasoby i środki. Ukierunkowany jest na podnoszenie jakości życia mieszkańców, budowanie trwałych przewag konkurencyjnych powiatu gnieźnieńskiego. Opracowany został z myślą o integrowaniu i wspieraniu działań rozwojowych przez struktury organizacyjne Powiatu Gnieźnieńskiego. Strategia bazuje na szczegółowej diagnozie społeczno-gospodarczej i uwzględnia uwarunkowania przestrzenne rozwoju powiatu.

Kluczowym aspektem zarządzania realizacją Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego jest system wdrażania i monitoringu, który opierać będzie się na strukturze organizacyjnej i instytucjonalnej Powiatu Gnieźnieńskiego.

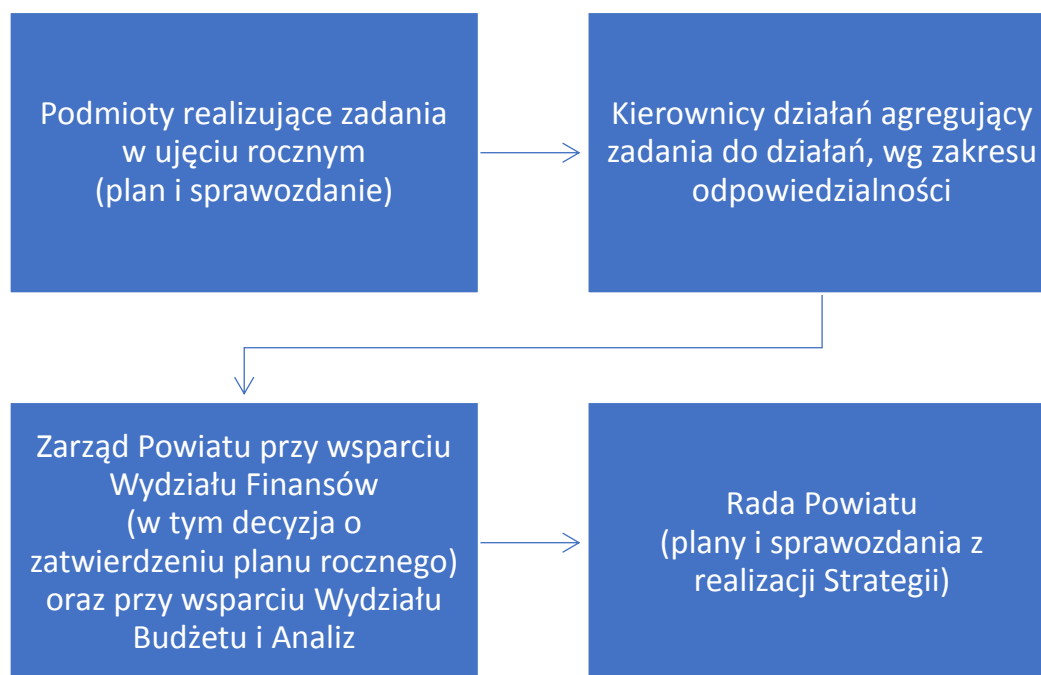
Do podmiotów wdrażających Strategię należeć będzie:

- **Rada Powiatu Gnieźnieńskiego** – pełniąca bieżący nadzór nad realizacją Strategii,
- **Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego** – podejmujący bieżące decyzje realizacyjne, przygotowujący materiały informacyjne i decyzyjne dla Rady, prowadzący działania informacyjno-promocyjne,
- **Koordinator Strategii**, gromadzący dokumentację związaną z pracami nad Strategią oraz informacje określające postępy w jej realizacji w formie sprawozdań z wykonania Strategii (przygotowywane co rok),
- **Kierownicy działań**, tj. konkretny wydział lub jednostka, których zadaniem jest przedstawianie zbiorczych planów w odniesieniu do zadań, które wpisywać się będą w założenia Strategii, poprzez odniesienie do poszczególnych działań.
- **Podmioty realizujące poszczególne zadania opisane w strategii**, wykonujące przyjęte zadania i opracowujące sprawozdania dotyczące tych zadań dla Kierowników zadań.

System realizacji Strategii a więc również sprawozdawczości opiera się na rocznych cyklach. Strategia wytycza poziom szczegółowości oparty o kierunki działań. W ujęciu danego roku następować będzie w systemie planowania uszczegółowienie kierunków działań o zadania realizacyjne.

System monitoringu stanowić będzie podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Aktualizacja Strategii możliwa będzie w przypadku stwierdzenia istotnych zmian uwarunkowań rozwojowych Powiatu Gnieźnieńskiego.

Rysunek nr 5. Schemat systemu planowania i monitoringu Strategii

6.2. Ramy finansowe i źródła finansowania

Potencjalne źródła finansowania działań ujętych w Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022 -2030 będą:

- środki budżetu Powiatu,
- środki Unii Europejskiej – fundusze europejskie dostępne w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Społecznego,
- inne fundusze zewnętrzne – np. fundusze norweskie i fundusze Europejskiego Obszaru Gospodarczego,
- środki budżetu państwa – przewidziane na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetu samorządu województwa – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- środki budżetów gmin – na współfinansowanie projektów lub jako niezależne źródło finansowania,
- inne środki publiczne, np. fundusze celowe,
- środki prywatne, np. przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, mieszkańców.

6.3. Oczekiwane rezultaty planowanych działań

System monitoringu stworzony został z myślą o stałej obserwacji zakresu realizowanej interwencji przez Powiat Gnieźnieński. Opiera się na wskaźnikach produktu oraz wskaźnikach rezultatu. Wskaźniki produktu odnoszą się do działań ujętych w Strategii, wskaźniki rezultatu oceniają sytuację społeczno-gospodarczą.

System monitoringu opiera się na następujących danych:

- **Wskaźniki produktu** – odnoszące się do kierunków działań. Jest to swoista lista sprawdzająca, odnosząca się do działań, projektów, inwestycji, przedsięwzięć, które podejmowane będą przez lub z inicjatywy Powiatu Gnieźnieńskiego, które można przypisać do poszczególnych kierunków działań Strategii. Lista wskaźników produktu umożliwi faktyczne śledzenie postępów realizacji Strategii. Punktem wyjścia będą dane dla 2021 roku. Kluczowe dla pomiaru w oparciu o wskaźniki produktu będzie zorganizowanie systemu pozyskiwania danych pochodzących z rozproszonego systemu. Jednocześnie przy doborze wskaźników kierowano się zasadą możliwości pozyskania danych przez zasoby powiatu. Większość wskaźników to faktycznie dane i informacje nt. realizowanych inwestycji i projektów przez Powiat. Dane pochodzą z różnych wydziałów i instytucji, dlatego ważne jest zbudowanie wewnętrznego systemu komunikacji.
- **Wskaźniki rezultatu** – odnoszące się do wyzwań rozwojowych i oceniające oczekiwane efekty realizacji Strategii, analizowane na etapie oceny śródkresowej, tj. w 2025 roku oraz na etapie oceny końcowej, tj. w 2030 roku.

Tabela nr 7. Wskaźniki produktu

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
1.1. Innowacyjna edukacja	1.1.1. Poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój i modernizacja przyszkolonej bazy sportowej.	1. Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych.	Szt.	Wydział Inwestycji	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	
		3. Nakłady na rozbudowę i modernizację bazy oświatowej.	Zł	Centrum Usług Wspólnych	
		4. Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych obiektów bazy sportowej.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	
		5. Nakłady na rozbudowę i modernizację bazy sportowej.	Zł	Wydział Edukacji i Sportu	
		6. Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów związanych z poprawą dostępności.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.2. Zakup i wyposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne, sprzęt i wyposażenie, w tym IT, poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu.	1. Liczba nowo powstałych pracowni w tym pracowni komputerowych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	
		3. Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat.	Zł	Centrum Usług Wspólnych	
	1.1.3. Wzmocnienie potencjału kadrowego szkół ponadpodstawowych powiatu gnieźnieńskiego, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego.	1. Liczba nauczycieli którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje w wyniku szkoleń / programów.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba pracowników oświaty uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli w szczególności w zakresie szkolnictwa zawodowego.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.4. Promocja, rozwój oraz doskonalenie szkolnictwa zawodowego oraz szkół powiatu gnieźnieńskiego.	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących szkolnictwo zawodowe i szkoły ponadpodstawowe.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
		2. Liczba uczestników wydarzeń promujących szkolnictwo zawodowe i szkoły ponadpodstawowe.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.5. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych i podstawowych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia.	1. Liczba działań z zakresu doradztwa zawodowego i ich uczestników w szkołach prowadzonych przez Powiat.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe, poradnie psychologiczno-pedagogiczne
		2. Liczba objętych działaniem związanym doradztwem zawodowym uczniów przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i CKZiU.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.6. Prowadzenie kształcenia dla dorosłych w kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy.	1. Liczba osób korzystających z kształcenia formalnego i pozaformalnego dla dorosłych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba zrealizowanych kursów i szkoleń dla dorosłych.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.7. Moderowanie współpracy szkół z biznesem i uczelniami mającej na celu dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.	1. Liczba wykonanych badań rynku pracy w ciągu roku.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu, Powiatowy Urząd Pracy	Starostwo Powiatowe, CKZiU, szkoły ponadpodstawowe, Powiatowy Urząd Pracy
		2. Liczba firm współpracujących ze szkołami.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	
		3. Liczba osób korzystających z form współpracy z pracodawcami (praktyki zawodowe, staże).	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu, Powiatowy Urząd Pracy	
		4. Liczba spotkań z pracodawcami i przedstawicielami biznesu.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	
	1.1.8. Unowocześnianie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.	1. Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
	1.1.9. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji.	1. Liczba przedsięwzięć, programów realizowanych w ramach działania.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		2. Liczba szkół, w których realizowane było działanie.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	Starostwo Powiatowe, CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
		3. Liczba uczniów objętych działaniem.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu	Starostwo Powiatowe, CKZiU, szkoły ponadpodstawowe
1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna	1.2.1. Centralizacja, modernizacja i rozszerzenie działalności szpitala powiatowego w Gnieźnie.	1. Scentralizowany obiekt szpitala.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski	Szpital Pomnik Chrztu Polski
		2. Utworzony oddział neurologiczny.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski	Szpital Pomnik Chrztu Polski

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
		3. Utworzony oddział udarowy.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski	Szpital Pomnik Chrztu Polski
		4. Uruchomiony program lekowy.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski	Szpital Pomnik Chrztu Polski
	1.2.2. Prowadzenie i wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.	1. Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych, Szpital Pomnik Chrztu Polski, ZOL
1.3. Zrównoważona polityka społeczna	1.3.1. Rozwój form aktywizacji mieszkańców powiatu, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1. Liczba nowych form aktywizacji mieszkańców GPS.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Domy Pomocy Społecznej
	1.3.2. Rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej, ustanowienie kolejnych rodzinnych domów dziecka.	1. Liczba kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.	Osoba	PCPR	PCPR
		2. Liczba ustanowionych rodzinnych domów dziecka oraz rodzin zastępczych.	Szt.	PCPR	PCPR
		3. Liczba zrealizowanych kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze.	Szt.	PCPR	PCPR
	1.3.3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, w tym utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej z miejscami noclegowymi.	1. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Osoba	PCPR	PCPR
		2. Utworzony ośrodek interwencji kryzysowej w miejscami noclegowymi.	Zakończone działanie	PCPR	PCPR
	1.3.4. Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych.	1. Liczba organizacji społecznych korzystających z Centrum Aktywności Społecznej Largo.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych
1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń	1.4.1. Prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska, ochrony powietrza i klimatu, OZE, gospodarki leśnej i gospodarki odpadami.	1. Liczba obiektów wspartych w zakresie ochrony środowiska wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi, instytucjami związanymi z ochroną środowiska i leśnictwem
		2. Liczba zrealizowanych kampanio, akcji, przedsięwzięć wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe, we współpracy z jednostkami organizacyjnymi, instytucjami związanymi z ochroną środowiska i leśnictwem
		3. Waga usuniętych odpadów azbestowych.	Tona	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe we współpracy z gminami

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
	1.4.2. Prowadzenie i monitorowanie działań z zakresu ochrony przyrody (w tym bioróżnorodności), gospodarki wodnej i rybactwa śródlądowego.	1. Liczba realizowanych przedsięwzięć z wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe we współpracy ze Społeczną Strażą Rybacką Powiatu Gnieźnieńskiego
		2. Ilość przekonserwowanych rowów	km	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe we współpracy ze spółkami wodnymi
1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa	1.5.1. Prowadzenie i wspieranie działań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego.	1. Liczba działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu.	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego	Powiatowe służby oraz podmioty ratownicze
	1.5.2. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb oraz podmiotów ratowniczych.	1. Liczba wspartych służb oraz podmiotów ratowniczych	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego	Powiatowe służby oraz podmioty ratownicze
		2. Liczba zakupionego i wymienionego sprzętu ratowniczego	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego	
		3. Wartość zrealizowanych zakupów i wymiany sprzętu	Zł	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego	
2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej	2.1.1. Wspieranie i promocja lokalnej przedsiębiorczości i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	1. Zrealizowany konkurs Orzeł Powiatu Gnieźnieńskiego dla Przedsiębiorczości.	Zrealizowane działanie w danych roku	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe
		2. Liczba kampanii / akcji promocji gospodarczej powiatu.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe
	2.1.2. Wspieranie aktywności zawodowej oraz rozwoju przedsiębiorczości.	1. Liczba osób wspartych w zakresie aktywności zawodowej / rozwoju działalności gospodarczej.	Osoba	PUP	PUP
	2.1.3. Promocja przedsiębiorczości w szkołach powiatowych.	1. Liczba szkół, w których realizowane są działania promujące przedsiębiorczość.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	CKUiZ, szkoły ponadpodstawowe
	2.1.4. Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy pod kątem prognoz i zapotrzebowania na kierunki kształcenia na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	1. Opracowany raport z monitoringu lokalnego rynku pracy.	Raport	PUP	PUP
	2.1.5. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy.	1. Zrealizowane Targi Pracy i Giełdy Pracy.	Zrealizowane działanie w danych roku	PUP	PUP
2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego	2.2.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz popularyzacji turystyki.	1. Liczba organizacji i instytucji współpracujących z Powiatem na rzecz popularyzacji turystyki.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe
	2.2.2. Wspieranie produktów turystycznych i ich dostępności oraz integracji oferty turystycznej powiatu.	1. Liczba wspartych produktów turystycznych.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
	2.2.3. Prowadzenie działań promocyjnych w wymiarze turystycznym, kulturalnym oraz czasu wolnego.	1. Liczba kampanii / akcji promujących powiat w wymiarze turystycznym.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe
	2.2.4. Promocja i wspieranie rozwoju produktów lokalnych i regionalnych.	1. Liczba kampanii / akcji promujących rozwój produktów ekologicznych, lokalnych, regionalnych.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa	Starostwo Powiatowe
	2.2.5. Wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.	1. Wartość środków przeznaczonych na wsparcie realizacji zadań z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego.	Zł	Centrum Kultury „Scena to dziwna”	Starostwo Powiatowe
		2. Liczba podmiotów, które uzyskały wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.	Zł	Centrum Kultury „Scena to dziwna”	Starostwo Powiatowe
	2.2.6. Organizacja imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe.	1. Liczba zorganizowanych imprez.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	Starostwo Powiatowe
	2.2.7. Stypendia i nagrody sportowe.	1. Liczba przyznanych stypendiów i nagród.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	Starostwo Powiatowe
	2.2.8. Wsparcie działalności klubów sportowych.	2. Liczba wspartych klubów sportowych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu	Starostwo Powiatowe
	2.2.9. Rozwój turystyki kolejowej w Powiecie Gnieźnieńskim.	1. Wartość wspartych przez Powiat inicjatyw w zakresie rozwoju turystyki kolejowej.	Zł	Wydział Komunikacji, Transportu i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego	Starostwo Powiatowe
2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie	2.3.1. Przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej (poszerzenie dróg, nakładki bitumiczne), budowa ścieżek rowerowych, budowa i przebudowa chodników, budowa rond wraz z infrastrukturą.	1. Długość zrealizowanych inwestycji drogowych.	Km	Powiatowy Zarząd Dróg	Powiatowy Zarząd Dróg
		2. Wartość zrealizowanych inwestycji drogowych.	Zł	Powiatowy Zarząd Dróg	
	2.3.2. Poprawa bezpieczeństwa pieszych – budowa sygnalizacji świetlnej, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego.	1. Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji z zakresu poprawy bezpieczeństwa pieszych.	Szt.	Powiatowy Zarząd Dróg	Powiatowy Zarząd Dróg
		2. Wartość zrealizowanych inwestycji z zakresu poprawy bezpieczeństwa pieszych.	Zł	Powiatowy Zarząd Dróg	
3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych	3.1.1. Rozwój e-administracji.	1. Liczba wdrożonych e-usług w Starostwie Powiatowych.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe
		2. Liczba wdrożonych e-usług w jednostkach organizacyjnych Powiatu.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne
	3.2.1. Rozwój i modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego i jednostek podległych.	1. Liczba zmodernizowanych obiektów należących do Powiatu.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe

Priorytety	Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	Podmiot realizujący
3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych		2. Liczba obiektów Powiatu z poprawionym dostępem dla osób niepełnosprawnych.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe
3.3. Profesjonalne kadry Powiatu	3.3.1. Stałe podnoszenie kompetencji oraz wiedzy pracowników instytucji powiatowych.	1. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i podnoszeniu kompetencji.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne
		2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i podnoszeniu kompetencji w zakresie porozumiewania się językiem migowym.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne
		3. Liczba osób wspartych w zakresie umiejętności językowych.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny	Starostwo Powiatowe i jednostki organizacyjne
3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej	3.4.1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na gruncie krajowym i międzynarodowym.	1. Liczba zrealizowanych działań / liczba partnerów współpracujących.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki	Starostwo Powiatowe

Tabela nr 8. Ocena rezultatów realizacji Strategii

Rezultat	Spójność z wyzwaniami	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
Zapewnienie zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, w tym spójności społecznej	1, 3	Zmniejszenie dysproporcji rozwojowych pomiędzy poszczególnymi gminami.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźniki bezrobocia w ujęciu gminnym (GUS), ▪ Wskaźniki migracji w ujęciu gminnym (GUS), ▪ Wskaźniki dochodów własnych samorządów (GUS), ▪ Ocena jakościowa (wywiady/ rozmowy z wójtami i burmistrzami).
Rozwój przedsiębiorczości	3, 4, 5	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźnik liczby osób prowadzących działalność gospodarczą w relacji do liczby mieszkańców (GUS).
Podtrzymanie konkurencyjności gospodarki powiatu poprzez zapewnienie kadr na rynku pracy	1, 3, 5	Dalszy wzrost aktywności gospodarczej.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźnik liczby podmiotów w REGON (GUS), ▪ Wskaźniki bezrobocia wśród osób młodych (PUP/GUS), ▪ Wskaźniki długotrwałego bezrobocia (PUP/ GUS), ▪ Aktywność osób bezrobotnych – raporty z podjęć pracy.
Wzrost liczby osób korzystających z oferty turystycznej	4	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźnik liczby osób korzystających z noclegów z relacji do liczby mieszkańców (GUS).
Wzrost liczby podmiotów gospodarczych działających w branżach związanych z turystyką i czasem wolnym	4	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźnik liczby podmiotów w REGON w sekcjach związanych z gastronomią i zakwaterowaniem (GUS).
Rozwój produktów lokalnych, regionalnych i ekologicznych	5,	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba zarejestrowanych produktów tradycyjnych i regionalnych (źródło: dane Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi)
Podtrzymanie wzrostu dochodów samorządów lokalnych	1, 3, 4, 5	Wzrost dochodów własnych samorządów lokalnych.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wskaźniki dochodów własnych samorządów (GUS).
Ochrona środowiska	2,	Poprawa lub zachowanie dobrego stanu środowiska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dane nt. stanu środowiska prezentowane w rocznych ocenach stanu środowiska w województwie wielkopolskim (PIOŚ).

Rezultat	Spójność z wyzwaniami	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
			<ul style="list-style-type: none"> Wzrost odsetka osób korzystających z sieci kanalizacyjnej i gazowej (GUS).
Zachowanie ładu przestrzennego	2,	Zachowanie walorów przestrzennych i środowiskowych	<ul style="list-style-type: none"> Odsetek powierzchni gmin objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (GUS).
Rozwój oferty mieszkaniowej, w tym dla osób młodych	2	Wzrost liczby mieszkań	<ul style="list-style-type: none"> Liczba mieszkań zrealizowanych w ramach programów ogólnokrajowych wspierających budowę mieszkań dla młodych.
Zwiększenie zdolności retencjonowania wody	6	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Ocena jakościowa (wywiady/ rozmowy z ekspertami) nt. potencjału retencyjnego powiatu gnieźnieńskiego.
Rozwój odnawialnych źródeł energii	7	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu OZE (dane pozyskane z poszczególnych gmin oraz na podstawie wydanych pozwoleń na budowę).
Zmniejszenie emisji CO2	7	Spadek	<ul style="list-style-type: none"> Syntetyczna informacja nt. spadku emisji CO2 w wyniku inwestycji zrealizowanych w obiektach powiatowych oraz obiektach gminnych.
Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców	7	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Ocena jakościowa (wywiady/ rozmowy z ekspertami) nt. stanu świadomości ekologicznej.
Podniesienie jakości kształcenia zawodowego i wyższego oraz dostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy	8	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkół powiatu współpracujących z przedsiębiorcami przy realizacji programów kształcenia.
Zwiększenie dostępności do usług opieki zdrowotnej	9	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z usług Szpitala Powiatowego z ZOL, Wskaźnik kadr medycznych w relacji do liczby mieszkańców.
Rozwój powiatowego systemu pomocy społecznej	10	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> Ocena jakościowa (wywiady/ rozmowy

Rezultat	Spójność z wyzwaniami	Oczekiwany trend	Wskaźniki lub sposoby oceny
			z ekspertami) systemu pomocy społecznej w powiecie gnieźnieńskim.
Zintegrowanie oraz rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej w przestrzeni powiatu	11	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ocena jakościowa (wywiady/ rozmowy z ekspertami) oferty kulturalnej i rekreacyjnej. ▪ Wskaźnik liczby osób uczestniczących w imprezach na terenie powiatu (GUS). ▪ Wskaźnik liczby osób ćwiczących w klubach sportowych w relacji do liczby mieszkańców (GUS).
Podniesienie efektywności zarządzania powiatem	12	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wdrożenie założeń Programu Ostrożnościowego. ▪ Osiągnięcie pozytywnych wskaźników relacji zadłużenia do nadwyżki dochodów bieżących.
Poprawa jakości i dostępności usług publicznych	12	Wzrost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba e-usług. ▪ Liczba instytucji powiatu z poprawionym dostępem.

Tabela nr 9. Harmonogram wdrażania Strategii

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność	Termin
1	Przygotowanie zadań, stanowiących rozwinięcie kierunków działań Strategii w ujęciu rocznym oraz ich przekazanie przez Kierowników działań Koordynatorowi Strategii.	Poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne, kierownicy działań	Do 15 sierpnia roku poprzedzającego realizację
2	Przedłożenie i akceptacja projektów realizacyjnych przez Zarząd Powiatu oraz Wydział Finansów.	Zarząd Powiatu, Wydział Finansów	Październik roku poprzedzającego realizację
3.	Opracowywanie dokumentacji technicznej dla projektów inwestycyjnych, kosztorysów, uzyskiwanie wszelkich pozwoleń. Opracowanie studiów wykonalności i wniosków aplikacyjnych oraz niezbędnych załączników.	Poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne	Wg potrzeb

L.p.	Działanie	Odpowiedzialność	Termin
	Zgodnie z harmonogramami opracowywania, składania, realizacji i rozliczenia poszczególnych projektów na współfinansowanie zadań.		
4.	Opracowanie i przedstawienie danych sprawozdawczych nt. działań zrealizowanych, wraz ze wskaźnikami w danych roku do Koordynatora Strategii (wg wzoru karty).	Poszczególne wydziały i jednostki organizacyjne	Do lutego każdego roku
5.	Opracowanie rocznego sprawozdania z realizacji Strategii.	Koordynator Strategii	Do kwietnia każdego roku
7.	Prezentacja sprawozdania z realizacji Strategii Zarządowi Powiatu oraz podczas sesji Rady Powiatu.	Koordynator Strategii	Maj każdego roku
8.	Ocena aktualności Strategii na podstawie ewaluacji śródkresowej lub w przypadku stwierdzonej potrzeby dokonania zmian w zapisach Strategii. W przypadku stwierdzenia, że Strategia wymaga zmiany Zarząd Powiatu występuje do Rady Powiatu z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku załącza się uzasadnienie wskazujące na potrzebę zmian lub aktualizacji Strategii.	Koordynator Strategii	W 2026 roku w odniesieniu do ewaluacji śródkresowej lub wg potrzeb
9.	Działania Public Relations, bieżąca i stała komunikacja z odbiorcami działań i partnerami nt. Strategii i stanu jej wdrażania.	Koordynator Strategii	Działanie stałe
10.	Ewaluacja końcowa Strategii.	Koordynator Strategii	2031 rok

7. Spójność Strategii z założeniami polityk krajowych i regionalnych

7.1. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk krajowych

Tabela nr 10. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030	Powiązania wykazane w Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030 w odniesieniu do priorytetów
<p>Cel szczegółowy 1 – Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym.</p> <p>1.4. Przeciwdziałanie kryzysom na obszarach zdegradowanych.</p> <p>1.5. Rozwój infrastruktury wspierającej dostarczanie usług publicznych i podnoszącej atrakcyjność inwestycyjną obszarów.</p>	<p>1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna</p> <p>1.3. Zrównoważona polityka społeczna</p> <p>1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń</p> <p>1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa</p> <p>2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej</p> <p>2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie</p>
<p>Cel szczegółowy 2 – Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych.</p> <p>2.1. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego.</p> <p>2.2. Wspieranie przedsiębiorczości na szczeblu regionalnym i lokalnym.</p> <p>2.3. Innowacyjny rozwój regionu i doskonalenie podejścia opartego na Regionalnych Inteligentnych Specjalizacjach.</p>	<p>1.1. Innowacyjna edukacja</p> <p>1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna</p> <p>1.3. Zrównoważona polityka społeczna</p> <p>2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej</p> <p>2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego</p> <p>2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie</p>
<p>Cel szczegółowy 3 – Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.</p> <p>3.1. Wzmacnianie potencjału administracji na rzecz zarządzania rozwojem.</p> <p>3.2. Wzmacnianie współpracy i zintegrowanego podejścia do rozwoju na poziomie lokalnym, regionalnym i ponadregionalnym.</p> <p>3.3. Poprawa organizacji świadczenia usług publicznych.</p> <p>3.4. Efektywny i spójny system finansowania polityki regionalnej.</p>	<p>3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych</p> <p>3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych</p> <p>3.3. Profesjonalne kadry Powiatu</p> <p>3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej</p>

Źródło: Opracowanie własne

7.2. Spójność Strategii rozwoju z założeniami polityk regionalnych

Tabela nr 11. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022 -2030 w odniesieniu do priorytetów
CEL STRATEGICZNY 1. WZROST GOSPODARCZY WIELKOPOLSKI BAZUJĄCY NA WIEDZY SWOICH MIESZKAŃCÓW	
CEL OPERACYJNY 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu	2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej 2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego 2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie
CEL OPERACYJNY 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia	2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej 2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego
CEL OPERACYJNY 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy	1.1. Innowacyjna edukacja 1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna 1.3. Zrównoważona polityka społeczna
CEL STRATEGICZNY 2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU	
CEL OPERACYJNY 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie	1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna 1.3. Zrównoważona polityka społeczna
CEL OPERACYJNY 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniom	1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna 1.3. Zrównoważona polityka społeczna
CEL OPERACYJNY 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu	1.3. Zrównoważona polityka społeczna 1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń 2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego
CEL STRATEGICZNY 3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI	
CEL OPERACYJNY 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa	2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie
CEL OPERACYJNY 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski	1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń
CEL OPERACYJNY 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej	1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń 1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa
CEL STRATEGICZNY 4. WZROST SKUTECZNOŚCI WIELKOPOLSKICH INSTYTUCJI I SPRAWNOŚCI ZARZĄDZANIA REGIONEM	

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku	Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022 -2030 w odniesieniu do priorytetów
CEL OPERACYJNY 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług	3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych 3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych 3.3. Profesjonalne kadry Powiatu
CEL OPERACYJNY 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju	3.3. Profesjonalne kadry Powiatu 3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej

Źródło: opracowanie własne

8. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2021 poz. 2373), zwanej dalej OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko było ustalenie, czy zapisy projektowanej Strategii nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Prognoza ma również ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją w przyszłości postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030 obejmuje zestaw celów strategicznych, podporządkowane im priorytety i kierunki działań. Analizując oddziaływania na środowisko dokonano szczegółowego przeglądu kierunków działań, czyli najbardziej szczegółowych zapisów. Należy przy tym podkreślić, że przedmiotowa Strategia co do zasady jest dokumentem ogólnym, analizującym uwarunkowania i szanse rozwoju w odniesieniu do przestrzeni powiatu, wytyczającym główne ramy i kluczowe kierunki działań o pewnym stopniu ogólności oraz odnoszące się do mocy sprawczej instytucji powiatowych.

Na obszarze powiatu gnieźnieńskiego na stan środowiska wpływ ma jakość wód powierzchniowych, pogłębiający się deficyt wód, presja wynikająca z rozwoju urbanizacyjnego, turystycznego oraz gospodarczego. Widoczne jest zagrożenie hałasem. Szczególnym zasobem przyrodniczym powiatu gnieźnieńskiego są liczne jeziora. Na terenie powiatu występuje około 40 jezior o powierzchni powyżej jednego hektara.

Do wyzwań związanych z ochroną środowiska należy zaliczyć kwestie ochrony powietrza. Powiat gnieźnieński, w tym samorządy gminne stoją przed wyzwaniem dalszego rozwoju systemu gospodarki opadami.

Powiat gnieźnieński charakteryzuje się niskim na tle kraju udziałem powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem. Tylko 13% powierzchni powiatu stanowią obszary chronione. Niemniej jednak występujące na terenie powiatu obszary chronione są ważnym miejscem siedlisk, w tym dla roślin, grzybów i zwierząt chronionych.

Powiat gnieźnieński należy również do obszaru wyjątkowego pod względem dziedzictwa kulturowego w skali kraju.

Strategia Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego zakłada realizację szeregu działań rozwojowych o różnym charakterze, z przeważającą liczbą działań nieinwestycyjnych. Jednocześnie realizacja wybranych zamierzeń rozwojowych określonych w Strategii charakteryzować się będzie oddziaływaniem na środowisko.

Należy założyć, iż brak realizacji Strategii nie spowoduje istotniejszych zmian w zakresie działań i czynności związanych z ochroną przyrody. Może jednocześnie utrudnić finansowania wybranych działań na rzecz ochrony środowiska.

W Strategii ujęte są zarówno działania, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (dotyczą infrastruktury drogowej) oraz takie, których skala oddziaływań jest nieduża i tym samym nie można ich zaliczyć do takich, które są ujęte na liście przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco lub zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój i modernizacja przyszkolonej bazy sportowej, modernizacja szpitala powiatowego w Gnieźnie, budowa sygnalizacji świetlnej, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego, rozwój i modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego w Gnieźnie i jednostek podległych).

W Strategii ujęte są również działania, których oddziaływanie może mieć charakter pozytywny (poprawa stanu infrastruktury oświatowej i administracji w zakresie energooszczędności, emisyjności, prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska, ochrony powietrza i klimatu, OZE, gospodarki leśnej i gospodarki odpadami zgodnie z kompetencjami Powiatu, prowadzenie i monitorowanie działań z zakresu ochrony przyrody (w tym bioróżnorodności), gospodarki wodnej i rybactwa śródlądowego, poprawa bezpieczeństwa publicznego a także środowiska oraz rozwój infrastruktury drogowej, który sprzyjać będzie zmniejszeniu emisyjności i hałasu).

Bezpośredni negatywny charakter oddziaływań na środowisko związany jest głównie z procesem inwestycji (np. rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej). Pośredni charakter oddziaływań dotyczyć będzie skutków zrealizowanych przedsięwzięć i mieć będzie w przeważającym stopniu pozytywny charakter oddziaływań dla środowiska. Dotyczyć on będzie aspektów związanych z komunikacją (zmodernizowane, bezpieczniejsze drogi), ochroną powietrza i klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii, termomodernizacje) oraz ochroną powierzchni ziemi, gleb, wód, zachowania bioróżnorodności (m. in. poprzez edukację ekologiczną).

W odniesieniu do inwestycji drogowych należy podkreślić, iż w okresie od 2022 do 2030 roku zrealizowane zostaną prace, polegających na rozbudowie, przebudowie i modernizacji nawierzchni istniejących już dróg powiatowych. Dotyczyć one będą istniejących dróg, co oznacza, że pomimo wystąpienia oddziaływań na środowisko, będą one miały charakter tymczasowy. Inwestycje charakteryzować się będą niedużą skalą i nie naruszać będą lokalnego układu środowiskowego i przyrodniczego. W związku z tym należy uznać, iż ich realizacja prawdopodobnie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko.

Ryzyko skumulowanych oddziaływań na środowisko związane może być z prowadzonymi procesami inwestycyjnymi. Potencjalnie największe ryzyko oddziaływań skumulowanych należy postrzegać w realizacji osobnych przedsięwzięć infrastrukturalnych/inwestycyjnych w tym samym czasie i/lub miejscu, co może spowodować przekroczenie norm środowiskowych, w tym czasie i/lub miejscu. Ryzyko oddziaływań skumulowanych jest jednocześnie bardzo niskie.

Ze względu na prognozowaną małą skalę oddziaływań na środowisko, wywołanych realizacją poszczególnych działań oraz prognozowany brak możliwości migracji zanieczyszczeń powstałych w wyniku realizacji projektów, nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych na środowisko.

W Strategii nie zdiagnozowano prawdopodobieństwa występowania ryzyka dla zdrowia ludzi, poza kwestiami związanymi z przestrzeganiem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy – pracowników wykonujących działania inwestycyjne.

Należy stwierdzić, że realizacja zaledwie kilku działań ujętych w Strategii spowoduje oddziaływanie na środowisko. Dużego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do powietrza atmosferycznego, powierzchni ziemi, wód powierzchniowych oraz hałasu. Małego prawdopodobieństwa wystąpienia negatywnych oddziaływań należy oczekiwać w odniesieniu do oddziaływania na bioróżnorodność i obszary chronione, w tym podlegających ochronie gatunki roślin, grzybów i zwierząt, utrzymanie dobrej jakości gleb, zagospodarowanie odpadów, braku oddziaływania na przestrzeń i walory krajobrazowe, klimat, zasoby materialne, dziedzictwo kulturowe.

Oddziaływanie na środowisko będzie zasadniczo chwilowe, ograniczone do czasu prowadzenia inwestycji. Większość oddziaływań na środowisko będzie miało charakter czasowy, ograniczony do trwania inwestycji. Z reguły procesy inwestycyjne trwają do 2 lat. Po zakończeniu inwestycji oddziaływanie znikną, czyli takie oddziaływanie będzie miało charakter jednorazowy.

Zasięg oddziaływań na środowisko będzie miał lokalny charakter. Związany będzie z realizowanymi inwestycjami. Prowadzone prace budowlane powodować będą chwilowe zajęcie powierzchni ziemi, w tym degradację środowiska glebowego. Skutki prowadzonych prac mogą być odczuwane w najbliższym sąsiedztwie poprzez emisję pyłów i zanieczyszczeń gazowych oraz hałas. Do środowiska wodnego dostawać się mogą zanieczyszczenia wskutek spływu powierzchniowego. W ten sposób zanieczyszczenia mogą migrować także na inne obszary.

Większość skutków negatywnych oddziaływań charakteryzować się będzie pełną lub częściową odwracalnością. Po zakończeniu inwestycji oddziaływanie znikną, więc zniknie większość negatywnych skutków. Związane to będzie także z procesami samooczyszczania, w tym powietrza atmosferycznego, środowiska glebowego i wodnego.

Mając na uwadze to, że na obszarach chronionych możliwe do realizacji działania, które mogą mieć wpływ na środowisko, to przebudowy, remonty i modernizacje istniejących dróg powiatowych oraz pośrednio rozwój ruchu turystycznego, przewiduje się, że negatywne oddziaływanie może dotyczyć przede wszystkim zachowania siedlisk zwierząt oraz w mniejszym stopniu roślin. Dlatego konieczne jest stosowanie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na cele ochrony ustanowione zarówno dla parków krajobrazowych, obszarów chronionego krajobrazu, obszarów Natura 2000, użytków ekologicznych.

W przypadku braku realizacji Strategii nie dojdzie zasadniczo do większych zmian w wymiarze środowiskowym w porównaniu do sytuacji, gdy Strategia będzie wdrażana. Brak realizacji Strategii nie oznacza, że nie zaniechane zostaną realizowane inwestycje, które mogą wpływać na środowisko. Dotyczy to przede wszystkim inwestycji drogowych. Będą one realizowane, choć zapewne w mniejszej skali, co być może w pewnym stopniu ograniczy negatywny, bezpośredni wpływ na środowisko. Niemniej jednak brak realizacji Strategii może wpłynąć negatywnie na osiągnięcie celów ochrony środowiska, m. in. ze względu na brak koordynacji wybranych działań, np. związanych z ochroną wód powierzchniowych.

9. Spis rysunków, tabel i wykresów

Rysunek nr 1. Podział administracyjny powiatu gnieźnieńskiego	3
Rysunek nr 2. Zmiana liczby ludności w powiecie gnieźnieńskim (2012/2019)	6
Rysunek nr 3. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku .	12
Rysunek nr 4. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł	13
Rysunek nr 5. Schemat systemu planowania i monitoringu Strategii.....	51
Tabela nr 1. Scenariusze rozwoju powiatu.....	36
Tabela nr 2. Cele strategiczne i priorytety	40
Tabela nr 3. Powiązania celów rozwoju i priorytetów z wyzwaniami rozwojowymi	42
Tabela nr 4. Priorytety i działania w celu 1. Kreowanie rozwoju społeczno-ekologicznego	45
Tabela nr 5. Priorytety i działania w celu 2. Moderowanie i wspieranie rozwoju gospodarczego	47
Tabela nr 6. Priorytety i działania w celu 3. Rozwijanie nowoczesnych instytucji powiatu.....	49
Tabela nr 7. Wskaźniki produktu	53
Tabela nr 8. Ocena rezultatów realizacji Strategii.....	59
Tabela nr 9. Harmonogram wdrażania Strategii	61
Tabela nr 10. Spójność założeń Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030	63
Tabela nr 11. Spójność założeń Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 oraz Strategii Rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2022-2030	64
Wykres nr 1. Liczba ludności powiatu gnieźnieńskiego w wieku 16-19 lat – prognoza do 2030 roku...	7

10. Załączniki

Załącznik nr 1. Diagnoza

Załącznik nr 2. Zbiorcze ujęcie tabelaryczne projektów realizacyjnych (jako narzędzie do rocznych planów) – załącznik w Excel

Załącznik nr 3. Karta sprawozdawcza z realizacji działań

Załącznik nr 4. Syntetyczna ocena stanu wdrażania założeń Strategii w ujęciu rocznym

Załącznik nr 5. Wzór oceny produktowej realizacji Strategii – pomiar postępu realizacji (do oceny ewaluacyjnej)

Załącznik nr 6. Wzór sprawozdania rocznego z realizacji Strategii

Załącznik nr 7. Wzór raportu z ewaluacji Strategii

Diagnoza strategiczna uwarunkowań rozwojowych powiatu gnieźnieńskiego

Gniezno/Wrocław

Czerwiec 2021 roku

Spis treści

1. Uwarunkowania przestrzenno - środowiskowe	2
2. Uwarunkowania społeczno-demograficzne	18
3. Uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne	58
4. Wymiar przestrzenny rozwoju Powiatu gnieźnieńskiego.....	82
4.1. Delimitacja przestrzeni powiatu pod względem uwarunkowań rozwojowych	82
4.2. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju regionalnego na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego w odniesieniu do powiatu gnieźnieńskiego.	86
5. Warunki życia w powiecie gnieźnieńskim w ocenie badanych mieszkańców.....	90
5.1 Uczestnicy badania i profile osób badanych	90
5.2 Wnioski z badania.....	95
5.2.1. Sytuacja zawodowa mieszkańców powiatu	95
5.2.2. Formy aktywności na rynku pracy.....	97
5.2.3. Mobilność na rynku pracy	102
5.2.4. Sytuacja mieszkaniowa.....	104
5.2.5. Ocena jakości życia	107
5.3. Szczegółowy rozkład odpowiedzi wg grup badawczych.....	110
5.3.1. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób młodszych oraz starszych na tle całej populacji badanej.....	110
5.3.2 Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób niezadowolonych ze swojej sytuacji na rynku pracy oraz osób, które zamierzają zmienić swoją sytuację na rynku pracy	113
5.3.3 Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe oraz nieaktywnych zawodowo.....	116
5.3.4. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób nieaktywnych zawodowo	119
6. Uwarunkowania rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w opinii badanych liderów	123
7. Ocena stanu wdrażania Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021	128
8. Polityki o wymiarze globalnym, europejskim i krajowym mające wpływ na rozwój powiatu gnieźnieńskiego	135
9. Podsumowanie diagnozy, analiza SWOT.....	139
10. Spis rysunków, tabel i wykresów.....	149

1. Uwarunkowania przestrzenno - środowiskowe

Położenie powiatu i jego rola w strukturze przestrzennej regionu

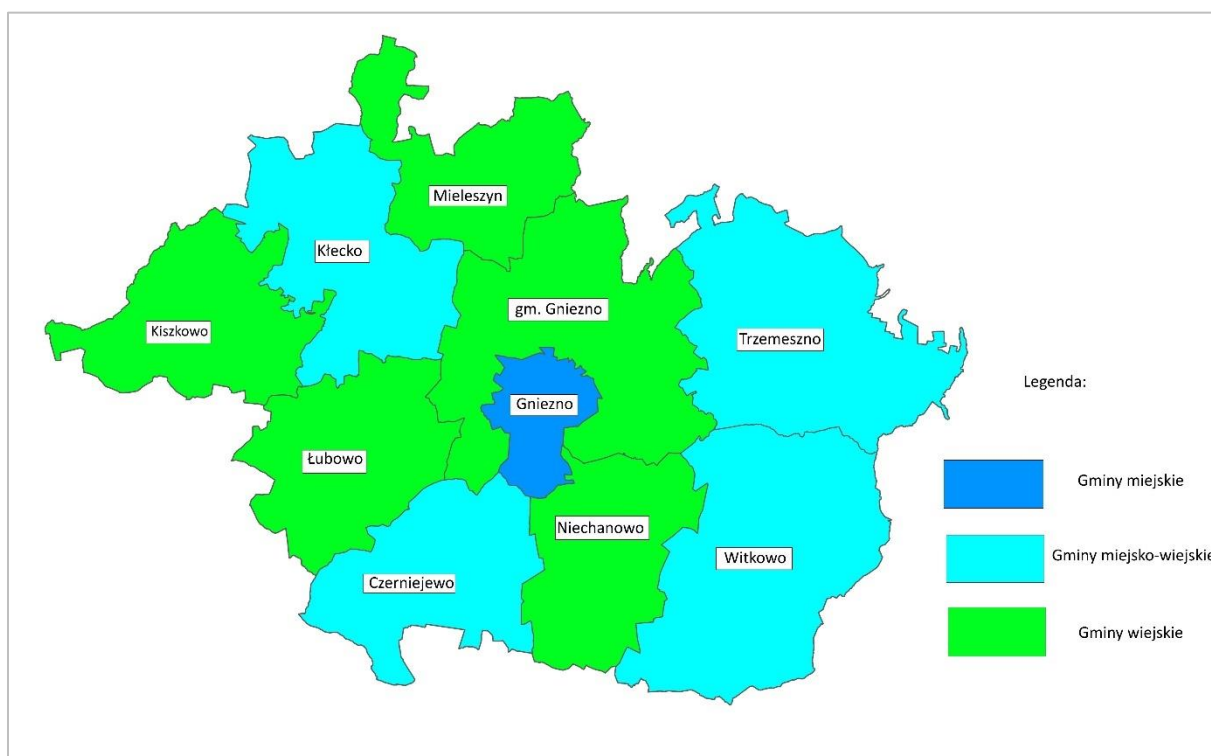
Powiat gnieźnieński leży w środkowo-zachodniej części Polski w województwie wielkopolskim i zajmuje powierzchnię 1255 km². Graniczy z powiatami: od południa słupeckim i wrzesińskim, od zachodu z poznańskim, od północy wągrowieckim oraz żnińskim (województwo kujawsko-pomorskie), od wschodu z mogileńskim (województwo kujawsko-pomorskie).

W skład powiatu gnieźnieńskiego wchodzi 10 gmin:

- jedna gmina miejska: Gniezno,
- cztery gminy miejsko-wiejskie: Czarniejewo, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo,
- pięć gmin wiejskich: Gniezno, Kiszkowo, Łubowo, Mieleszyn, Niechanowo.

Pod względem powierzchni, największą gminą powiatu gnieźnieńskiego jest gmina Witkowo, która wynosi 185 km². Natomiast pod względem liczby ludności, najwięcej osób zamieszkuje miasto Gniezno, zamieszkałe w 2019 roku wg danych GUS przez 68 217 osób.

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne

Uwarunkowania przyrodniczo-środowiskowe

Rzeźba powierzchni terenu powiatu gnieźnieńskiego oraz warunki geologiczne i glebowe zostały ukształtowane przez zlodowacenie środkowopolskie i bałtyckie. Najwyższym wzniesieniem powiatu gnieźnieńskiego jest Wał Wydartowski – 167 m. n.p.m. Przeważają gleby bielicowe i rdzawe (60%) oraz płowe i brunatne (20%).

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego występuje około 40 jezior o powierzchni powyżej jednego hektara. Największym jeziorem jest jezioro Niedzięgiel, położone na terenie gminy Witkowo. W obrębie miasta Gniezno występują trzy duże jeziora: Winiary, Jelonek oraz Świętokrzyskie.

Rzeki powiatu stanowią łącznie 256 km, natomiast kanały 86 km. Do głównych rzek należą: Wełna, Mała Wełna, Struga Gnieźnieńska, Struga Witkowska oraz Mieszna. Natomiast najdłuższymi kanałami są: Trzemżał, Folsz i Zieleni².

Badanie jednolitych części wód powierzchniowych realizowane były w ramach Programu Państwowego Monitoringu Środowiska województwa wielkopolskiego na lata 2016-2020. Badania stanu wód na obszarze powiatu gnieźnieńskiego realizowane były 2019 roku w jednym punkcie pomiarowym, na jednolitej części wód – Struga Bawół do dopływu z Szemborowa oraz w trzech punktach pomiarowych na jeziorach: Wierzbiczańskie, Kamienieckie, Niedzięgiel. Dane dla wód płynących wskazywały na zły stan, podobną sytuację odnotowano w przypadku jezior.

W przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego określono 4 jednolite części wód podziemnych (JCWPd) o następujących numerach 42, 43, 60, 61. Stan ilościowy i jakościowy JCWPd o nr 60, 61 i 42 określono jako dobry, nr 43 jako słaby. Stan ilościowy JCWPd nr 43 wynika z obniżenia zwierciadła wód podziemnych, spowodowanym odwodnieniem odkrywek górniczych węgla brunatnego oraz intensywną eksploatacją wód podziemnych.³

Zjawiskiem potęgującym problemy związane z wprowadzaniem zanieczyszczeń do wód jest obserwowany od lat niekorzystny bilans wodny w regionie – opady i spływ jednostkowy są poniżej średniej krajowej. Znaczna część Wielkopolski jest uboga w wodę, co według Diagnozy sytuacji społeczno-gospodarczej w województwie wielkopolskim, opracowanej przez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego, w większości kwalifikuje obszar regionu do I i II kategorii największych potrzeb w zakresie małej retencji.

Ważnym czynnikiem wpływającym negatywnie na stan wód jest niedostateczne wyposażenie terenów wiejskich oraz terenów rekreacyjnych w sieci kanalizacyjne, pomimo intensywnego rozwoju infrastruktury technicznej na terenach wiejskich w ostatnich latach. Budowa obiektów i urządzeń gospodarki wodno-ściekowej oraz systemów zagospodarowania odpadów jest utrudniona z uwagi na rozproszony charakter zabudowy obszarów wiejskich oraz wysokie koszty inwestycji na obszarach nieurbanizowanych. Niewystarczająca jest też kontrola stanu technicznego i opróżniania bezodpływowych zbiorników na ścieki bytowe oraz oczyszczalni przydomowych.⁴

Mieszkańcy powiatu gnieźnieńskiego zaopatrywani są w wodę wyłącznie z zasobów wód podziemnych, z dwóch użytkowych poziomów wodonośnych, tj. z neogeńskiego Subzbiornika Inowrocław – Gniezno,

² Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego

³ Na podstawie: Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

⁴ Stan środowiska w województwie wielkopolskim, Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

stanowiącego Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 143 oraz z czwartorzędowej Wielkopolskiej Doliny Kopalnej, stanowiącej Główny Zbiornik Wód Podziemnych nr 144. Mając na uwadze potrzebę ochrony zasobów wodnych oraz tworzenie warunków racjonalnego korzystania z wód, wody podziemne powinny być wykorzystywane w pierwszej kolejności dla zaopatrzenia ludności w wodę do spożycia i na cele socjalno-bytowe.

Zbiorowe zaopatrzenie ludności w wodę i odprowadzenie ścieków realizowane jest jako zadanie własne gmin. Pobór wód podziemnych dla zaopatrzenia mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego odbywa się z 35 ujęć komunalnych, obsługiwanych przez gminy lub zakłady świadczące usługi komunalne.⁵

Wg danych GUS dostęp do sieci wodociągowej był powszechny, w 2018 roku korzystało z niej 97,3% mieszkańców powiatu. Z sieci kanalizacyjnej w tym czasie korzystało 75,7% mieszkańców.

W powiecie gnieźnieńskim pomimo poprawy w zakresie dostępu do sieci kanalizacyjnej w analizowanym okresie od 2012 do 2019, nadal istniały miejsca, które wymagały interwencji w tym zakresie. Odsetek mieszkańców powiatu korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2019 roku wyniósł 75,7% i był wyższy od średniej wojewódzkiej (72,2%) i krajowej (71,2%). Największe deficyty w dostępie do sieci kanalizacyjnej widoczne były w przestrzeniach wiejskich – gminy Gniezno (20,6%) i Niechanowo (44,9%).

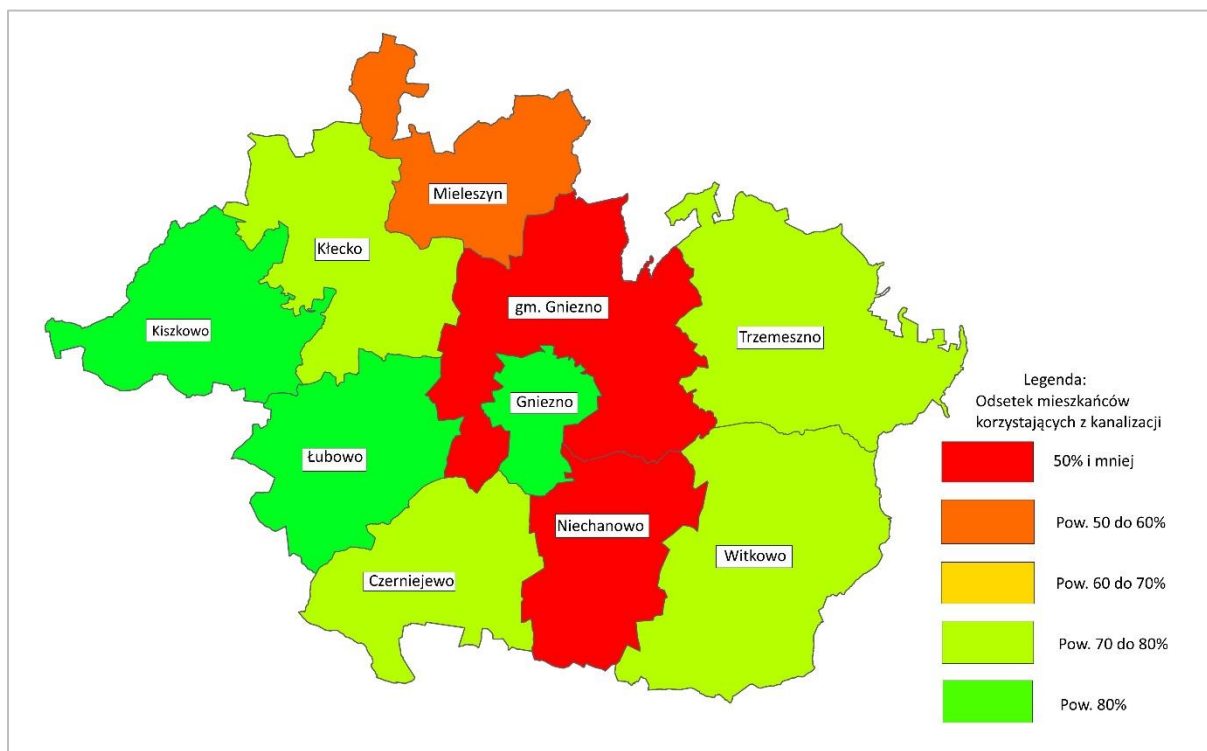
Tabela 1. Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	64,3	71,2	11
WIELKOPOLSKIE	63,9	72,2	13
Powiat gnieźnieński	70,1	75,7	8
Gniezno	87,4	87,7	0
Czarniejewo	68,1	75,6	11
Gmina Gniezno	22,8	20,6	10
Kiszkowo	35,2	83,8	138
Kłecko	67,7	72,6	7
Łubowo	67,5	95,0	41
Mieleszyn	42,5	58,0	36
Niechanowo	41,7	44,9	8
Trzemeszno	58,7	70,1	19
Witkowo	66,5	78,8	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

⁵ Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

Rysunek 2. Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku

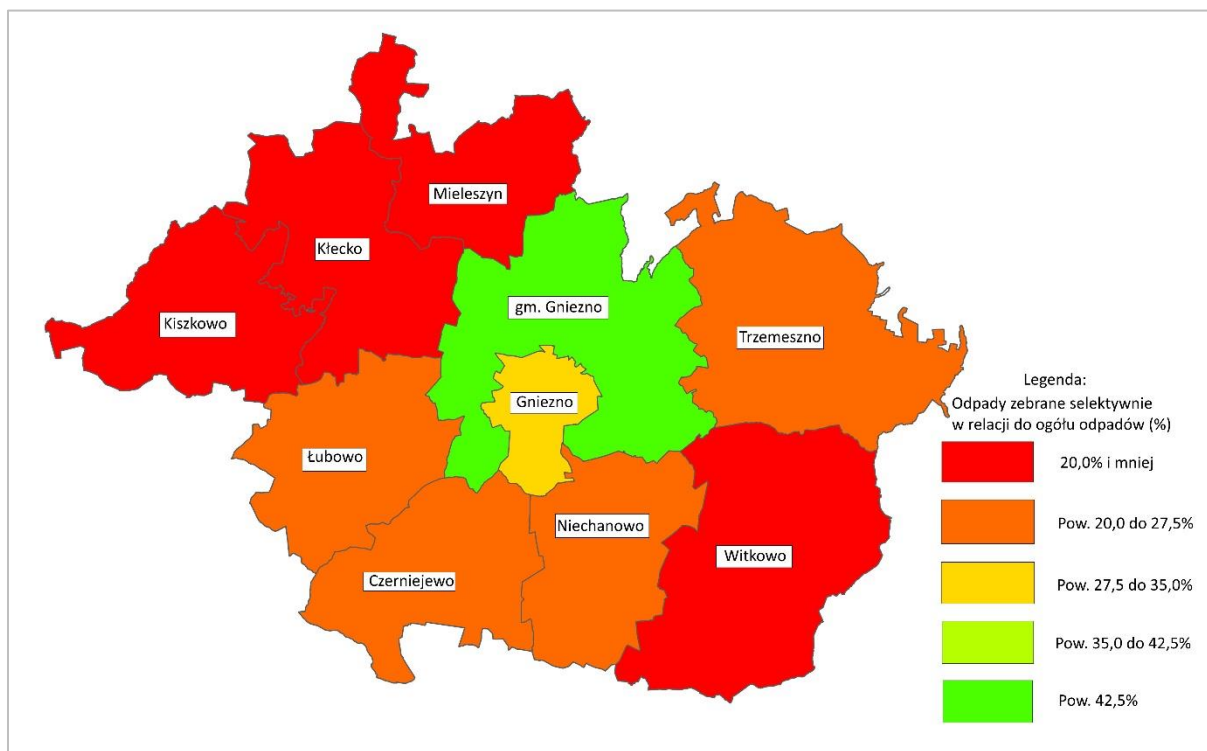
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego gospodarka odpadami prowadzona jest w oparciu o Zakład Zagospodarowania Odpadów w Lulkowie. Został on uruchomiony w 2015 roku. Swym zasięgiem obejmuje gminy: Gniezno (miasto), Gniezno, Czarniejewo, Kiszkowo, Kłecko, Łubowo, Niechanowo, Trzemeszno, Witkowo, Września, Nekla, Miłosław, Kołaczkowo, Pyzdry.⁶

W poszczególnych gminach powiatu gnieźnieńskiego notowano bardzo różnorodny udział odpadów zbieranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów, jednak ten poziom w całym powiecie (26,1%) był wyraźnie niższy od średniej krajowej (31,2%) i średniej dla województwa wielkopolskiego (29%). Wg danych GUS dla 2019 roku najwyższy poziom udziału odpadów zbieranych selektywnie odnotowano w gminie wiejskiej Gniezno (45,3%). Najniższy poziom uczestnictwa w segregacji odpadów dotyczył gminy Kłecko (11,6%).

⁶ Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

Rysunek 3. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ważnym zagadnieniem związanym z gospodarką odpadami w powiecie gnieźnieńskim jest likwidacja wyrobów zawierających azbest. Powiat Gnieźnieński posiada przyjęty Uchwałą nr XIX/201/2008 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 24 czerwca 2008 r. (z późn. zm.) Program usuwania azbestu oraz wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu Gnieźnieńskiego.. Programy takie posiadają również gminy: Miasto Gniezno, Łubowo, Kłecko, Witkowo, Czarniejewo oraz Trzemeszno. Co roku Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego opracowuje Regulamin udzielania finansowania realizacji przedsięwzięcia „Likwidacja wyrobów budowlanych zawierających azbest”.

Od 2008 roku z terenu powiatu unieszkodliwiono na składowisku odpadów niebezpiecznych ponad 8 tys. Mg wyrobów zawierających azbest. Całkowita wartość zadania wyniosła ponad 3,5 mln zł. Z informacji ujętych w Bazie Azbestowej wynika, że na terenie powiatu do unieszkodliwienia pozostało 32 tys. ton materiałów zawierających azbest⁷.

Klimat lokalny

Województwo wielkopolskie leży w strefie klimatu umiarkowanego, w obszarze wzajemnego przenikania się wpływów morskich i kontynentalnych. Zależnie od przewagi wpływów, klimat Wielkopolski raz jest bardziej zbliżony do oceanicznego (co wyraża się łagodnością zim, obfitszymi opadami), innym razem do kontynentalnego (co przejawia się suszami i mroźnymi, pogodnymi zimami). Centralna część regionu, a więc również teren powiatu gnieźnieńskiego to obszar chłodniejszy od części zachodniej (30-50 dni z mrozem w ciągu roku) z opadem średniorocznym na poziomie 550 mm. Okres wegetacyjny należy w Wielkopolsce do najdłuższych w Polsce. Na Nizinie

⁷ Na podstawie: informacje Wydziału Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, Starostwo Powiatowe w Gnieźnie

Południowowielkopolskiej wynosi około 228 dni, na północ od Gniezna i Szamotuł zaczyna powoli spadać, do 216 dni na krańcach północnych.

Wielkopolska, jak też powiat gnieźnieński ma niekorzystny bilans wodny, wynikający z małej ilości opadów, spływu jednostkowego kształtującego się poniżej średniej krajowej, a także ograniczonej możliwości naturalnej i sztucznej retencji wodnej. Tę negatywną sytuację pogłębiają: powiększająca się powierzchnia uszczelniona (m. in. rozwój urbanizacyjny), górnictwo (w szczególności odkrywkowa eksploatacja kopalin) i niewystarczające zalesienie. Mała ilość opadów przy niewielkim stopniu lesistości i wysokim udziale gleb ornych powoduje dużą zmienność przepływów wody w rzekach i obniżenie poziomu wód gruntowych w ciągu roku – obszar Wielkopolski w porównaniu z innymi obszarami Polski uchodzi za najbardziej deficytowy w wodę. Szczególnie znaczne deficyty wód występują we wschodniej i środkowej części województwa wielkopolskiego, a więc na terenach powiatu gnieźnieńskiego.⁸

Obszar powiatu gnieźnieńskiego zagrożony jest występowaniem suszy atmosferycznej, a w konsekwencji także suszy glebowej (rolniczej) i hydrologicznej. Możliwość wystąpienia powodzi w powiecie gnieźnieńskim dotyczy stosunkowo niewielkich obszarów, zaś skala tego zjawiska przeważnie nie przybiera wymiarów klęski żywiołowej.

Jednym z zadań Powiatu Gnieźnieńskiego, wspierających działania na rzecz przeciwdziałania suszy, jest wspieranie spółek wodnych. Powiat Gnieźnieński udziela corocznie dotacji na realizację zadań przez spółki wodne. W 2018 i 2019 roku wsparcie otrzymało 13 spółek wodnych, na kwotę 200 tys. zł/ rok.

Powietrze atmosferyczne

Zgodnie z przyjętym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego do głównych działań, mających na celu poprawę jakości powietrza należy zaliczyć:

- Ograniczanie emisji zanieczyszczeń powstających ze spalania paliw stałych oraz zmniejszanie strat energii. Działanie polega m. in. na modernizacji kotłowni opalanych węglem (zmiana rodzaju paliwa w lokalnych kotłowniach i gospodarstwach domowych i zastępowanie go innymi, bardziej ekologicznymi nośnikami ciepła, stosowanie kotłów o spalaniu niskoemisyjnym, stosowanie substancji o charakterze katalitycznym, powodujących poprawę spalania węgla i obniżanie emisji pyłu.
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej.
- Wprowadzanie zintegrowanej gospodarki energetycznej poprzez wykorzystanie do celów komunalnych ciepła odpadowego z elektrociepłowni i kotłowni lokalnych. Działanie opiera się na polityce inwestycyjnej realizowanej przez Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Gnieźnie Sp. z o.o.
- Modernizacja układów technologicznych ciepłowni/elektrociepłowni, w tym wprowadzenie nowoczesnych technik spalania paliw.
- Wdrażanie nowoczesnych technologii, przyjaznych środowisku (BAT).
- Stymulowanie zakładów do samokontroli poprzez wprowadzanie systemów zarządzania środowiskiem (ISO 14 000) oraz dobrowolnych działań w celu ograniczenia emisji (czystsza produkcja).
- Systematyczna kontrola zakładów przemysłowych.

⁸ Na podstawie: Stan środowiska w województwie wielkopolskim, Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

- Ograniczenie wypływu emisji zanieczyszczeń powodowanej przez komunikację na warunki życia ludzi. Działanie polega na wyprowadzaniu ruchu tranzytowego z obszaru zainwestowania miejskiego, budowie oraz modernizacji odcinków drogowych oraz bieżącej modernizacji dróg.
- Egzekwowanie reżimów emisji spalin przez pojazdy i eliminowanie samochodów nie posiadających katalizatorów.
- Upowszechnianie komunikacji zbiorowej, szczególnie w miastach, w tym włączenie kolei do systemu komunikacji zbiorowej. Przedsięwzięcia w tym zakresie realizowane są przez Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne w Gnieźnie.
- Kontynuacja modernizacji taboru autobusowej komunikacji miejskiej, wymiana pojazdów na bardziej „ekologiczne”.
- Intensyfikacja ruchu rowerowego, m. in. poprzez likwidowanie barier technicznych, tworzenie układu ścieżek rowerowych.⁹

Hałas

Dane z Raportu o stanie środowiska w województwie wielkopolskim wskazują na rosnący trend zagrożenia hałasem. Jest on związany nie tylko z realizacją nowych inwestycji komunikacyjnych, ale też wzrostem liczby pojazdów. W latach 2008–2018 zwiększyła się ona o około 42%, w tym liczba pojazdów osobowych – o około 42,5%. Znacząco wzrosła liczba motocykli – o ponad 60%. Nieco mniejsza jest dynamika zmian liczby pojazdów ciężkich – 33%.

W Programie Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego określono, że celem jest zapewnienie dobrego klimatu akustycznego, zwłaszcza na terenach zabudowanych. Przewidziano do realizacji następujące działania:

- Eliminowanie ruchu tranzytowego z obszarów o gęstej zabudowie, np. poprzez budowę obwodnic. Szczególnego znaczenia nabiera budowa obwodnicy Gniezna w ciągu drogi S5. Spowoduje to zmniejszenie natężenia ruchu pojazdów m. in. na ul. Poznańskiej i Trasie Zjazdu Gnieźnieńskiego.
- Ochrona mieszkańców przed hałasem komunikacyjnym, np. poprzez budowę ekranów akustycznych i pasów zwartej zieleni ochronnej w miejscach newralgicznych.
- Stymulowanie zakładów przemysłowych do ograniczenia ich uciążliwości hałasowej.¹⁰

Lasy, gleby, rolnictwo

Rolnictwo na terenie powiatu gnieźnieńskiego jest dobrze rozwinięte, co przekłada się na rolniczo - przemysłowy charakter powiatu. Wpływa na to wysoka wydajność produkcji rolnej oraz stosunkowo korzystna wielkość gospodarstw rolnych.

W Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego przestrzeń powiatu gnieźnieńskiego zaliczono do tzw. strefy umiarkowanego rozwoju działalności rolniczej. Obszar ten charakteryzuje się przewagą średnich i dobrych warunków klimatyczno-glebowych, a także dobrymi warunkami organizacyjnymi dla prowadzenia produkcji rolnej. Zakłada się, że kontynuowanie działalności rolniczej będzie ważnym źródłem dochodu miejscowej ludności. Duże znaczenie dla dalszego rozwoju tych stref będzie mieć wzmocnienie funkcji pozarolniczych, bezpośrednio i pośrednio związanych z rolnictwem. Rozwój wielofunkcyjny terenów wiejskich oraz intensyfikacja

⁹ Na podstawie: Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

¹⁰ Na podstawie: Tamże

życia społecznego na tych obszarach przyczynią się do wzrostu atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania czy wypoczynku. Obszary wiejskie wzmocnią swoją funkcję ekologiczną polegającą na dbałości o stan przyrody oraz funkcję rekreacyjną służącą aktywności wypoczynkowej i regeneracji zdrowia. Większego znaczenia nabierze również funkcja społeczno-kulturowa, polegająca na ochronie kultury lokalnej, rzemiosła i tradycyjnego krajobrazu wiejskiego. Wzmacnianie wielofunkcyjnego wymiaru tych obszarów musi jednak dokonywać się ze szczególnym uwzględnieniem walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych.¹¹

Powiat gnieźnieński, podobnie jak Wielkopolska posiada duże zasoby ziemi wykorzystywanej rolniczo. Rolnictwo w powiecie gnieźnieńskim charakteryzuje wysoką wydajnością produkcji, a wyniki te są w głównej mierze zasługą tradycyjnie wysokiej kultury rolnej i poziomu gospodarowania. Plony oraz obsada zwierząt na 100 ha użytków rolnych lokują powiat gnieźnieński na czele klasyfikacji powiatów w województwie wielkopolskim. Powierzchnia gruntów ornych w powiecie gnieźnieńskim wynosi 83 645 hektarów, a przeliczeniowych 78 073 hektarów, średni wskaźnik bonitacji wynosił 0,9. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w powiecie to 19,81 hektara. W powiecie gnieźnieńskim ogółem jest 4 846 gospodarstw rolnych a najwięcej w gminie Witkowo, Trzemeszno i Gniezno¹². Gleby bardzo dobre i dobre (klasa II i III a) stanowią 25% powierzchni gruntów rolnych.

W powiecie jest około 6 tys. indywidualnych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze 86 tys. ha. Na polach uprawia się głównie: zboża konsumpcyjne (pszenica, żyto), rośliny przemysłowe (rzepak ozimy, burak cukrowy, ziemniaki), rośliny pastewne (zboża, kukurydza). Produkcja zwierzęca zdominowana jest przez trzodę chlewną, a następnie bydło mleczne oraz opasowe. Na terenie powiatu działają spółdzielnie produkcyjne oraz grupy producenckie z których najaktywniejsza to „Chrobry” z siedzibą w Kłecku. Trwający od kilku lat szybki rozwój rolnictwa ekologicznego nie ominął także powiatu gnieźnieńskiego, coraz więcej pojawia się ich na mapie powiatu i szybko znajdują uznanie wśród konsumentów.¹³

Powiat gnieźnieński podobnie jak cała część wschodnia Wielkopolski jest najmniej zasobny w wodę w porównaniu z innymi regionami kraju i terenami Wielkopolski. W związku z tym grunty rolne na terenie powiatu potrzebują renowacji urządzeń melioracyjnych. Ze względu na trudne warunki wodne (opady) i stepowanie powiatu konieczne jest podjęcie działań mających na celu zatrzymanie jak największej ilości wody na jego terenie. Konieczne jest prowadzenie zadrzewień śródpolnych, ochrona tych zadrzewień oraz ochrona wszelkich oczek wodnych.

Lasy w powiecie gnieźnieńskim zajmują 14,6% powierzchni całkowitej (tj. wg danych GUS z 2019 roku 18 245,29 ha). Lesistość w powiecie gnieźnieńskim (14,6%) jest niższa od lesistości w województwie wielkopolskim (25,8%) oraz w kraju (29,6%). Najbardziej zalesioną gminą powiatu jest gmina Czarniejewo, w której lasy stanowią 30,9%. Dużym stopniem zalesienia charakteryzują się gminy: Mieleszyn (24,8%) oraz Witkowo (21,3%).

Konieczne jest zintensyfikowanie działań w zakresie zalesień na terenie powiatu gnieźnieńskiego. Sprzyjać temu powinna niska jakość gleb w niektórych rejonach. Konieczne jest współdziałanie z właścicielami lasów, w celu ich udostępnienia i zagospodarowania dla celów turystyki i rekreacji. Analizując potencjał przyrodniczy można dojść do wniosku, że powiat gnieźnieński charakteryzuje się stosunkowo małą lesistością, deficytem opadów atmosferycznych, który niekorzystnie wpływa na

¹¹ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego WIELKOPOLSKA 2020+

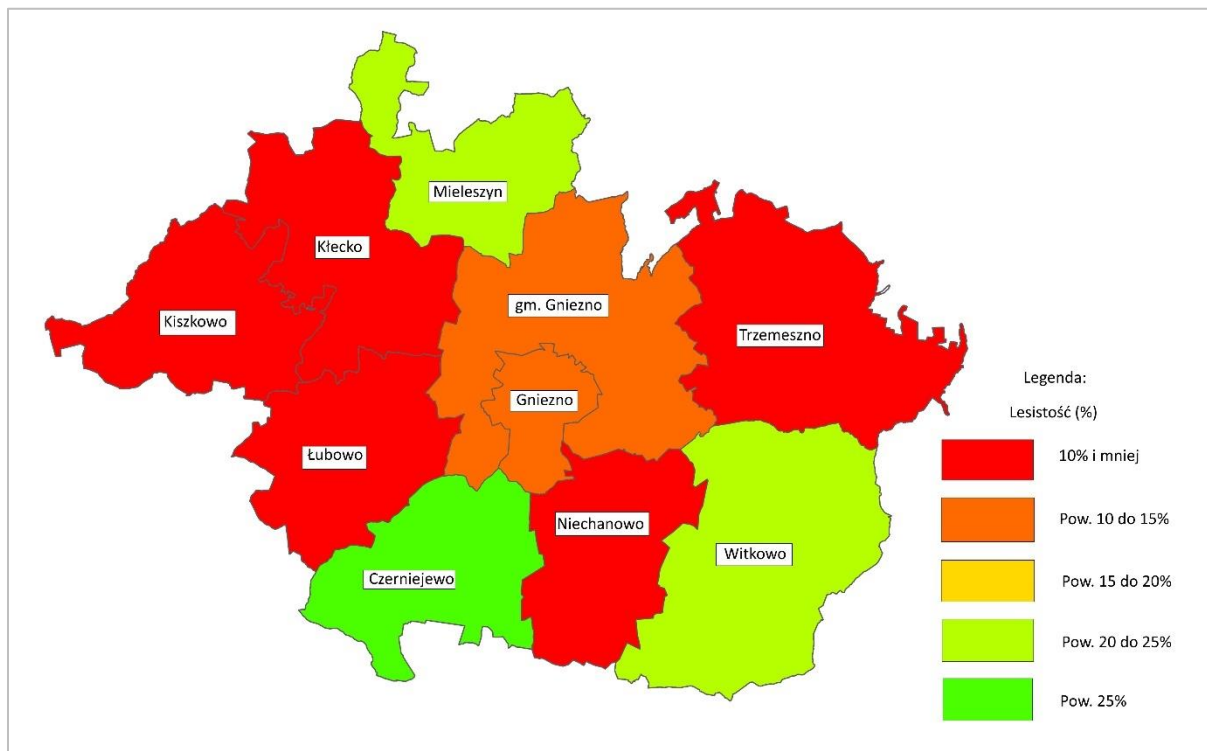
¹² Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014 – 2021

¹³ Wielkopolska Izba Rolnicza

rozwój rolnictwa oraz potrzebą konserwacji melioracji wodnej, które uniemożliwiają prowadzenie właściwej gospodarki wodnej.¹⁴

Starostwo Powiatowe w Gnieźnie wspiera działania zmierzające do zwiększania lesistości, m. in. poprzez wspieranie opracowania planów zalesiania, tj. wykonanie uproszczonych planów urządzenia lasu oraz ich aktualizację dla obszarów leśnych niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych.¹⁵

Rysunek 4. Lesistość w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zagadnienia ochrony powierzchni ziemi na terenie powiatu gnieźnieńskiego związane są eksploatacją zasobów surowców mineralnych. Na terenie powiatu eksploatowane jest wyłącznie kruszywo naturalne, skała pochodzenia mineralnego, stosowana głównie w produkcji zapraw budowlanych i betonów oraz budowy dróg. Aktualnie w obrocie prawnym funkcjonuje 45 koncesji upoważniających przedsiębiorców do prowadzenia działalności polegającej na wydobywaniu kruszywa naturalnego na terenie powiatu gnieźnieńskiego, z czego 29 koncesji udzielonych zostało przez Marszałka Województwa Wielkopolskiego a 16 przez Starostę Gnieźnieńskiego.

Zagrożeniem dla powierzchni ziemi i jednocześnie bezpieczeństwa publicznego jest występowanie na terenie powiatu osuwisk i terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi.

¹⁴ Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014 – 2021

¹⁵ Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

Tabela 2. Osuwiska i tereny potencjalnie zagrożone ruchami masowymi na terenie powiatu gnieźnieńskiego

Gmina	Liczba osuwisk	Liczba terenów zagrożonych osuwiskami masowymi
Miasto Gniezno	4	8
Gmina Gniezno	2	6
Mieleszyn	1	2
Kłecko	1	4
Kiszkowo	-	4
Łubowo	-	1
Trzemeszno	-	3
Powiat gnieźnieński	8	28

Źródło: Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

Formy ochrony przyrody

Powiat gnieźnieński charakteryzuje się niskim na tle kraju udziałem powierzchni obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem. Tylko 13% powierzchni powiatu stanowią obszary chronione.

Tabela 3. Lista obszarów chronionych powiatu gnieźnieńskiego

Obszar chroniony	Lokalizacja (gmina na terenie powiatu)	Opis
Rezerваты¹⁶		
Bielawy	Czarniejewo	Bielawy położony koło Goranina gmina Czarniejewo, utworzony 1954 r. Jest to rezerwat leśny objęty ochroną czynną. Jego powierzchnia wynosi 20,01 ha. Został utworzony w celu zachowania fragmentu lasu liściastego o charakterze zespołu naturalnego z udziałem dębu, jesionu, grabu, wiązu i modrzewia polskiego.
Modrzew Polski w Noskowie	Czarniejewo	Rezerwat został utworzony w 1954 r., jest objęty ochroną czynną. Ogólna powierzchnia wynosi 1,04 ha. Został utworzony w celu zachowania drzewostanu sosnowego z udziałem modrzewia polskiego (<i>Larix polonica</i>), występującego na odosobnionym stanowisku niżowym.
Wiązy w Nowym Lesie	Czarniejewo	Rezerwat został utworzony w 1954 r. Ogólna powierzchnia wynosi 6,85 ha. Utworzony dla zachowania ze względów naukowych oraz dydaktycznych dobrze wykształconego lasu liściastego reprezentującego grąd środkowoeuropejski z bogatą florą runa leśnego.
Obszary Chronionego Krajobrazu¹⁷		
Powidzko-Bieniszewski	Witkowo	<ul style="list-style-type: none"> Data utworzenia: 1998 rok. Powierzchnia: 46 tys. ha.

¹⁶ Źródło: <https://czarniejewo.poznan.lasy.gov.pl/> oraz <http://bip.poznan.rdos.gov.pl/inne-rejestry-publiczne> (rejestr rezerwatów przyrody)

¹⁷ Źródło: <https://www.zpkww.pl/parki/>

<p>Obszar Chronionego Krajobrazu</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Opis: obejmuje południowy fragment Pojezierza Gnieźnieńskiego połączony ciągiem wzgórz moreny czołowej z resztką dawnej Puszczy Bieniszewskiej. Obszar ten łączy się z doliną Warty ciągiem wzgórz moreny czołowej przez rejon Puszczy Bieniszewskiej i dolinę Meszny ze sztucznym zbiornikiem na północ od Słupcy. Puszcza Bieniszewska to resztki dużego kompleksu leśnego zachowanego do dziś w części rynny głogowsko-pątnowskiej. Wśród zalesionych pagórków kemowych licznie występują małe jeziora. Rynnę budują utwory piaszczysto-żwirowe, a w jej dnie występują torfy i osady pochodzenia limnicznego. Duża zmienność obszarów o różnym poziomie wód gruntowych decyduje o urozmaiconym krajobrazie puszczy i jej dużej atrakcyjności. Występuje tu znaczne zróżnicowanie siedliskowe. Na południowym wschodzie dominuje siedlisko grądu serii bogatej, na południowym i północnym zachodzie – boru mieszanego. W centralnej części – mozaika grądu ubogiego oraz łęgu jesionowo-olszowego i olsu, a na pagórkach (szczególnie na północ od Jeziora Wściekłego) acidofilnej i świetlistej dąbrowy. • Położenie administracyjne (gminy): Kazimierz Biskupi Słupca, Powidz, Witkowo, Konin, Kleczew, Strzałkowo, Ostrowite, Wilczyn, Słupca, Golina, Orchowo.
<p>Parki Krajobrazowe¹⁸</p>		
<p>Powidzki Park Krajobrazowy</p>	<p>Gmina Witkowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Data utworzenia: 1998 rok. • Powierzchnia: 24 887,21 ha. • Cele ochrony: zachowanie krajobrazu młodogłacjalnego o dużym zróżnicowaniu form, którego główny element stanowi zespół kilkunastu jezior polodowcowych, przeważnie o charakterze rynnowym (w tym największe jeziora regionu: Powidzkie i Niedzięgiel) ze zbiorowiskami podwodnych łąk ramienicowych, licznymi gatunkami ryb i dogodnymi warunkami do bytowania ptaków; ochrona stanowisk rzadkich roślin wodno-błotnych. • Położenie fizycznogeograficzne: Pojezierze Gnieźnieńskie, Równina Wrzesińska. • Położenie administracyjne: powiat gnieźnieński, gmina Witkowo; powiat koniński, gminy: Kleczew i Wilczyn; powiat słupecki, gminy: Orchowo, Ostrowite, Powidz i Słupca. • Inne formy ochrony przyrody: Powidzko-Bieniszewski Obszar Chronionego Krajobrazu, Obszary Natura 2000: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Pojezierze

¹⁸ Źródło: <https://konin.poznan.lasy.gov.pl/>

		Gnieźnieńskie, użytek ekologiczny Jezioro Czarne, pomniki przyrody.
Lednicki Park Krajobrazowy	Łubowo, Kiszkowo, Kłecko	<ul style="list-style-type: none"> • Data utworzenia: 1988 rok. • Powierzchnia: 7618,40 ha. • Cele ochrony: Zachowanie krajobrazu kulturowego okolic jeziora Lednica jako akwenu z urozmaiconą linią brzegową i wyspami oraz krajobrazu leśno-polnego ze zróżnicowaną rzeźbą terenu w północnej części parku. Zachowanie cennych ekosystemów z rzadkimi gatunkami roślin i zwierząt, w tym ekosystemów jeziornych, oraz dobrze zachowanych ekosystemów lasów łągowych, olsów i grądów. Zachowanie elementów dziedzictwa kulturowego i historycznego wraz z ich otoczeniem, w tym szczególnie pozostałości zespołu osadniczego z czasów pierwszych Piastów. • Położenie fizycznogeograficzne: Pojezierze Gnieźnieńskie, Równina Wrzesińska. • Położenie administracyjne: powiat poznański, gmina Pobiedziska; powiat gnieźnieński, gminy: Łubowo, Kiszkowo i Kłecko. • Inne formy ochrony przyrody: pomniki przyrody.
Park Krajobrazowy Puszcza Zielonka	Kiszkowo	<ul style="list-style-type: none"> • Data utworzenia: 1993 rok, • Powierzchnia parku: 12 202,0 ha, • Powierzchnia otuliny: 9 538,55 ha, • Cele ochrony: zachowanie jednego z największych kompleksów leśnych środkowej Wielkopolski, charakteryzującego się dużymi wartościami przyrodniczymi, krajobrazowymi, a także naukowo-dydaktycznymi. • Położenie fizycznogeograficzne: Pojezierze Gnieźnieńskie, Równina Wrzesińska. • Położenie administracyjne: powiat poznański, gminy: Czerwonak, Murowana Goślina i Pobiedziska; powiat gnieźnieński, gmina Kiszkowo; powiat wągrowiecki, gmina Skoki. • Inne formy ochrony przyrody: Rezerваты przyrody: Jezioro Czarne, Jezioro Pławno, Klasztorne Modrzewie koło Dąbrówki Kościelnej, Las mieszany w Nadleśnictwie Łopuchówko i Żywiec dziewięciolistny, Obszary Natura 2000: obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Uroczyska Puszczy Zielonki, użytki ekologiczne na terenie wsi Głębołek, Głębocko, Uchorowo, Zielonka oraz Mokradła nad jeziorem Kamińsko, pomniki przyrody.
Obszary Ptasię Natura 2000 ¹⁹		

¹⁹ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> oraz <http://ine.eko.org.pl/>

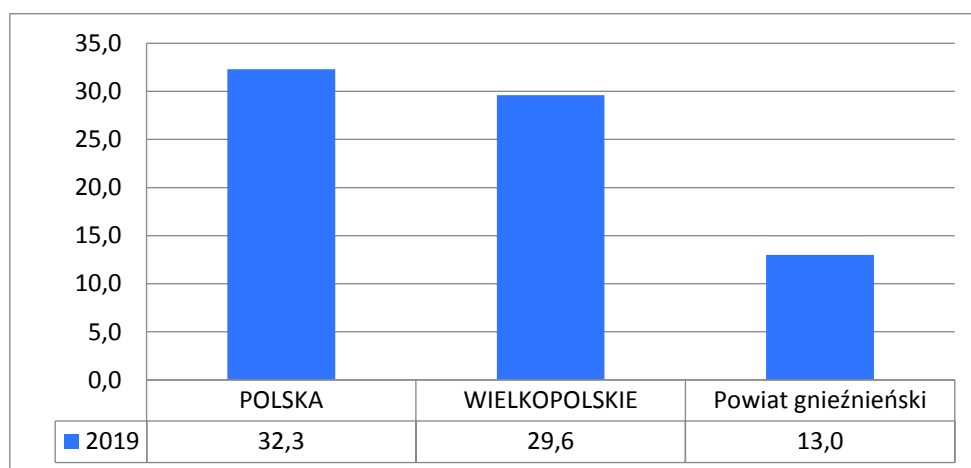
Dolina Małej Wełny pod Kiszkowem	Kłecko, Kiszkowo	<ul style="list-style-type: none"> • Kod: PLB300006. • Data wyznaczenia: 2007 rok. • Powierzchnia: 1 252,35 ha • Lokalizacja (gminy): Kłecko, Kiszkowo (wiejska). • Niewielka ostoja obejmująca fragment doliny rzeki z trzema jeziorami oraz dwoma kompleksami stawów rybnych. Jest to jedno z ważniejszych stanowisk lęgowych rybitwy białowąsej, rybitwy czarnej oraz bączka w Polsce. W granicach ostoi w okresie migracji dochodzi do dużych w skali kraju koncentracji gęsi zbożowych i białoczelnych, a łączna liczebność ptaków wodnych w czasie wędrówki wiosennej przekracza 35 000 os.
Obszary Siedliskowe Natura 2000²⁰		
Grądy w Czarniejewie	Czarniejewo, Łubowo	<ul style="list-style-type: none"> • Kod: LH300049 • Data wyznaczenia: 2011 rok. • Powierzchnia: 1212,87 ha. • Lokalizacja (gminy): Września, Czarniejewo, Łubowo. • Grądy w Czarniejewie położone są na Równinie Wrzesińskiej, w zlewni prawobrzeżnego dopływu Warty - Wrześnicy. Lasy Czarniejewskie są od wieków użytkowane gospodarczo, mimo to należą do najlepiej zachowanych w Wielkopolsce. Przeważają w nich drzewostany mieszane, przy czym największą powierzchnię zajmują grądy środkowoeuropejskie Galio silvatici- Carpinetum. Poza nimi spotkać można: łągi jesionowo-olszowe oraz łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.
Pojezierze Gnieźnieńskie	Gniezno (wiejska), Trzemeszno, Witkowo	<ul style="list-style-type: none"> • Kod: PLH300026. • Data wyznaczenia: 2009 rok. • Powierzchnia: 15922 ha. • Lokalizacja (gminy): Gniezno (wiejska), Strzelno Ostrowite, Wilczyn, Mogilno, Jeziora Wielkie, Słupca, Powidz, Witkowo, Trzemeszno, Kleczew, Orchowo. • Obejmuje najcenniejszą przyrodniczo część Pojezierza Gnieźnieńskiego. Opiswany obszar charakteryzuje się młodo glacialną rzeźbą terenu: rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. Znajduje się tu kompleks jezior głównie rynnowych. Przez obszar przechodzi dział wodny III rzędu, rozdzielający zlewnię Noteci i Warty. Swoje źródła mają tu następujące rzeki: Wełna, Noteć Zach., Meszna. Obszar ma duże znaczenie w skali Wielkopolski dla zachowania zbiorowisk łąkowych wykształconych na pokładach wapna łąkowego, torfowisk oraz leśnych zbiorowisk, zwłaszcza łągów. W lasach przeważają drzewostany mieszane.

²⁰ <http://crfop.gdos.gov.pl/CRFOP> oraz <http://ine.eko.org.pl/>

Stawy Kiszrowskie	Kłecko, Kiszkowo	<ul style="list-style-type: none"> • Kod: PLH300050. • Data wyznaczenia: 2011 rok. • Powierzchnia: 477,49 ha. • Lokalizacja (gminy): Kłecko, Skoki, Kiszkowo. • Obszar ten obejmuje fragment doliny Małej Wełny oraz niewielkiego dopływu w okolicach Kiszkowa, wzdłuż których wybudowano w latach 80. ubiegłego wieku dwa kompleksy stawów rybnych. Większy z zespołów stawu, znajdujący się na wschód od Kiszkowa, w dolinie rzeki Małej Wełny i zajmuje powierzchnię około 200 ha. Użytkowanie tych stawów jest kłopotliwe ze względu na trudności z utrzymaniem odpowiedniej ilości wody. Tylko częściowo wykorzystywane są do produkcji karpia, na pozostałej części utrzymywane są płytkie rozlewiska, silnie zarośnięte roślinnością szuwarową i zaroślami wierzbowymi.
--------------------------	------------------	---

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego występuje **408 pomników przyrody**. Większość stanowią dęby szypułkowe i lipy drobnolistne.

Wykres 1. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%) w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zachowanie bioróżnorodności

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego realizowane są działania wspierające zachowanie bioróżnorodności. Zaliczyć do nich należy działania związane z odbudową populacji kuropatw. Realizowane są m. in. na podstawie Uchwały nr 1500/2018 Zarządu Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 18.09.2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu zasiedlenia obwodów łowieckich Powiatu Gnieźnieńskiego kuropatwą, bażantem i zającem”.

Kolejnym ważnym działaniem realizowanym na rzecz ochrony bioróżnorodności w powiecie gnieźnieńskim są ograniczenia i zakazy używania jednostek pływających napędzanych silnikami spalinowymi na jeziorach powiatu. Zapisy korzystania z jezior regulują zapisy uchwały nr VIII/40/2015 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 26 marca 2015 r.

Edukacja ekologiczna

Ważnym zagadnieniem dla skuteczności prowadzonych działań na rzecz ochrony środowiska jest świadomość ekologiczna. Działalność ekologiczno-edukacyjna Powiatu Gnieźnieńskiego stanowi jedno z głównych narzędzi polityki ekologicznej. Powiat stara się aktywnie uczestniczyć w podnoszeniu świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i mieszkańców oraz w miarę możliwości koordynować i wspierać zadania z zakresu ochrony środowiska, przyrody, gospodarki odpadami. Starostwo Powiatowe w Gnieźnie, poprzez Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa, współpracuje z Nadleśnictwem Gniezno, Polskim Klubem Ekologicznym Koło w Gnieźnie, Polskich Zrzeszeniem Inżynierów i Techników Sanitarnych, Wielkopolską Okręgową Izbą Inżynierów Budownictwa, Polskim Związkiem Łowieckim, placówkami oświatowymi, Urzędem Miejskim w Gnieźnie oraz Urzędami Gmin z terenu powiatu.²¹

Planowanie przestrzenne

7,4% powierzchni powiatu gnieźnieńskiego objętej było obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w 2019 r., tj. o 10,4% więcej niż w 2012 r. Wskaźnik ten był zdecydowanie niższy w porównaniu do województwa wielkopolskiego (21,1%) i kraju (31,2%). Najlepiej pod tym względem wypadła gmina miejska Gniezno (47,5% pow. objętej planami) oraz gmina Łubowo (32%). W pozostałych gminach powiatu udział powierzchni objętej planami zagospodarowania w 2019 r. nie przekraczał 10%. Najślabiej wypadły gminy: Kłecko i Niechanowo. Największą dynamikę wzrostu odnotowano w gminie Mieleszyn (250%).

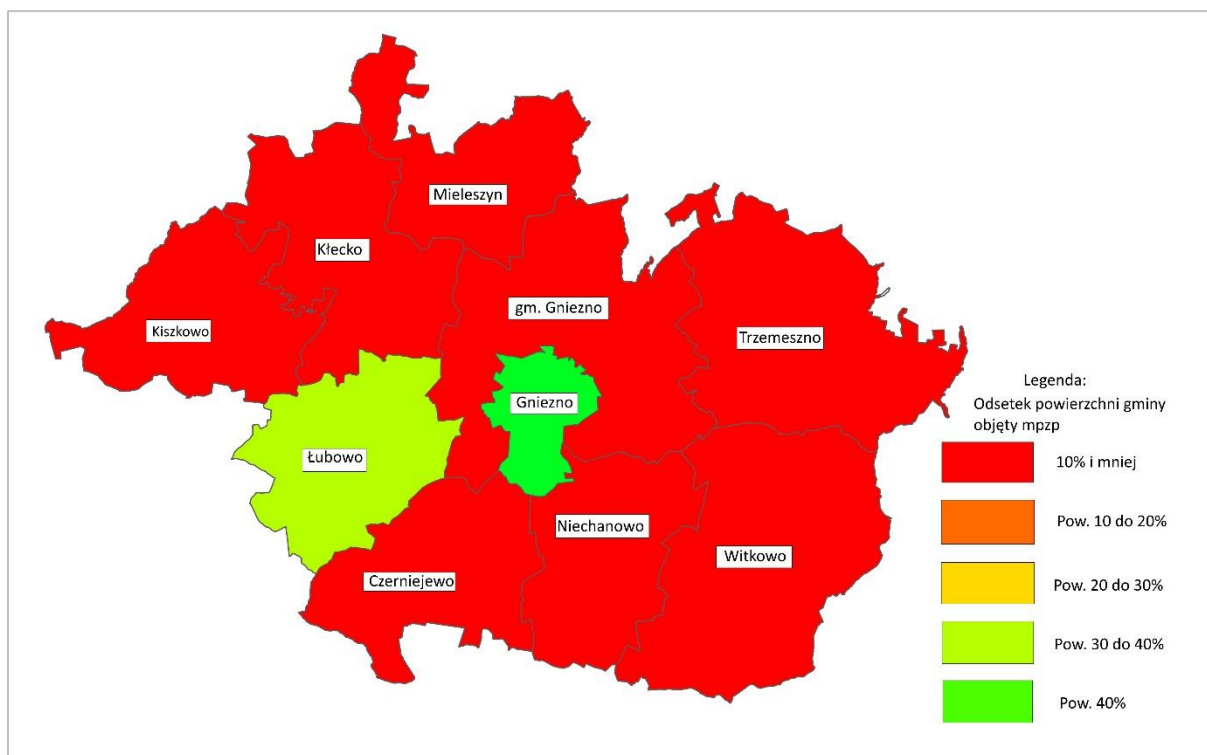
Tabela 4. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	28,0	31,2	11,4
WIELKOPOLSKIE	17,3	21,1	22,0
Powiat gnieźnieński	6,7	7,4	10,4
Gniezno	42,0	47,5	13,1
Czarniejewo	4,2	2,6	-38,1
Gmina Gniezno	5,4	6,4	18,5
Kiszkowo	2,3	2,7	17,4
Kłecko	0,3	0,4	33,3
Łubowo	31,9	32,0	0,3
Mieleszyn	0,4	1,4	250,0
Niechanowo	0,4	0,5	25,0
Trzemeszno	5,3	7,3	37,7
Witkowo	2,1	2,3	9,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

²¹ Raport z realizacji Planu Ochrony Środowiska dla Powiatu Gnieźnieńskiego za lata 2018-2019

Rysunek 5. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

2. Uwarunkowania społeczno-demograficzne

Sytuacja demograficzna

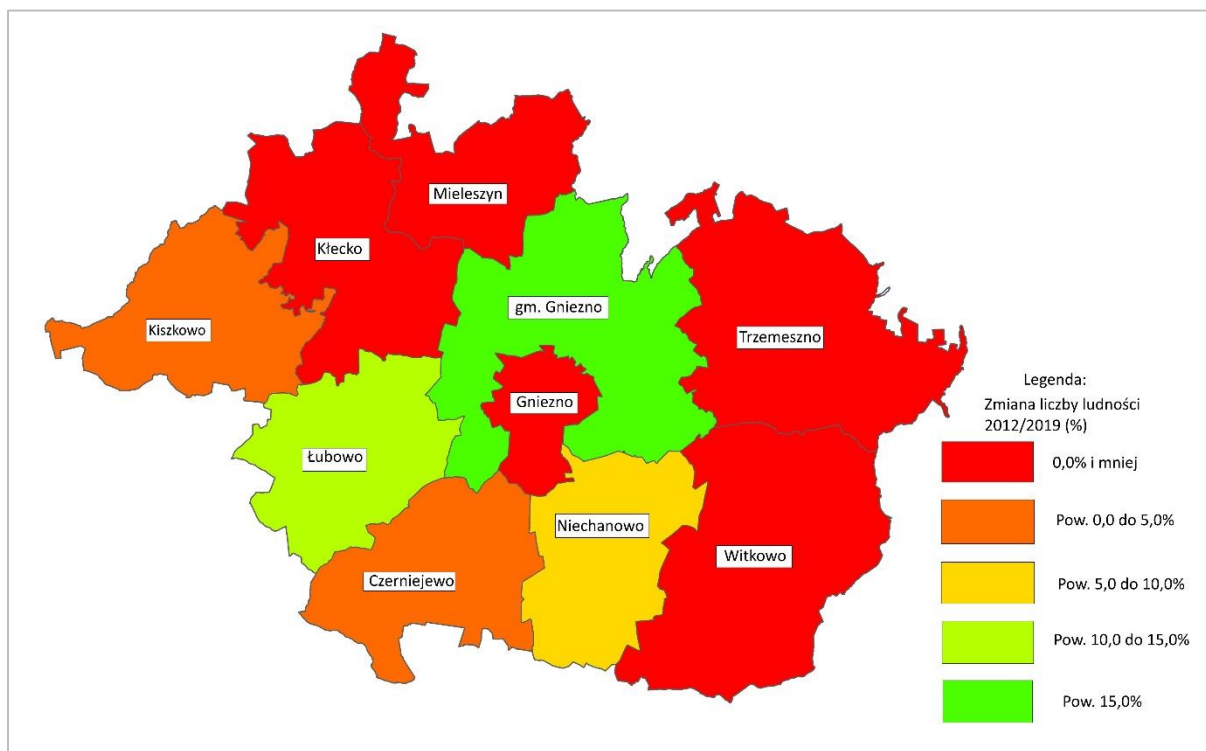
Dane demograficzne dla powiatu gnieźnieńskiego wskazują na duże wewnętrzne zróżnicowanie struktury wiekowej ludności oraz migracji. W 2019 roku powiat zamieszkały był przez 145 418 mieszkańców, natomiast w 2012 roku przez 144 660 osób. Oznacza to, że w tym okresie odnotowano wzrost liczby ludności powiatu o 0,52%. Wskazuje to na nieznaczny wzrost populacji powiatu, co jest zjawiskiem korzystnym na tle województwa wielkopolskiego oraz kraju. Warto jednak zwrócić uwagę, że wzrost wynika ze wzrostu liczby ludności 5 z 10 gmin z terenu powiatu. Największy wzrost odnotowano w gminach: wiejskiej Gniezno (19,71%), Łubowo (10,65%), Niechanowo (5,07%), Czarniejewo (1,12%) oraz w gminie Kiszkowo (0,65%). Największy ubytek odnotowano w mieście Gniezno (- 2,74%) i gminie Kłecko (-1,78%).

Tabela 5. Stan liczby ludności (2012/2019)

	2012	2019	Zmiana w %
Powiat gnieźnieński	144 660	145 418	0,52%
Gniezno	70 141	68 217	-2,74%
Czarniejewo	7 323	7 405	1,12%
Gmina Gniezno	10 248	12 268	19,71%
Kiszkowo	5 408	5 443	0,65%
Kłecko	7 587	7 452	-1,78%
Łubowo	6 094	6 743	10,65%
Mieleszyn	4 075	4 038	-0,91%
Niechanowo	5 677	5 965	5,07%
Trzemeszno	14 443	14 294	-1,03%
Witkowo	13 664	13 593	-0,52%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 6. Zmiana liczby ludności w powiecie gnieźnieńskim (2012/2019)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W skali kraju oraz województwa wielkopolskiego można zaobserwować dynamiczne zmiany struktury wiekowej ludności. Podobne zjawiska, choć z mniejszą intensywnością zachodziły w powiecie gnieźnieńskim. Struktura wiekowa ludności powiatu, województwa oraz kraju związana była z przechodzeniem do kategorii poprodukcyjnej ludności z tzw. powojennego wyżu demograficznego. Tym samym oprócz wzrostu liczby osób w wieku poprodukcyjnym malała liczba osób w wieku produkcyjnym. Zmiany demograficzne w ciągu kolejnej dekady będą w istotny sposób determinowały zarówno wymiar społeczny polityk rozwoju, jak też wymiar gospodarczy.

Powyższe zjawiska widoczne są w danych demograficznych dla powiatu gnieźnieńskiego.

Pomiędzy 2012 i 2019 rokiem odnotowano w powiecie wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym z 14,6% do 19,1%. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w powiecie był niższy od wartości notowanej dla województwa wielkopolskiego (20,4%) oraz kraju (21,4%). Najwyższy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym w powiecie gnieźnieńskim odnotowano w 2019 roku w gminach: Czarniejewo (23,4%), w mieście Gniezno (20,3%) oraz w gminie Witkowo (20,0%).

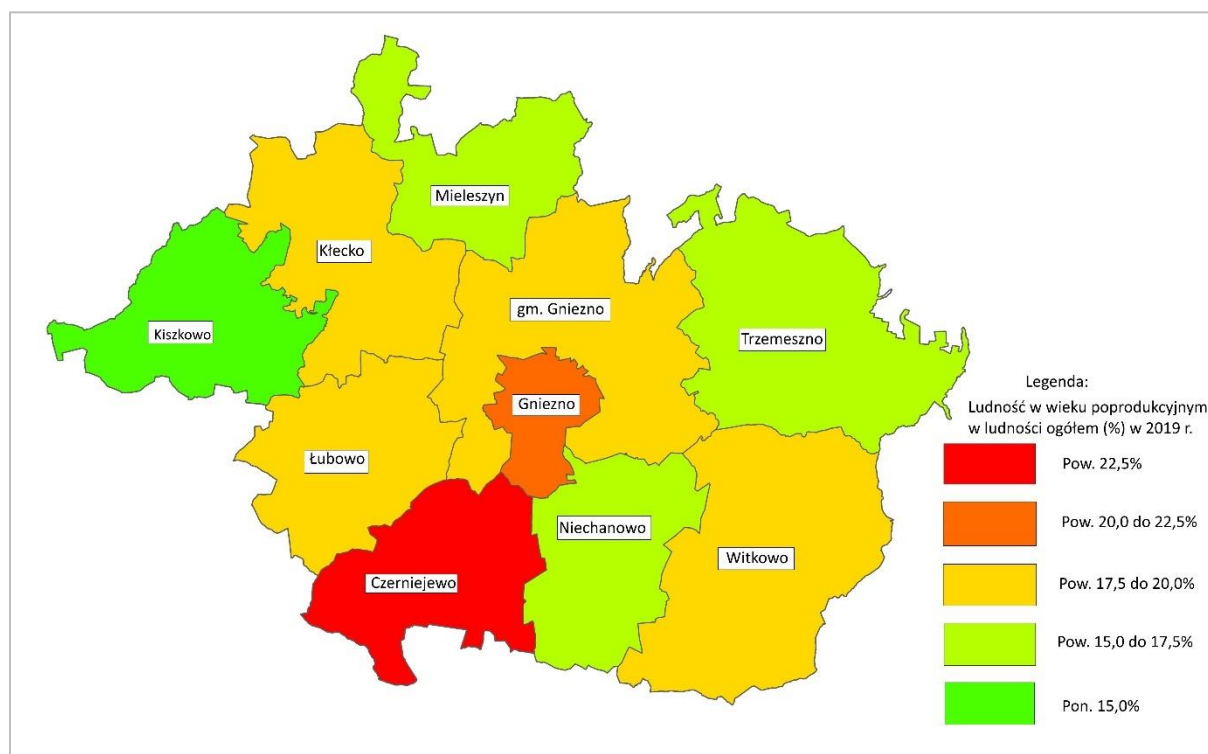
W powiecie gnieźnieńskim w okresie od 2012 do 2019 roku odnotowano spadek odsetka ludności w wieku produkcyjnym z 65,3% do 61,1%. Podobne zjawiska widoczne były w skali kraju (spadek z 63,9% do 60,0%) oraz województwa wielkopolskiego (64,1% do 60,1%).

Tabela 6. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

Nazwa	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
	2012	2019	2012	2019	2012	2019
	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]	[%]
Gniezno	20,0	19,9	64,2	59,8	15,8	20,3
Czarniejewo	18,1	18,2	63,7	58,3	18,1	23,4
Gmina Gniezno	20,8	21,5	65,8	60,9	13,4	17,6
Kiszkowo	23,5	24,1	65,0	61,7	11,5	14,2
Kłecko	21,6	20,6	64,2	61,3	14,1	18,1
Łubowo	21,5	20,7	65,2	61,7	13,3	17,6
Mieleszyn	24,0	23,5	63,2	60,2	12,8	16,3
Niechanowo	23,3	21,7	64,5	62,0	12,2	16,3
Trzemeszno	24,1	21,9	63,2	61,6	12,7	16,5
Witkowo	20,5	20,0	64,4	60,1	15,2	20,0
Powiat gnieźnieński	20,1	19,7	65,3	61,1	14,6	19,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 7. Ludność w wieku poprodukcyjnym w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane średnioroczne salda migracji ogółem za okres od 2012 do 2019 roku wskazują na nieznaczny odpływ mieszkańców z powiatu gnieźnieńskiego. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim notowano średnioroczne ujemne saldo migracji wynoszące -0,5, w porównaniu do dodatniego 0,2 dla województwa wielkopolskiego. Największe dodatnie średnioroczne saldo notowano w gminach: wiejskiej Gniezno (19,7), oraz w gminie Łubowo (9,2). Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminach: Kłecko (-5,3) i Witkowo (-4,9).

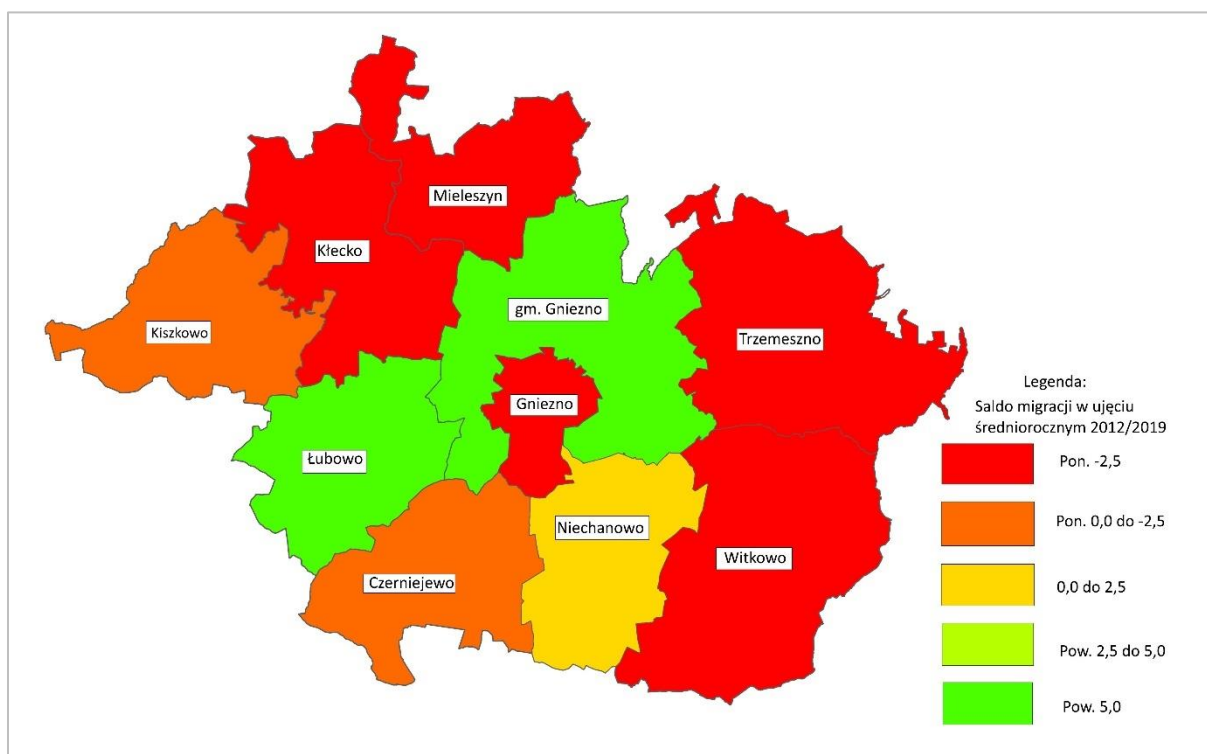
Powyższe dane wskazują na istotne zróżnicowanie procesów społeczno-gospodarczych wewnątrz powiatu. Warto zauważyć, że migrowały głównie osoby w wieku produkcyjnym, tym samym zmniejszał się potencjał kapitału ludzkiego wybranych przestrzeni, głównie wiejskich.

Tabela 7. Migracje w ujęciu średniorocznym (2019/2012)

	Saldo migracji na 1000 osób (średnioroczne 2019/2012)
WIELKOPOLSKIE	0,2
Powiat gnieźnieński	-0,5
Gniezno	-2,9
Czarniejewo	-0,1
Gmina Gniezno	19,7
Kiszkowo	-1,0
Kłecko	-5,3
Łubowo	9,2
Mieleszyn	-4,5
Niechanowo	2,3
Trzemeszno	-2,9
Witkowo	-4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

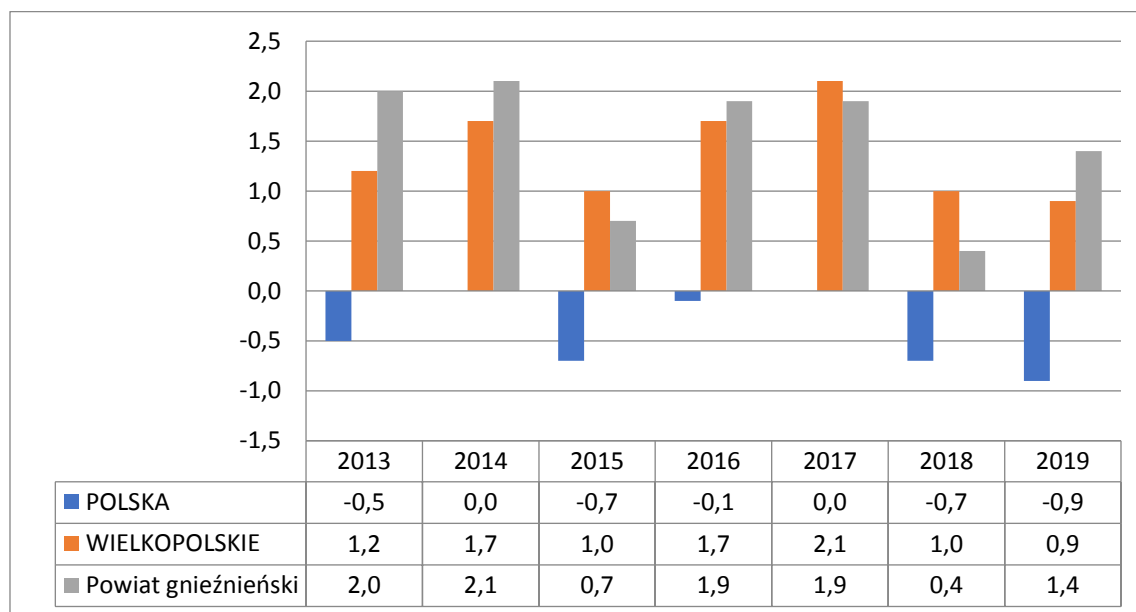
Rysunek 8. Migracje w ujęciu średniorocznym (2019/2012)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Korzystnie na tle kraju i województwa wielkopolskiego kształtował się przyrost naturalny w powiecie gnieźnieńskim. W okresie od 2013 do 2019 roku był on dodatni, co należy uznać za korzystne zjawisko.

Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w kraju, województwie oraz na obszarze powiatu

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna²² dla powiatu gnieźnieńskiego, opracowana na podstawie zmian liczby ludności gminy w 2010 i 2019, wskazuje na dalsze zmiany jakie będą zachodzić w strukturze wiekowej ludności. W strukturze demograficznej powiatu w 2019 roku widoczne były dwa wyższe demograficzne, tzw. powojenny wyż demograficzny i wyraźnie liczniejszy wyż przełomu lat 70-80 XX wieku.

Opisując najważniejsze prognozowane zmiany demograficzne w powiecie należy zauważyć, iż do 2030 r. i dalej do 2050 roku, nadal zwiększać się będzie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, maleć liczba osób w wieku produkcyjnym i prawdopodobnie maleć liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (w tym przypadku prognoza jest niepewna ze względu na wskaźnik dzietności).

W perspektywie do 2030 roku zwiększy się liczba osób w wieku senioralnym wieku 70+ (z około 15 tys. do około 20 tys. osób) a 80+ (z około 5 tys. do około 8 tys. osób).

²² Wyjaśnienie: prognozę demograficzną sporządzono na podstawie danych GUS w odniesieniu do danych prezentujących liczbę ludności w przedziałach wieku co 5 lat (0-4, 5-9, itd.). Istotne dla sporządzenia prognozy było zachowanie 5-letnich okresów „przejścia” danej kategorii wiekowej do kolejnej. Tj. założono, że kategoria wieku 0-4 za 5 lat przesunie się w całości do kategorii wieku 5-9, a za 10 lat do kategorii wieku 10-14.

W prognozie uwzględniono również aktualne wskaźniki odnoszące się do ruchu naturalnego oraz migracji, tj. takie, które notowane były w okresie pomiędzy 2010 a 2019 rokiem. Tym samym „przesunięcie” danej kategorii wiekowej korygowano o wskaźnik „zmiany” jaka nastąpiła w okresie pomiędzy 2010 a 2019 w odniesieniu do wybranej kategorii wiekowej. W odniesieniu do liczby urodzeń założono podobne do obecnych wskaźniki urodzeń. W tym celu obliczono proporcję liczby osób urodzonych w danej dekadzie, czyli osób w wieku 0-9, (tj. osób urodzonych w przedziale czasu pomiędzy 2010 a 2019) do liczby osób w wieku rozrodczym (wiek 20-44). Na podstawie tej proporcji prognozowano liczbę nowych mieszkańców miasta w kategoriach 0-4 i 5-9 w kolejnych dekadach.

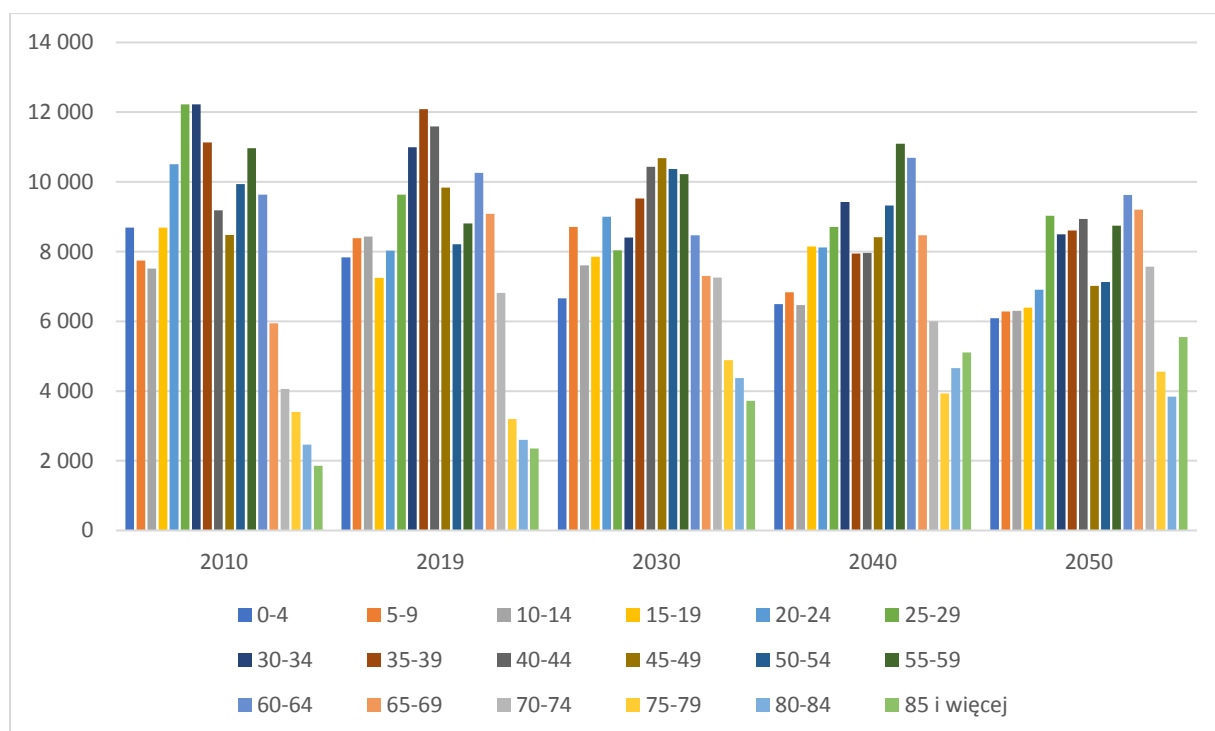
Zmniejszy się potencjał reprodukcyjny. Widoczne jest to w prognozie liczby ludności wieku 20-39 (spadek z ok. 40,7 tys. do około 35 tys. osób). Zmniejszy się liczba osób w wieku produkcyjnym (z 89,4 tys. do około 85 tys. osób).

W przedziale wieku 5-14, a więc istotnego z punktu widzenia edukacji przedszkolnej i podstawowej prognozuje się spadek liczby osób z około 16,8 tys. do 16,3 tys. osób.

Na zmiany demograficzne warto spojrzeć w perspektywie czasu wykraczającej poza horyzont Strategii. W takim przypadku prognoza wskazuje na depopulację w dłuższej perspektywie czasu. W 2050 roku liczba mieszkańców powiatu może wynosić około 130 tys. osób, czyli mniej o około 15 tys. osób w stosunku do 2019 roku.

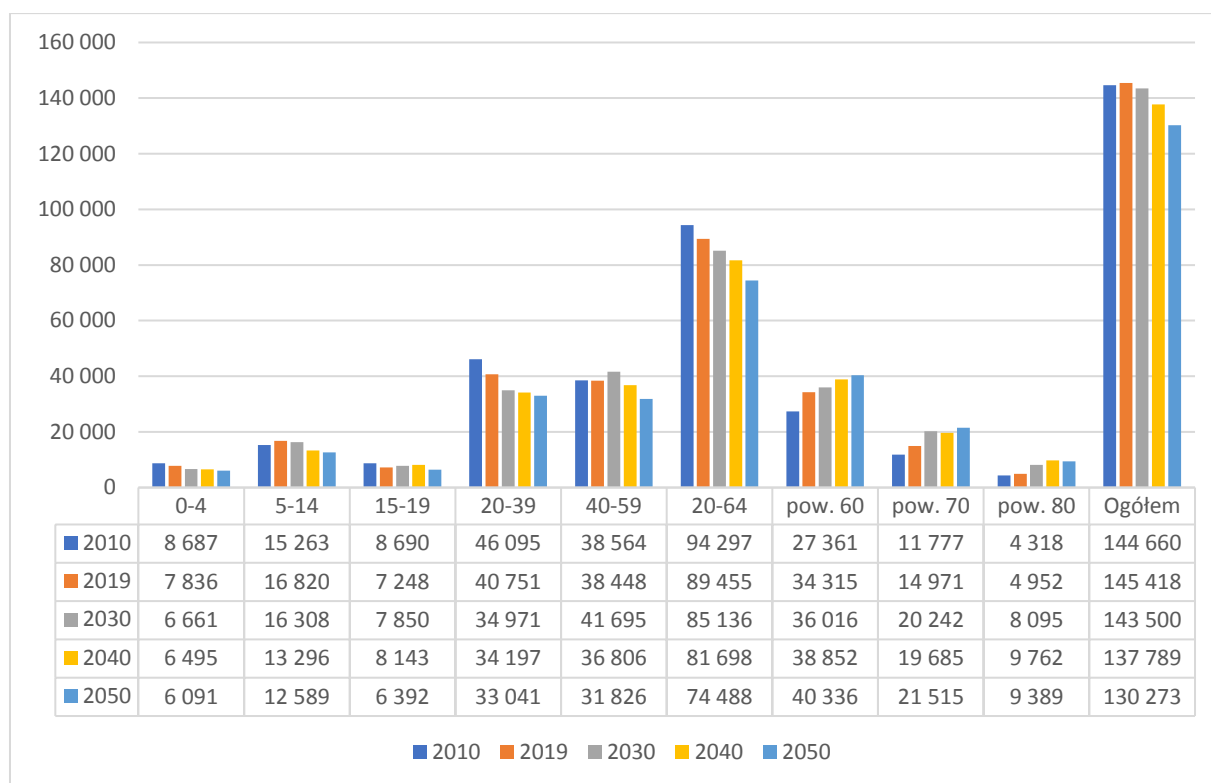
Prognozy mogą się różnić, np. ze względu na wyższe wskaźniki urodzeń czy też zmianę dynamiki napływu migrantów. Przygotowane prognozy mają charakter poglądowy, tj. bazują na modelu matematycznym uwzględniającym strukturę wieku ludności i zaobserwowane w dekadzie od 2010 do 2019 zmiany liczby ludności w poszczególnych grupach wieku.

Wykres 3. Stan ludności powiatu gnieźnieńskiego w 2010, 2019 z prognozą do 2050 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 4. Prognoza demograficzna dla powiatu gnieźnieńskiego – stan ludności wg wybranych grup wieku w perspektywie 2050 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognoza demograficzna dla ludności w wieku 16-19 lata, a więc grupy wieku kluczowego dla funkcjonowania edukacji poziomu ponadpodstawowego, wskazuje na przyszły wzrost liczby potencjalnych uczniów. W 2020 roku liczba osób w wieku 16-19 w powiecie gnieźnieńskim wynosiła niecałe 6,0 tys. osób. Prognozuje się, że w 2026 roku liczba osób w tym wieku wyniesie ponad 7 tys. osób, po czym w perspektywie do 2030 roku zacznie spadać do poziomu 6,6 tys. osób.

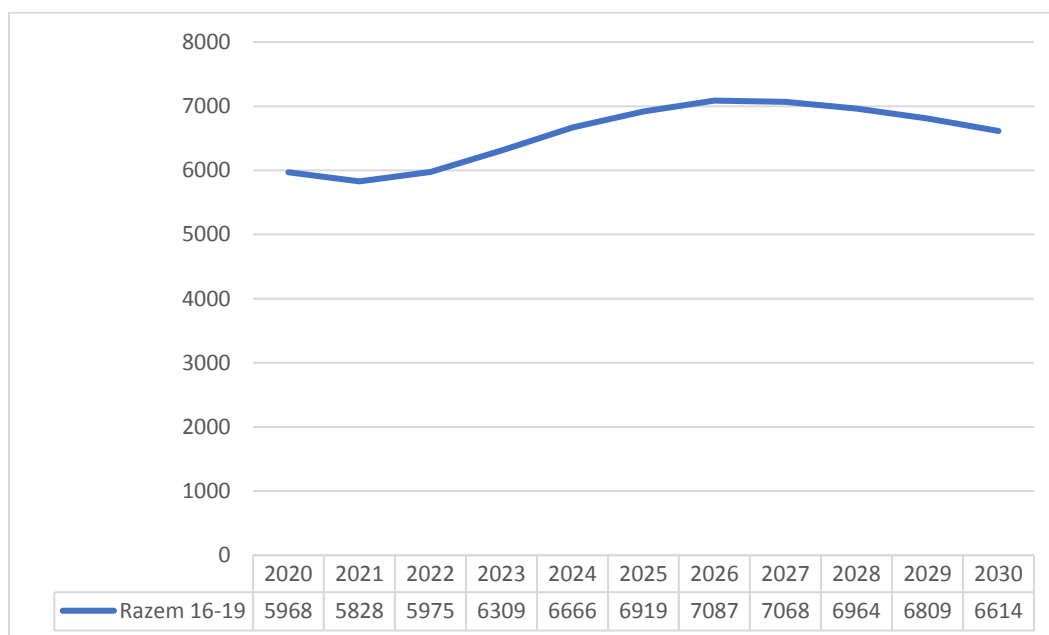
Tabela 8. Liczba ludności wg pojedynczych grup wieku w powiecie gnieźnieńskim – prognoza do 2030 roku

Wiek	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
0	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
1	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
2	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
3	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
4	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
5	1490	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
6	1604	1490	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.	Bd.
7	1599	1604	1490	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.	Bd.
8	1722	1599	1604	1490	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.	Bd.
9	1689	1722	1599	1604	1490	1557	1699	1540	1602	1386	Bd.
10	1799	1689	1722	1599	1604	1490	1557	1699	1540	1602	1386
11	1754	1799	1689	1722	1599	1604	1490	1557	1699	1540	1602
12	1826	1754	1799	1689	1722	1599	1604	1490	1557	1699	1540
13	1708	1826	1754	1799	1689	1722	1599	1604	1490	1557	1699
14	1631	1708	1826	1754	1799	1689	1722	1599	1604	1490	1557

Wiek	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
15	1501	1631	1708	1826	1754	1799	1689	1722	1599	1604	1490
16	1469	1501	1631	1708	1826	1754	1799	1689	1722	1599	1604
17	1374	1469	1501	1631	1708	1826	1754	1799	1689	1722	1599
18	1484	1374	1469	1501	1631	1708	1826	1754	1799	1689	1722
19	1641	1484	1374	1469	1501	1631	1708	1826	1754	1799	1689
20	1500	1641	1484	1374	1469	1501	1631	1708	1826	1754	1799
Razem 16-19	5968	5828	5975	6309	6666	6919	7087	7068	6964	6809	6614

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 5. Liczba ludności powiatu gnieźnieńskiego w wieku 16-19 lat – prognoza do 2030 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Spółeczeństwo obywatelskie

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonuje kilkadziesiąt organizacji pozarządowych, część z nich posiada status organizacji pożytku publicznego. Wiele zadań właściwych dla obszaru działania administracji powiatowej jest zleczanych sektorowi pozarządowemu w postaci otwartych konkursów ofert. W powiecie gnieźnieńskim działa Powiatowa Rada Działalności Pożytku Publicznego, opracowywane są roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Wg danych GUS w okresie od 2012 do 2019 roku, zarówno w kraju, jak również w województwie i powiecie gnieźnieńskim, nastąpił wzrost liczby organizacji pozarządowych, co widoczne było we wskaźnikach organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców. Wzrost aktywności społecznej w formie inicjatyw pozarządowych wyniósł w powiecie 25%, w województwie był nieco wyższy i wyniósł 29%, a w skali kraju osiągnął 28%. Największe nasycenie organizacjami pozarządowymi w 2019 roku w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego odnotowano w gminie Kiszkowo (4,78 organizacji

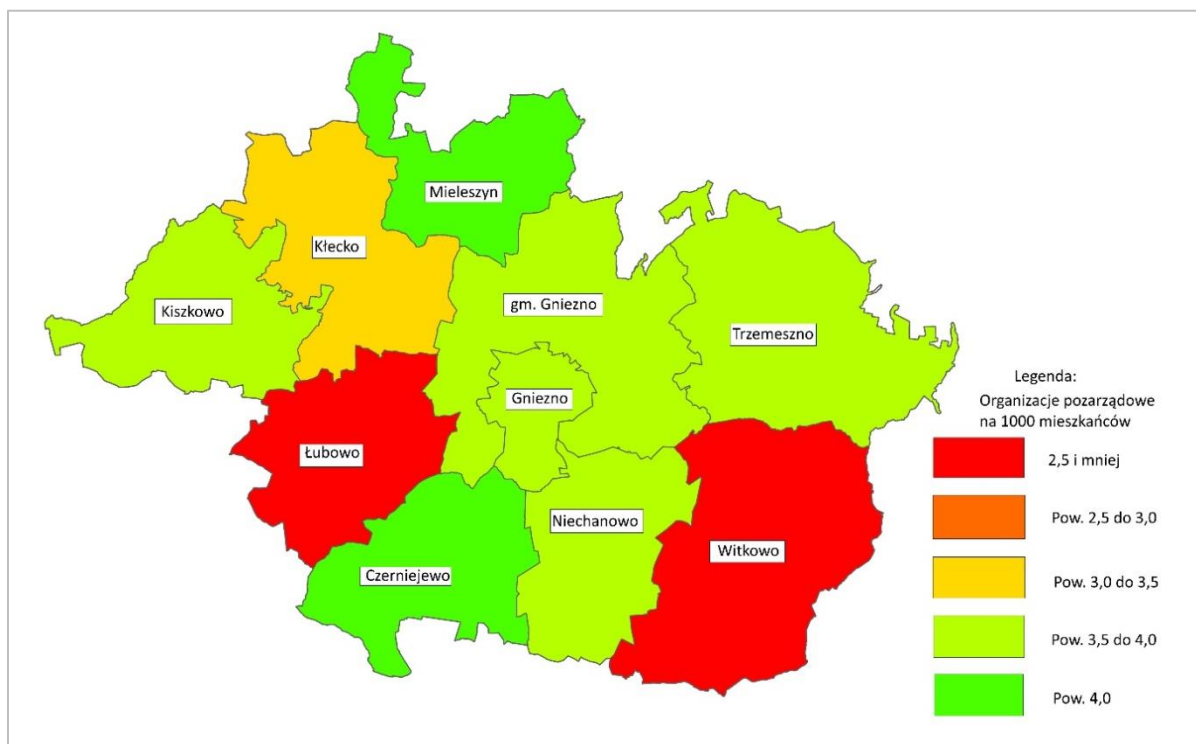
na 1000 mieszkańców). Wysokie było w gminie Łubowo (4,0). Najniższą aktywność społeczną wyrażoną ilością organizacji pozarządowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców odnotowano w gminie Gniezno (1,63). Jednocześnie gminy Witkowo i Łubowo należały do przestrzeni, w których odnotowano największy wzrost nasycenia organizacjami pozarządowymi.

Tabela 9. Organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	3,00	3,83	28
WIELKOPOLSKIE	3,12	4,02	29
Powiat gnieźnieński	2,56	3,20	25
Gniezno	2,57	3,39	32
Czarniejewo	2,73	2,70	-1
Gmina Gniezno	1,56	1,63	4
Kiszkowo	3,88	4,78	23
Kłecko	2,77	3,35	21
Łubowo	2,95	4,00	36
Mieleszyn	2,70	2,48	-8
Niechanowo	3,52	3,52	0
Trzemeszno	2,28	3,01	32
Witkowo	2,20	3,09	40

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 9. Organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kultura

Działalność kulturalna na terenie powiatu rozwija się dzięki funkcjonowaniu wielu instytucji, organizacji i placówek kulturalnych.

Samorządową instytucją kultury powiatu jest **Centrum Kultury „Scena to dziwna”**, które powstało w 2009 roku. Nazwa Centrum nawiązuje bezpośrednio do pastorałki Jacka Kaczmarskiego „Scena to dziwna”. W krótkiej historii Centrum, nie tylko zmieniło oblicze budynku, w którym się mieści, ale też zadbano o profesjonalne zadaszenie sceny w amfiteatrze za budynkiem i utworzono Ogród Wyobraźni. Centrum organizuje kilka cyklicznych imprez o szerokim wymiarze, takich jak choćby Festiwal Wyobraźni, podczas którego gościło między innymi: Klinikę Lalek, Teatr Ósmego Dnia, Vavamuffin i Pablopavo, Raz Dwa Trzy, Stanisława Soykę i wielu innych. Sławą cieszą się Koncerty dla Niepodległej – organizowane 11 listopada, w ramach których wystąpili: Przemysław Gintrowski, Łukasz Kuropaczewski, Jozsko Broda i Tadeusz Woźniak. W salach prób grają takie zespoły jak Fan Art – zwycięzca Wielkopolskich Rytmów Młodych – Jarocin 1972, Bapu, OWW czy Big UP! Laureat Ostróda Reggae Festival 2013. W Centrum działa szereg sekcji i pracowni oraz eSTeDe STUDIO. Jako instytucja kultury Centrum otwarte jest na współpracę i współdziałanie.²³

Najważniejsze momenty w historii instytucji to²⁴:

- Przekształcenie Młodzieżowego Domu Kultury w Centrum Kultury "Scena to dziwna" (2009).
- Przyznanie Centrum Kultury "Scena to dziwna" tytułu HIT 2010 za atrakcyjny model oferty kulturalnej adresowanej do różnych środowisk lokalnej społeczności (2010).
- Rozpoczęcie realizacji projektu pt. "Zwiększenie atrakcyjności instytucji kultury powiatu gnieźnieńskiego Centrum Kultury "Scena to dziwna" przy ul. Roosevelta 42 w Gnieźnie" (2018).

Baza lokalowa Centrum jest bardzo dobra. Układ funkcjonalny wnętrza budynku dostosowany jest do potrzeb instytucji kultury i służy skutecznej oraz efektywnej realizacji polityki kulturalnej i organizacji działalności kulturalnej i artystycznej, co jest podstawowym celem działania instytucji. Dobra dostępność terenu Centrum Kultury pod względem komunikacyjnym powoduje, że istnieje możliwość dotarcia do niego środkami komunikacji miejskiej jak i skorzystania z miejsc parkingowych znajdujących się obok budynku. Dobry stan techniczny amfiteatru powoduje, iż w sezonie letnim mogą odbywać się w nim imprezy plenerowe. Główne problemy działalności placówki dotyczą niskich wynagrodzeń pracowników i instruktorów Centrum Kultury oraz braku możliwości działania Centrum Kultury ze względu na pandemię.

Budynek przystosowany jest do osób niedowidzących, a także osób niepełnosprawnych ruchowo. W momencie uruchomienia nieczynnej dotąd windy, budynek Centrum Kultury będzie umożliwiał osobom z niepełnosprawnościami korzystanie z niego w całości na zasadzie równości z innymi osobami, bez względu na wiek czy sprawność. Centrum Kultury przystosowane jest również dla kobiet karmiących oraz dla rodziców z małymi dziećmi.

W zakresie przygotowania kadr instytucji istnieją deficyty. Pracownicy przez okres 3 lat nie byli kierowani na szkolenia, natomiast w ostatnim okresie szkolenia nie odbywały się ze względu na pandemię. W zakresie przygotowania kadr i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami w najbliższym czasie strona internetowa zostanie dostosowana zgodnie ze standardami WCAG.

²³ <http://scenatodziwna.home.pl>

²⁴ Informacje z Centrum Kultury (badanie ankietowe)

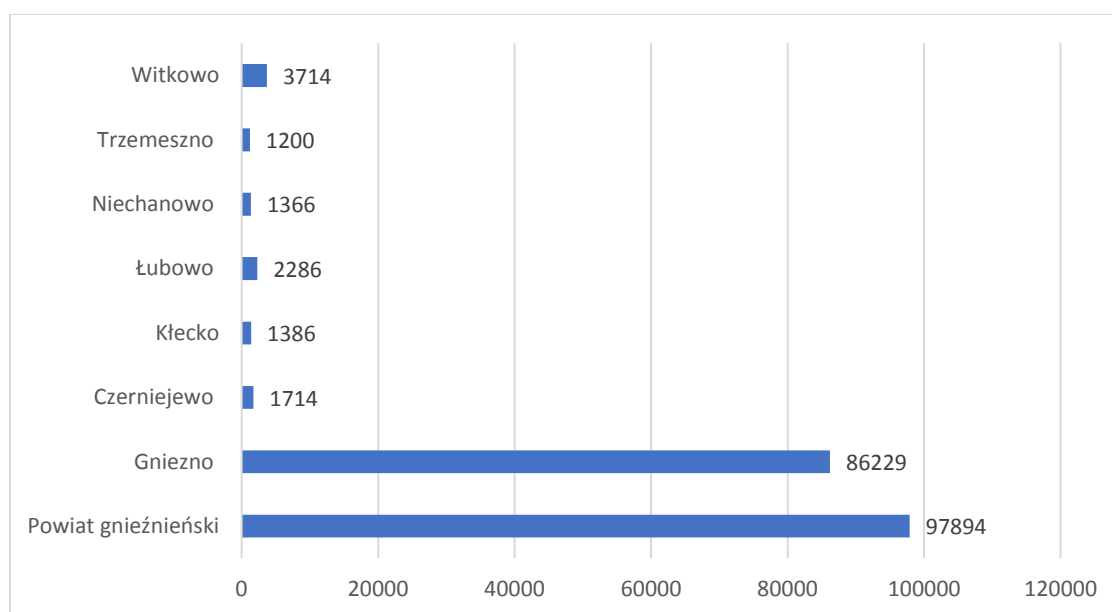
Największe zapotrzebowanie dotyczy szkolenia pracowników Centrum Kultury w zakresie języka migowego oraz kontaktu z osobami z niepełnosprawnościami, umiejętności w zakresie porozumiewania się językiem migowym.

Kluczowe plany i przedsięwzięcia to:

- Współpraca z domami kultury znajdującymi się na terenie Powiatu Gnieźnieńskiego, zwiększenie liczby działań promocyjnych, animacyjnych, edukacyjnych, integracyjnych.
- Udział w projektach UE.
- Zwiększenie działań promocyjnych, wprowadzenie stałych wydarzeń kulturalnych.²⁵

Wg danych GUS liczba osób biorąca udział średniorocznie w imprezach kulturalnych na obszarze powiatu gnieźnieńskiego w latach od 2013 do 2019 roku wynosiła 97,9 tys. osób. Z tej liczby największy odsetek uczestniczył w imprezach odbywających się na terenie miasta Gniezna (86,2 tys.) oraz gminy Witkowo (3,7 tys. osób).

Wykres 6. Średnioroczna liczba uczestników imprez od 2013 do 2019 roku w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Instytucje kultury masowej w powiecie gnieźnieńskim zlokalizowane są w mieście Gniezno.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego ważną rolę w propagowaniu kultury i integracji społecznej na poziomie lokalnym pełnią biblioteki. W powiecie widoczny był trend spadkowy zainteresowania ofertą bibliotek, jeśli chodzi o liczbę czytelników, przy wzroście aktywności czytelniczej. Jednocześnie w poszczególnych gminach widoczne jest zróżnicowanie: jedynie gminę Witkowo charakteryzował trend rosnący odnośnie ilości czytelników na 1000 mieszkańców, przy jednoczesnym spadku ich aktywności. 6 gmin charakteryzował trend wzrostowy aktywności czytelniczej, a 4 gminy – trend spadkowy aktywności.

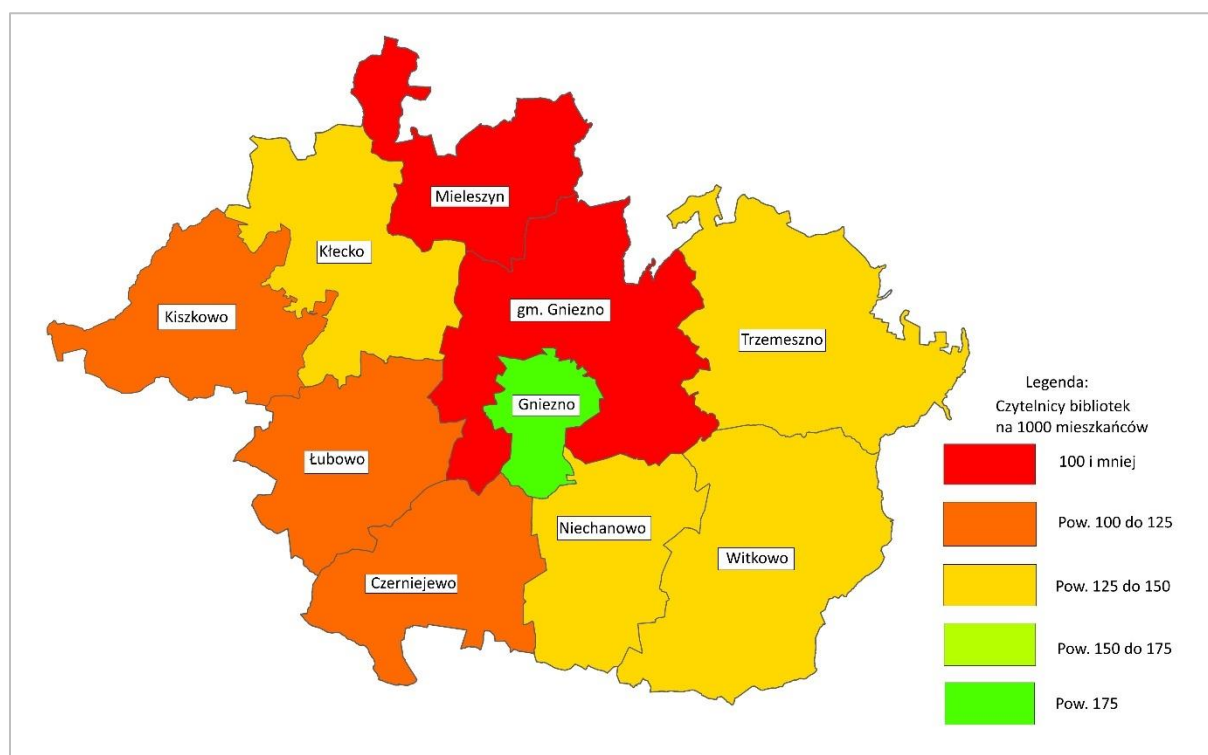
²⁵ Informacje pozyskane z Centrum Kultury (badanie ankietowe)

Tabela 10. Działalność bibliotek w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

Jednostka terytorialna	Czytelnicy na 1000 mieszkańców			Wypożyczenia na 1 czytelnika		
	2012	2019	Zmiana %	2012	2019	Zmiana %
POLSKA	168	156	-7,1	18,9	17,2	-9,0
WIELKOPOLSKIE	155	145	-6,5	22,7	19,7	-13,2
Powiat gnieźnieński	140	137	-2,1	23,6	26,6	12,7
Gniezno	155	177	14,2	26,6	28,0	5,3
Czarniejewo	160	100	-37,5	12,7	27,8	118,9
Gmina Gniezno	38	18	-52,6	21,0	39,3	87,1
Kiszkowo	156	122	-21,8	16,5	18,1	9,7
Kłecko	152	127	-16,4	18,8	36,1	92,0
Łubowo	129	102	-20,9	18,8	18,0	-4,3
Mieleszyn	72	50	-30,6	15,3	14,6	-4,6
Niechanowo	143	125	-12,6	16,6	14,4	-13,3
Trzemeszno	144	127	-11,8	18,4	21,1	14,7
Witkowo	132	136	3,0	32,7	29,1	-11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 10. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sport, rekreacja i turystyka

Za sferę sportu i rekreacji oraz jej rozwój na terenie gmin powiatu odpowiadają poszczególne ośrodki sportu i rekreacji, który zgodnie ze statutami, zajmują się realizacją zadań w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkańców i przyjezdnych gości w obszarze kultury fizycznej i sportu.

Istotną rolę w krzewieniu aktywności fizycznej mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego pełnią lokalne kluby sportowe. Wg danych GUS w 2018 roku na terenie powiatu działało łącznie 68 klubów sportowych, a ich liczba od 2012 roku zmniejszyła się o 6. Był to trend odmienny od obserwowanego

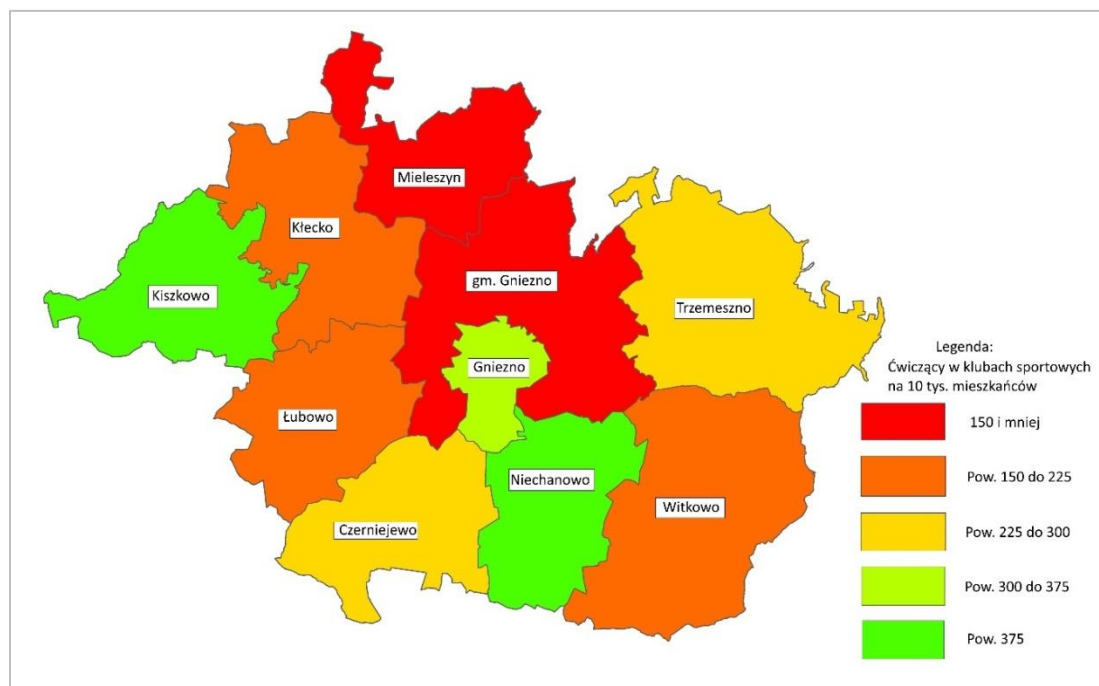
w skali kraju oraz województwa wielkopolskiego. Największa liczba klubów sportowych działała w mieście Gniezno (36), czyli łącznie 52,9% wszystkich klubów z terenu powiatu. W analizowanym okresie pomiędzy 2012 i 2018 stwierdzono w powiecie wzrost ilości osób ćwiczących w klubach sportowych o 8,4%. W tym samym okresie trend w skali kraju i województwa wielkopolskiego był również wzrostowy, ale większy. Na tle województwa wielkopolskiego powiat gnieźnieński charakteryzował się nieco niższą wartością wskaźnika osób ćwiczących na 10 tys. mieszkańców. Niższa od średniej dla województwa, ale nieco wyższa od wartości dla kraju była wartość wskaźnika osób prowadzących zajęcia sportowe w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców, przy czym odnotowano spadek jego wartości pomiędzy 2012 i 2018 rokiem.

Tabela 11. Aktywność sportowa na obszarze powiatu gnieźnieńskiego w 2012 i 2018 roku

Jednostka terytorialna	Liczba klubów sportowych			Ćwiczący na 10 tys. ludności			Prowadzący zajęcia sportowe na 10 tys. ludności		
	2012	2018	Zmiana %	2012	2018	Zmiana %	2012	2018	Zmiana %
POLSKA	14 307	14 772	3,3	235	275	16,8	12,9	14,5	12,7
WIELKOPOLSKIE	1 374	1 452	5,7	229	281	22,6	13,8	16,0	15,7
Powiat gnieźnieński	74	68	-8,1	252	273	8,4	15,4	15,1	-1,8
Gniezno	36	36	0,0	289	346	19,8	16,5	18,3	10,4
Czarniejewo	3	3	0,0	146	226	54,4	6,8	8,2	19,4
Gmina Gniezno	3	2	-33,3	83	52	-37,5	8,8	5,0	-42,8
Kiszkowo	7	4	-42,9	538	382	-29,0	29,6	22,2	-25,1
Kłecko	5	4	-20,0	196	199	1,1	14,5	10,7	-26,5
Łubowo	3	2	-33,3	213	180	-15,6	13,1	4,5	-65,7
Niechanowo	6	6	0,0	511	518	1,5	28,2	32,1	13,8
Trzemeszno	5	6	20,0	233	238	2,2	16,6	18,2	9,5
Witkowo	6	5	-16,7	158	178	13,0	2	11	609,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 11. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. ludności

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zasoby dziedzictwa kulturowego²⁶

Powiat Gnieźnieński to wyjątkowe miejsce na mapie Wielkopolski. Tutaj Mieszko I podjął decyzję o przyjęciu chrztu, która znacząco wpłynęła na dalsze losy młodego państwa. W gnieźnieńskiej Archikatedrze złożone zostały szczątki św. Wojciecha – patrona Polski. W Gnieźnie krzyżuje się najstarsza trasa turystyczna w kraju – Szlak Piastowski. To jeden z najbardziej znanych szlaków kulturowych w Polsce. Przebiega on przez obszar dwóch województw – wielkopolskiego oraz kujawsko-pomorskiego i obejmuje miejscowości związane z historią panowania rodu Piastów do 1370 roku.

Ziemia gnieźnieńska obfituje w historyczne pozostałości dawno minionych czasów, z których najważniejsze znajdują się w Gnieźnie. Pozostałe na terenie tworzących powiat gnieźnieński gmin: Czarniejewo, Kiszkowo, Kłecko, Łubowo, Mieleszyn, Niechanowo, Trzemeszno i Witkowo.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego znajdują się dwa Pomniki historii – Katedra Gnieźnieńska i wyspa Ostrów Lednicki:

- Katedra p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Wojciecha w Gnieźnie – uznana za Pomnik Historii zarządzeniem Prezydenta RP z 8 września 1994 roku,
- Wyspa Ostrów Lednicki – uznana za Pomnik Historii zarządzeniem Prezydenta RP z 8 września 1994 roku.

Atutem Gniezna jest bogactwo zabytków o charakterze sakralnym oraz zabytków będących siedzibami dostojników kościelnych. Należą do nich: Pałac Arcybiskupi wybudowany w latach 1830-36, Pałac Biskupi z XIX wieku oraz Kościół św. Jerzego (pierwotnie romański przebudowany w końcu XVIII wieku) otoczony od strony północnej przez zabytkowe kanonie. Największa z nich – Kolegiata Potockiego mieści zbiory archidiecezji gnieźnieńskiej (jednej z większych zbiorów kościelnych pod względem bogactwa w Polsce). W bezpośrednim sąsiedztwie rynku znajdują się dwa dalsze zabytki sakralne: gotycki kościół farny oraz kościół franciszkanów wraz z klasztorem. Na głównej osi komunikacyjnej szlaku piastowskiego znajdują się drewniany barokowy kościół w Łubowie (z ok. 1660 r.) oraz Bazylika w Trzemesznie, której historia sięga XII wieku.

Oprócz zabytków sakralnych związanych z początkami państwowości Polskiej, tworzenia się i umacniania chrześcijaństwa w Polsce niewątpliwą atrakcją regionu są liczne muzea i skanseny, a także obiekty o charakterze archeologicznym. Na uwagę zasługuje Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie, które jest Instytucją Kultury Samorządu Województwa Wielkopolskiego. Jest to wielooddziałowe muzeum prezentujące relikty kamiennej architektury pałacowej i sakralnej oraz drewnianej zabudowy wsi. Najważniejszą częścią ekspozycji są pozostałości grodu pierwszych Piastów, datowane na okres wczesnego średniowiecza. W skład Muzeum wchodzi:

- Wczesnopiastowska Rezydencja na Ostrowie Lednickim,
- Wielkopolski Park Etnograficzny w Dziekanowicach,
- Rezerwat Archeologiczny Gród Wczesnopiastowski w Gieczu,
- Rezerwat Archeologiczny Gród w Grzybowie.²⁷

²⁶www.powiat-gniezno.pl/pl/zabytki-i-miejsca-warte-zobaczenia

²⁷ Za: <http://lednicamuzeum.pl>

Uwzględniając zabytki znajdujące się na terenie powiatu i w powiatach ościennych, wytyczone zostały historyczne szlaki kulturowe, które generują rozwój turystyki.

Tereny powiatu należą do trasy Szlaku Piastowskiego, który stanowi jedną z najciekawszych tras turystycznych na terenie kraju oraz łączy najważniejsze obiekty i zabytki naszej historii.

Ochrona zdrowia

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Starostwa Powiatowego nadzoruje działalność Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego w Gnieźnie. W okresie od 2012 r. w obu instytucjach ochrony zdrowia podlegających powiatowi realizowane były zadania związane z modernizacją ich bazy lokalowej i doposażaniem w sprzęt medyczny. Najważniejsze przedsięwzięcia dotyczyły:

Szpital Pomnik Chrztu Polski:

- Remont i rozbudowa Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (2017-2020),
- Zakończenie inwestycji budowy nowego budynku Szpitala oraz otrzymanie pozwolenia na użytkowanie (2021),
- Zakup sprzętu medycznego dla Szpitalnego Oddziału Ratunkowego, w tym m.in. Aparat RTG, Tomograf komputerowy, Ramię C do Aparatu RTG, łóżka szpitalne, stoły zabiegowe, kardiomonitoring i defibrylatory oraz drobnego sprzętu medycznego (2019-2020).

Zakład Opiekuńczo-Leczniczy SP ZOZ, ul. Elizy Orzeszkowej:

- Wykonanie na terenie Zakładu placu rekreacyjnego i wiat ogrodowych (2014),
- Adaptacja dwóch łazienek dla pacjentów i remont 5 sal chorych (2015),
- Przebudowa i zmiana sposobu użytkowania istniejących pomieszczeń pralni na funkcje terapeutyczne – rekreacyjne (2019).

Baza lokalowa została oceniona umiarkowanie w przypadku Szpitala i dobrze przez Zakład Opiekuńczo-Leczniczy SP ZOZ. Na infrastrukturę Szpitala składają się zarówno nowoczesne, przystosowane do wszelkich wymagań przestrzenie nowego budynku jak i przestrzenie zdecydowanie starsze, wymagające znacznych nakładów finansowych. Z kolei sprawność techniczna obiektu ZOL SP ZOZ jest w ocenie samej instytucji dobra (ocena estetyki i otoczenie bardzo dobra, spełnia wymagania użytkowe).

Główne problemy działalności instytucji ochrony zdrowia powiatu dotyczą dostępności i jakości usług publicznych. Wymagają one w dalszym ciągu modernizacji bazy lokalowej (remonty, termomodernizacja), przy ocenie infrastruktury powyżej umiarkowanej (średnia ocen 3,5 w skali 5,0) oraz dalszych udogodnień dla osób niepełnosprawnych (ocena średnia 4,0). Problemy dotyczą także dostępności kadr oraz finansowania. W starszych przestrzeniach Szpitala znajdują się nadal pomieszczenia, które wymagają dostosowania, jak np. windy, bezprogowe rozwiązania, system informacji dźwiękowej i dotykowej – udogodnienia te będą uwzględniane w planach związanych z remontami pomieszczeń i ciągów komunikacyjnych starych obiektów, przy czym potrzeby w tym zakresie to możliwość pozyskania dofinansowania do realizacji wymienionych rozwiązań. Z kolei w ZOL istnieje potrzeba rozwinięcia informacji dźwiękowych i dotykowych.

Personel instytucji w miarę możliwości finansowych jednostek uczestniczy w szkoleniach podnoszących ich kompetencje (ocena 4).

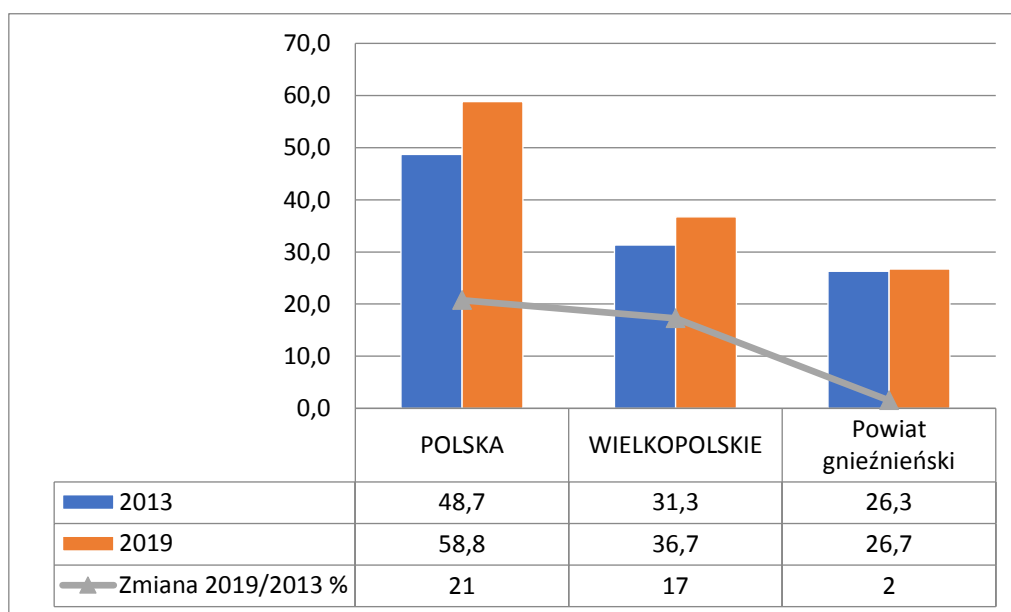
Najważniejsze priorytety i plany rozwoju obu instytucji dotyczą:

- **modernizacji, remontów, rozbudowy i poprawy efektywności energetycznej** (wyposażenie nowego budynku Szpitala w sprzęt medyczny poprzedzone wcześniejszym ostatecznym odbiorem inwestycji i przeniesienie działalności Szpitala do nowych pomieszczeń, remont oraz scalenie starych budynków Szpitala przy ul. 3 Maja z nowo oddanym do użytkowania obiektem; ZOL – rozbudowa Zakładu – poprawa warunków bytowych pacjentów, poprawa efektywności energetycznej obiektu),
- **usprawniania i udoskonalania dostępu do usług** (uruchomienie kompleksowego leczenia w zakresach kardiologicznych wraz z leczeniem rehabilitacyjnym w Szpitalu, uzyskanie certyfikatu ISO 27 001 systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w ZOL).²⁸

Wg danych GUS w 2019 r. w powiecie gnieźnieńskim funkcjonowały 62 przychodnie ogółem (o 2 mniej w porównaniu do 2012 r.). Na 10 tys. ludności powiatu przypadały 4 przychodnie (podmioty ambulatoryjne), podczas gdy w województwie i kraju było ich 6. Dostępność do opieki lekarskiej w powiecie nie zmieniła się w okresie od 2012 r. podczas gdy w kraju i województwie widoczne były znaczne tendencje wzrostowe (wzrost o 20% wskaźnika przychodni na 10 tys. ludności).

Wskaźnik lekarzy przypadających na 10 tys. mieszkańców w 2019 r. w powiecie gnieźnieńskim (26,7) był niższy w porównaniu do danych województwa wielkopolskiego (36,7) oraz kraju (58,8). Warto zwrócić uwagę, że od 2013 roku w powiecie gnieźnieńskim odnotowano tylko nieznaczny wzrost tego wskaźnika (2%).

Wykres 7. Lekarze na 10 tys. ludności w 2013 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

²⁸ Informacje z badania ankietowego instytucji powiatu

Edukacja

Placówki nadzorowane przez Wydział Edukacji i Sportu Starostwa Powiatowego w powiecie gnieźnieńskim tworzą:²⁹

- I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego, Gniezno,
- II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki, Gniezno,
- Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego, Gniezno,
- Zespół Szkół Ekonomicznych im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego Prymasa Tysiąclecia, Gniezno,
- Zespół Szkół Przyrodniczo-Ustugowych im. Stanisława Mikołajczyka, Gniezno,
- Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II, Gniezno,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych Nr 3, Gniezno,
- Zespół Szkół Ponadpodstawowych im. Dezyderego Chłapowskiego, Witkowo,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1, Gniezno,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 2 im. Janusza Kusocińskiego, Gniezno,
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. hm. Zygmunta Imbierowicza, Kłecko,
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, Gniezno,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego, Gniezno,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Gniezno,
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłecku, Kłecko.

Rok 2019 w oświacie był bardzo dynamiczny ze względu na różnorodne wydarzenia. Jednym z nich był tak zwany „podwójny nabór”, tj. absolwenci 3 klas gimnazjum oraz absolwenci 8 klas szkoły podstawowej uczestniczyli w rekrutacji do szkół ponadpodstawowych, których organem prowadzącym jest Powiat Gnieźnieński.

W analizowanym okresie od 2012 r. w placówkach oświatowych realizowane były zadania związane z modernizacją ich bazy lokalowej i doposażaniem w pomoce dydaktyczne.

Główne problemy działalności placówek oświatowych powiatu dotyczą dostępności i jakości usług publicznych. Wymagają one w dalszym ciągu modernizacji bazy lokalowej (remonty, termomodernizacja), przy ocenie infrastruktury powyżej umiarkowanej (średnia ocen 3,4) oraz poprawy dostępności dla osób niepełnosprawnych (ocena średnia 3,0). Problemy dotyczą także kadr oraz finansowania.

Tabela 12. Najważniejsze wydarzenia placówek oświatowych powiatu w okresie 2010-2021 w wymiarze instytucjonalnym

Lp.	Najważniejsze wydarzenia w działalności instytucji oświatowych w wymiarze instytucjonalnym	Rok (lata)
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie	Naprawa i modernizacja auli szkolnej po nawalnicy.	2017

²⁹ Raport o stanie powiatu 2019

Lp.	Najważniejsze wydarzenia w działalności instytucji oświatowych w wymiarze instytucjonalnym	Rok (lata)
II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrowski w Gnieźnie	Remont łazienek.	2016
	Remont dolnego holu, klatek schodowych, pracowni informatycznej.	2020
	Powstanie nowych pracowni: biologicznej i chemicznej.	2020
Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego	Rewitalizacja obiektu.	6.04.2010-31.12.2012 Otwarcie 01.2013
	Wybudowanie sali gimnastycznej.	2017 (oddanie w trwały zarząd luty 2019)
Zespół Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie	Wykonanie decyzji Sanepidu	2020
Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie	Połączenie dwóch zespołów szkół (ZSP nr 1 i ZSP nr 4) w jeden zespół – obecnie: Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie (kształcenie w 7 zawodach w technikum i 2 zawodach Branżowej Szkole I stopnia).	2016
	Doposażenie pracowni i warsztatów szkolnych w nowoczesny sprzęt do kształcenia w zawodach: technik rolnik, technik mechanizacji rolnictwa, technik żywienia i usług gastronomicznych. w ramach projektu: „Szkolnictwo zawodowe w powiecie gnieźnieńskim – ze szkoły na rynek pracy”.	2014 - 2020
	Zagraniczne staże uczniowskie u pracodawców w Hiszpanii ramach programu Erasmus+.	2016 - nadal
Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II w Gnieźnie	Przyłączenie szkoły do sieci ciepłej PEC.	2019
	Powstanie multimedialnej pracowni językowej oraz doposażenie sal lekcyjnych/pracowni w pomoce dydaktyczne do nauki zawodów (w ramach realizowanych projektów).	2018-2021
	Remonty sal lekcyjnych (odmalowanie, wymiana podłóg).	2018-2021
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3, ul. Sienkiewicza 6	Umiejętność samodzielnego pozyskiwania funduszy unijnych w programie Erasmus+ oraz pozyskanie funduszy od Wielkopolskiej Izby Budowlanej – w sumie udało się uzyskać 358625,00 Euro.	2010-2019
	Modernizacja szkoły, wyposażenie szkoły w nowoczesny sprzęt, typu: wizualizery, monitory dotykowe Touchscreen, projektory, serwerownie, światłowód.	2010-2018
	Wprowadzenie systemu Librus, w postaci elektronicznego dziennika.	2020
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie, ul. Wyszyńskiego 4	60-Lecie Poradni.	2018
	Zmiana lokalizacji.	2020
	Pozyskanie środków finansowych w wyniku adaptacji pomieszczeń po przeprowadzce co znacząco wpływa na podniesienie jakości świadczonych usług.	2020
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Gnieźnie	Dobudowa obudowanej platformy dla osób niepełnosprawnych	2014
	Otwarcie Szkoły Specjalnej Przystosowanej do Pracy	2016
	Wybrukowanie parkingu przed szkołą	2016
Specjalny Ośrodek Szkolno-	Przeniesienie Szkoły Podstawowej nr 14 Specjalnej do budynku na ul. Powstańców Wlkp. 16 poprzedzone remontem i adaptacją pomieszczeń po internacie.	2015/2016

Lp.	Najważniejsze wydarzenia w działalności instytucji oświatowych w wymiarze instytucjonalnym	Rok (lata)
Wychowawczy nr 2 w Gnieźnie	Poszerzenie oferty edukacyjnej i wychowawczej placówki.	od 2010
	Zdobycie certyfikatu "Bezpieczna Szkoła".	
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gnieźnie	Rozpoczęcie działalności, oddanie budynku.	2016
	Wymiana stolarki okiennej i termomodernizacja głównego.	2017
	Instalacja windy w budynku.	2021
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Witkowie	Doposażenie pracowni w sprzęt komputerowy i gastronomiczny.	2020
	Erasmus – praktyki zagraniczne uczniów.	2019/ 2020/ 2021
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie	Wyłączenie CKP w Gnieźnie ze struktur ZSP nr 2 w Gnieźnie.	2015
	Realizacja komplementarnych projektów dofinansowanych z funduszy UE mających na celu poprawę infrastruktury placówki: <ul style="list-style-type: none"> „Roboty termomodernizacyjne w CKP w Gnieźnie”, „Poprawa jakości edukacji zawodowej w powiecie gnieźnieńskim – dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb regionalnego rynku pracy”, „Szkolnictwo zawodowe w powiecie gnieźnieńskim - ze szkoły na rynek pracy”, „Zawodowy sukces - nowa jakość w zawodzie”. 	2015-2020
	Wzrost jakości kształcenia zawodowego widoczny w poziomie zdawanych egzaminów zawodowych na zdawalność egzaminów zawodowych.	2020

Źródło: dane placówek oświatowych powiatu

Tabela 13. Ocena bazy lokalowej i dostępności placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego

	Ocena bazy	Krótkie uzasadnienie	Ocena dostępności dla osób ³⁰	Potrzeby/ plany
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie	3	Wymagająca naprawy elewacja północna i dach nad biblioteką szkolną.	2 – w małym zakresie	Platforma schodowa. Rozwiązanie to umożliwiłoby uczniom z powiatu gnieźnieńskiego samodzielne funkcjonowanie w przestrzeni publicznej oraz swobodny wybór ścieżki edukacyjnej.
II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki w Gnieźnie	3	W szkole brakuje światłowodu, który poprawiłby jakość internetu, zużyciu ulega sprzęt IT. Konieczna jest wymiana pracowni komputerowej, zakup nowego oprogramowania, podobnie z innymi pomocami dydaktycznymi. Potrzeba zakupu wyposażenia dla pracowni	1 – nie	Szkoła nie spełnia żadnych wymagań dostępności dla osób niepełnosprawnych. Należałoby wybudować podjazdy dla wózków inwalidzkich, wprowadzić windę umożliwiającą wjazd na piętra, konieczne byłoby także dostosowanie łazienek dla

³⁰ Ocena dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet z małymi dziećmi, w tym z wózkami (np. winda, podjazdy, stosowne oznakowanie, bezprogowe rozwiązania, informacja dźwiękowa, dotykowa itp.)

Ocena bazy		Krótkie uzasadnienie	Ocena dostępności dla osób ³⁰	Potrzeby/ plany
		językowych, licencji do obsługi biblioteki szkolnej.		osób z niepełnosprawnościami, zlikwidować progi, wprowadzić oznaczenia oraz informacje dźwiękowe.
ZESPÓŁ SZKÓŁ IM. JANA III SOBIESKIEGO	4	Szkoła po rewitalizacji; nowa sala gimnastyczna/poprawy wymaga tylko wyposażenie.	4 – w dużym zakresie	Konieczność informacji głosowej, konieczność informacji dotykowej.
Zespół Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie	1	Szkoła ze względu na renomę (największa ponadpodstawowa w Gnieźnie – 763 uczniów, dwie zmiany 8.00-19.20) ma bardzo wielu chętnych uczniów przy jednoczesnym złym stanie technicznym budynku. Wymaga kompleksowego remontu, który umożliwi kształcenie młodzieży w perspektywie najbliższych lat.	1 – nie	Szkoła nie jest przystosowana do obsługi osób niepełnosprawnych. Stare, wysokie schody, brak wind, specjalnych toalet, podjazdów powodują absolutny brak dostępności dla osób z dysfunkcjami motorycznymi. Potrzebna jest winda zewnętrzna (budynek zabytkowy).
Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie	4	Bardzo dobra baza w budynku przy ul. Sobieskiego 20 (po rewitalizacji obiektów pokoszarowych), natomiast umiarkowana w obiektach przy ul. Kostrzyńskiej 46 (skutek wieloletniego braku prowadzonych gruntownych prac remontowych spowodowanych nieuregulowaną kwestią własności obiektu i terenu).	5 – w bardzo dużym zakresie (tylko w budynku przy ul. Sobieskiego 20)	Konieczna likwidacja barier architektonicznych w budynku przy ul. Kostrzyńskiej 46.
Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II w Gnieźnie	4	Szkoła w dobrym położeniu, z dobrą bazą lokalową (m.in. 20 sal lekcyjnych, 3 pracownie komputerowe, pracownie zawodowe, multimedialna pracownia językowa, świetlica, duża i mała sala gimnastyczna oraz siłownia, strzelnica, przestronne korytarze). Wokół szkoły tereny zielone.	1 – nie	Brak podjazdów i rozwiązań bezprogowych.
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 ul. Sienkiewicza 6	4	Dobrze wyposażone sale, zadbanej infrastruktura, brak bazy sportowej w postaci sali lub balonu do wykorzystania w miesiącach zimowych.	2 – w małym zakresie	Potrzeby: montaż 5 wind krzesełkowych, platformy dojazdowej.
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie, ul. Wyszyńskiego 4	4	Planowany jest dalszy remont: wymiana okien, kaloryferów, zmiana elewacji itp., budowa podjazdu.	3 – w umiarkowanym zakresie	Brak informacji dźwiękowej, w planach budowa podjazdu w bieżącym roku budżetowym.

Ocena bazy	Krótkie uzasadnienie	Ocena dostępności dla osób ³⁰	Potrzeby/ plany
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Gnieźnie	4 Położenie budynku w aglomeracji miejskiej, w pobliżu Starostwa, sklepy, przystanek MPK, szkoły, przedszkole. W budynku, w integralnej części internat z pokojami 2,3 osobowym, pokój wychowawców (III piętro), klasy (parter, I i II piętro) pomieszczenia biurowe, jadalnia, kuchnia, sala konferencyjna, pokój nauczycielski (parter).	5 – w bardzo dużym zakresie	Potrzeby: Wymiana ogrodzenia i bram wjazdowych.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Gnieźnie	3 Budynki placówki od kilkunastu lat nie podlegały regularnym naprawom i modernizacji.	3 – w umiarkowanym zakresie	Bark windy osobowej. Brak podjazdów dla wózków.
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gnieźnie	3 Sale lekcyjne i pokoje wychowanków na dobrym poziomie, brak boiska oraz zaniedbana sala gimnastyczna, nie spełniająca wymogów.	4 – w dużym zakresie	-
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Witkowie	5 Szkoła przestronna, duża ilość sal.	3 – w umiarkowanym zakresie	-
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie	5 CKZIU zostało przez ostatnie lata objęte projektami unijnymi, dzięki którym zarówno baza lokalowa jak i wyposażenie jest na najwyższym poziomie.	5 – w bardzo dużym zakresie	Obiekt jest dostosowany do użytku przez osoby niepełnosprawne.

Źródło: dane placówek oświatowych powiatu

Tabela 14. Główne problemy działalności placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Główne problemy placówek oświatowych
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> Niż demograficzny. Problemy kadrowe w zakresie matematyki, biologii, wdż. Dekapitalizacja sprzętu i infrastruktury komputerowej.
II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> Brak wystarczających środków na remonty szkoły. Zbyt mało środków finansowych na organizację dodatkowych zajęć dla uczniów, tym samym zmiany w rozszerzeniach, pozaszkolnych formach kształcenia. Niedostosowanie budynku oraz innych warunków do pracy z osobami niepełnosprawnymi, tym samym ograniczona oferta edukacyjna.
Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego	<ul style="list-style-type: none"> Brak pracowni przedmiotowych. Zużywający się sprzęt komputerowy. Zużywający się sprzęt audiowizualny.

Lp.	Główne problemy placówek oświatowych
Zespół Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura – brak kompleksowego remontu obiektu. • Brak pomieszczeń dydaktycznych. • Brak środków w dyspozycji dyrektora szkoły na bieżące naprawy obiektu.
Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Brak w pełni wystarczającej bazy sportowej. • Stan techniczny obiektu przy ul. Kostrzyńskiej 46 wymagający modernizacji i naprawy. • Konkurencja ze strony szkół niepublicznych.
Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczające środki finansowe na inwestycje dotyczące infrastruktury szkoły. • Braki kadrowe dotyczące nauczycieli do kształcenia zawodowego. • Niewystarczające nakłady na bazę dydaktyczną dla przedmiotów zawodowych (nowinki techniczne).
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 ul. Sienkiewicza 6	<ul style="list-style-type: none"> • Brak środków na systematyczną wymianę komputerów – od stycznia 2022 wszystkie egzaminy zawodowe będą przebiegać w wersji online. • Brak bazy sportowej w postaci sali lub balonu, który mógłby zostać położony na istniejącym boisku • Brak środków na wyposażenie biblioteki w związku ze zmianami podstaw programowych. • Brak środków na utrzymanie zasobów budowlanych (środki pochodzą od sponsorów).
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie, ul. Wyszyńskiego 4	<ul style="list-style-type: none"> • Zbyt mała liczba etatów w stosunku do obsługiwanego terenu. • Brak składnicy akt w aktualnej lokalizacji placówki, planowane jest przeznaczenie pomieszczenia na archiwum w bieżącym roku budżetowym.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Brak formalnie dojścia do boiska szkolnego – dzierżawa od właścicieli.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Zaniedbanie techniczne obiektów.
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Brak boiska zewnętrznego. • Zbyt mała liczba miejsc w zakwaterowaniu. • Niedofinansowanie zadań oświatowych.
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Witkowie	<ul style="list-style-type: none"> • Finanse na doposażenie. • Liczebność oddziałów.
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczna promocja szkolnictwa zawodowego w regionie. • Konieczność zwiększenia liczby pomieszczeń dydaktycznych w związku ze stałym rozwojem jednostki.

Źródło: dane placówek oświatowych powiatu

Kadra placówek oświatowych powiatu systematycznie uczestniczy w podnoszeniu wiedzy i wykazuje dużą aktywność w zakresie doskonalenia zawodowego poprzez udział w kursach, szkoleniach, studiach podyplomowych. Coraz większa wiedza, kompetencje i umiejętności zawodowe pracowników pozwalają na poszerzanie oferty i podnoszenie jakości świadczonych usług. Szkolenia prowadzone są

w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie. Średnia ocen udziału kadr w szkoleniach i kursach podnoszących kwalifikacje i umiejętności w ciągu ostatnich 5 lat wyniosła 4,8.

W zakresie przygotowania kadr i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami największe zapotrzebowanie dotyczy doskonalenia umiejętności w zakresie porozumiewania się językiem migowym.

Tabela 15. Przygotowanie pracowników i instytucji oświaty powiatu gnieźnieńskiego do obsługi osób z niepełnosprawnościami

Placówka	Ocena przygotowania instytucji	Uzasadnienie odnoszące się do stopnia przygotowanie instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie	2 – w małym zakresie	-
II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki w Gnieźnie	2 – w małym zakresie	Szkoła ma stronę internetową dostosowaną dla osób niedowidzących. Konieczne byłoby wprowadzenie elementów dźwiękowych, nie ma pracowników posiadających umiejętność posługiwania się językiem migowym, konieczna jest modyfikacja formularzy dla osób niedowidzących.
Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego	3 – w umiarkowanym zakresie	-
Zespół Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie	1 – nie	Potrzebna osoba w administracji, potrafiąca posługiwać się językiem migowym. Od nowego roku szkolnego będzie nowa strona szkoły, zgodna ze standardami.
Zespół Szkół Przyrodniczo-Usługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie	4 – w dużym zakresie	Pozyskanie do pracy osoby ze znajomością języka migowego.
Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II w Gnieźnie	3 – w umiarkowanym zakresie	Strona internetowa zgodna ze standardami WCAG. Formularze i wnioski są na bieżąco dostosowywane do osób niedowidzących. Żaden z pracowników nie porozumiewa się językiem migowym
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 ul. Sienkiewicza 6	2 – w małym zakresie	Przeszkolenie pracowników na kursie języka migowego. Przygotowanie wniosków i formularzy dla osób niedowidzących.
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie, ul. Wyszyńskiego 4	3 – w umiarkowanym zakresie	Językiem migowym posługuje się pracownik pedagogiczny zatrudniony w niepełnym wymiarze, strona internetowa wymaga modernizacji.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Gnieźnie	2 – w małym zakresie	Potrzeby: <ul style="list-style-type: none"> Pracownik uzyska certyfikat w zakresie języka migowego.
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Gnieźnie	3 – w umiarkowanym zakresie	

Placówka	Ocena przygotowania instytucji	Uzasadnienie odnoszące się do stopnia przygotowanie instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gnieźnie	1 – nie	Brak środków finansowych na stworzenie strony internetowej zgodnie ze standardami WCAG.
Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Witkowie	1 – nie	
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie	2 – w małym zakresie	Konieczność dostosowania strony internetowej zgodnie ze standardami WSAG

Źródło: dane placówek oświatowych powiatu

Kluczowe plany i przedsięwzięcia placówek oświatowych powiatu dotyczą modernizacji, rozbudowy, remontów infrastruktury oraz poprawy jakości świadczonych usług.

Tabela 16. Kluczowe inwestycje i plany placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego

Instytucja	Cele i plany odnoszące się do infrastruktury	Cele i plany odnoszące się do jakości świadczonych usług	Termin
I Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego w Gnieźnie	Likwidacja barier architektonicznych – dostosowanie szkoły dla uczniów z niepełnosprawnością.		2022
	Naprawa elewacji północnej (3 etapy).		2021 - 2023
II Liceum Ogólnokształcące im. Dąbrówki w Gnieźnie	Dalszy remont sal lekcyjnych, wymiana schodów.		2021
	Wymiana instalacji elektrycznej, oświetlenia.		-
	Remont hali sportowej, wymiana nawierzchni boiska sportowego.		-
	Priorytet - założenie monitoringu.		-
Zespół Szkół im. Jana III Sobieskiego	Doposażenie jednostki w sprzęt audiowizualny i komputerowy.		-
	Stworzenie pracowni przedmiotowych.		-
	-	Stworzenie nowych kierunków kształcenia.	Cały czas
Zespół Szkół Ekonomicznych w Gnieźnie	Remont elewacji budynku i odwodnienie fundamentów.		W zależności od środków powiatu lub zewnętrznych.
	Adaptacja strychu do celów dydaktycznych – powstaną 3 dodatkowe sale lekcyjne.		jw.
	Założenie centralnego systemu ppoż.		Jw.
Zespół Szkół Przyrodniczo-Uługowych im. Stanisława Mikołajczyka w Gnieźnie	Termomodernizacja i likwidacja barier architektonicznych w budynku przy ul. Kostrzyńskiej 46 i rewitalizacja parku na tym terenie.		Do 31.12.2023 r.
		Utworzenie klas patronackich we wszystkich kształconych zawodach.	Do 31.08.2023 r.

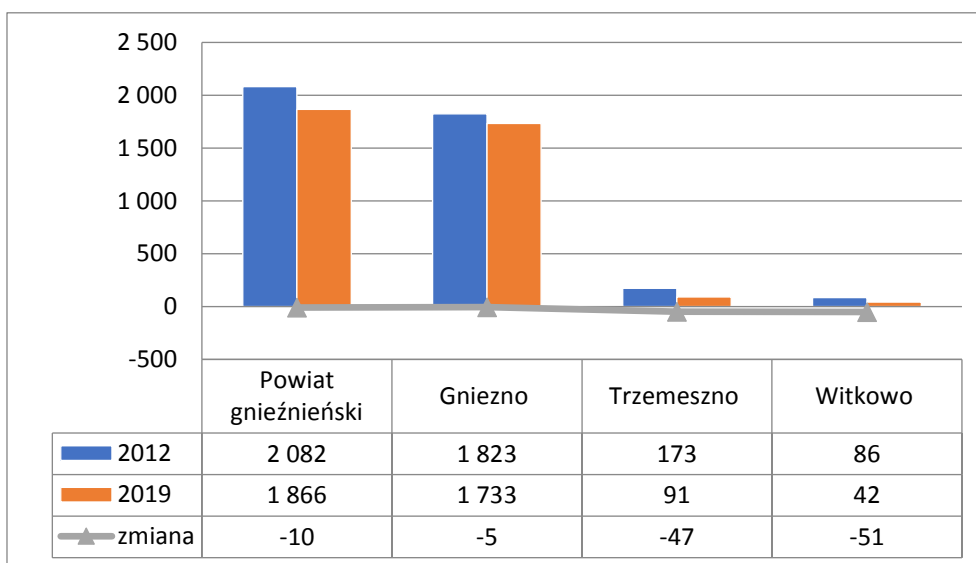
		Wzrost wyników egzaminów zdawanych przez uczniów technikum i wyrównanie ewentualnych zaległości spowodowanych zdalnym nauczaniem w okresie pandemii COVID-19.	W trakcie najbliższych trzech lat szkolnych po powrocie do nauczania stacjonarnego.
Zespół Szkół Technicznych im. Papieża Jana Pawła II w Gnieźnie	Modernizacja boiska szkolnego.		
	Wymiana pokrycia dachowego na całości budynku szkolnego.		
		Pozyskanie kadry nauczycielskiej do nauczania przedmiotów zawodowych, dzięki czemu Zespół będzie mógł zwiększyć ofertę o nowe kierunki kształcenia.	2021-2022
Zespół Szkół Ponadpodstawowych nr 3 ul. Sienkiewicza 6		Utworzenie nowych kierunków zgodnych z oczekiwaniami rynku pracy.	2021
		Utworzenie dwujęzycznych oddziałów technikum przygotowujących młodzież do dynamicznie rozwijającego się rynku pracy w Polsce i Europie.	2024-26
		Tworzenie zajęć językowych międzyoddziałowych.	2022
Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Gnieźnie, ul. Wyszyńskiego 4	Modernizacja budynku.		2021
	Budowa podjazdu.		2021
		Wznowienie terapii EEG-Biofeedback	2021
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Nr 1 w Gnieźnie		Rozwinięcie działalności w zakresie Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka wraz z diagnostyką.	2022
	Uzyskanie drogi koniecznej do boiska szkolnego na drodze sądowej i zagospodarowanie terenu dla upraw szkoły przysposabiającej oraz na rekreację.		
		Uzyskanie monopolu i specjalizacji w komunikacji AAC w powiecie i pracy z uczniem niemówiącym.	2022
Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 w Gnieźnie	Budowa windy osobowej.		2022
	Adaptacja i modernizacja kolejnych pomieszczeń dydaktycznych.		2022-2026
		Szkoła Branżowa poszerzenie oferty edukacyjnej – nowe zawody.	2022-2026
Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gnieźnie	Rozbudowa internatu, zwiększenie miejsc w ośrodku w zakwaterowaniu.		
	Modernizacja sali gimnastycznej.		
	Budowa boiska zewnętrznego.		

Zespół Szkół Ponadpodstawowych w Witkowie	Doposażenie pracowni.		2-3 lata
		Uatrakcyjnienie kierunków kształcenia.	2-3 lata
Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie		Wzrost zainteresowania młodzieży i dorosłych kształceniem zawodowym.	2022-2030
		Zaangażowanie podmiotów gospodarczych na rzecz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb regionalnego rynku pracy.	2022-2030

Źródło: dane placówek oświatowych powiatu

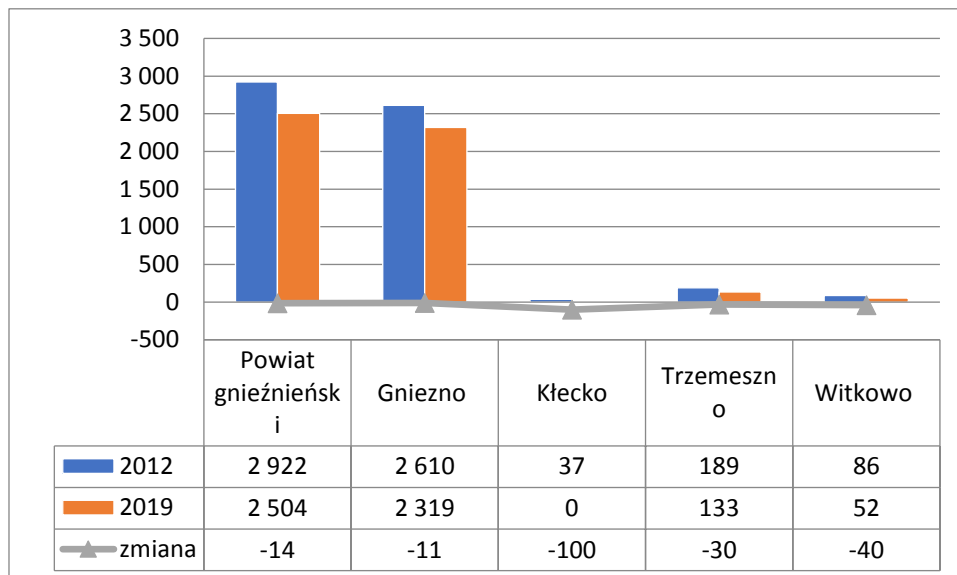
Miasto Gniezno jest miejscem, w którym koncentruje się potencjał edukacyjny w przestrzeni powiatu. W okresie od 2012 do 2019 w powiecie gnieźnieńskim obserwowano spadek liczby uczniów szkół ogólnokształcących, przy jednoczesnym, wyraźnym wzroście liczby osób uczących się w technikach oraz w szkołach branżowych.

Wykres 8. Uczniowie liceów ogólnokształcących (dla młodzieży bez specjalnych) w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 r.

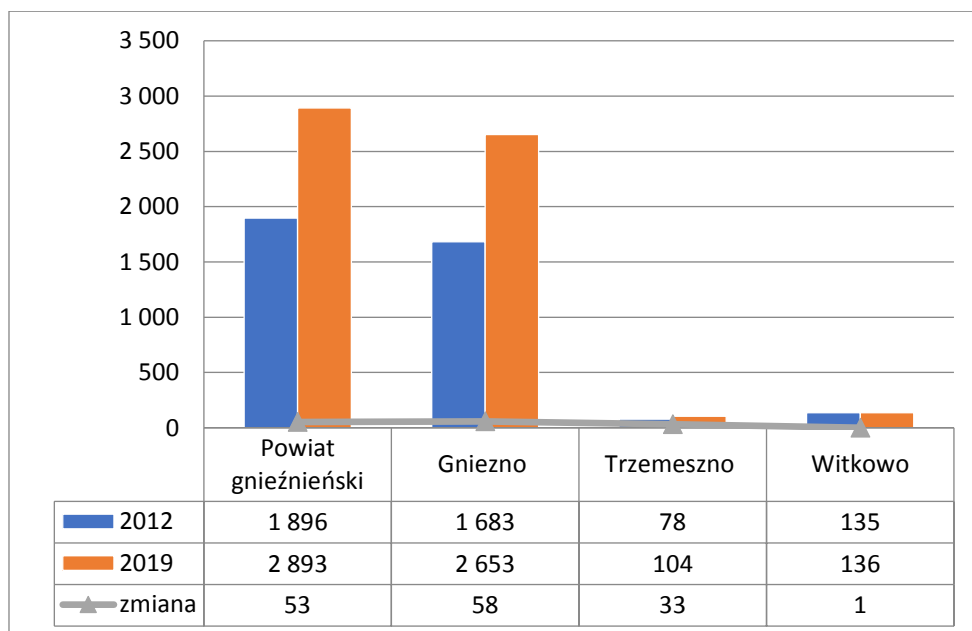
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 9. Uczniowie szkół ogólnokształcących razem w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 r.

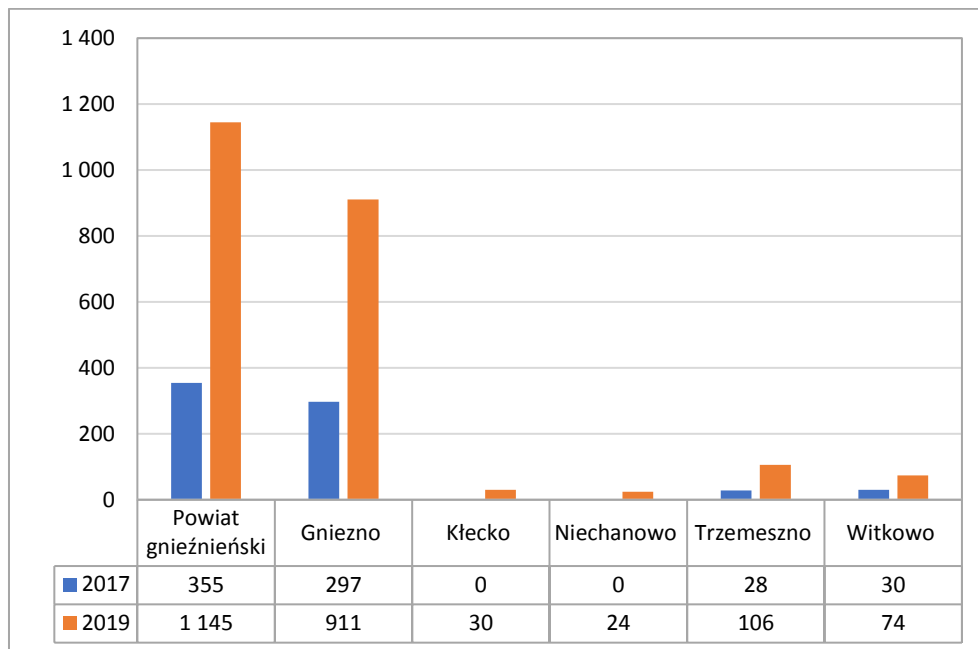
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 10. Uczniowie techników (dla młodzieży bez specjalnych) w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 11. Uczniowie szkół branżowych w powiecie gnieźnieńskim w 2017 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W związku z reformą szkolnictwa w powiecie gnieźnieńskim istotnie zwiększyła się liczba uczniów szkół podstawowych. Dla poszczególnych samorządów było to istotne wyzwanie związane z dostosowaniem infrastruktury oraz struktury organizacyjnej kształcenia. Dla przykładu, w gminie wiejskiej Gniezno pomiędzy 2012 i 2019 rokiem odnotowano wzrost ilości uczniów szkół podstawowych o 70%. W wybranych gminach powiatu wpływ na sposób organizacji kształcenia miały również zjawiska demograficzne, zarówno związane z napływem nowych mieszkańców, jak też ich odpływem.

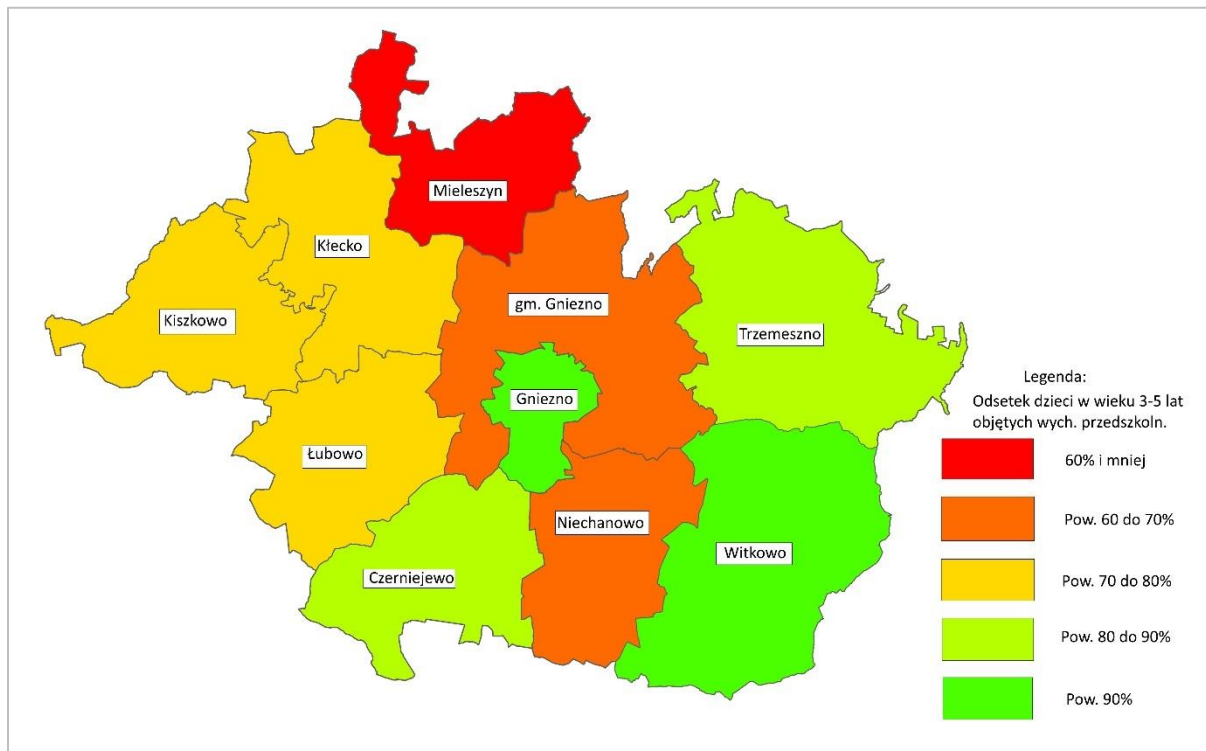
Tabela 17. Uczniowie szkół podstawowych w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

Jednostka terytorialna	Uczniowie ogółem w 2012 r.	Uczniowie ogółem w 2019 r.	Zmiana %	Uczniowie na oddział w 2012 r.	Uczniowie na oddział w 2019 r.	Zmiana %
Powiat gnieźnieński	8 858	13 103	48	20	18	-10
Gniezno gmina miejska	4 160	6 396	54	22	19	-14
Czarniejewo	457	727	59	19	21	11
Gniezno gmina wiejska	529	908	72	15	17	13
Kiszkowo	379	454	20	17	16	-6
Kłecko	477	672	41	18	11	-39
Łubowo	512	723	41	18	17	-6
Mieleszyn	281	323	15	18	14	-22
Niechanowo	383	491	28	21	18	-14
Trzemeszno	856	1 211	41	18	20	11
Witkowo	824	1 198	45	20	19	-5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W powiecie gnieźnieńskim odnotowano zauważalny wzrost odsetka dzieci w wieku 3-5 lat, objętych wychowaniem przedszkolnym (wzrost o 32%). We wszystkich gminach powiatu wskaźnik objęcia dzieci wychowaniem przedszkolnym był na stosunkowo wysokim poziomie – powyżej 60%, z wyjątkiem gminy Mieleszyn (45,7%). Na poziomie zbliżonym do średniej krajowej (88,5%) wskaźnik był w gminach: Czarniejewo (87,2%) i Trzemeszno (83,2%), przekroczył poziom krajowy w mieście Gniezno (98,8%) oraz gminie Witkowo (91,6%).

Rysunek 12. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Pomoc społeczna

W powiecie gnieźnieńskim zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez jednostki organizacyjne i w nich wydzielone działy, ponadto w skład ww. wchodzi instytucje nie należące bezpośrednio do sektora pomocy społecznej.

Uchwałą Nr IV/18/99 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 22 stycznia 1999 r. zostało utworzone i działa jako samodzielna jednostka organizacyjno-budżetowa **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie (PCPR)**.

PCPR realizuje zadania w m.in. w zakresie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Na dzień 31 grudnia 2019 r. pomocą PCPR objętych było 131 rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu Gnieźnieńskiego, w których przebywało 200 dzieci:

- Miasto Gniezno: 62 rodziny zastępcze, 88 dzieci,
- Gmina Gniezno: 9 rodzin zastępczych, 15 dzieci,
- Gmina Witkowo: 15 rodzin zastępczych, 19 dzieci,

- Gmina Trzemeszno: 14 rodzin zastępczych, 20 dzieci,
- Gmina Czarniejewo: 4 rodziny zastępcze 6 dzieci,
- Gmina Mieleszyn: 7 rodzin zastępczych, 17 dzieci,
- Gmina Kiszkowo: 6 rodzin zastępczych, 8 dzieci,
- Gmina Niechanowo: 3 rodziny zastępcze, 4 dzieci,
- Gmina Łubowo: 5 rodzin zastępczych, 12 dzieci,
- Gmina Kłecko: 6 rodzin zastępczych, 11 dzieci.

Powiat Gnieźnieński, wg stanu na 31.12.2019 roku prowadził **2 placówki opiekuńczo- wychowawcze typu socjalizacyjnego**:

- Dom Dziecka I w Gnieźnie,
- Dom Dziecka II w Trzemesznie.

Od września 2020 r. Domy Dziecka weszły w struktury Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie. W 2020 r. powiat gnieźnieński rozpoczął inwestycje polegająca na budowie dwóch czternastoosobowych domów dziecka mieszczących się w Gnieźnie przy ul. Konopnickiej. Od 1 września 2021 funkcjonują 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze typu socjalizacyjnego na terenie Gniezna.

- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 1 przy ul. Konopnickiej 18 w Gnieźnie,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 2 przy ul. Konopnickiej 20 w Gnieźnie,
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza nr 3 przy ul. Paczkowskiego 16 w Gnieźnie.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego funkcjonują **trzy Domy Pomocy Społecznej** z czego dwa prowadzone są na zlecenie powiatu:

- Dom Pomocy Społecznej Dom Pomocy Społecznej im. im. Małżonków Terakowskich w Gnieźnie,
- Dom Pomocy Społecznej w Mielżynie – dla dzieci, młodzieży i dorosłych niepełnosprawnych, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Dominika,
- Dom Pomocy Społecznej w Łopiennie – dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Św. Elżbiety.³¹

Zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej powiatu skoncentrowane były na wspieraniu rodziny, organizowaniu opieki zastępczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych oraz pomocy osobom zagrożonym marginalizacją społeczną i zawodową. Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej powiatu dotyczą dostosowania obiektów do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, braku miejsc noclegowych przy Punkcie Interwencji Kryzysowej, a także braku chętnych osób do zamieszkania w DPS. Placówki pomocy społecznej w zakresie bazy i infrastruktury lokalowej zostały ocenione dobrze, umiarkowanie i dobrze w zakresie dostępności dla osób niepełnosprawnych.

³¹ Raport o stanie powiatu 2019

Tabela 18. Najważniejsze wydarzenia placówek pomocy społecznej powiatu w okresie 2010-2021

Lp.	Najważniejsze wydarzenia w historii placówek pomocy społecznej w okresie 2010 – 2021 w odniesieniu do wymiaru instytucjonalnego	Rok (lata)
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie	Utworzenie Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej.	2012
	Zmiana siedziby PCPR.	2020
	Powstanie dwóch czternastoosobowych domów dziecka.	2021
Dom Pomocy Społecznej im. Małżonków Terakowskich Gnieźnie, ul. Wrześcińska 21	Adaptacja pomieszczeń i zwiększenie liczby miejsc w placówce z 68 na 71.	2016

Źródło: dane placówek pomocy społecznej powiatu

Tabela 19. Ocena bazy lokalowej i dostępności placówek pomocy społecznej powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Ocena bazy	Krótkie uzasadnienie	Ocena dostępności ³²	Potrzeby/ plany
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie	4	Poprawa warunków komfortu pracy dla kadry PCPR. Brak windy powoduje utrudnienia dla klientów z niepełnosprawnością.	3 – w umiarkowanym zakresie	Budowa windy. Wydzielenie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych. Oznakowanie schodów dla osób niewidomych.
Dom Pomocy Społecznej im. Małżonków Terakowskich Gnieźnie	4	-	4 – w dużym zakresie	Dom dostosowany jest dla osób niepełnosprawnych, dla osób starszych. Posiada windę osobową, platformę schodową. Ciągi komunikacyjne są bezprogowe.

Źródło: dane placówek pomocy społecznej powiatu

Tabela 20. Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej powiatu gnieźnieńskiego

Lp.	Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie	Brak windy dla osób niepełnosprawnych. Brak miejsc noclegowych przy Punkcie Interwencji Kryzysowej.
Dom Pomocy Społecznej im. Małżonków Terakowskich w Gnieźnie	Brak chętnych osób do zamieszkania w DPS (Pandemia).

Źródło: dane placówek pomocy społecznej powiatu

³² Ocena dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, kobiet z małymi dziećmi, w tym z wózkami (np. winda, podjazdy, stosowne oznakowanie, bezprogowe rozwiązania, informacja dźwiękowa, dotykowa itp.)

W placówkach pomocy społecznej Powiatu widoczny jest deficyt w przygotowaniu kadr. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie – ze względu na ograniczony budżet organizuje mało specjalistycznych szkoleń bezpłatnych. Systematycznie pracownicy uczestniczą w warsztatach i konferencjach online. W Domu Pomocy Społecznej odbywały się głównie szkolenia wewnętrzne. Szkolenia prowadzone są w miarę posiadanych środków finansowych w budżecie. W zakresie przygotowania kadr i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami największe zapotrzebowanie dotyczy umiejętności w zakresie porozumiewania się językiem migowym.

Tabela 21. Przygotowanie pracowników i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami

Ocena przygotowania instytucji		Uzasadnienie odnoszące się do przygotowania instytucji pomocy społecznej do obsługi osób z niepełnosprawnościami
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie	3 – w umiarkowanym zakresie	<p>Potrzeby:</p> <ul style="list-style-type: none"> szkolenie w zakresie języka migowego, przebudowa strony internetowej w celu większej dostępności
Dom Pomocy Społecznej im. Małżonków Terakowskich Gnieźnie	2 – w małym zakresie	<p>Kilku pracowników potrafi porozumiewać się w języku migowym. Infrastruktura nie jest dostosowana do osób niedowidzących. Plany: Szkolenie kadry w zakresie umiejętności porozumiewania się w języku migowym.</p>

Źródło: dane placówek pomocy społecznej powiatu

Kluczowe plany i przedsięwzięcia placówek pomocy społecznej powiatu dotyczą modernizacji, rozbudowy, remontów infrastruktury oraz poprawy, jakości świadczonych usług.

Tabela 22. Kluczowe inwestycje i plany placówek pomocy społecznej

Lp.	Cele / plany na przyszłość		Termin (rok)
	Modernizacja, rozbudowa, remonty infrastruktury	Poprawa jakości świadczonych usług	
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gnieźnie	Adaptacja drugiego piętra w budynku PCPR.	Rozwój rodzicielstwa zastępczego.	-
	Budowa windy w budynku PCPR.	Poprawa systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zgodnie z wytycznymi ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – objęcie większej liczby rodzin opieką koordynatora.	-
	-	Realizacja projektów przyczyniających się do poprawy jakości usług świadczonych w pieczy zastępczej.	-
	-	Zmniejszanie liczby wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych poprzez umieszczenie ich w rodzinach zastępczych.	-
Dom Pomocy Społecznej im. Małżonków Terakowskich Gnieźnie	Poprawa standardu pomieszczeń mieszkalnych.	-	-

Źródło: dane placówek pomocy społecznej powiatu

W powiecie gnieźnieńskim wg danych GUS w okresie od 2012 do 2019 odnotowano spadek ilości gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców. Wartość

wskaźnika w powiecie gnieźnieńskim w 2019 r. (185 gospodarstw tj. o 34,27% mniej niż w 2012 roku) była niższa w porównaniu do średniej w kraju (215) i województwa wielkopolskiego (203).

W ujęciu gminnym w powiecie gnieźnieńskim w 2019 r. najwyższą wartość wskaźnika gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej na 10 tys. mieszkańców odnotowano w gminach: Witkowo (265) oraz w mieście Gniezno (221). Najniższe wartości tego wskaźnika notowano w gminach: Łubowo (79) oraz Kiszkowo (99). We wszystkich gminach powiatu w analizowanym okresie odnotowano spadek tego wskaźnika.

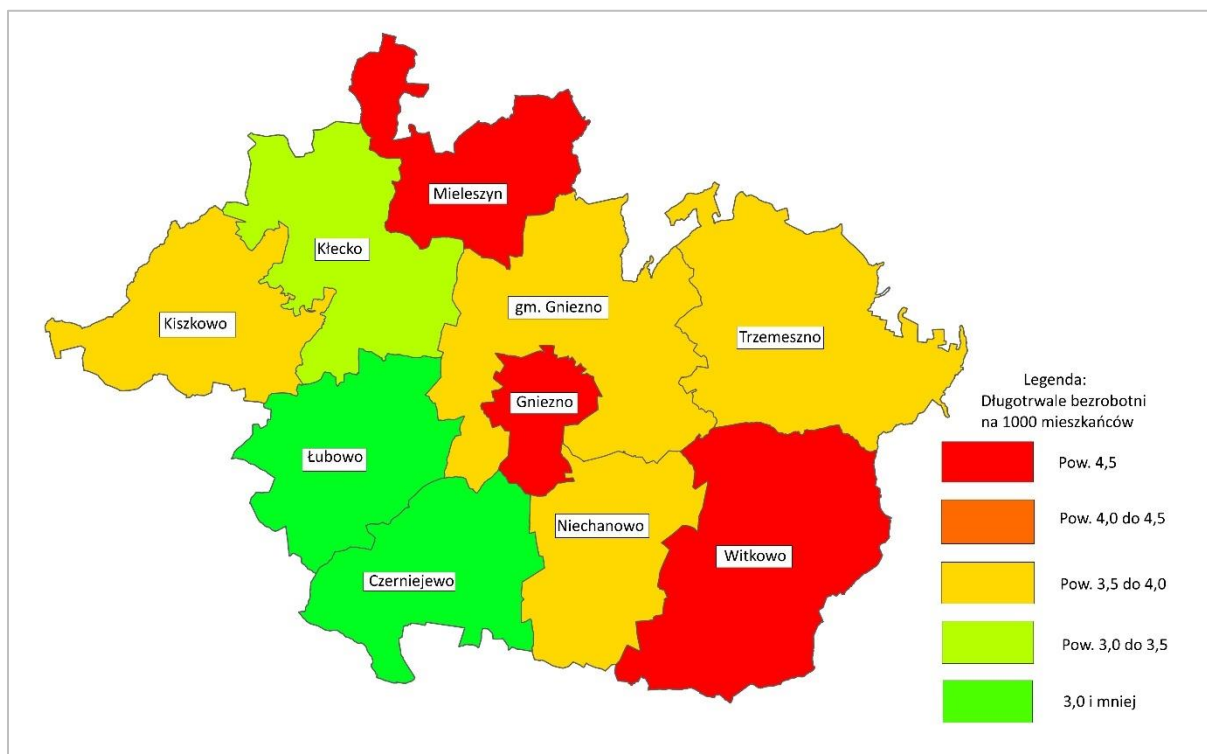
Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej związane były z aktywnością ekonomiczną ludności. W okresie od 2012 do 2019 odnotowano w powiecie prawie 80% spadek ilości osób długotrwale bezrobotnych. Wg danych GUS na koniec 2019 roku w powiecie było 706 osób długotrwale bezrobotnych. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim było niecałe 5,0 osób długotrwale bezrobotnych, co było wartością niższą od średniej dla województwa wielkopolskiego (5,2) oraz kraju (11,3). Największe natężenie zjawiska długotrwałego bezrobocia odnotowano w gminie Witkowo (6,9) oraz gminie wiejskiej Gniezno (5,7).

Tabela 23. Zjawisko długotrwałego bezrobocia w powiecie gnieźnieńskim

	Liczba długotrwale bezrobotnych	Zmiana ilości osób długotrwale bezrobotnych od 2012 do 2019 (%)	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców
POLSKA	432 438	-59,7	11,3
WIELKOPOLSKIE	18 111	-71,2	5,2
Powiat gnieźnieński	706	-79,6	4,9
Gniezno	391	-79,1	5,7
Czarniejewo	19	-86,9	2,6
Gmina Gniezno	44	-79,8	3,6
Kiszkowo	20	-76,2	3,7
Kłecko	23	-85,3	3,1
Łubowo	16	-85,8	2,4
Mieleszyn	19	-81,4	4,7
Niechanowo	23	-84,8	3,9
Trzemeszno	57	-80,6	4,0
Witkowo	94	-71,3	6,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

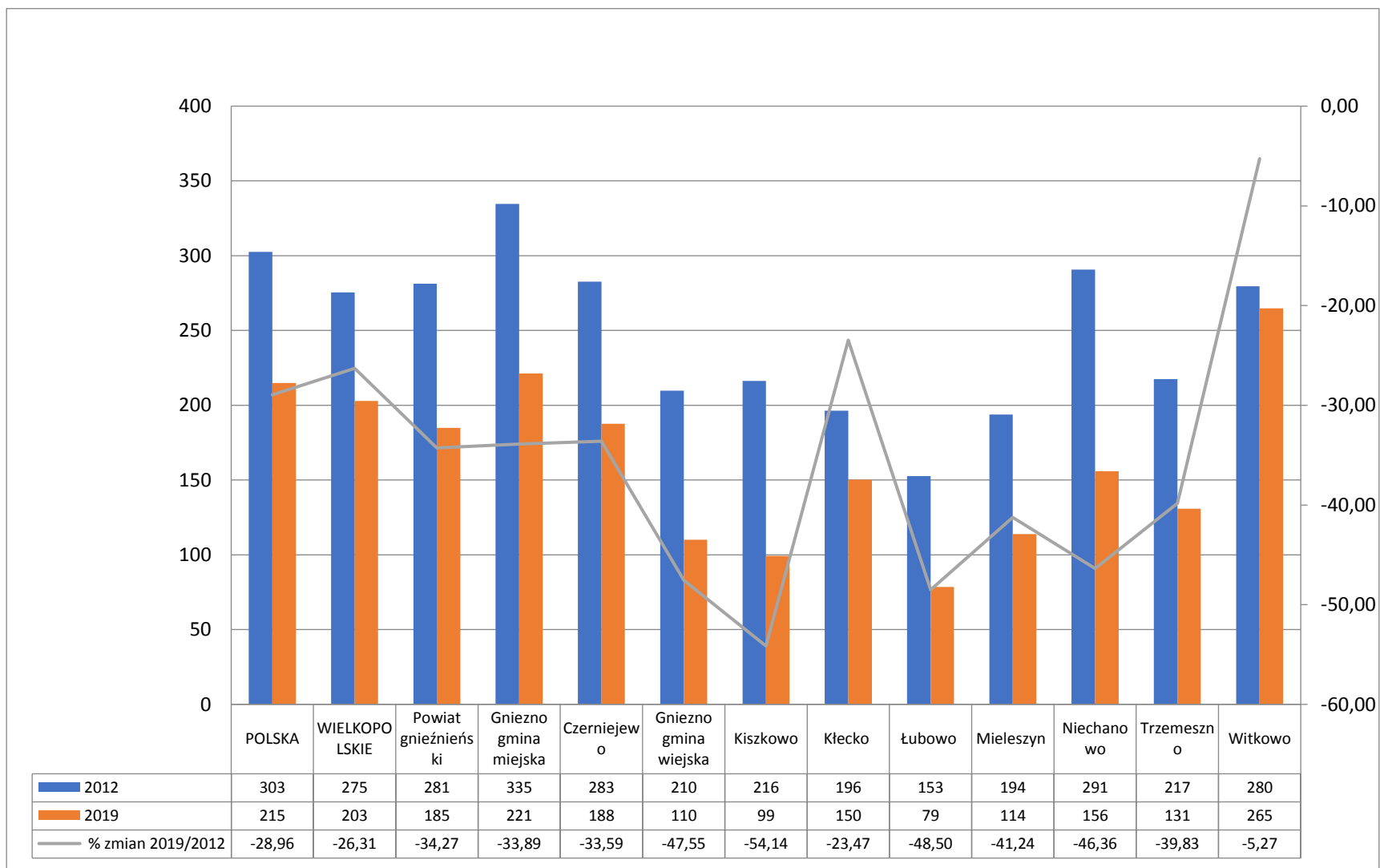
Rysunek 13. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim wg stanu na 2019 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

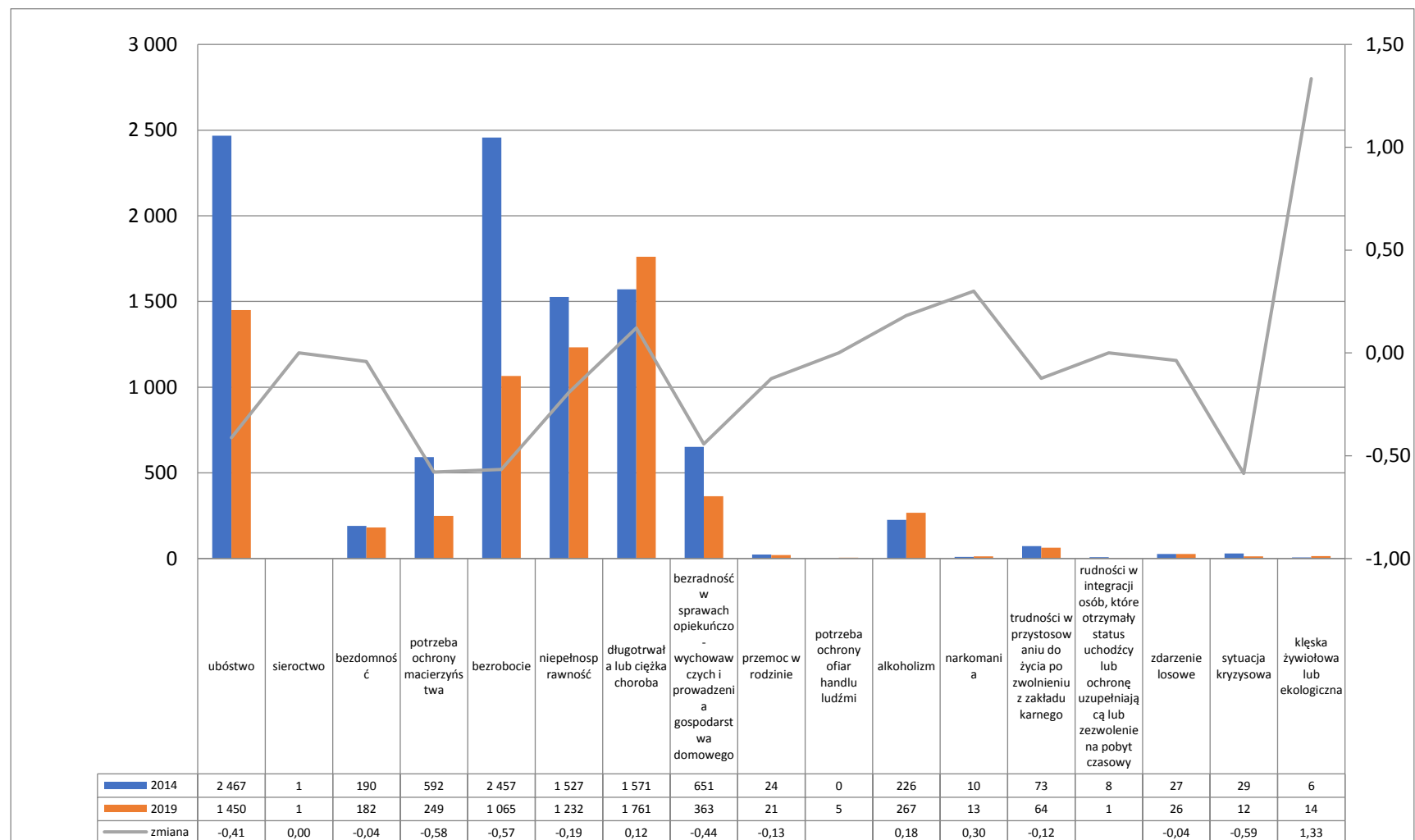
Warto zwrócić uwagę na problemy społeczne, które mogą być generowane przez niekorzystne zjawiska demograficzne. Starzenie się społeczności powiatu wpływało na wzrost problemów wynikających ze stanu zdrowia (ciężka i długotrwała choroba). Migracje członków rodzin generowały problemy związane z samotnością, zapewnieniem opieki, w szczególności starszym członkom rodzin. Potwierdzają to dane dot. przyczyn przyznawania pomocy społecznej. W roku 2019 wg danych GUS najwięcej przyczyn przyznania pomocy społecznej dotyczyło długotrwałej lub ciężkiej choroby (1761), ubóstwa (1450), niepełnosprawności (1232) oraz bezrobocia (1065). W okresie od 2014 do 2019 roku odnotowano spadek przyznanych świadczeń pomocy społecznej, co skorelowane było z poprawą sytuacji na rynku pracy, z wyjątkiem długotrwałej lub ciężkiej choroby (wzrost o 12%), alkoholizmu (wzrost o 18%), narkomanii (wzrost o 30%) oraz kłęski żywiołowej lub ekologicznej (wzrost o 133%).

Wykres 12. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w powiecie gnieźnieńskim na 10 tys. ludności

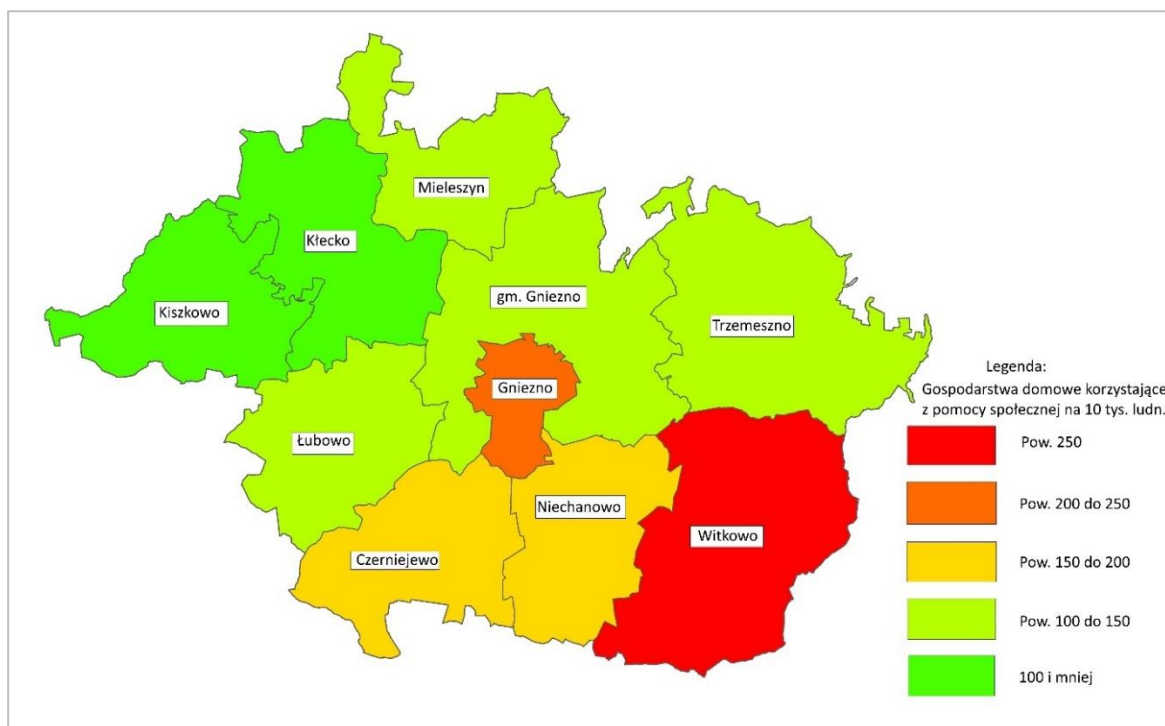
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 13. Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w powiecie gnieźnieńskim w 2014 i 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 14. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej na 10 tys. ludności wg stanu na 2019 rok

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Sytuacja mieszkaniowa

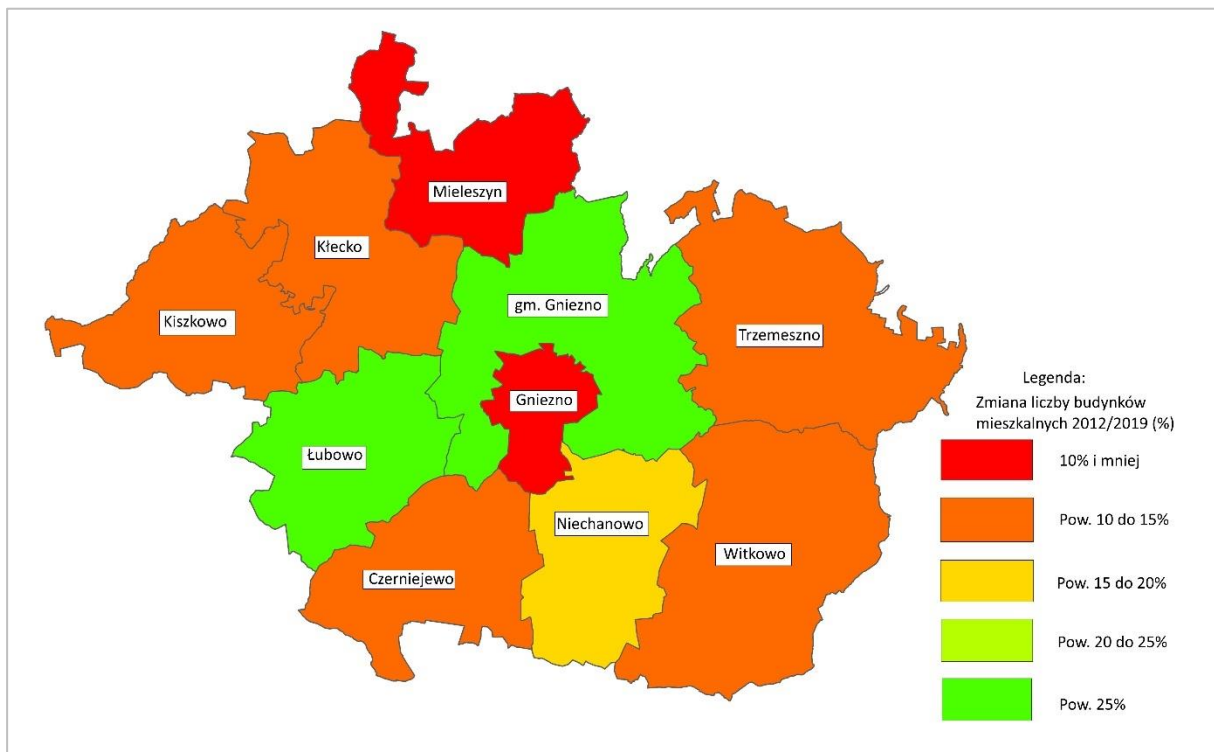
Zasoby mieszkaniowe powiatu gnieźnieńskiego tworzyło w 2019 roku 22 495 budynków. Od 2012 roku odnotowano wzrost ilości budynków mieszkalnych o 15,85%. Była to dynamika większa od notowanej w skali województwa wielkopolskiego (12,44%) oraz kraju (9,34%). Najwyższy przyrost budynków mieszkalnych w powiecie gnieźnieńskim odnotowano w gminie wiejskiej Gniezno (42,92%). Jednocześnie najniższy wzrost liczby budynków mieszkalnych odnotowano w gminach Mieleszyn (6,62%) oraz w mieście Gniezno (8,91%).

Tabela 24. Budynki mieszkalne ogółem w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

	2012	2019	Zmiana %
POLSKA	6 063 721	6 629 920	9,34
WIELKOPOLSKIE	554 751	623 786	12,44
Powiat gnieźnieński	19 417	22 495	15,85
Gniezno	6 453	7 028	8,91
Czarniejewo	1 230	1 388	12,85
Gmina Gniezno	2 253	3 220	42,92
Kiszkowo	991	1 092	10,19
Kłecko	1 150	1 276	10,96
Łubowo	1 298	1 648	26,96
Mieleszyn	755	805	6,62
Niechanowo	1 025	1 226	19,61
Trzemeszno	2 115	2 410	13,95
Witkowo	2 147	2 402	11,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 15. Zmiana liczby budynków mieszkalnych w okresie od 2012 do 2019 roku (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

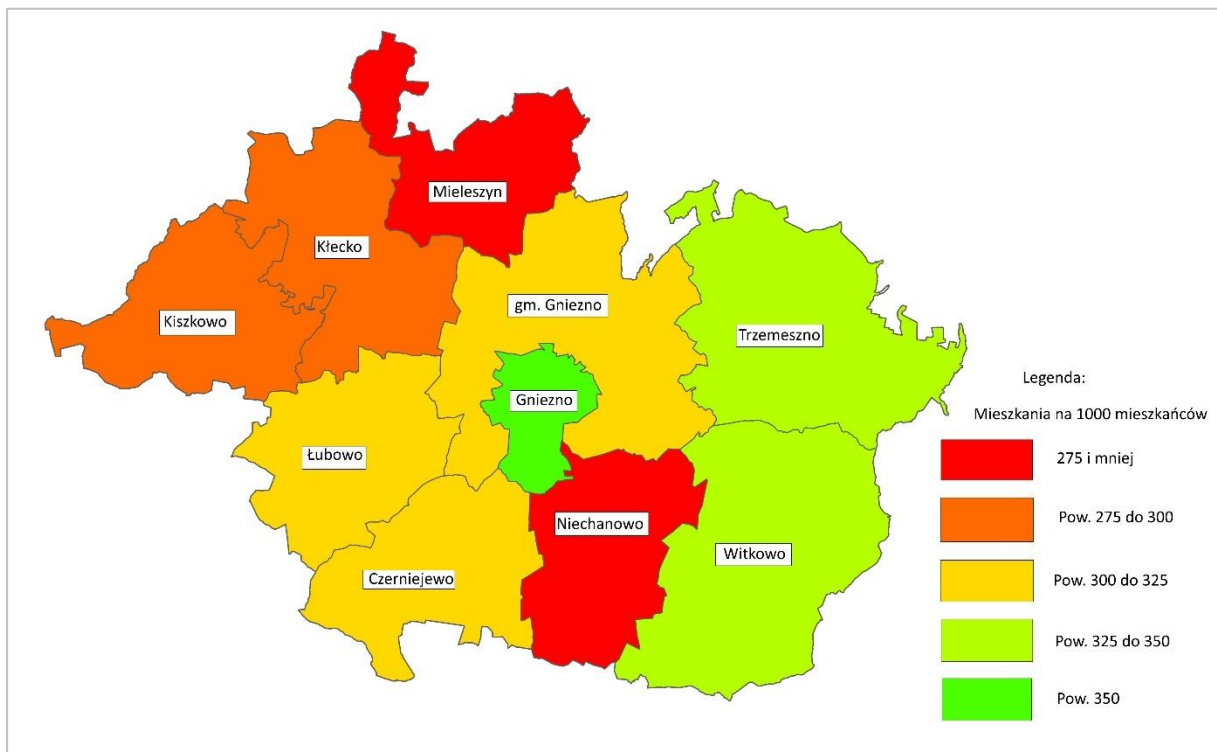
Narodowy Program Mieszkaniowy zakłada osiągnięcie do 2030 wyniku 435 mieszkań w przeliczeniu na 1000 mieszkańców. W 2019 roku wskaźnik ten wynosił dla Polski 385,9 i był wyższy od wskaźnika dla województwa wielkopolskiego (357,8). W powiecie gnieźnieńskim wskaźnik ilości mieszkań na 1000 mieszkańców wykazywał wartość niższą (350,9). W przypadku wszystkich gmin powiatu, z wyjątkiem miasta Gniezno (wskaźnik 397,3) można mówić o niskiej dostępności do mieszkań.

Tabela 25. Sytuacja mieszkaniowa w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

Jednostka terytorialna	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę			Mieszkania na 1000 mieszkańców		
	2012	2019	Zmiana %	2012	2019	Zmiana %
POLSKA	25,9	28,7	10,8	356,1	385,9	8,4
WIELKOPOLSKIE	26,3	29,2	11,0	328,5	357,8	8,9
Powiat gnieźnieński	23,1	25,9	12,1	322,7	350,9	8,7
Gniezno	22,6	25,2	11,5	361,4	397,3	9,9
Czarniejewo	23,5	25,6	8,9	290,9	309,7	6,5
Gmina Gniezno	27,0	31,9	18,1	278,2	309,6	11,3
Kiszkowo	23,4	25,4	8,5	280,1	295,2	5,4
Kłecko	21,9	24,4	11,4	271,9	293,1	7,8
Łubowo	26,8	30,3	13,1	266,7	300,3	12,6
Mieleszyn	22,2	23,7	6,8	242,9	256,6	5,6
Niechanowo	23,4	26,0	11,1	245,0	264,0	7,8
Trzemeszno	21,6	24,2	12,0	307,8	332,9	8,2
Witkowo	23,5	25,9	10,2	316,9	341,9	7,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 16. Mieszkania na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rozwój budownictwa mieszkaniowego, zarówno wielorodzinnego oraz jednorodzinnego, wpłynął na poprawę standardu mieszkaniowego. W powiecie gnieźnieńskim zwiększała się powierzchnia użytkowa mieszkań przypadająca na mieszkańca. Poprawiał się jednocześnie standard wyposażenia mieszkań oraz statystyki w tym zakresie. Przeciętny stopień wyposażenia mieszkań w instalacje sieciowe był w powiecie gnieźnieńskim wyższy na obszarach miejskich. Nadal w powiecie ok. 20% mieszkań nie miało centralnego ogrzewania, a ponad 5% łazienki.

Tabela 26. Stopień wyposażenia mieszkań w powiecie gnieźnieńskim w instalacje sieciowe w 2019 roku

Jednostka terytorialna	Wodociąg	Łazienka	Centralne ogrzewanie
Polska - miasto	99,1	95,7	87,9
Polska - wieś	92,4	83,3	72,3
Wielkopolskie - miasto	99,6	96,7	86,9
Wielkopolskie - wieś	96,9	89,8	79,6
Powiat gnieźnieński - miasto	99,8	95,2	80,7
Powiat gnieźnieński- wieś	97,8	90,8	75,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezpieczeństwo publiczne

W 2019 r. został zatwierdzony przez Wojewodę Wielkopolskiego Plan zarządzania kryzysowego powiatu gnieźnieńskiego. To obszerny dokument, w którym dokonano analizy zagrożeń mogących wystąpić na terenie powiatu gnieźnieńskiego oraz opracowano procedury postępowania w przypadku ich wystąpienia.

Powiat gnieźnieński uczestniczy w akcji „Bezpieczny Powiat”. Celem projektu jest zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców powiatu, budowanie ich świadomości na temat możliwości wystąpienia różnego typu zagrożeń, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. W ramach projektu

realizowane są zadania przez: Komendę Powiatową Policji w Gnieźnie, Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej w Gnieźnie, Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Komunikacji, Transportu i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego oraz Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych. Między innymi powiat wspólnie z Komendą Powiatową Policji w Gnieźnie oraz stacjami kontroli pojazdów z terenu powiatu gnieźnieńskiego organizuje bezpłatne sprawdzenie stanu technicznego pojazdów. Akcja odbywa się dwa razy w roku w okresie wiosenno-letnim oraz jesienno-zimowym.³³

Wg danych GUS powiat gnieźnieński charakteryzował się stosunkowo korzystnymi wartościami wskaźników przestępczości w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. W 2019 roku stwierdzono 142 przestępstwa w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców powiatu. Była to wartość zdecydowanie niższa od średniej dla województwa wielkopolskiego (181) i średniej krajowej (208).

Tabela 27. Przestępstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 10 tys. mieszkańców w 2019 roku

Jednostka terytorialna	ogółem	kryminalne	gospodarcze	drogowe	p. zdrowiu i życiu	p. mieniu	p. bezpieczeństwu ogółem
POLSKA	208	132	49	19	4	98	20
WIELKOPOLSKIE	181	112	45	17	3	82	19
Powiat gnieźnieński	142	85	32	17	4	60	19

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

³³ Raport o stanie powiatu 2019

3. Uwarunkowania gospodarczo-ekonomiczne

Uwarunkowania komunikacyjne

Atutem powiatu gnieźnieńskiego jest jego dobre położenie komunikacyjne i bardzo łatwy dostęp do głównych szlaków komunikacyjnych w Polsce, gwarantowany przez dobrze rozwiniętą sieć komunikacji drogowej oraz dogodny dostęp do dobrze rozwiniętej sieci komunikacji kolejowej. Przez powiat gnieźnieński przebiegają najważniejsze szlaki komunikacyjne Wielkopolski.

Na terenie powiatu gnieźnieńskiego drogi publiczne dzielą się na cztery kategorie i są zarządzane przez: drogi krajowe – Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad, drogi wojewódzkie – Zarząd Województwa Wielkopolskiego, drogi powiatowe – Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego, drogi gminne – Prezydenta Miasta Gniezna.

Układ linii kolejowych w Gnieźnie dzieli miasto na dwie części, co ma istotne znaczenie dla pozostałych systemów komunikacyjnych. W Gnieźnie funkcjonuje jeden dworzec kolejowy przy ulicy Dworcowej w bliskim sąsiedztwie dworca PKS. Transport kolejowy odgrywa istotną rolę w komunikacji pozamiejskiej.

Na sieć dróg publicznych powiatu gnieźnieńskiego składają się:

3 drogi krajowe:

- S5 relacji Gniezno – Poznań,
- droga krajowa nr 5 relacji Świecie – Lubawka,
- droga krajowa nr 15 relacji Trzebnica – Ostróda.

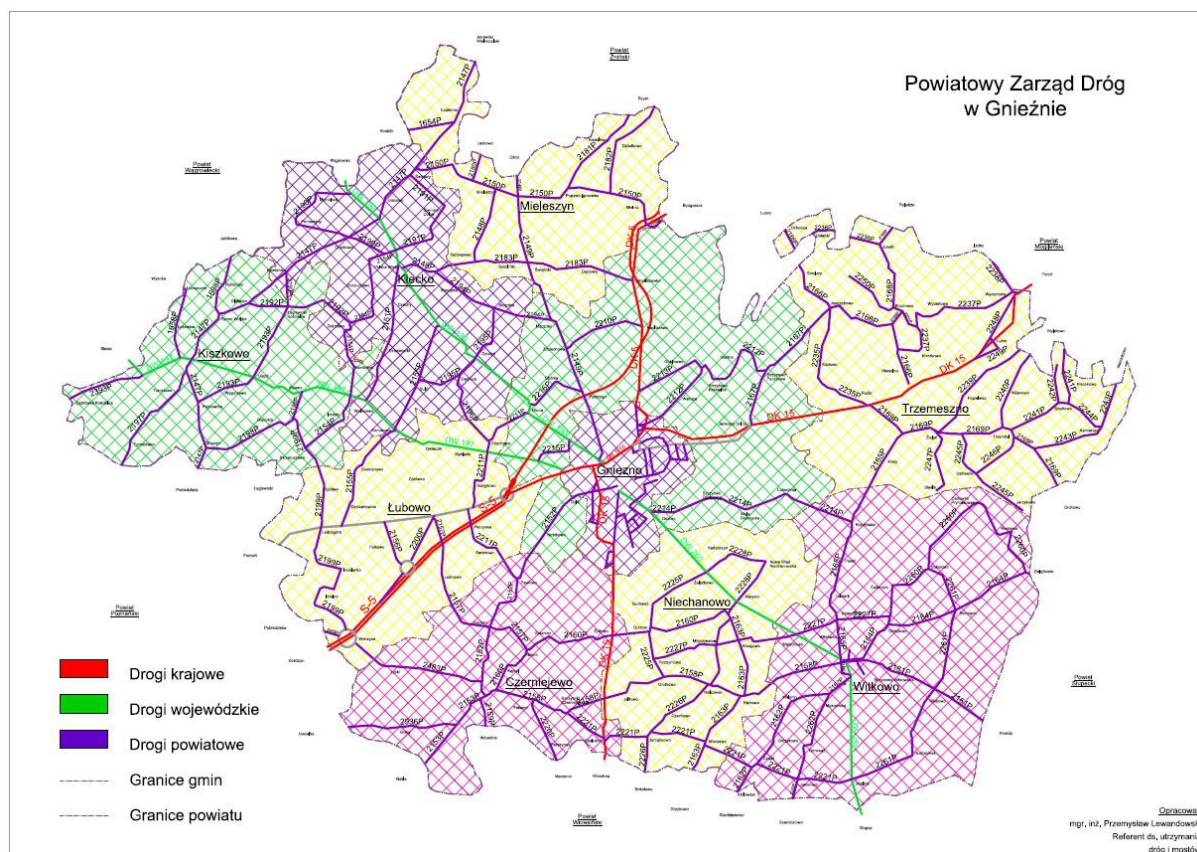
4 drogi wojewódzkie:

- droga wojewódzka nr 190 relacji Krajenka – Gniezno,
- droga wojewódzka nr 197 relacji Sławica – Gniezno,
- droga wojewódzka nr 260 relacji Gniezno – Wólka,
- droga wojewódzka nr 434 relacji Łubowo – Rawicz.

77 dróg powiatowych oraz 32 ulice powiatowe (o łącznej długości ok. 23 km).

Bezpośrednią obsługą dróg powiatowych zajmuje się Powiatowy Zarząd Dróg.

Rysunek 17. Wykaz dróg w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie

Do najważniejszych kluczowych inwestycji drogowych powiatu od 2016 roku należą³⁴:

- Przebudowa Etap I – drogi powiatowej 2483P Wierzyce-Czarniejewo (2017/2018),
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2181P granica powiatu – Kowalewo – Popowo Podleśne (2019/2020),
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2301P ul. Cienista skrzyżowanie z drogą powiatową nr 2152P ul. Dalkoska w Gnieźnie (2020).

W najbliższych latach planowane są dalsze inwestycje:

- Przebudowa skrzyżowania ulic: Chudoby, Żwirki i Wigury, św. Michała, bł. Jolanty; Przebudowa skrzyżowania ulic: Gdańska, Winiary, Biskupińska; Przebudowa ulic: Słowackiego, Roosevelta oraz Staszica – inwestycje realizowane wspólnie z Miastem Gniezno (2022/2023/2024),
- Przebudowa drogi powiatowej nr 2214P Osiniec – Szczytniki Duchowne i Wola Skorzęcka – Lubochnia,
- Bezpieczeństwo ruchu drogowego i ochrona klimatu w powiecie gnieźnieńskim – droga powiatowa nr 2158P na odcinku Czarniejewo – Szczytniki Czarniejewskie – 6,318 km.³⁵

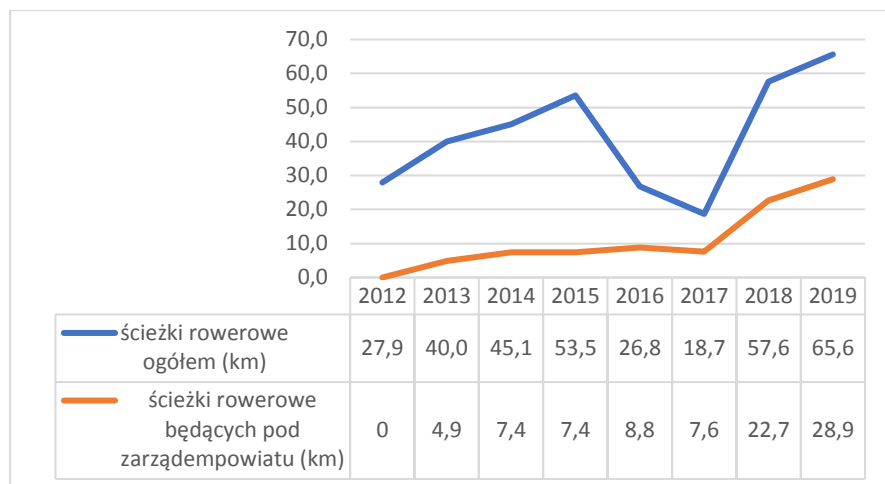
³⁴ Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie (ankiety)

³⁵ Wg danych Zarząd Dróg powiatowych (ankiety)

Ścieżki rowerowe

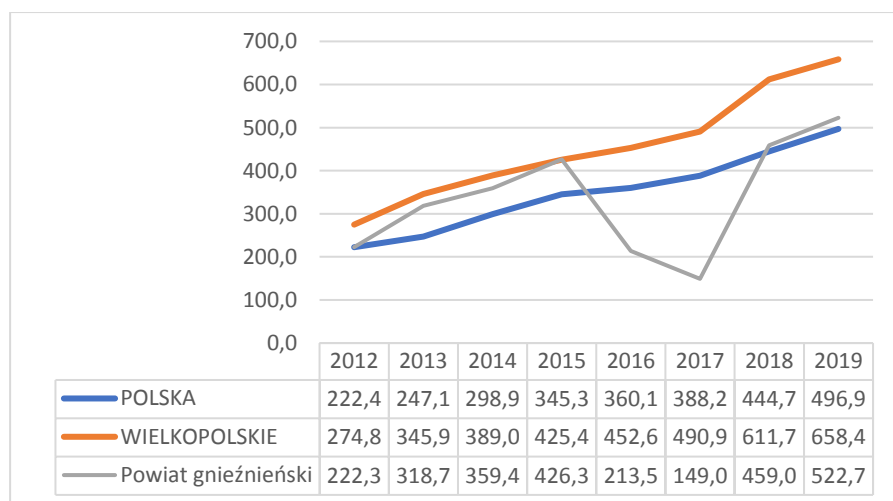
Coraz ważniejszą rolę w komunikacji w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego odgrywają ścieżki (drogi rowerowe). W okresie od 2012 do 2019 roku odnotowano znaczny przyrost długości ścieżek rowerowych w powiecie, z poziomu 27,9 km do 65,6 km w 2019 roku.

Wykres 14. Ścieżki rowerowe ogółem w powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 15. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie gnieźnieńskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Z myślą o rowerzystach Powiat Gnieźnieński wytyczył oraz oznakował nowe szlaki rowerowe. Powstało sześć, zróżnicowanych pod względem długości i trudności, tras. Każda z nich zaczyna się na gnieźnieńskim rynku i prowadzi przez najpiękniejsze i najciekawsze zakątki powiatu.

Profil gospodarczy powiatu

Podstawowymi dziedzinami gospodarki powiatu gnieźnieńskiego są rolnictwo oraz ściśle z nim związany przemysł rolno-spożywczy. Znajdują się tu również zakłady specjalizujące się w przemyśle drzewnym, ciężkim, chemicznym i lekkim, jak również budowlanym. Najważniejsze dla gnieźnieńskiej gospodarki zakłady pracy z czasów PRL-u uległy likwidacji w latach 90-tych XX w. tj.: Polania, Garbarnia,

Cukrownia Gniezno lub w dużym zakresie ograniczyły prowadzoną działalność gospodarczą (Polanex, Polmo).³⁶

Najważniejszą rolę w strukturze gospodarczej powiatu odgrywa Gniezno. Największe firmy pod względem zatrudnienia w przestrzeni powiatu zlokalizowane są ponadto w gminie Trzemeszno, Czarniejewo, Kłecko oraz Gniezno.

Tabela 28. Podmioty wg klas wielkości w powiecie gnieźnieńskim w 2020 roku

	ogółem	0 do 9	10 do 49	50 do 249	250 do 999	pow. 1000
Powiat gnieźnieński	16 671	16 070	484	108	7	2
Gniezno	9 029	8 677	268	76	7	1
Czarniejewo	693	669	19	5	0	0
Gmina Gniezno	1 581	1 531	46	4	0	0
Kiszkowo	489	463	26	0	0	0
Kłecko	718	695	18	4	0	1
Łubowo	736	710	25	1	0	0
Mieleszyn	364	353	10	1	0	0
Niechanowo	543	524	19	0	0	0
Trzemeszno	1 214	1 175	27	12	0	0
Witkowo	1 304	1 273	26	5	0	0

Źródło: GUS

Atutami powiatu gnieźnieńskiego dla aktywności gospodarczej jest dobre położenie geograficzne względem układu dróg szybkiego ruchu, w tym przebieg drogi ekspresowej, bliski przebieg autostrady A2, bliskość międzynarodowych lotnisk: Poznań-Ławica (POZ) – 60 km, Bydgoszcz-Szwederowo (BZG) – 80 km), przebieg linii kolejowych: Wrocław-Poznań-Gniezno-Gdańsk-Olsztyn oraz Gniezno-Września-Jarocin-Oleśnica. Na obszarze powiatu aktywnie funkcjonuje Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna. Mocną dla potencjalnych inwestorów są szkoły wyższe zlokalizowane w Gnieźnie, w tym PWSZ o profilu inżynierskim oraz szkoły średnie o profilach technicznych. Powiat i miasto Gniezno jest rozwiniętym ośrodkiem obsługi turystycznej, w tym posiada dobrze rozwiniętą bazę noclegową.

Gminy powiatu gnieźnieńskiego charakteryzuje rozwinięta funkcja rolnicza. Ważną funkcją jest wypoczynek i turystyka. Pozarolnicza działalność jest ukierunkowana na obsługę rolnictwa, drobną wytwórczość, usługi produkcyjne oraz mieszkalnictwo.

W okresie od 2012 do 2019 roku w powiecie gnieźnieńskim odnotowano wzrost wskaźnika podmiotów zarejestrowanych w REGON w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców o 7%. Była to dynamika dwukrotnie niższa od notowanej w skali kraju (14%) oraz województwa wielkopolskiego (14%). Miejscem koncentracji potencjału gospodarczego i przedsiębiorczości powiatu było miasto Gniezno (1301 podmiotów na 10 tys.), gmina wiejska Gniezno (1210) oraz gmina Łubowo (1031). Najniższe wartości wskaźnika nasycenia podmiotami w REGON odnotowano w gminie Trzemeszno (824). Największy przyrost podmiotów gospodarczych w analizowanym okresie od 2012 do 2019 roku odnotowano w gminie Witkowo (22%).

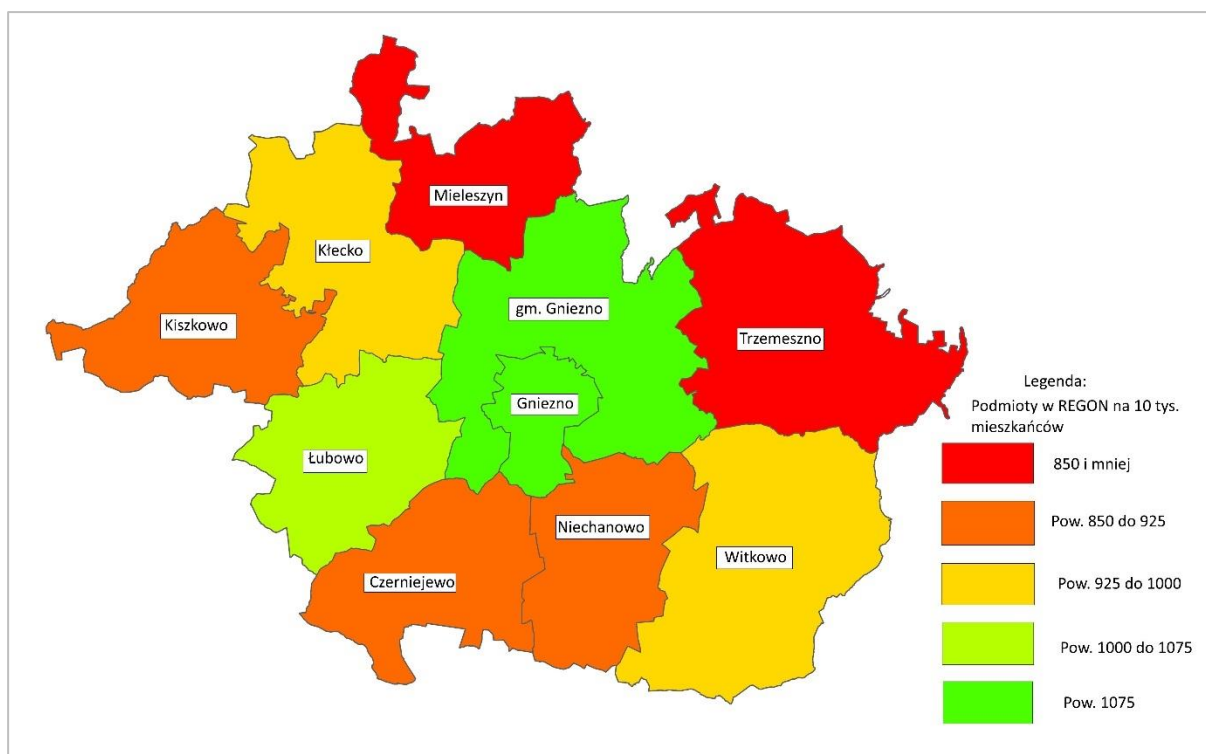
³⁶ Źródło: <https://www.gov.pl/web/kppsp-gniezno/charakterystyka-powiatu>

Tabela 29. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w 2012 i 2019 roku

	2012	2019	Zmiana %
POLSKA	1 032	1 175	14
WIELKOPOLSKIE	1 121	1 275	14
Powiat gnieźniński	1 041	1 116	7
Gniezno	1 273	1 301	2
Czarniejewo	847	901	6
Gmina Gniezno	1 019	1 210	19
Kiszkowo	766	895	17
Kłecko	804	950	18
Łubowo	960	1 031	7
Mieleszyn	766	837	9
Niechanowo	717	862	20
Trzemeszno	748	824	10
Witkowo	772	942	22

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 18. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie gnieźnińskim w 2019 roku

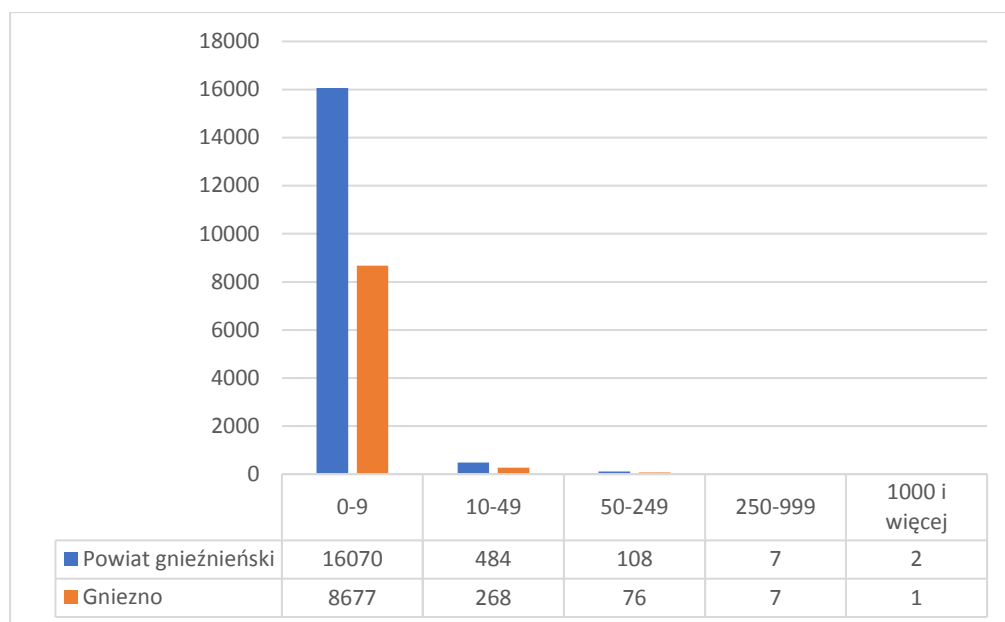

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Najliczniejszą grupą podmiotów prywatnych w powiecie gnieźnińskim były mikroprzedsiębiorstwa. Wg danych GUS w 2020 roku w powiecie było 16 070 mikroprzedsiębiorstw, z tego około połowy w mieście Gniezno. Miasto Gniezno skupiało w swojej przestrzeni, w relacji do pozostałej części powiatu gnieźnińskiego, wyższy odsetek małych firm zatrudniających od 10 do 49 osób (268 z 484 podmiotów), wyraźnie wyższy odsetek podmiotów z przedziału zatrudnienia od 50 do 249 osób (76 z 108 podmiotów) oraz wszystkie podmioty z przedziału 250 do 999 osób (7 podmiotów).

W powiecie gnieźnieńskim w 2020 roku były 2 podmioty charakteryzujące się zatrudnieniem przekraczającym 1000 osób, z tego jedno zlokalizowane było w przestrzeni miejskiej Gniezna.

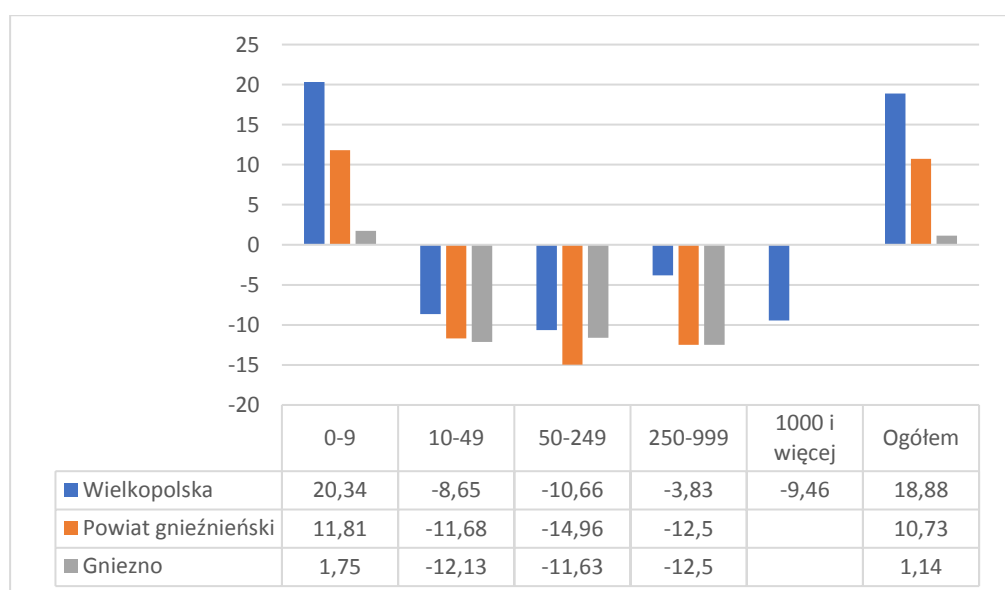
Wykres 16. Podmioty wg klasy wielkości w powiecie gnieźnieńskim oraz Gnieźnie w 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zmiany liczby podmiotów wg klas wielkości w powiecie gnieźnieńskim na tle województwa wielkopolskiego w okresie od 2012 do 2020 wskazują na niższą dynamikę przyrostu nowych firm. Powiat gnieźnieński charakteryzował się prawie dwukrotnie niższą dynamiką przyrostu liczby mikroprzedsiębiorstw (20,34% w stosunku do 11,81%). W pozostałych kategoriach wielkości odnotowano spadek liczby podmiotów, zarówno w powiecie jak też województwie, choć w przypadku powiatu gnieźnieńskiego warto odnotować wzrost o 2 podmioty zatrudniające 1000 i więcej osób (w 2012 roku nie było takich podmiotów).

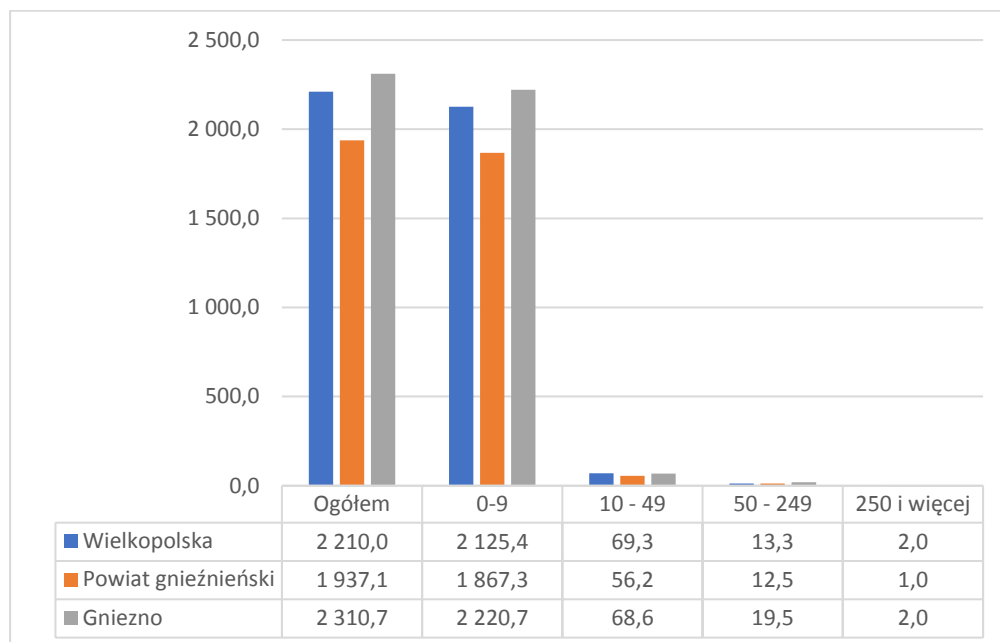
Wykres 17. Zmiany liczby podmiotów w REGON wg klas wielkości w okresie od 2012 do 2020 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Powiat gnieźnieński charakteryzował się niższym nasyceniem podmiotami prywatnymi w relacji do liczby ludności w wieku produkcyjnym w porównaniu do średniej do województwa wielkopolskiego. Niższe nasycenie podmiotami prywatnymi w stosunku do średniej wojewódzkiej dotyczyło wszystkich analizowanych klas wielkości podmiotów. Warto jednocześnie podkreślić, iż poziom przedsiębiorczości i liczba podmiotów prywatnych w przestrzeni województwa jest relatywnie wysoka na tle kraju.

Wykres 18. Podmioty wg klasy wielkości w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane GUS nt. liczby podmiotów w sektorze prywatnych wg sekcji PKD wskazują, które z sekcji są najliczniej reprezentowane. Zestawienie danych z 2012 oraz 2020 roku wskazuje jakie branże się rozwijały, a w jakich stwierdzono spadek liczby podmiotów.

Specjalizację powiatu w 2020 roku, tj. sekcje, które były najliczniej reprezentowane tworzyły podmioty zajmujące się budownictwem (sekcja F, 2853 podmioty) oraz handlem (sekcja G, 3995 podmiotów). Kolejne miejsce zajęło przetwórstwo przemysłowe (sekcja C, 1378 podmiotów), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M, 1090 podmiotów), pozostała działalność usługowa (sekcja S 1148 podmiotów), transport i gospodarka magazynowa (sekcja H, 1169 podmiotów).

W kontekście uwarunkowań rozwojowych powiatu gnieźnieńskiego warto zwrócić uwagę na spadek liczby podmiotów związanych z rolnictwem (sekcja A, spadek o 34,9% w okresie od 2012 do 2020 roku), który był bardziej dynamiczny od spadku obserwowanego w skali województwa wielkopolskiego (spadek o 25%).

W odróżnieniu od województwa wielkopolskiego (wzrost o 7,1%) w powiecie gnieźnieńskim nastąpił spadek liczby podmiotów z sekcji C przetwórstwo przemysłowe (spadek o 1,7%). Bardziej dynamiczny spadek na tle województwa widoczny był w powiecie gnieźnieńskim w odniesieniu do sekcji G handel (4,9% w relacji do 9,5% w powiecie).

W przestrzeni powiatu odnotowano również niższy odsetek wzrostu liczby podmiotów z sekcji J informacja i komunikacja, w której ujęte są m. in. firmy z sektora IT (wzrost o 33,8% w relacji do 71,7% wzrostu w województwie).

W przypadku działalności związanej z zakwaterowaniem (sekcja I) w powiecie odnotowano umiarkowany wzrost liczby podmiotów (o 15,6%), który był niższy od średniej dla regionu (20,2%).

Warto odnotować wzrost liczby podmiotów w sekcji Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna (o 26,4%) oraz P edukacja (o 23,6%).

Tabela 30. Liczba podmiotów w REGON w sektorze prywatnym wg sekcji PKD

Sekcja	Województwa wielkopolskie			Powiat gnieźnieński			Miasto Gniezno		
	2012 r.	2020 r.	Zmiana%	2012 r.	2020 r.	Zmiana%	2012 r.	2020 r.	Zmiana%
A	13 831	10 380	-25,0	482	314	-34,9	77	63	-18,2
B	373	449	20,4	15	20	33,3	4	2	-50,0
C	37785	40468	7,1	1402	1378	-1,7	839	713	-15,0
D	632	858	35,8	9	14	55,6	3	4	33,3
E	1223	1216	-0,6	45	48	6,7	21	17	-19,0
F	49803	67752	36,0	2294	2853	24,4	1168	1255	7,4
G	104508	99424	-4,9	4414	3995	-9,5	2818	2306	-18,2
H	22930	26403	15,1	1008	1169	16,0	601	629	4,7
I	9103	10941	20,2	391	452	15,6	252	289	14,7
J	9760	16756	71,7	225	301	33,8	146	182	24,7
K	11718	11485	-2,0	439	459	4,6	280	267	-4,6
L	12216	18308	49,9	455	631	38,7	295	381	29,2
M	34815	47177	35,5	846	1090	28,8	614	696	13,4
N	10286	15513	50,8	432	647	49,8	260	357	37,3
O	1860	1817	-2,3	42	41	-2,4	1	1	0,0
P	8799	11576	31,6	258	319	23,6	198	207	4,5
Q	19318	25272	30,8	689	871	26,4	486	588	21,0
R	5772	7315	26,7	268	325	21,3	170	194	14,1
S i T	23411	30401	29,9	945	1148	21,5	491	545	11,0
U	8	12	50,0	0	0	0,0	0	0	0,0
Razem	378 154	444 341	17,5	14659	16106	9,9	8724	8718	-0,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Oznaczenie sekcji:

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo

Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie

Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe

Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych

Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

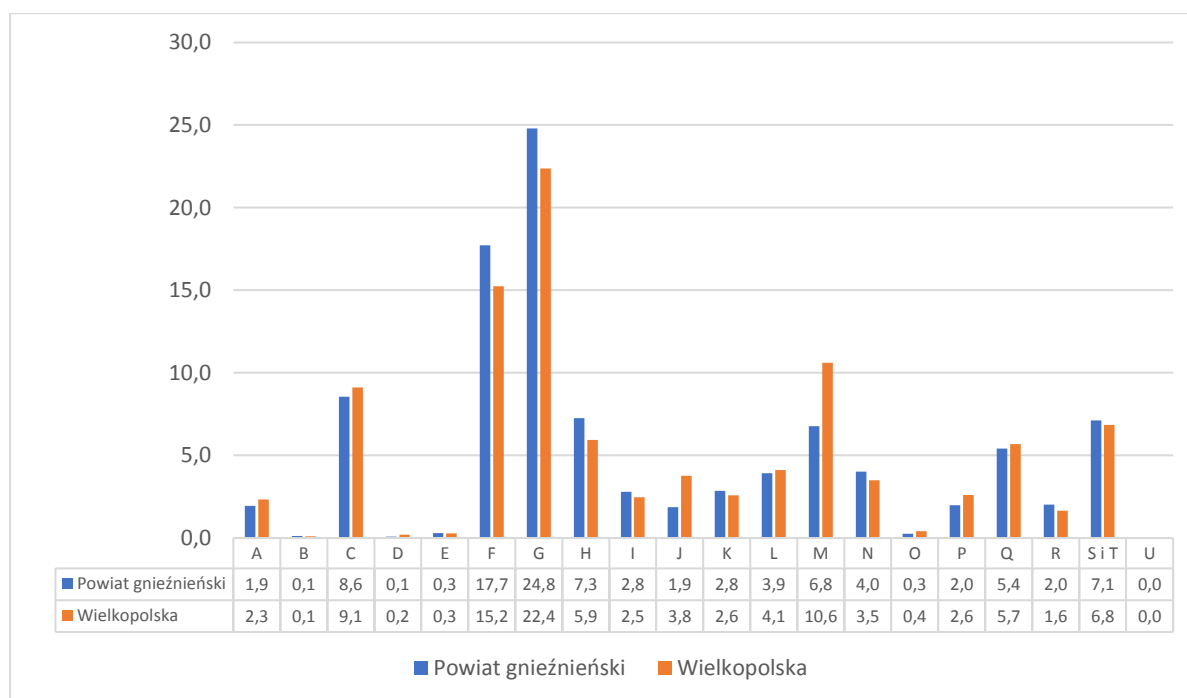
Sekcja F – Budownictwo

Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle

Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
 Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
 Sekcja J – Informacja i komunikacja
 Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa
 Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
 Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
 Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 Sekcja P – Edukacja
 Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
 Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
 Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
 Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Porównując odsetek podmiotów wg sekcji PKD w ogóle podmiotów pomiędzy powiatem gnieźnieńskim i województwem należy zauważyć wyższy udział podmiotów z sekcji F (budownictwo), G (handel), H (gospodarka magazynowa). Wyraźnie niższy był odsetek podmiotów z sekcji M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna).

Wykres 19. Odsetek podmiotów wg sekcji PKD w ogóle podmiotów

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W 2017 roku w strukturach Starostwa Powiatowego w Gnieźnie rozpoczął działalność **Punkt Wspierania Biznesu**. Jego zadania obejmują szeroko rozumiane kreowanie i koordynowanie działań ukierunkowanych na rozwój przedsiębiorczości w regionie.

Co dwa lata organizowany jest konkurs „**Orzeł Powiatu Gnieźnieńskiego dla Przedsiębiorczości**”. Jego celem jest promocja firm zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego, upowszechnianie pozytywnych wzorców, budowanie prestiżu i wiarygodności lokalnej gospodarki. W roku 2019

przeprowadzona została X edycja konkursu. Przedsięwzięcie od 2005 roku, jest organizowane wspólnie z Cechem Rzemiosła i Małej Przedsiębiorczości w Gnieźnie.

W 2019 roku został zaktualizowany **folder gospodarczy Powiatu Gniezno dla biznesu**, który jest spójny z aktualną identyfikacją wizualną powiatu, i który jest dostępny na stronie internetowej. Materiał stanowi kompendium wiedzy o powiecie gnieźnieńskim w następujących obszarach: potencjał intelektualny, rynek pracy, podmioty gospodarcze, lokalne instytucje otoczenia biznesu, oferty inwestycyjne.

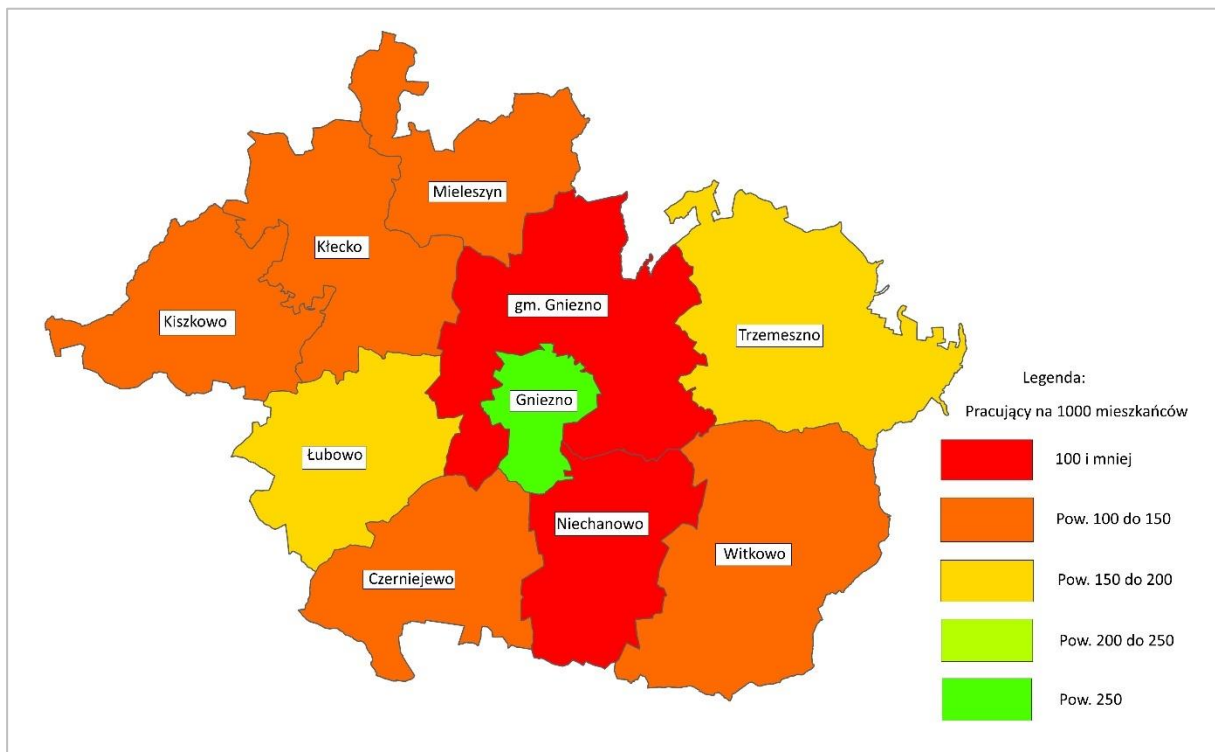
Miasto Gniezno, gmina Trzemeszno i Łubowo na tle powiatu gnieźnieńskiego były miejscem najwyższej aktywności ekonomicznej mieszkańców w 2019 roku, co widoczne było w rozkładzie wskaźnika osób pracujących na 1000 mieszkańców. Wskaźnik ten informuje, w którym miejscu koncentruje się aktywność zawodowa, czyli miejsca pracy. Ogółem w powiecie gnieźnieńskim odnotowano znaczący wzrost aktywności ekonomicznej mieszkańców, tj. aż o 57%, co była wartością 3,5-krotnie wyższą od średniej wojewódzkiej (16%) i 4-krotnie wyższą od średniej krajowej (14%). Cztery gminy powiatu: Gniezno, Kąskowo, Witkowo i Łubowo odnotowały spadek aktywności ekonomicznej mieszkańców na swoim terenie.

Tabela 31. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	223	255	14
WIELKOPOLSKIE	245	285	16
Powiat gnieźnieński	126	198	57
Gniezno	106	270	155
Czarniejewo	71	148	108
Gmina Gniezno	130	96	-26
Kąskowo	330	128	-61
Kłecko	85	133	56
Łubowo	155	153	-1
Mieleszyn	61	123	102
Niechanowo	37	99	168
Trzemeszno	72	196	172
Witkowo	154	110	-29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

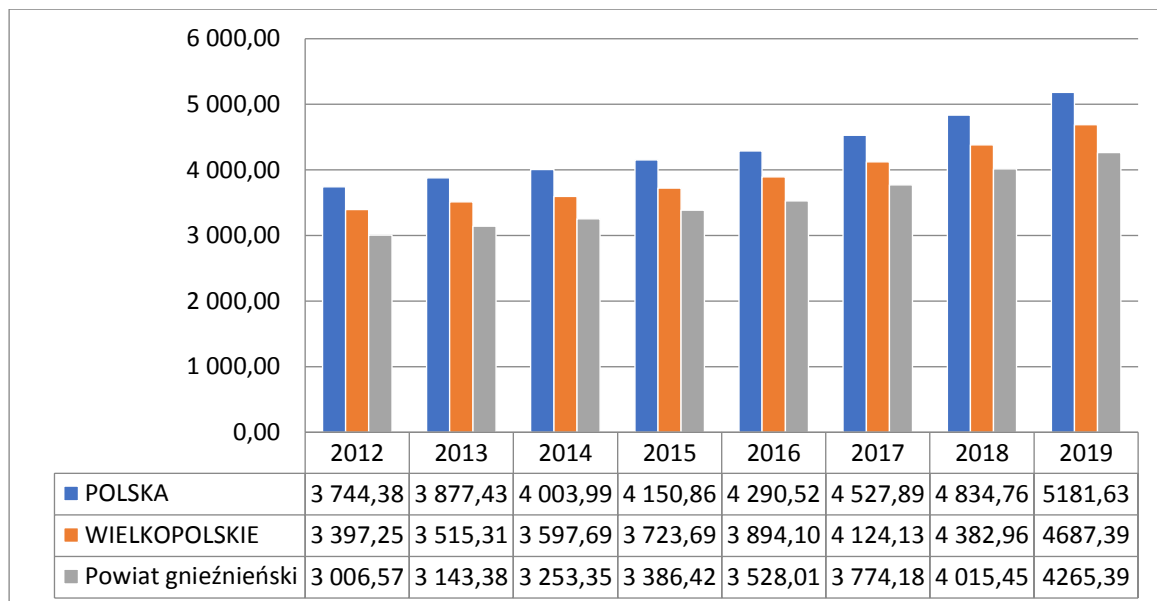
Rysunek 19. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Korzystna sytuacja gospodarcza w kraju wpłynęła pozytywnie na sytuację ekonomiczną mieszkańców powiatu. Systematycznie rosły wynagrodzenia. Były one niższe od średniej dla województwa wielkopolskiego i kraju. W 2019 roku średnie miesięczne wynagrodzenia brutto w powiecie gnieźnieńskim wynosiły ok. 4,3 tys., podczas gdy średnia w tym czasie dla województwa wynosiła ok. 4,7 tys. zł, a dla kraju 5,2 tys. zł.

Wykres 20. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

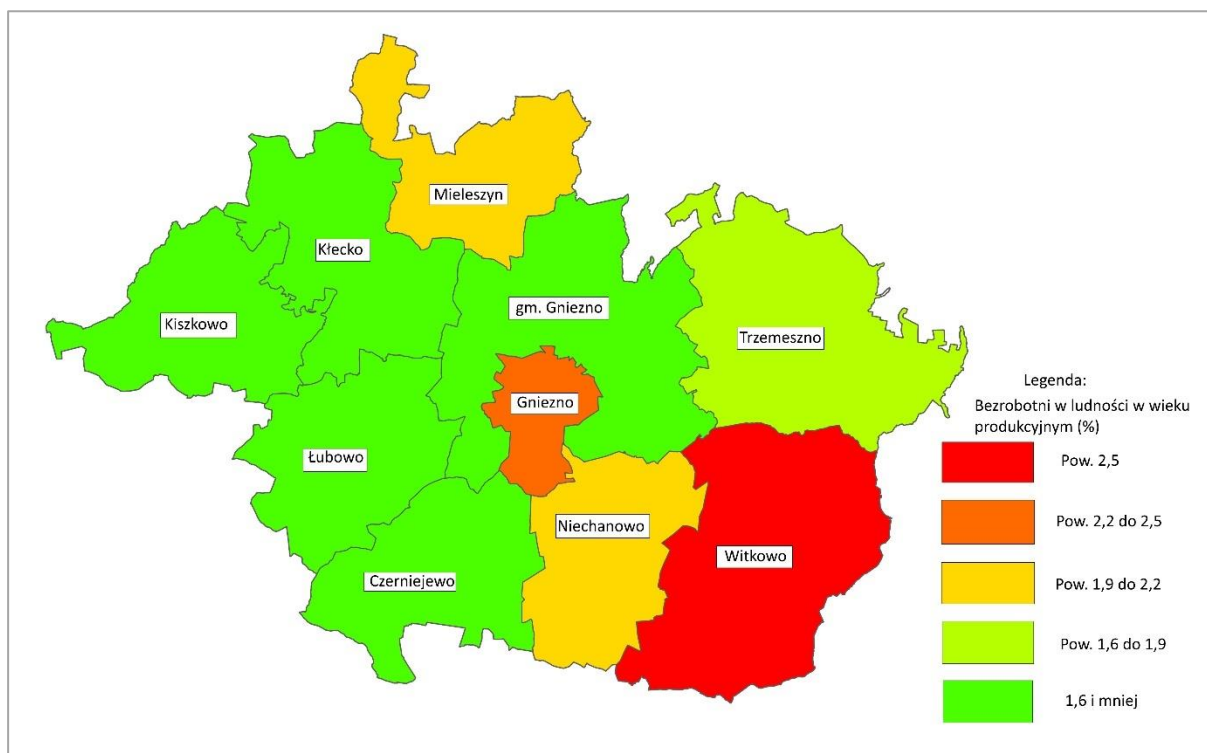
W powiecie gnieźnieńskim pomiędzy 2012 i 2019 rokiem, podobnie jak w przestrzeni kraju i województwa wielkopolskiego, odnotowano duży spadek bezrobocia. W tym okresie udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym zmniejszył się w powiecie z 8,1% do 2,1% i był on niższy w porównaniu do kraju (3,8%) i województwa (2,2%). Najniższe bezrobocie na koniec 2019 roku odnotowano w gminach Kiszkowo (1,3%), Łubowo (1,5%), Czarniejewo (1,6%), Gniezno (1,6%) i Kłecko (1,6%). Najwyższe było w gminie Witkowo (2,6%) oraz w mieście Gniezno (2,3%).

Rysunek 20. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	8,7	3,8	-56
WIELKOPOLSKIE	6,7	2,2	-67
Powiat gnieźnieński	8,1	2,1	-74
Gniezno	8,7	2,3	-74
Czarniejewo	7,6	1,6	-79
Gmina Gniezno	7,4	1,6	-78
Kiszkowo	6,6	1,3	-80
Kłecko	7,6	1,6	-79
Łubowo	7,0	1,5	-79
Mieleszyn	8,4	2,0	-76
Niechanowo	8,2	2,2	-73
Trzemeszno	7,6	1,9	-75
Witkowo	8,0	2,6	-68

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 21. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie gnieźnieńskim 2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Jednym z atutów powiatu gnieźnieńskiego jest rozwinięta funkcja turystyczna. W powiecie gnieźnieńskim istnieją dobre warunki wypoczynku i rekreacji oraz rozwoju turystyki. Przez teren powiatu przebiega wiele szlaków historycznych, jak też europejski Szlak Św. Jakuba.

Powiat gnieźnieński jest członkiem Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej od 2008 roku.

Na uwagę zasługuje Gnieźnieńska Kolej Wąskotorowa (GKW). To jedna z atrakcji turystycznych powiatu gnieźnieńskiego, o długiej, bo już 140-letniej historii. Potencjał rozwoju GKW związany jest z włączeniem się do modernizacji linii kolejowej Powiatu Słupeckiego oraz Gminy Powidz, które zamierzają przywrócić przejazdy Gnieźnieńską Koleją Wąskotorową na swoim terenie.

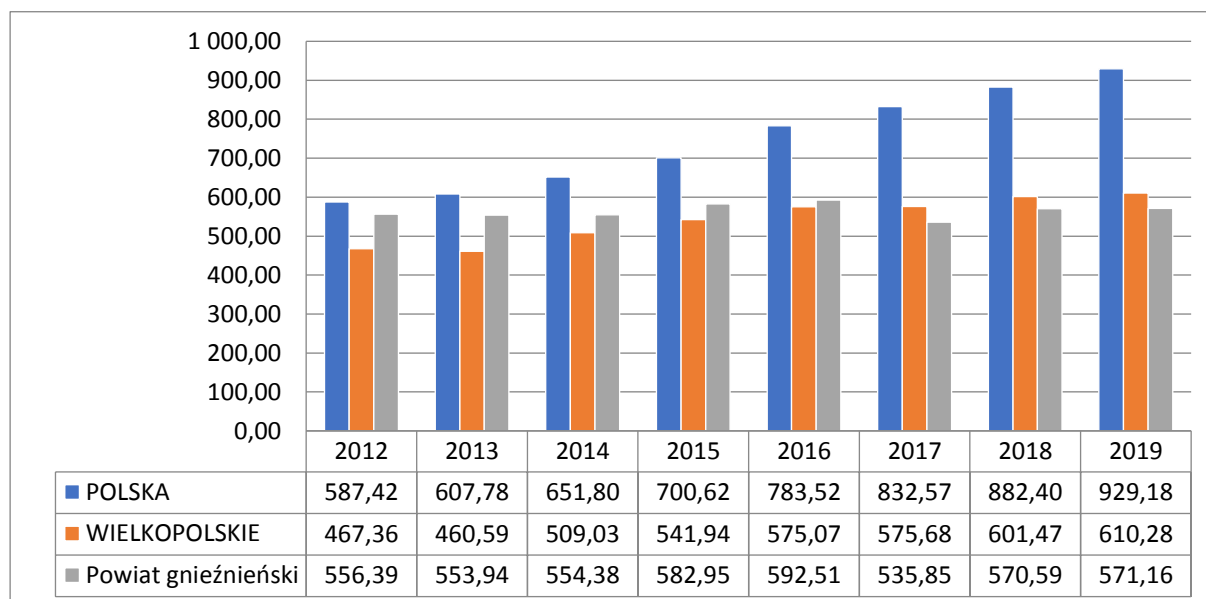
W powiecie rozwijają się różne formy turystyki. Teren Nadleśnictwa Gniezno przecinają trasy turystycznych szlaków pieszych oznakowanych i utrzymywanych staraniem Oddziału PTTK Ziemi Gnieźnieńskiej oraz Nadleśnictwa Gniezno. Powiat to obszar niezwykle bogaty przyrodniczo. Między wielkimi kompleksami leśnymi i obszarami rolniczymi, rozciągają się liczne jeziora, rzeki i ciek wodne. Stwarza to możliwości rozwoju turystyki przyrodniczej, w tym obserwacji zwierząt i ptaków.

Największym jeziorem powiatu gnieźnieńskiego jest Jezioro Niedzięgiel, położone niedaleko wsi Skorzęcin w Gminie Witkowo, nad którego brzegiem funkcjonuje znany w całej Wielkopolsce i nie tylko, ośrodek sportowo-rekreacyjny. Uprawianie turystyki kajakowej możliwe jest na szlakach rzecznych oraz po akwenach większych jezior.

Informację turystyczną można uzyskać w Powiatowym Centrum Informacji Turystycznej (PCIT) w Gnieźnie, zlokalizowanej przy ul. Chrobrego 40/41. PCIT jest utrzymywane przez Powiat Gnieźnieński oraz Miasto Gniezno.

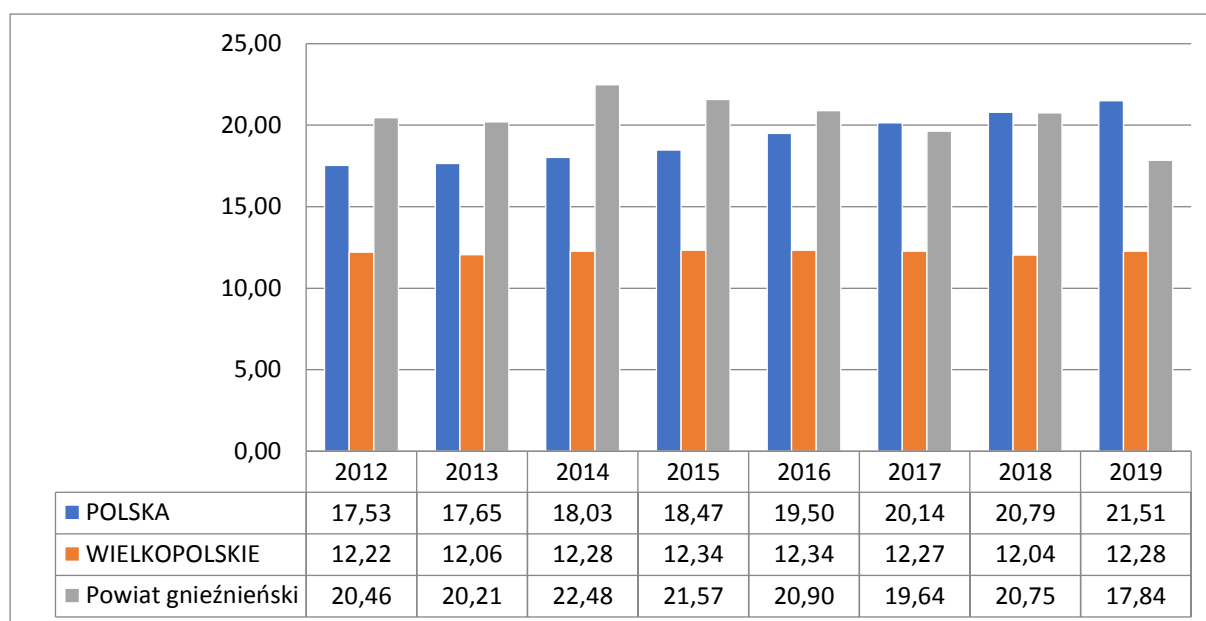
Poziom wykorzystania potencjału turystycznego powiatu widoczny był w danych dot. ilości turystów korzystających z noclegów oraz miejsc noclegowych. Wskaźnik ilości turystów korzystających z noclegów na 1000 ludności dla powiatu gnieźnieńskiego w 2019 roku był nieco niższy (571) w porównaniu ze średnią dla województwa wielkopolskiego (610) oraz kraju (929), a wskaźnik miejsc noclegowych na 1000 ludności powiatu był wyższy (17,84) od średniej dla województwa (12,28), ale niższy od średniej krajowej (21,51).

Wykres 21. Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres 22. Miejsca noclegowe na 1000 ludności w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Strefa organizacyjno-finansowa

W okresie od 2012 do 2019 roku jednostki samorządu terytorialnego powiatu istotnie zwiększyły swoje dochody. W 2019 roku dochody gmin powiatu wynosiły 740,90 mln zł (wzrost o 82%).

Pozytywne zmiany gospodarcze w kraju wpływały w dużym stopniu na wzrost dochodów własnych gmin. W przeliczeniu na mieszkańca w kraju dochody własne gmin wzrosły z 1918,59 zł w 2012 roku do 2958,24 zł w 2019 roku (wzrost o 54,2%). Skala wzrostu dochodów własnych gmin w powiecie

gnieźnieńskim w przeliczeniu na mieszkańca była nieco niższa. Dochody własne gmin na mieszkańca powiatu wzrosły z 1 436,13 zł w 2012 roku do 2 200,07 zł w 2019 roku (wzrost o 53,2%). Najwyższe dochody własne w 2019 r. na mieszkańca odnotowano w gminie Łubowo (2 378,28 zł), gdzie odnotowano także największy od 2012 r. wzrost tego wskaźnika (o 93,4%). Najniższe dochody własne w 2019 r. miała gmina Mieleszyn (1 527,19 zł), a spadek tego wskaźnika (o 1,3%) odnotowano w gminie Kiszkowo.

Tabela 32. Dochody ogółem i własne na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w 2012 i 2019 roku

	Dochody ogółem na mieszkańca			Dochody własne na mieszkańca		
	2012	2019	Zmiana w %	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	78 407,48	135 161,52	72	1 918,61	2 958,24	54,
WIELKOPOLSKIE	7 842,16	14 345,48	83	1 839,36	2 860,37	55,5
Powiat gnieźnieński	407,57	740,90	82	1 436,13	2 200,07	53,2
Gniezno	173,21	336,27	94	1 391,03	2 309,16	66,0
Czarniejewo	24,00	41,70	74	1 147,60	2 058,33	79,4
Gmina Gniezno	29,19	62,89	115	1 472,55	2 343,73	59,2
Kiszkowo	20,40	27,76	36	2 205,78	2 176,11	-1,3
Kłecko	24,45	42,70	75	1 445,03	1 872,29	29,6
Łubowo	20,22	41,69	106	1 227,53	2 378,28	93,7
Mieleszyn	12,16	19,13	57	898,41	1 527,19	70,0
Niechanowo	20,20	30,82	53	1 002,25	1 844,22	84,0
Trzemeszno	44,42	72,88	64	1 805,51	2 190,68	21,3
Witkowo	39,31	65,07	66	1 527,98	2 070,15	35,5

Źródło: GUS/BDL

Do kategorii najważniejszych własnych źródeł dochodów należy zaliczyć dochody pochodzące z PIT i podatek od nieruchomości. Wymienione źródła dochodów charakteryzowały się istotnym udziałem w dochodach ogółem, a w przypadku dochodów z PIT także istotnym wzrostem.

Tabela 33. Wybrane dochody własne gmin powiatu gnieźnieńskiego w mln zł w 2012 i 2019 r.

	Dochody własne ogółem			Podatek od nieruchomości			Udział w podatku PIT		
	2012	2019	Zmiana w %	2012	2019	Zmiana w %	2012	2019	Zmiana w %
Powiat gnieźnieński	207,35	319,45	54	56,30	67,14	19	64,28	128,51	100
Gniezno	97,55	157,77	62	23,62	28,42	20	37,13	67,57	82
Czarniejewo	8,32	15,15	82	2,03	2,88	42	2,60	6,53	151
Gmina Gniezno	14,96	28,31	89	5,39	7,51	39	5,24	13,06	149
Kiszkowo	11,88	11,77	-1	2,98	3,35	12	1,58	3,83	143
Kłecko	10,96	13,99	28	3,21	4,00	25	1,99	4,26	114
Łubowo	7,44	15,88	13	1,48	2,46	66	2,38	5,87	147
Mieleszyn	3,65	6,21	70	0,71	1,02	43	1,00	2,43	144
Niechanowo	5,67	10,97	94	1,14	1,62	42	1,54	3,94	155
Trzemeszno	26,02	31,24	20	10,91	9,86	-10	5,43	10,46	93
Witkowo	20,88	28,16	35	4,84	6,03	25	5,39	10,56	96

Źródło: GUS/BDL

Wg danych GUS wydatki gmin w powiecie w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2019 roku osiągnęły wysokość 5 139,06 zł (wzrost o 92% od 2012 roku). Były one nieco niższe niż średnia krajowa

(5 246,05 zł) i wojewódzka (5 235,14zł). Najwyższe wydatki w 2019 r. na mieszkańca odnotowano w gminie Kłecko (5 715,54 zł), a największy od 2012 r. wzrost tego wskaźnika, o 105%, odnotowano w gminie Łubowo. Najniższe wydatki na mieszkańca w 2019 r. miała gmina Witkowo (4 496,21 zł). Średnia wydatków majątkowych w powiecie (584,63 zł) w okresie od 2012 r. do 2019 r. w przeliczeniu na mieszkańca była niższa od średniej krajowej (647,38 zł) i wojewódzkiej (629,88 zł). Najwyższe wydatki majątkowe na mieszkańca odnotowała gmina Kłecko (979,25 zł), a najniższe gmina Mieleszyn (374 zł).

Tabela 34. Wydatki gmin powiatu gnieźnieńskiego na mieszkańca w zł

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	3 025,34	5 246,05	73
WIELKOPOLSKIE	2 967,12	5 235,14	76
Powiat gnieźnieński	2 676,20	5 139,06	92
Gniezno	2 523,68	5 152,35	104
Czarniejewo	3 206,83	5 341,61	67
Gmina Gniezno	2 753,42	5 394,65	96
Kiszkowo	3 235,51	5 108,03	58
Kłecko	2 956,56	5 715,54	93
Łubowo	2 743,60	5 618,21	105
Mieleszyn	3 436,36	4 724,36	37
Niechanowo	2 700,24	5 152,11	91
Trzemeszno	2 465,55	4 965,97	101
Witkowo	2 699,83	4 496,21	67

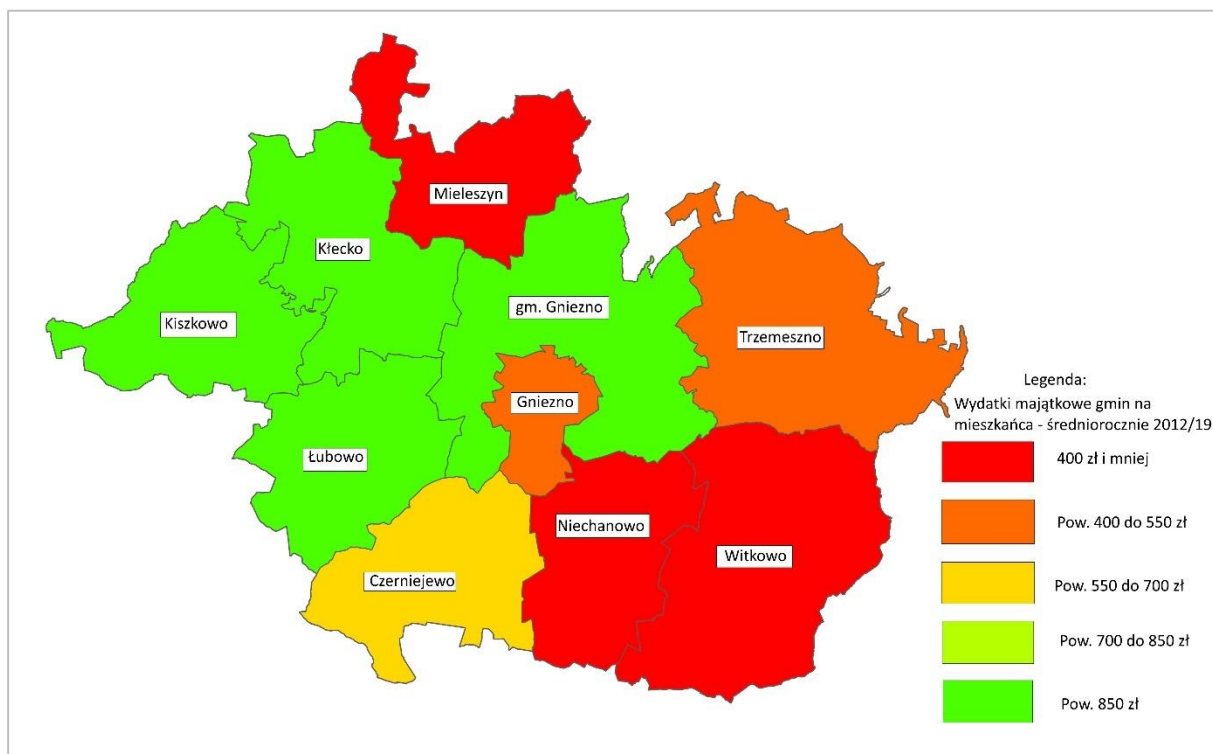
Źródło: GUS/BDL

Tabela 35. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł

	2012	2019	Zmiana w %
POLSKA	547	888	647,38
WIELKOPOLSKIE	524	809	629,88
Powiat gnieźnieński	323	787	584,63
Gniezno	204	859	509,75
Czarniejewo	664	854	684,38
Gmina Gniezno	509	1 135	876,88
Kiszkowo	881	1 139	915,50
Kłecko	449	1 137	979,25
Łubowo	177	787	948,25
Mieleszyn	752	364	330,63
Niechanowo	43	678	374,00
Trzemeszno	305	405	534,13
Witkowo	399	323	364,25

Źródło: GUS/BDL

Rysunek 22. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł

Źródło: GUS/BDL

Korzystna sytuacja ekonomiczna kraju, regionu i powiatu miała wpływ na wzrost dochodów budżetów powiatów. Dochody własne Powiatu Gnieźnieńskiego w okresie od 2012 do 2019 roku wzrosły o 83%, co było wartością niższą od wzrostu notowanego w skali województwa wielkopolskiego (98%). Widoczne to było zarówno w odniesieniu do dochodów ogółem, jak też dochodów w relacji do liczby mieszkańców.

Tabela 36. Dochody własne budżetów powiatu w mln zł

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
	Dochody własne budżetów powiatu razem								
POLSKA	6 612,29	6 893,85	7 443,47	7 943,15	8 474,30	9 079,01	10 076,31	12 312,51	86
WIELKOPOLSKIE	707,49	761,58	834,82	866,65	964,13	1 033,43	1 158,15	1 399,37	98
Powiat gnieźnieński	31,41	35,65	38,59	40,94	45,95	47,78	53,79	57,54	83
	Podatek dochodowy od osób fizycznych								
POLSKA	3 322,37	3 513,31	3 819,61	4 165,74	4 508,78	4 949,97	5 633,65	6 254,95	88
WIELKOPOLSKIE	359,88	386,57	419,73	463,88	510,67	570,34	657,02	740,36	106
Powiat gnieźnieński	17,68	18,87	20,75	22,66	24,83	28,12	31,12	34,59	96
	Podatek dochodowy od osób prawnych								
POLSKA	163,65	154,33	146,34	157,93	161,79	180,41	199,47	217,33	33
WIELKOPOLSKIE	15,04	17,68	19,73	22,56	25,59	28,51	28,59	30,86	105
Powiat gnieźnieński	0,58	0,74	0,82	1,05	1,04	1,15	1,14	1,35	132
	Dochody z majątku powiatu								
POLSKA	314,75	352,6	356,98	305,29	310,02	315,06	356,19	249	-21

WIELKOPOLSKIE	32,08	41,11	47,38	25,23	35,71	31,16	45,49	22,2	-31
Powiat gnieźnieński	1,6	2,4	1,7	1,4	2,6	1,3	3,6	1,9	19
	Dochody z majątku powiatu - dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych JST oraz innych umów podobnych								
POLSKA	147,77	157,23	152,34	150,11	148,68	142,71	140,48	137,13	-7
WIELKOPOLSKIE	15,08	16,08	14,56	14,34	14,3	14,26	14,67	14,07	-7
Powiat gnieźnieński	1,24	1,26	1,00	0,91	0,94	1,00	0,98	1,04	-16

Źródło: GUS/BDL

Tabela 37. Dochody budżetów powiatu na mieszkańca w zł

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Zmiana
	Dochody własne								
POLSKA	254,86	266,90	288,07	307,68	328,30	351,70	390,23	477,05	87
WIELKOPOLSKIE	266,08	285,46	311,81	322,73	357,94	382,14	426,86	514,16	93
Powiat gnieźnieński	217,58	246,25	266,05	282,36	316,69	328,69	370,15	396,27	82

Źródło: GUS/BDL

Analogicznie do wolniejszego tempa wzrostu dochodów powiatu kształtowały się dane dot. wydatków powiatu, w tym wydatków majątkowych. W okresie od 2012 do 2019 roku wydatki majątkowe Powiatu Gnieźnieńskiego wzrosły o 65%, przy średniej dla województwa wynoszącej 88%

Tabela 38. Wydatki majątkowe budżetów powiatu ogółem w mln zł

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	średnio	zmiana
POLSKA	2	2	3	3	2	4	5	5	3	89
WIELKOPOLSKIE	801,25	854,11	492,59	427,09	998,17	083,37	982,78	289,44	866,10	89
WIELKOPOLSKIE	264,99	232,91	282,25	281,14	327,08	471,64	737,65	498,04	386,96	88
Powiat gnieźnieński	7,96	4,19	5,22	3,60	14,45	22,16	51,51	13,11	15,27	65

Źródło: GUS/BDL

Budżet powiatu gnieźnieńskiego charakteryzował się wyższymi od średniej dla województwa wielkopolskiego wydatkami w przeliczeniu na mieszkańca w odniesieniu do oświaty i wychowania oraz kultury i ochrony dziedzictwa kulturowego.

Tabela 39. Wydatki budżetów powiatu na mieszkańca w zł

	ogółem									
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	średnio	zmiana
POLSKA	866,32	887,23	920,47	908,11	902,67	982,40	1 109,79	1 148,06	965,63	33
WIELKOPOLSKIE	828,09	822,58	853,23	842,24	872,55	965,86	1 145,54	1 081,58	926,46	31
Powiat gnieźnieński	860,53	819,94	813,55	808,41	882,31	977,24	1 260,85	1 009,35	929,02	17
	Oświata i wychowanie									
POLSKA	277,06	278,20	277,14	274,13	271,87	287,04	310,68	336,61	289,09	21
WIELKOPOLSKIE	278,49	274,10	276,31	277,00	277,83	291,02	330,95	348,74	294,31	25
Powiat gnieźnieński	412,83	372,19	354,15	361,42	348,90	390,83	405,04	432,24	384,70	5
	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego									
POLSKA	4,72	4,31	4,50	4,38	4,20	4,71	6,17	6,48	4,93	37
WIELKOPOLSKIE	4,45	4,78	4,61	4,12	4,63	4,98	6,52	6,21	5,04	40
Powiat gnieźnieński	9,43	8,16	14,84	8,24	9,68	9,02	12,70	8,78	10,11	-7

Źródło: GUS/BDL

W związku ze zdiagnozowanych przez Zarząd Powiatu Gnieźnieńskiego ryzykiem niespełnienia relacji wynikającej z art. 242 i 243 ustawy o finansach publicznych od 2021 roku, co w konsekwencji mogłoby skutkować niemożnością uchwalenia budżetu i wieloletniej prognozy finansowej w kolejnych latach, podjęto działania naprawcze. Narastające problemy finansowe Powiatu były podstawą do podjęcie działań naprawczych, które zdefiniowano w tzw. „Programie postępowania ostrożnościowego Powiatu Gnieźnieńskiego”, opracowanym w grudniu 2019 roku. Niekorzystna sytuacja budżetu powiatu wynikała w dużej mierze z rosnących wydatków bieżących (szczególnie w latach 2017-2019).

Program Postępowania Ostrożnościowego Powiatu Gnieźnieńskiego został opracowany w celu poprawy sytuacji finansowej jednostki, zapewnienia płynności finansowej w kolejnych latach oraz umożliwienia realizacji następnych budżetów zgodnie z przepisami ustawy o finansach publicznych.

Plan działań ostrożnościowych wskazuje wykaz przedsięwzięć (ostrożnościowych) oraz dla każdego przedsięwzięcia uzasadnienie i harmonogram wdrażania. Do kluczowych przedsięwzięć należy zaliczyć:

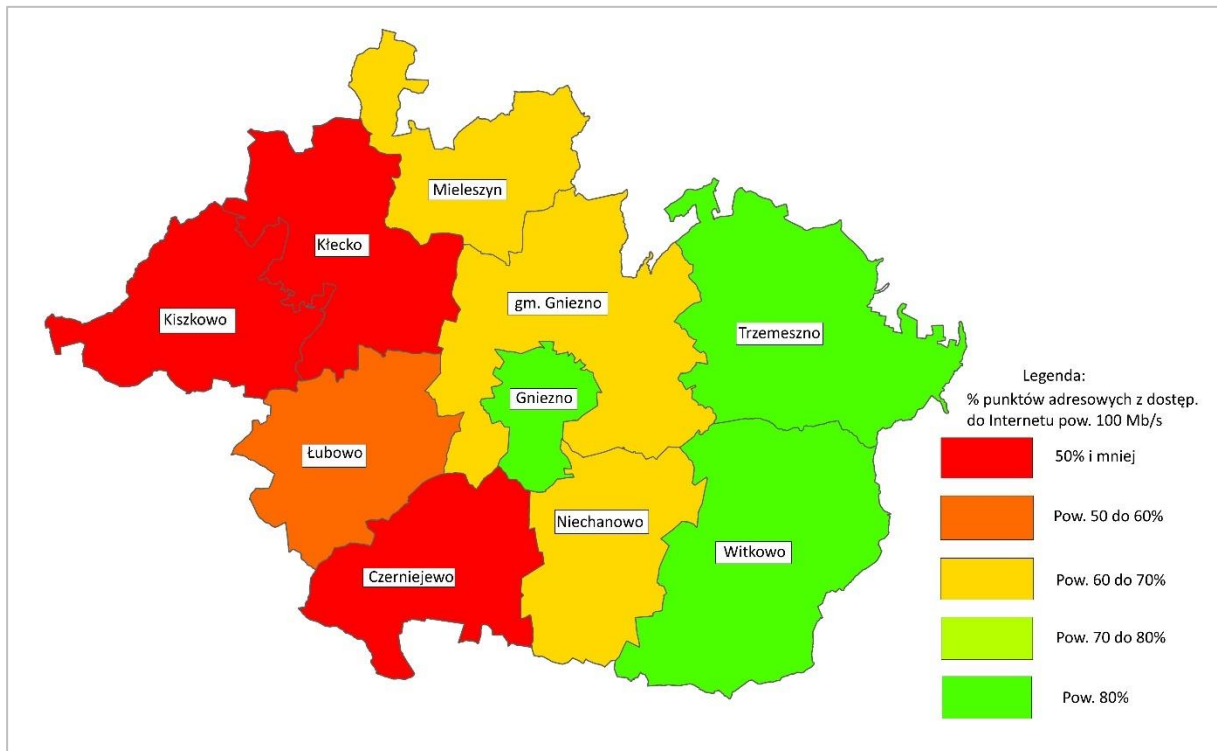
- Powołanie Centrum Usług Wspólnych, Centrum Usług Wspólnych w Gnieźnie zostało powołane Uchwałą Nr XIX/118/2019 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 28 listopada 2019 roku, jego zadaniem jest świadczenie kompleksowej obsługi na rzecz jednostek oświatowych Powiatu.
- Racjonalizacja wydatków na wynagrodzenia.
- Ograniczenie wydatków na promocję, przewiduje się, że w latach 2021-2022 wydatki na promocję powiatu zostaną zamrożone. Natomiast w kolejnych latach, zakładając terminową realizację pozostałych działań ostrożnościowych i poprawę sytuacji finansowej, możliwe będzie przywrócenie wydatków w tym obszarze, aby nie zahamować rozwoju Powiatu.
- Ograniczenie wydatków bieżących.
- Ograniczenie wydatków w ramach Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021.
 - Trudna sytuacja finansowa spowodowała konieczność zawieszenia części zadań, które dotychczasowo realizowane były przez Powiat Gnieźnieński, w tym wsparcia działalności klubów sportowych, wsparcia realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, organizacji imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe, stypendiów i nagród sportowych, tworzenia i wyposażenia laboratoriów szkolnych oraz zakupu pomocy naukowych i sprzętu specjalistycznego.
 - W celu uzyskania wyższych oszczędności konieczne stało się oszacowanie wydatków, które mogą zostać poniesione w niższej kwocie aniżeli pierwotnie to planowano, bądź ich realizacja będzie mogła nastąpić - w wyniku polepszenia sytuacji finansowej Powiatu – w latach kolejnych. Dotyczyło to m. in. informatyzacji szpitala, remontów dróg, budowy i przebudowy dróg.
- Zwiększenie efektywności ekonomicznej Szpitala Pomnik Chrztu Polski, poprzez realizację programu postępowania naprawczego szpitala, który zakłada:
 - Optymalizację kosztów działalności, poprzez np. racjonalizację transportu wewnętrznego oraz transportu pacjentów.
 - Zwiększenie przychodów, wynikające z ustawowego wzrostu nakładów na lecnictwo oraz wykonywaniem większej liczby zabiegów nielimitowanych.
 - Restrukturyzację zadłużenia.

- Zwiększenie dochodów z czynszów.³⁷

Sieć teleinformatyczna

Wg danych Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) dostęp do szerokopasmowego Internetu w powiecie gnieźnieńskim był zróżnicowany. Najlepszy dostęp do sieci Internetu miało miasto Gniezno (92%), a najgorszy gmina Czarniejewo (38%).

Rysunek 23. Odsetek punktów adresowych z dostępem do Internetu pow. 100 Mb/s (UKE)

Źródło: UKE

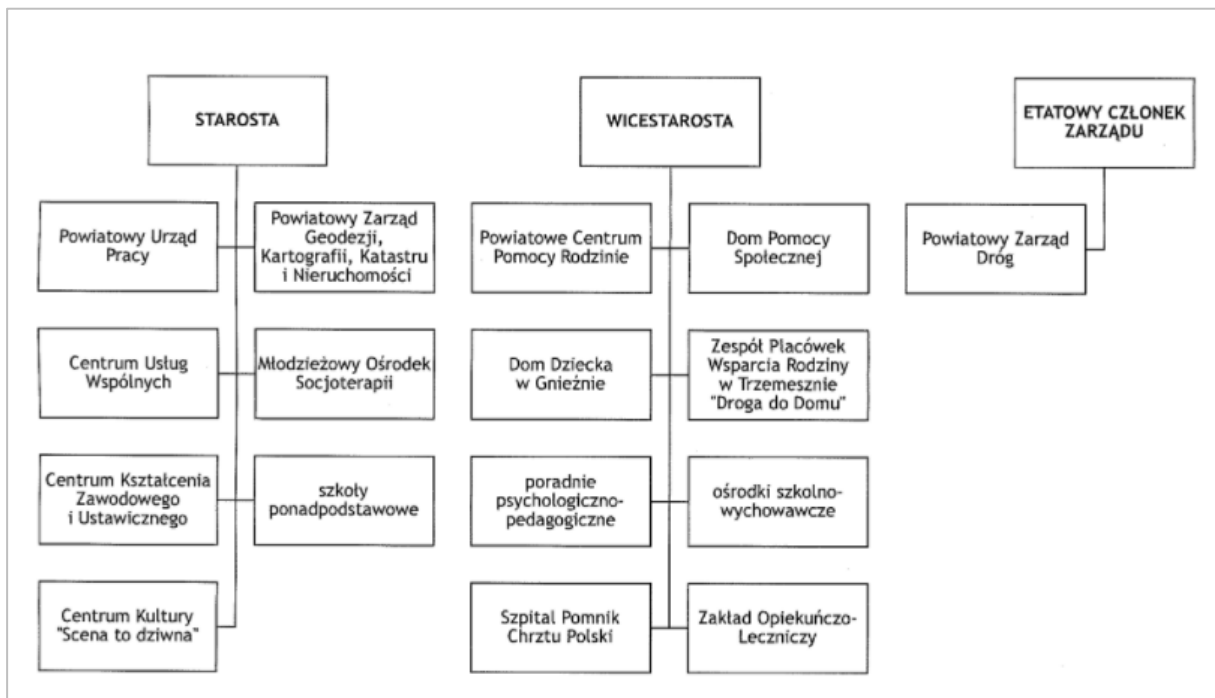
Administracja i zarządzanie

Powiat Gnieźnieński jest podmiotem odpowiedzialnym za funkcjonowanie kilku ważnych instytucji i jednostek, w szczególności związanych z następującymi obszarami:

- Rynek pracy,
- Kultura,
- Edukacja i wychowanie,
- Pomoc społeczna,
- Opieka zdrowotna,
- Infrastruktura komunikacyjna.

³⁷ Źródło: Program postępowania ostrożnościowego Powiatu Gnieźnieńskiego

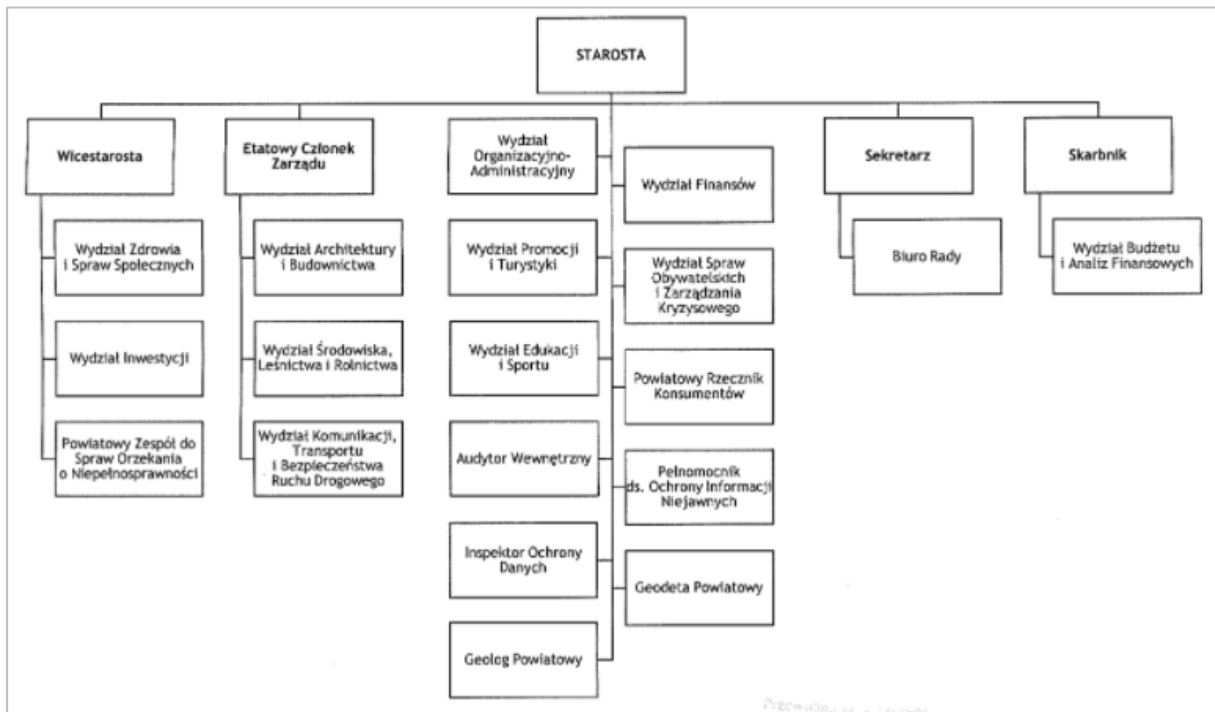
Rysunek 24. Struktura organizacyjna Powiatu Gnieźnieńskiego

Źródło: <http://bip.powiat-gniezno.pl/>

Pełen zakres działania Starostwa Powiatowego odzwierciedla jego wewnętrzną strukturę organizacyjną.

Rysunek 25. Struktura organizacyjna Starostwa Powiatowego w Gnieźnie

Źródło: <http://bip.powiat-gniezno.pl/>

W poprzednich rozdziałach opisano potencjały, potrzeby i problemy funkcjonowania instytucji powiatowych związanych z edukacją, kulturą, opieką zdrowotną i pomocą społeczną. Poniżej

uzupełniono treść diagnozy o analizę pozostałych struktur powiatowych, w tym administracyjnych (Starostwo Powiatowe) i wspierających kształtowanie rynku pracy (Powiatowy Urząd Pracy).

Tabela 40. Najważniejsze wydarzenia powiatu w okresie 2010-2021 w wymiarze instytucjonalnym

INSTYTUCJA	Najważniejsze wydarzenia w historii placówek pomocy społecznej w okresie 2010 – 2021 w odniesieniu do wymiaru instytucjonalnego	Rok (lata)
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	Przebudowa budynku Starostwa Powiatowego zlokalizowanego przy ul. Jana Pawła II 9/10	2009-2011
PUP	Przekazanie pomieszczeń piwnicznych na cele składnicy akt.	2020
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	Przebudowa Etap I – drogi powiatowej 2483P Wierzyce-Czerniejewo	2017/2018
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2181P granica powiatu – Kowalewo – Popowo Podleśne.	2019/2020
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2301P ul. Cienista skrzyżowanie z drogą powiatową nr 2152P ul. Dalkoska w Gnieźnie.	2020
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	Harmonizacja baz danych w zakresie PODGiK.	2012
	Realizacja projektu „Infrastruktura informacji przestrzennej dla powiatu gnieźnieńskiego”.	2017-2018
	Zakup i wdrożenie programu i Narady.	2020
	Planowany zakup programu OCR.	2021

Tabela 41. Ocena rozwoju bazy lokalowej instytucji powiatu w okresie 2010-2021

Baza lokalowa (ocena)		Krótkie uzasadnienie
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	4	Budynek Starostwa znajduje się w dobrej lokalizacji w centrum miasta, jednakże ze względu na inne zabudowania, Starostwo nie posiada własnego parkingu dla klientów urzędu. Budynek technicznie jest dostosowany do obowiązujących wymogów i standardów, w związku z czym dostępny dla osób ze specjalnymi potrzebami (pionowo i poziomo).
PUP	4	Wystarczająca ilość pomieszczeń
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	4	Każdy pracownik posiada jednoosobowe biuro, zaplecze techniczno-warsztatowe, dobra lokalizacja.
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	1	Brak parkingu dla klientów. Przestarzała baza lokalowa wymagająca modernizacji.

Tabela 42. Dostępność instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami

Ocena dostępności		Potrzeby/ plany
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	3 – w umiarkowanym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie pomieszczenia bezpośredniej obsługi klienta, Poprawa systemu kolejkowego wraz z ekranami i nagłośnieniem, Utworzenie info-kiosku wraz z tyflomapą dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych, Wprowadzenie zaawansowanych e-usług.
PUP	3 – w umiarkowanym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> Dalsze utrzymanie możliwości korzystania z windy w ZSP nr 1, Utrzymanie systemu kolejkowego dostosowanego do osób niepełnosprawnych, Wydzielenie pomieszczenia przystosowanego do obsługi osób niepełnosprawnych, Zakup tablic interaktywnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	2 – w małym zakresie	Budowa podjazdów.
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	1-nie	Potrzeba zwiększenia dostępności dla osób niepełnosprawnych (brak windy, brak podjazdu dla osób na wózkach inwalidzkich).

Tabela 43. Ocena udziału kadr w szkoleniach/ kursach/ kształceniu podnoszącym wiedzę, kompetencje i umiejętności w ciągu w ostatnich 5 lat

Instytucja	Ocena udziału kadr instytucji w podnoszeniu wiedzy	Krótki uzasadnienie
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	5 – w bardzo dobrym	Co roku w planie finansowym Starostwa są zabezpieczone środki na doksztalcanie urzędników, które systematycznie zostają wykorzystywane na zakup szkoleń z różnych zakresów działania urzędu.
PUP	4 – w dobrym	Wystarczająca ilość szkoleń.
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	4 – w dobrym	Kadra uczestniczy w webinarach, kursach oraz szkoleniach bezpłatnych oraz płatnych w miarę możliwości finansowych.
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	4 – w dobrym	Pracownicy chętnie biorą udział w szkoleniach. Jednak jest to uzależnione od posiadanego budżetu.

Tabela 44. Przygotowanie pracowników i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami

	Ocena przygotowania instytucji	Potrzeby/ plany
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	3 – w umiarkowanym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> Skierowanie wybranych pracowników na kurs języka migowego. Poprawa czytelności strony internetowej i Biuletynu Informacji Publicznej. Przygotowanie instrukcji załatwiania poszczególnych spraw urzędów w sposób audiowizualny.
PUP	3 – w umiarkowanym zakresie	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie możliwości korzystania z windy z ZSP nr 1, Utrzymanie strony internetowej dostosowanej do osób niepełnosprawnych, Wydzielenie pomieszczenia przystosowanego do obsługi osób niepełnosprawnych, Zakup tablic interaktywnych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	1 – nie	Potrzeby: <ul style="list-style-type: none"> Dostosowanie strony internetowej dla osób niedowidzących i niesłyszących.
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	1 – nie	Potrzeba przeprowadzenia szkoleń pracowników zajmujących się obsługą klientów w zakresie porozumiewania się językiem migowym.

Tabela 45. Problemy instytucji powiatu

Główne problemy	
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> Obsługa klienta w dobie pandemii.
PUP	<ul style="list-style-type: none"> Brak środków na inwestycje. Niskie płace pracowników.
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> Mała ilość kadry pracowników. Ograniczone środki finansowe.
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie	<ul style="list-style-type: none"> Potrzeba rozbudowy i unowocześnienia bazy lokalowej. Potrzeba zwiększenia dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnością.

Tabela 46. Plany i potrzeby instytucji powiatu

Lp.	Cele na przyszłość		Perspektywa czasu (rok)
	Modernizacja, rozbudowa, remonty infrastruktury	Poprawa jakości świadczonych usług	
Starostwo Powiatowe w Gnieźnie		Wdrożenie zaawansowanych e-usług dla klientów Starostwa Powiatowego w Gnieźnie oraz jednostek podległych	do końca 2021 r.
		Wprowadzenie nowych technologicznych rozwiązań dla osób ze specjalnymi potrzebami w budynku Starostwa Powiatowego	do końca 2022 r.
PUP		Zwiększenie informatyzacji usług	2022
Powiatowy Zarząd Dróg w Gnieźnie	Przebudowa skrzyżowania ulic: Chudoby, Żwirki i Wigury, św. Michała, bł. Jolanty; Przebudowa skrzyżowania ulic: Gdańska, Winiary, Biskupińska; Przebudowa ulic: Słowackiego, Roosevelta oraz Staszica – inwestycje realizowane wspólnie z Miastem Gniezno		2022/2023/2024
	Przebudowa drogi powiatowej nr 2214P Osiniec – Szczytniki Duchowne i Wola Skorzęcka - Lubochnia		
	Bezpieczeństwo ruchu drogowego i ochrona klimatu w powiecie gnieźnieńskim – droga powiatowa nr 2158P na odcinku Czarniejewo – Szczytniki Czarniejewskie – 6,318 km		
Powiatowy Zarząd Geodezji, Kartografii, Katastru i Nieruchomości w Gnieźnie		Przejsie na układ wysokościowy	2021
		Cyfryzacja obsługi klientów, instytucjonalizacja i automatyzacja	2022
		Poprawa jakości świadczonych usług	2023 i w następnych

4. Wymiar przestrzenny rozwoju Powiatu gnieźnieńskiego

4.1. Delimitacja przestrzeni powiatu pod względem uwarunkowań rozwojowych

Delimitację uwarunkowań rozwojowych w wybranych sferach (wymiarach) przeprowadzono na podstawie kilkunastu wskaźników, opisujących zjawiska społeczno-gospodarcze. Delimitację oparto na podziale administracyjnym powiatu gnieźnieńskiego na gminy. Poszczególne wartości wskaźników podzielono na 5-stopniową skalę ocenę, gdzie 1 oznaczało ocenę najniższą a 5 ocenę najwyższą (oceny zgodne były z przyjętą prezentacją wybranych wskaźników w opracowaniach graficznych, tj. rysunkach obrazujących rozkład przestrzenny wybranych zjawisk). Sumę punktów w wybranych wymiarach wystandaryzowano w oparciu o transformację liniową w przedziale od 0,0 do 1,0, gdzie 0,0 oznacza najniższą ocenę, 1,0 jest oceną najwyższą.

W wymiarze społecznym do analizy wybrano następujące wskaźniki:

- Zmiana liczby ludności 2012/2019,
- Ludność w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem 2019,
- Migracje średnioroczne 2012/2019,
- Organizacje pozarządowe na 1000 mieszkańców,
- Czytelnicy bibliotek na 10 tys. mieszkańców,
- Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. mieszkańców,
- Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym,
- Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców.

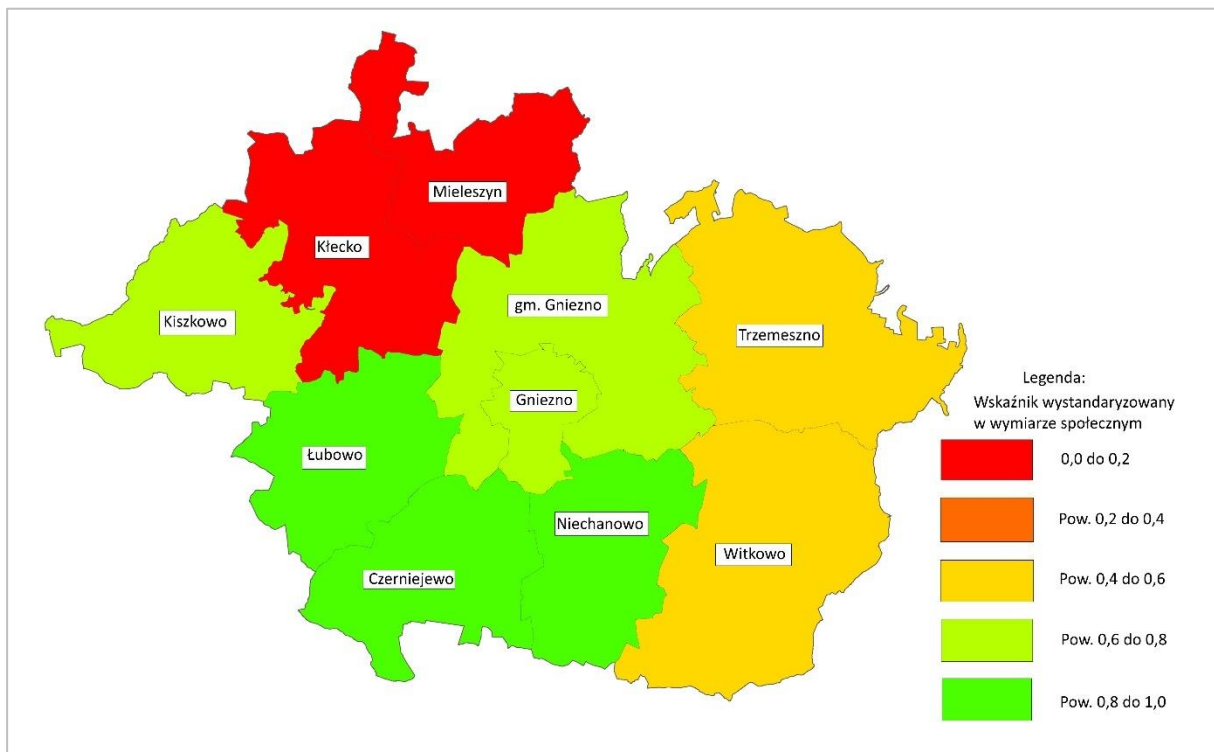
W wymiarze społecznym najniższą wartość wskaźnika wystandaryzowanego notują gminy Mieleszyn i Kłecko. W obu gminach notowano ujemne saldo migracji, ubytek liczby mieszkańców. W przypadku gminy Mieleszyn na najniższym poziomie w skali powiatu notowano wskaźniki czytelnictwa, udziału w ofercie sportu, opieki przedszkolnej, długotrwalego bezrobocia. W przypadku gminy Kłecko niekorzystnie na tle powiatu kształtował się wskaźnik zasięgu pomocy społecznej.

Tabela 47. Wskaźniki dla wymiaru społecznego powiatu gnieźnieńskiego

	Zmiany ludności	Ludność poprod.	Migracje	NGO	Czyteln.	Sport	Przedszkol.	Długotr. bezrob.	Pomoc społ.	Stand.
Gniezno	1	2	1	2	5	4	5	1	4	0,73
Czarniejewo	2	1	2	5	2	3	4	5	3	0,91
Gm. Gniezno	5	3	5	2	1	1	2	3	2	0,64
Kiszkowo	2	5	2	2	2	5	3	3	1	0,73
Kłecko	1	3	1	3	3	2	3	2	1	0,18
Łubowo	4	3	5	1	2	2	3	5	2	0,91
Mieleszyn	1	4	1	5	1	1	1	1	2	0,00
Niechanowo	3	4	3	2	3	5	2	3	3	1,00
Trzemeszno	1	4	1	2	3	3	4	3	2	0,55
Witkowo	1	3	1	1	3	2	5	1	5	0,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 26. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze społecznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W wymiarze infrastrukturalnym do analizy wybrano następujące wskaźniki:

- Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji 2019,
- Odpady zebrane selektywnie w ogóle odpadów 2019,
- Udział powierzchni objętej miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego 2019,
- Zmiana liczby budynków mieszkalnych w okresie 2012/2019,
- Mieszkania na 1000 mieszkańców,
- Odsetek punktów adresowych z dostępem do Internetu pow. 100 Mb/s (UKE).

W wymiarze infrastrukturalnym najniższą wartość wskaźnika wystandaryzowanego notuje gmina Mieleszyn, Niechanowo oraz Kiszkowo. Wymienione gminy charakteryzowały się niskim wykorzystaniem narzędzi planowania przestrzennego. Gmina Mieleszyn charakteryzowała się niskim poziomem segregacji odpadów, niską na tle powiatu aktywnością inwestycyjną w zakresie nowych mieszkań, niską dostępnością do zasobów mieszkaniowych. W gminie Kłecko problemem był niski dostęp do Internetu dużych prędkości.

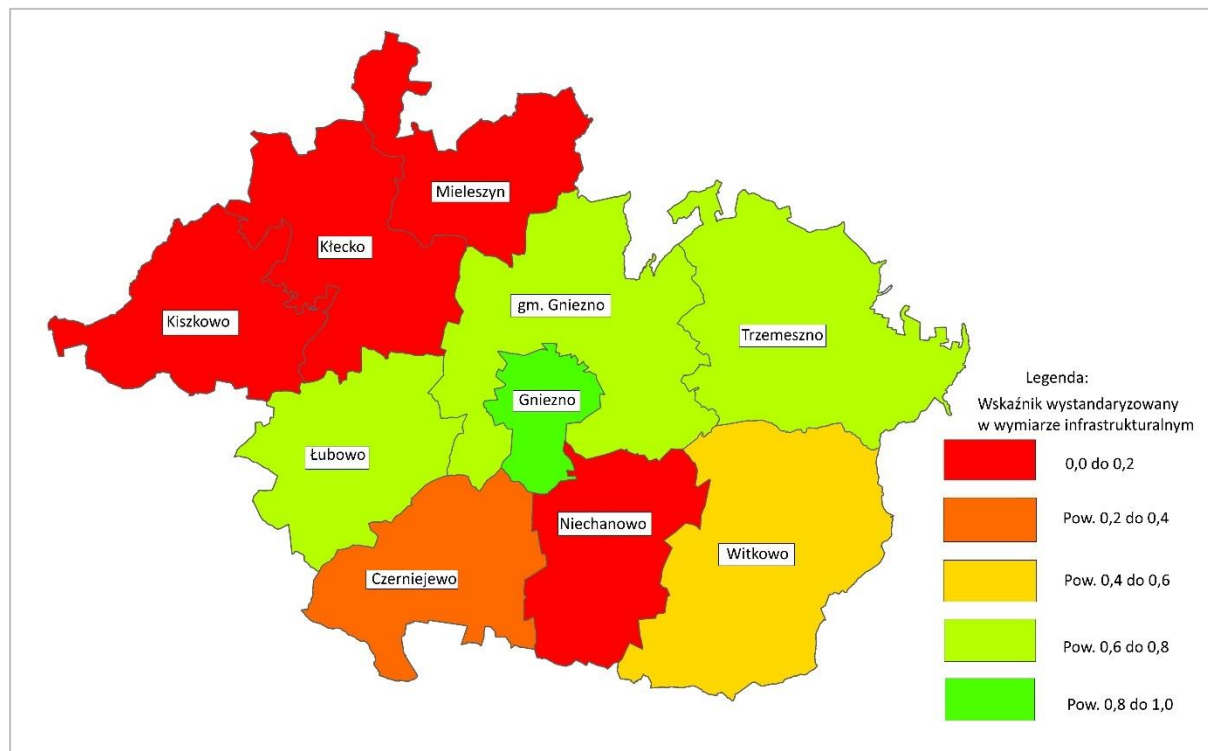
Tabela 48. Wskaźniki dla wymiaru infrastrukturalnego powiatu gnieźnieńskiego

	Kanalizacja	Odpady	Planowanie	Zm. mieszk.	Mieszkania	Internet	Stand.
Gniezno	5	3	5	1	5	5	1,00
Czarniejewo	4	2	1	2	3	1	0,27
Gmina Gniezno	1	5	1	5	3	3	0,60
Kiszkowo	5	1	1	2	2	1	0,20
Kłecko	4	1	1	2	2	1	0,13
Łubowo	5	2	4	5	3	2	0,80
Mieleszyn	2	1	1	1	1	3	0,00

Niechanowo	1	2	1	3	1	3	0,13
Trzemeszno	4	2	1	2	4	5	0,60
Witkowo	4	1	1	2	4	5	0,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 27. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze infrastrukturalnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W wymiarze ekonomicznym do analizy wybrano następujące wskaźniki:

- Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców 2019,
- Osoby pracujące na 1000 mieszkańców 2019,
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym 2019,
- Dochody własne na mieszkańca gmin 2019,
- Dochody ogółem gmin 2019,
- Wydatki majątkowe gmin na mieszkańca 2012/2019.

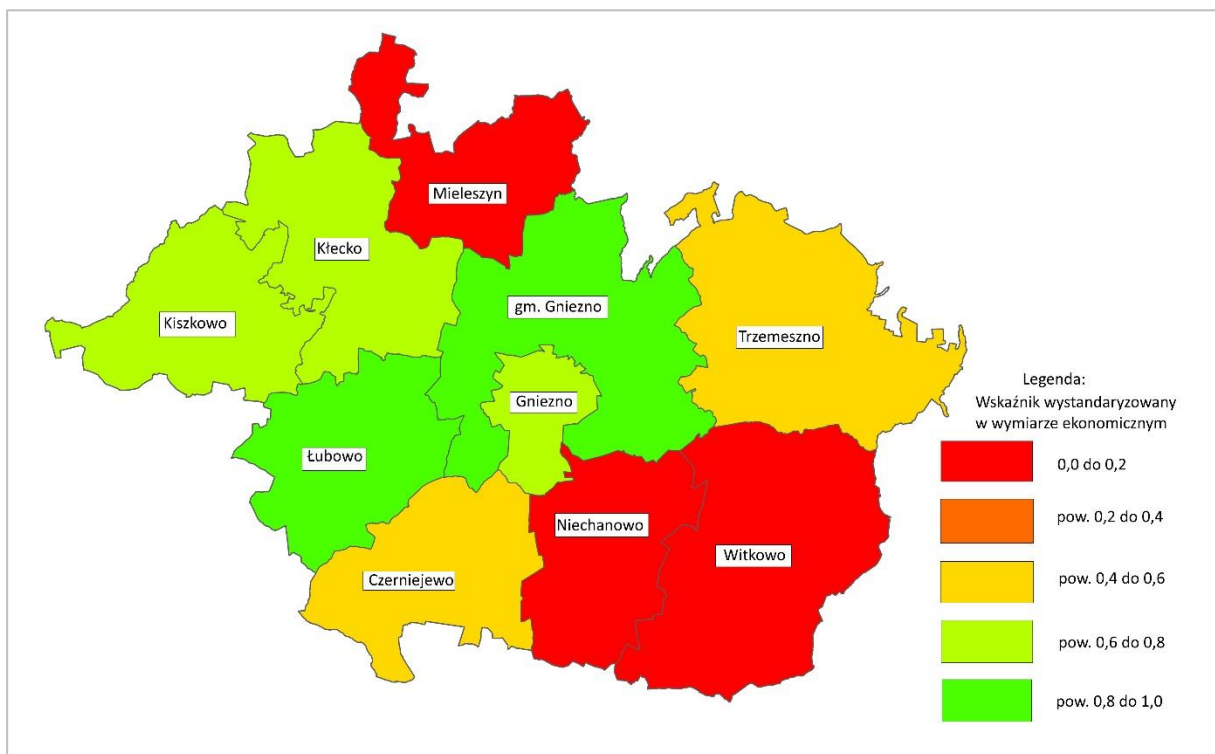
W wymiarze ekonomicznym najniższą wartość wskaźnika wystandaryzowanego notują gminy Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo. Gminy te charakteryzowały się niskimi na tle powiatu wydatkami majątkowymi. W gminach Mieleszyn i Trzemeszno notowano niższe wskaźniki nasycenia podmiotami w REGON, a w gminie Niechanowo wskaźnik osób pracujących w relacji do liczby mieszkańców. Gmina Mieleszyn charakteryzowała się najniższym poziomem dochodów własnych.

Tabela 49. Wskaźniki dla wymiaru ekonomicznego powiatu gnieźnieńskiego

	Podmioty REGON	Pracujący	Bezrobocie	Dochody własne gmin	Wydatki majątkowe gmin	Stand.
Gniezno	5	5	2	5	2	0,50
Czarniejewo	2	2	5	3	3	0,93
Gmina Gniezno	5	1	5	5	5	0,79
Kiszkowo	2	2	5	4	5	0,71
Kłecko	3	2	5	2	5	0,64
Łubowo	4	3	5	5	5	1,00
Mieleszyn	1	2	3	1	1	0,00
Niechanowo	2	1	3	2	1	0,07
Trzemeszno	1	3	4	4	2	0,43
Witkowo	3	2	1	3	1	0,14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Rysunek 28. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze ekonomicznym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

4.2. Wymiar przestrzenny polityki rozwoju regionalnego na podstawie Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego w odniesieniu do powiatu gnieźnieńskiego.

Przeźnię powiatu gnieźnięskiego, pomimo różnic w odniesieniu do poszczególnych wartości wskaźników opisujących poziom rozwoju społeczno-gospodarczego, jest przestrzenią o stosunkowo niedużej skali tego zróżnicowania. Charakteryzuje się jednocześnie bardzo dużym natężeniem i dynamiką przemian, związanych w szczególności ze zjawiskiem urbanizacji gmin sąsiadujących z Gniezmem.

Wymiar przestrzenny rozwoju powiatu gnieźnięskiego zdefiniowany został na szczeblu polityki regionalnej i zaprezentowany w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (PZPWW) oraz Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku.

W PZPWW wyodrębniono obszary o najintensywniejszej sile oddziaływania miast na otoczenie, w których obserwować można wyraźne powiązania funkcjonalno-przestrzenne. Należą do nich miejskie obszary funkcjonalne (MOF): (1) Poznański Obszar Metropolitalny, (2) Aglomeracja Kalisko-Ostrowska, (3) Gnieźnięski Obszar Funkcjonalny, (4) Koniński Obszar Funkcjonalny, (5) Leszczyński Obszar Funkcjonalny, (6) Piłski Obszar Funkcjonalny.

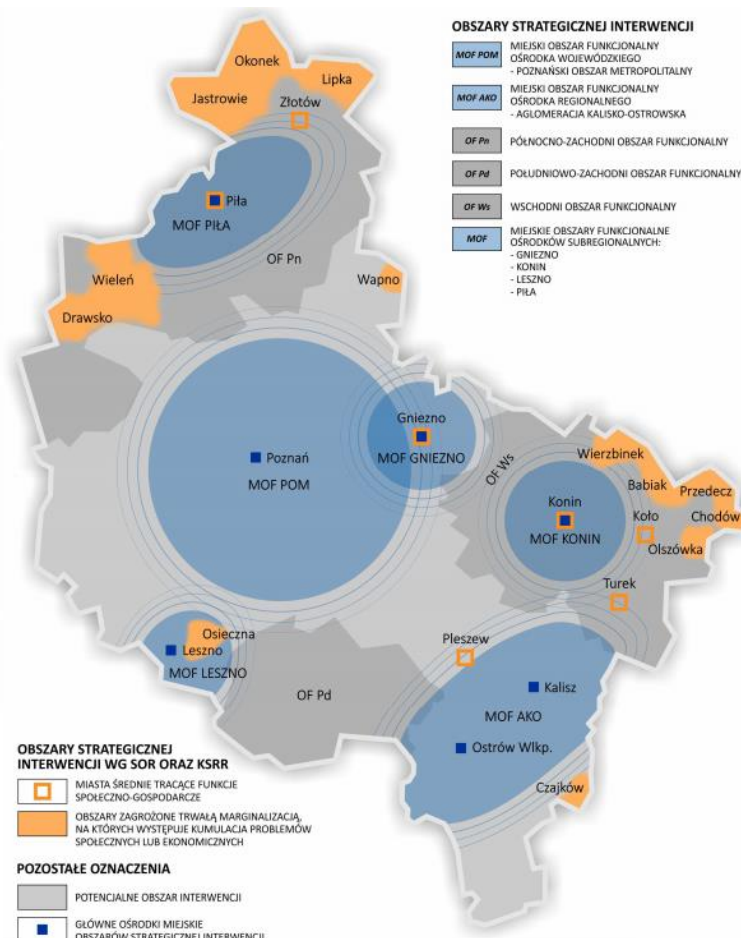
Zasięg oddziaływania największych ośrodków miejskich dzieli przestrzeń województwa na sześć subregionów. Wsparcie MOF służy wzmocnieniu ich konkurencyjności i zdolności do dyfuzji czynników rozwojowych na sąsiednie obszary zurbanizowane i o charakterze rolniczym, oddziałuje na wszystkie części województwa i stymuluje rozwój całej Wielkopolski, a także wpływa stabilizująco na strukturę osadniczą regionu. Ponadto w Strategii Wielkopolska 2030 wyodrębniono obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej opisane w PZPWW. Należą do nich: (7) Wschodni Obszar Funkcjonalny, (8) Północno-zachodni Obszar Funkcjonalny, (9) Południowo-zachodni Obszar Funkcjonalny. W granicach tych obszarów znajdują się także niektóre miejskie obszary funkcjonalne. Wsparcie na tych obszarach oznacza realizację działań uzupełniających i/lub wzmocniających pozytywne oddziaływanie. Pewne interwencje podjęte w MOF stanowią dźwignię rozwojową dla obszarów wykraczających znacznie poza ich granice. Obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska wyróżnia na tle regionu endogeniczny potencjał, który odpowiednio wykorzystany będzie stanowić o przewagach konkurencyjnych całego regionu.

W przypadku krajowych obszarów strategicznej interwencji, wyróżnia się: (10) miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, (11) obszary zagrożone trwałą marginalizacją leżące w województwie wielkopolskim.

Obszary te cechuje koncentracja czynników społeczno-gospodarczych negatywnie wpływających na dynamikę ich rozwoju, wymagających systemowego podejścia w procesie wyprowadzania ze stanu kryzysowego. Jednym z typów obszarów marginalizowanych są peryferia wewnętrzne (położone na obrzeżach, granicy województwa). Czynnikiem ich kryzysu jest zła dostępność przestrzenna (czasowa, komunikacyjna) do ośrodków wojewódzkich, determinująca brak możliwości efektywnego korzystania z bodźców rozwojowych, generowanych przez duże ośrodki miejskie. Tym samym interwencje podejmowane na szczeblu regionalnym powinny uwzględniać kontekst zarówno międzyregionalny, jak i krajowy – obszary strategicznej interwencji o charakterze krajowym. Działania rozwojowe na obszarach peryferyjnych leżących przy granicy administracyjnej województwa powinny być zatem

istotnym elementem współpracy na szczeblu ponadregionalnym dążącej do zmniejszenia dysproporcji rozwojowych.³⁸

Rysunek 29. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

Tabela 50. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim obejmujące swoim zasięgiem powiat gnieźnieński

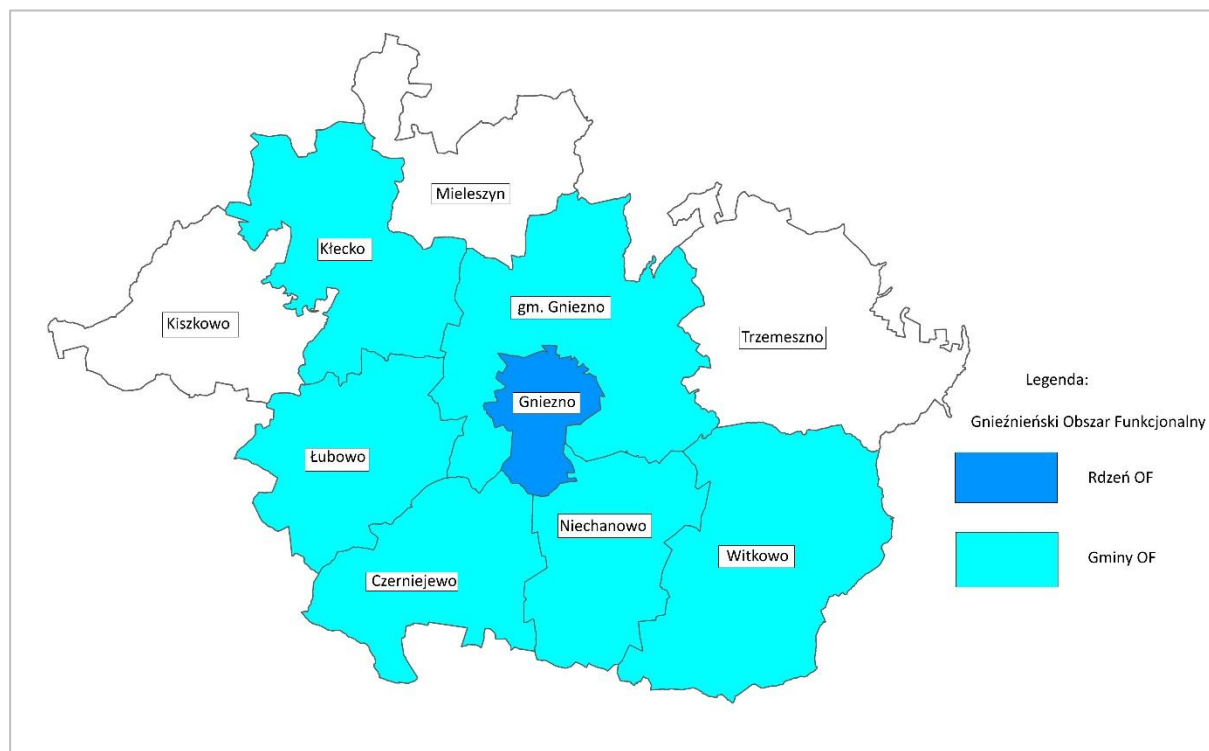
OSI	Zasięg w przestrzeni powiatu	Uwarunkowania rozwojowe
Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny	1 gmina miejska: Gniezno, 3 gminy miejsko-wiejskie: Czarniejewo, Kłecko i Witkowo, 3 gminy wiejskie: Gniezno, Łubowo i Niechanowo.	<ul style="list-style-type: none"> Gniezno wraz z najbliższym otoczeniem tworzy Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny (GOF) położony w środkowo-wschodniej części Wielkopolski. GOF pełni funkcje administracyjne, usługowe w szczególności w dziedzinie zdrowia, kultury i edukacji. Cechą wyróżniającą GOF jest jego usytuowanie w polu oddziaływania MOF Poznania, co prowadzi do dwustronnych powiązań funkcjonalnych w wielu dziedzinach życia społeczno-gospodarczego. Pozostałymi atutami GOF są korzystne położenie względem sieci transportowej, bogata oferta szkolnictwa wyższego, potencjał turystyczny bazujący na obiektach sakralnych

³⁸ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

		<p>i wartościach dziedzictwa kulturowego oraz walorach przyrodniczych.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze względu na kumulację negatywnych czynników ograniczających rozwój miasto Gniezno znalazło się wśród miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze. • Konieczne jest podjęcie działań zmierzających do zwiększania atrakcyjności inwestycyjnej, podnoszenia jakości kapitału ludzkiego, pobudzania lokalnych inicjatyw gospodarczych i społecznych służących m.in. podniesieniu rangi miasta Gniezna w sieci osadniczej kraju oraz zahamowaniu utraty jego funkcji społeczno-gospodarczych.
Miasta średnie tracące dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze	Gniezno	<ul style="list-style-type: none"> • Na obszarze województwa wielkopolskiego zidentyfikowanych zostało 7 miast średnich tracących dotychczasowe funkcje, tj. Gniezno, Koło, Konin, Piła, Pleszew, Turek, Złotów. • Wśród nich zdiagnozowano cztery jednostki o niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej (tj. Gniezno, Piła, Pleszew, Turek), jedno miasto o mocno niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej (tj. Złotów), a także dwie gminy, na obszarze których można obserwować utratę funkcji w najwyższym stopniu, przejawiającą się wyjątkowo niekorzystną sytuacją społeczno-gospodarczą (tj. Konin i Koło).

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku/ Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+

Rysunek 30. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny

Źródło: opracowanie własne

Obszary interwencji, które przedstawione zostały w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego 2020+, a które swoim zasięgiem obejmują teren powiatu gnieźnieńskiego to:

- Miejski Obszar Funkcjonalny Ośrodka Subregionalnego Gniezno,
- Wiejski Obszar Funkcjonalny,
- Obszary wiejskie uczestniczące w procesach rozwojowych,
- Obszary wiejskie wymagające wsparcia procesów rozwojowych,
- Obszary ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszary cenne przyrodniczo,
- Obszary ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszary ochrony i kształtowania zasobów wodnych.

W Strategii Wielkopolska 2030 wskazane są interwencje, które pozostają pod bezpośrednim oddziaływaniem innych podmiotów niż Samorząd Województwa, w szczególności należą do kompetencji rządowych. Do kluczowych dla powiatu gnieźnieńskiego interwencji należy zaliczyć:

- Kontynuowanie działań w zakresie decentralizacji planowania i zarządzania polityką rozwoju. Samorządy województw są istotnym partnerem w polityce rozwoju, pełnią rolę koordynacyjną i zarządzającą w różnych obszarach polityki publicznej (rola Powiatu Gnieźnieńskiego).
- Podjęcie działań związanych ze słabo rozwiniętym układem komunikacyjnym regionu w relacji północ-południe. Niezwykle istotnym problemem jest ciągły brak realizacji drogi ekspresowej S11 w całym jej przebiegu oraz inwestycji dotyczących dróg krajowych nr 10, 12, 15 i 25.
- Wspieranie rozwoju sieci kolejowej Wielkopolski w zakresie budowy linii kolejowych dużych prędkości, a także modernizacji linii regionalnych oraz podwyższania standardu przewozów. Realizacja inwestycji związanych z powstaniem Centralnego Portu Komunikacyjnego z perspektywy Wielkopolski wiąże się ze zmianami przede wszystkim w obszarze infrastruktury kolejowej w regionie.
- Wspieranie walorów przyrodniczych Wielkopolski, szczególnie w zakresie ochrony parków narodowych i krajobrazowych.
- Wspieranie rozwoju rolnictwa.
- Wspieranie rozwoju biznesu.
- Kontynuacja prac nad kompleksową reformą opieki zdrowotnej.
- Kontynuacja prac nad reformą edukacji i zagwarantować środki samorządom na działania dostosowawcze.
- Kontynuacja działań w zakresie polityki mieszkaniowej, m.in. program Mieszkanie Plus. Konieczne jest zwiększenie dostępności mieszkań, szczególnie tanich mieszkań czynszowych z możliwością wykupienia na własność.³⁹

³⁹ Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku

5. Warunki życia w powiecie gnieźnieńskim w ocenie badanych mieszkańców

5.1 Uczestnicy badania i profile osób badanych

Niniejszy rozdział zawiera raport z badań społecznych dotyczących różnych obszarów życia w powiecie gnieźnieńskim, przeprowadzonych metodą ilościową na zlecenie Powiatu Gnieźnieńskiego realizowanych w kwietniu 2021 roku.

Głównym celem badań było:

- Określenie aktualnej sytuacji zawodowej mieszkańców oraz poziomu zadowolenia z niej,
- Określenie aktualnej sytuacji mieszkaniowej mieszkańców oraz planów na przyszłość w tym zakresie,
- Dokonanie oceny poszczególnych aspektów funkcjonowania powiatu gnieźnieńskiego przez jego mieszkańców,
- Weryfikacja planów zawodowych dorosłych mieszkańców powiatu, pod kątem pozostania na jego terenie lub też wyjazdu do innego obszaru.

Tabela 51. Informacja nt. uczestników badania

Dana	Ilość	%
Liczba osób biorących w badaniu	400	100%
Liczba mężczyzn	194	48,5%
Liczba kobiet	206	51,5%
Wiek 18-24	38	9,5%
Wiek 25-34	71	17,7%
Wiek 35-44	81	20,3%
Wiek 45-54	62	15,5%
Wiek 55-64	66	16,5%
Wiek 65 i więcej	82	20,5%
Wykształcenie wyższe	39	9,8%
Wykształcenie średnie	249	62,2%
Wykształcenie zawodowe i niższe	112	28,0%
Wolny/a	58	14,5%
Żonaty, zamężna	322	80,5%
Wdowiec, wdowa	20	5,0%
Osoba mieszkająca w budynku wielorodzinnym	255	63,7%
Osoba mieszkająca w domu jednorodzinnym	145	36,3%

Tabela 52. Profil osób badanych

Obszar badawczy:	% badanych	Wyniki badania
Zagadnienie 1. Profil osoby młodej (wiek 18-34 lata).	27,2%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie – średnie (65,1%), Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy – tak (78,6%), Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy (bezrobotnym) – powyżej 1 roku (60,0%), Przyczyny braku aktywności na rynku pracy – inne (48,0%) głównie kontynuowanie nauki, Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (70,2%), Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (77,8%), Oczekiwany poziom zarobków – od 50% do 100% więcej niż teraz (38,8%), Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (58,3%), Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – umiarkowana (26,6%), Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – dojazd do 30 minut (48,8%) oraz akceptacja dojazdu do 30 minut (59,5%), Sposób dojeżdżania do pracy – samochód (50,0%), Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – brak planów zmian (73,4%), jeśli już – nie wymagają wyjazdu poza powiat (20,7%⁴⁰). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel mieszkania/domu (34,9%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (74,2%), Ocena dostępności mieszkań – dobra (23,9%), Ocena oferty czasu wolnego – 3,01⁴¹, Ocena jakości środowiska -3,08⁴², Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (24,8%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (48,6%), Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (71,5%), Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba (27,5%).
Zagadnienie 2. Profil osoby starszej (wiek 55 i więcej).	37,0%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wykształcenie – średnie (53,4%), Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy – tak (83,3%), Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy (bezrobotnym) – powyżej 1 roku (96,8%), Przyczyny braku aktywności na rynku pracy – inne (93,6%) głównie pozostawanie na emeryturze, Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (72,2%), Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (88,9%), Oczekiwany poziom zarobków – od 50 do 100% więcej (33,4%), Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (64,8%), Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – dobre (25,0%), Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – dojazd do 30 minut (59,3%) oraz akceptacja dojazdu do 30 minut (66,7%), Sposób dojeżdżania do pracy – samochód (48,1%),

⁴⁰ Podana wartość (również w przypadku dalszych profili dla tego wskaźnika) dotyczy odsetka osób, których plany zmian obejmują wyjazd poza powiat gnieźnieński.

⁴¹ W średniej zawierały się średnie oceny dla oferty kulturalnej, oferty rozrywkowej, dostępności do gastronomii, dostępności do obiektów handlowych, możliwości uprawiania sportu, możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury, dostępności szerokopasmowego Internetu.

⁴² W średniej zawierały się średnie oceny jakości powietrza atmosferycznego, jakości przyrody, czystości i estetyki, poziomu hałasu.

		<ul style="list-style-type: none"> Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – brak planu zmian (96,6%), jeśli już to nie wymagają wyjazdu poza powiat (20,7%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (76,4%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (89,1%), Ocena dostępności mieszkań – nie wiem/trudno powiedzieć (62,1%), Ocena oferty czasu wolnego – 2,95, Ocena jakości środowiska – 3,02, Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (42,6%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (64,1%), Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (73,7%), Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba (31,1%).
Zagadnienie 3. Profil osoby nieaktywnej zawodowo.	34,5%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wiek – 65 lat i więcej (58,7%), Wykształcenie – średnie (53,7%), Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy (bezrobotnym) – powyżej 1 roku (84,8%), Przyczyny brak aktywności na rynku pracy – inne (63,8%) głównie emerytura, Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – dobra (25,4%), Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania). – brak planu zmian (89,9%), a jeśli już to nie wymaga ona wyjazdu poza powiat (28,6%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel mieszkania/ domu (66,8%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (91,4%), Ocena dostępności mieszkań – nie wiem/trudno powiedzieć (61,6%), Ocena oferty czasu wolnego – 2,96, Ocena jakości środowiska -2,95, Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (36,2%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (59,5%), Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (74,0%), Ocena poziomu opieki zdrowotnej – słaba (27,6%).
Zagadnienie 4. Profil osoby niezadowolonej ze swojej sytuacji na rynku pracy.	12,0%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wiek – 35-44 lata (27,1%), Wykształcenie – średnie (68,7%), Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (64,4%), Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (81,3%), Oczekiwany poziom zarobków – od 50 do 100% więcej (37,5%), Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (47,9%), Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – umiarkowane (33,3%), Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – do 30 minut oraz do 60 minut (41,7%) oraz akceptacja dojazdu do 30 minut (66,7%), Sposób dojeżdżania do pracy – samochód (45,7%), Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – plany zmiany swojej sytuacji zawodowej (70,8%), nie wymaga to wyjazdu poza powiat (14,7%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (47,8%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (72,8%), Ocena dostępności mieszkań – nie wiem, trudno powiedzieć (25,0%), Ocena oferty czasu wolnego – 2,96, Ocena jakości środowiska – 3,05,

		<ul style="list-style-type: none"> Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (27,1%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (47,9%), Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (60,4%), Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba (37,5%).
Zagadnienie 5. Profil osoby, która zamierza zmienić swoją sytuację zawodową.	14,5%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wiek – 35-44 lata (29,3%), Wykształcenie – średnie (74,2%), Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy- nie (77,3%), Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy (bezrobotnym) – do 6 miesięcy oraz powyżej 1 roku (35,7%), Przyczyny brak aktywności na rynku pracy – inne (62,6%) w tym głównie stale poszukiwane pracy, Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (62,4%), Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (85,3%), Oczekiwany poziom zarobków – od 50 do 100% więcej (41,1%), Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (41,0%), Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – słaba (27,6%), Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – do 60 minut (45,4%), akceptacja dojazdu do 30 minut (47,7%), Sposób dojeżdżania do pracy – samochód (43,3%), Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – plan zmiany (100%), nie wymaga wyjazdu poza powiat (81,0%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (37,9%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (72,5%), Ocena dostępności mieszkań – nie wiem, trudno powiedzieć (25,9%), Ocena oferty czasu wolnego – 3,00, Ocena jakości środowiska – 2,87, Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – raczej tak oraz raczej nie (24,1%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (51,7%), Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (67,2%), Ocena poziomu opieki zdrowotnej – słaba lub umiarkowana (25,9%).
Zagadnienie 6. Profil osoby prowadzącej działalność gospodarczą.	6,0%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> Wiek – 25-34 lata, 35-44 lata, 55-64 lata (25,0%), Wykształcenie – średnie (66,7%), Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy - tak (83,3%), Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki, wyższe ambicje oraz ogólne warunki zatrudnienia (75,0%), Oczekiwany poziom zarobków – od 25 do 50% więcej (50,0%), Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (62,5%), Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – umiarkowane (37,5%), Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – do 30 minut (66,7%), akceptacja do 30 minut (75,0%), Sposób dojeżdżania do pracy- samochód (50,0%), Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – brak planu zmian (83,3%), a nawet jeśli to nie wymaga wyjazdu poza powiat (0,0%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (58,3%), Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (79,2%), Ocena dostępności mieszkań – nie wiem, trudno powiedzieć (54,2%), Ocena oferty czasu wolnego – 2,95, Ocena jakości środowiska – 3,26, Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – raczej nie (29,2%), Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie – (54,2%),

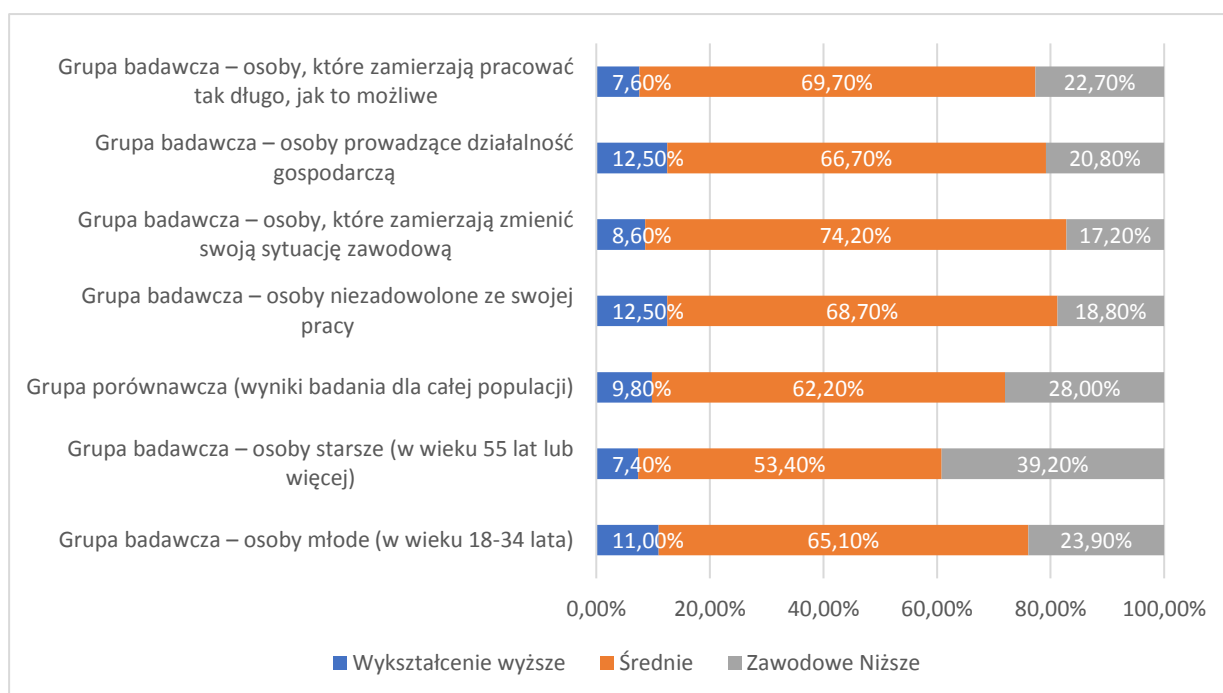
		<ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (75,0%), • Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba oraz słaba (33,3%).
<p>Zagadnienie 7. Profil osoby, która zamierza być aktywna na rynku pracy tak długo jak to możliwe.</p>	16,5%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiek – 35-44 lata (25,8%), • Wykształcenie – średnie (69,7%), • Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy – tak (83,3%), • Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (77,3%), • Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (72,2%), • Oczekiwany poziom zarobków – od 50 do 100% więcej (36,3%), • Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – słaba (7,3%), • Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – dojazd do 30 minut (56,1%), akceptacja dojazdu do 30 minut (62,1%), • Sposób dojeżdżania do pracy – samochód (56,1%), • Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – brak planu zmian (80,2%), nawet jeśli to nie wymaga ona wyjazdu poza powiat (30,8%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (59,1%), • Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (80,3%), • Ocena dostępności mieszkań – nie wiem, trudno powiedzieć (40,9%), • Ocena oferty czasu wolnego – 2,91, • Ocena jakości środowiska – 3,08, • Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (25,8%), • Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (53,0%), • Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (69,7%), • Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba (39,4%).
<p>Zagadnienie 8. Profil osoby dojeżdżającej do pracy samochodem.</p>	34,8%%	<p>Sytuacja zawodowa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiek – 35 – 44 lata (28,2%), • Wykształcenie – średnie (65,5%), • Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy – tak (84,2%), • Formy aktywności na rynku pracy – umowa o pracę (77,0%), • Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy – niskie zarobki (86,4%), • Oczekiwany poziom zarobków – od 50 do 100% więcej (50,0%), • Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo – do emerytury (65,5%), • Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji – dobre (23,8%), • Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu) – dojazd do 30 minut (70,5%), akceptacja dojazdu do 30 minut (72,7%), • Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania) – brak planu zmian (86,3%), jeśli już to nie wymaga ona wyjazdu poza powiat (26,3%). <p>Ocena jakości życia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sytuacja na rynku mieszkaniowym – właściciel domu/mieszkania (62,7%), • Plany dot. rynku mieszkaniowego – brak planu zmian (77,1%), • Ocena dostępności mieszkań – nie wiem, trudno powiedzieć (36,7%), • Ocena oferty czasu wolnego – 2,94, • Ocena jakości środowiska – 3,04, • Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego – zdecydowanie nie (29,5%), • Zaangażowanie w działania lokalne – zdecydowanie nie (54,7%), • Zaangażowanie w działania społeczne – zdecydowanie nie (74,2%), • Ocena poziomu opieki zdrowotnej – bardzo słaba (28,8%).

5.2 Wnioski z badania

5.2.1. Sytuacja zawodowa mieszkańców powiatu

Ponad połowa ankietowanych (65,5%) jest aktywnych zawodowo. Zdecydowana większość badanych (62,2%) posiadała wykształcenie średnie. Osoby starsze (grupa pow. 55 roku życia) charakteryzowały się większym udziałem osób z wykształceniem zawodowym. Osoby młode, jak też osoby prowadzące działalność gospodarczą oraz niezadowolone ze swojej sytuacji zawodowej, na tle grupy porównawczej częściej posiadały wykształcenie wyższe.

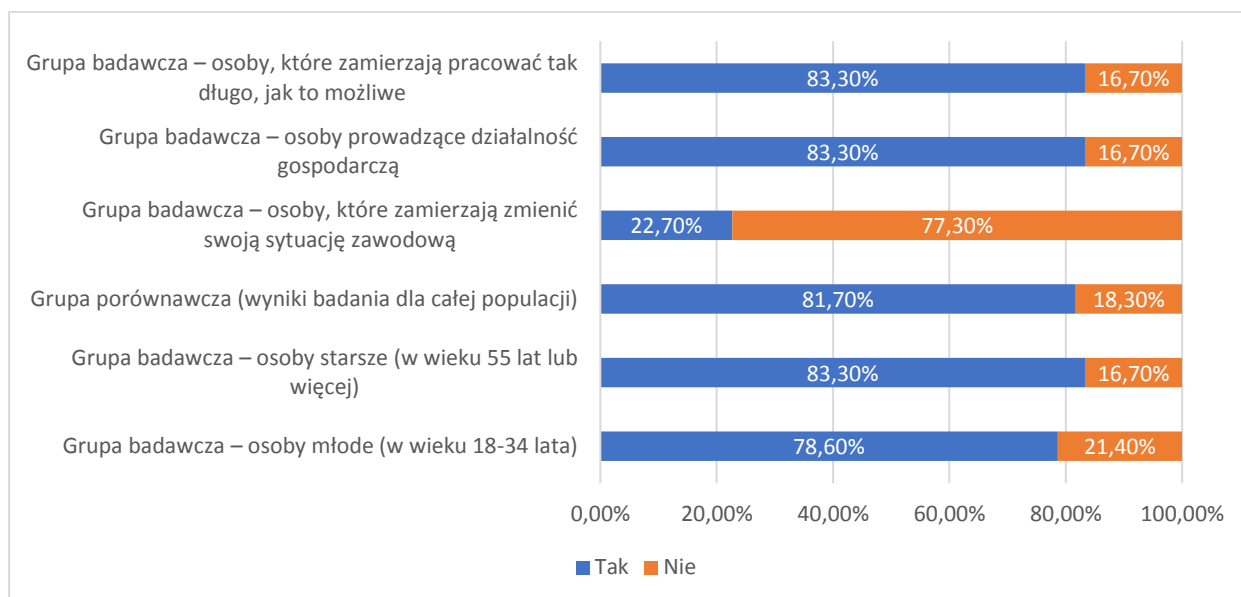
Wykres 23. Wykształcenie mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

W grupie osób młodych jest większy odsetek niezadowolonych ze swojej sytuacji zawodowej, w porównaniu do grupy osób starszych. Osoby niezadowolone ze swojej sytuacji zawodowej w dużej większości zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową. Oznacza to, że około 14% osób, które są aktywne na rynku pracy, zamierza zmienić swoją sytuację zawodową.

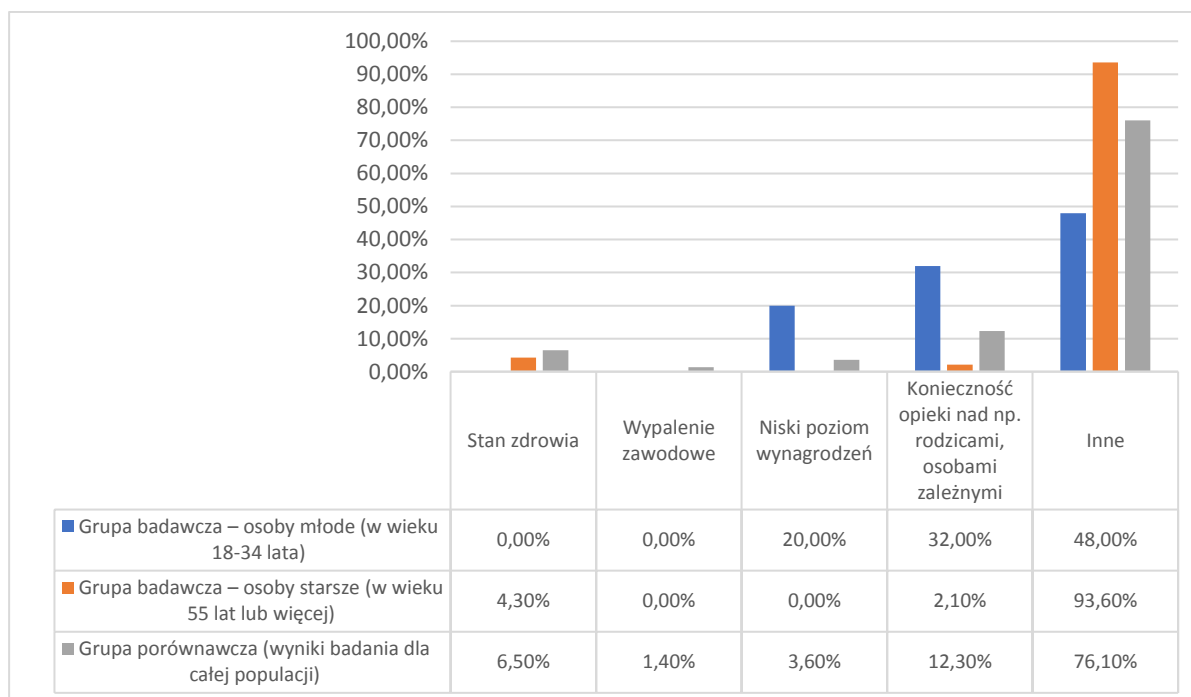
Wykres 24. Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Wśród innych, a jednocześnie najważniejszych przyczyn braku aktywności zawodowej, najczęściej wskazywanymi wśród osób młodych było kontynuowanie nauki, w przypadku osób starszych – wszyscy ankietowani przyznali, że pozostają nieaktywni zawodowo, ponieważ są na emeryturze. Należy zwrócić na relatywnie wysoki poziom odpowiedzi osób młodych, wskazujących na konieczność zapewnienia opieki osobom zależnym jako jedną z przyczyn braku aktywności zawodowej. Ponadto osoby młode wskazują na problem niskich wynagrodzeń.

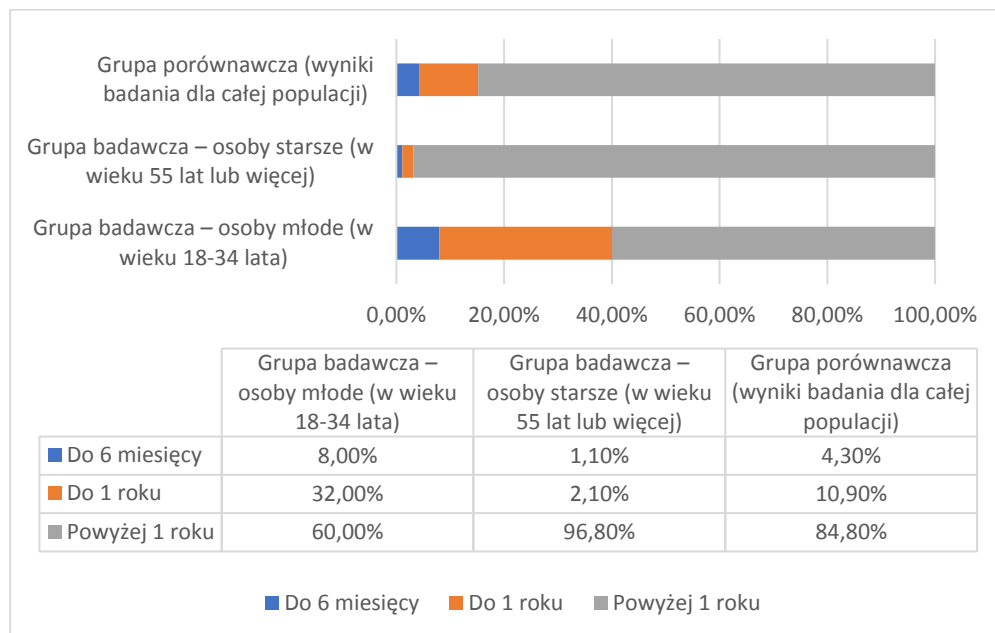
Wykres 25. Przyczyny brak aktywności na rynku pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Osoby nieaktywne zawodowo pozostają bez pracy najczęściej powyżej 1 roku. Oznacza to, że brak aktywności zawodowej jest zjawiskiem dość trwałym w czasie. W większym stopniu dotyczy osób starszych. Osoby odchodzące na emeryturę nie decydują się na ponowną aktywność zawodową. Niepokojące jest również zjawisko długotrwałego braku aktywności zawodowej wśród osób młodych.

Wykres 26. Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy

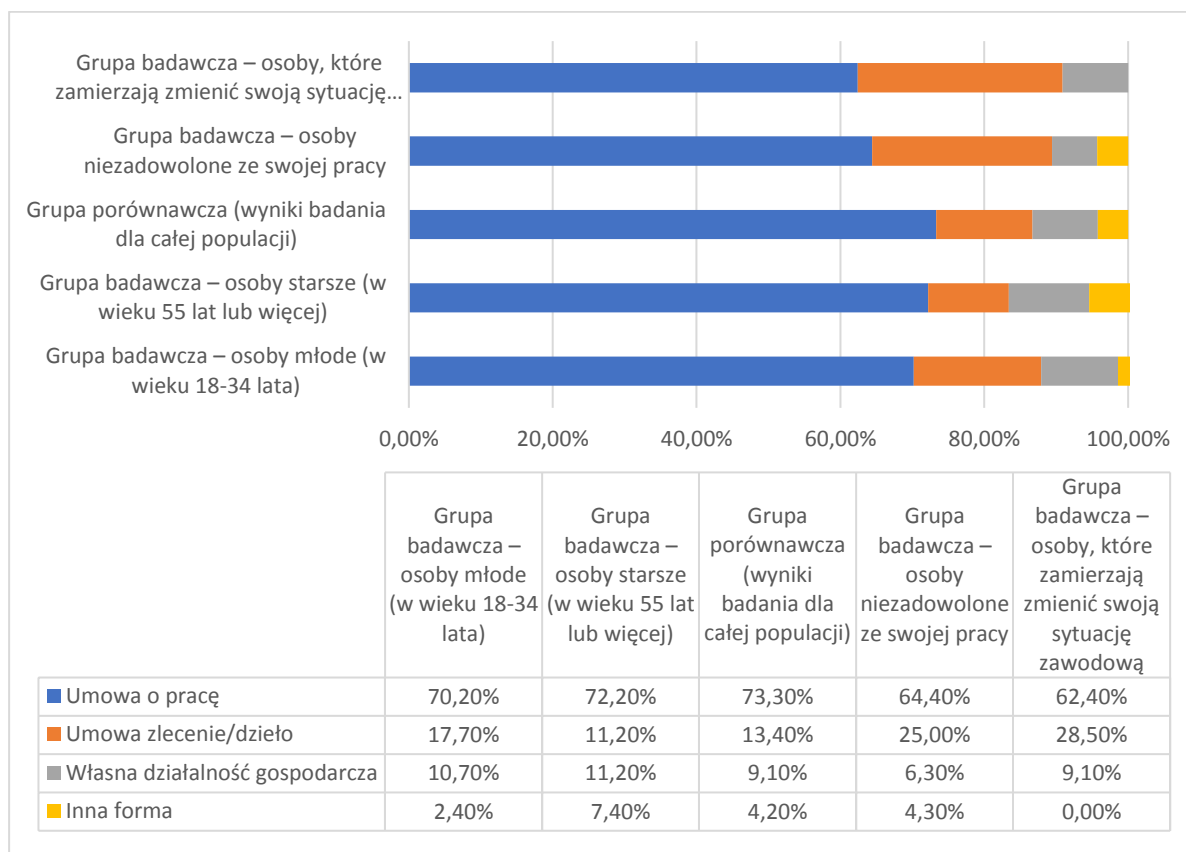

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

5.2.2. Formy aktywności na rynku pracy

Najczęstszą formą zatrudnienia wśród uczestników badania jest umowa o pracę (73,3%). Warto zwrócić uwagę na to, że wyraźnie większy odsetek osób deklarujących zatrudnienie na umowę o dzieło/ zlecenie dotyczył osób niezadowolonych i zamierzających zmienić swoją sytuację zawodową. Umowy o dzieło i zlecenie były bardziej powszechne w stosunku do młodszych uczestników badania.

Wykres 27. Sposób aktywności na rynku pracy

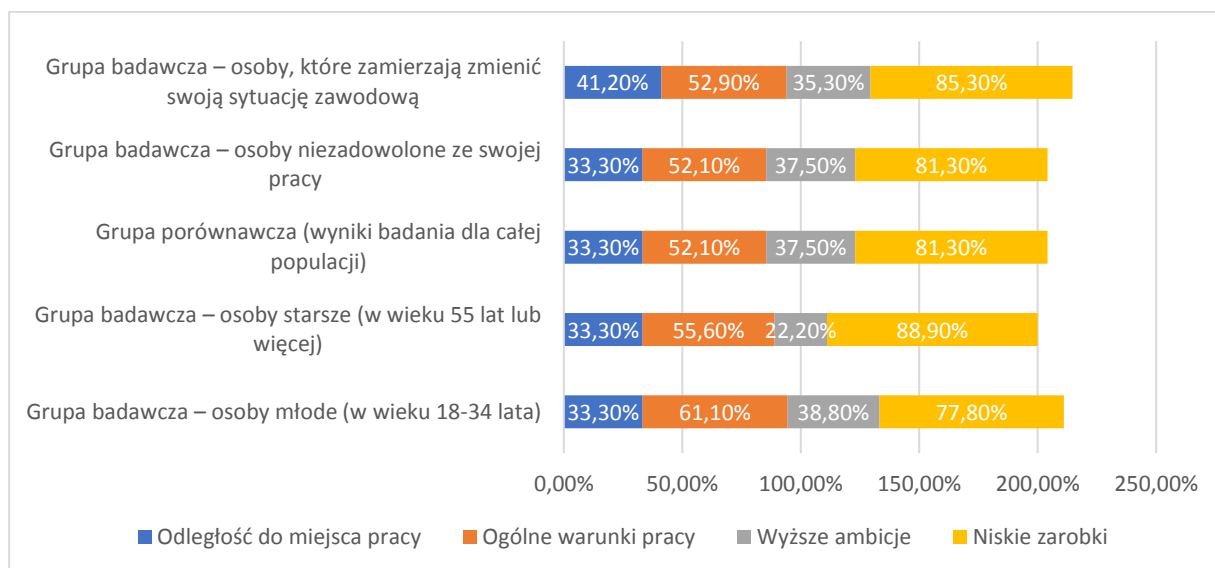

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Główną przyczyną niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy wśród badanych były niskie zarobki. W drugiej kolejności ogólne warunki pracy. Wśród osób, które zamierzają zmienić swoją sytuację na rynku pracy częściej wskazywano na odległość od miejsca pracy.

Warto podkreślić, że osoby młode, w porównaniu do osób starszych, mniejszą uwagę zwracały na wysokość zarobków, natomiast większy nacisk na ogólne warunki pracy i ambicje zawodowe.

Wykres 28. Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy⁴³

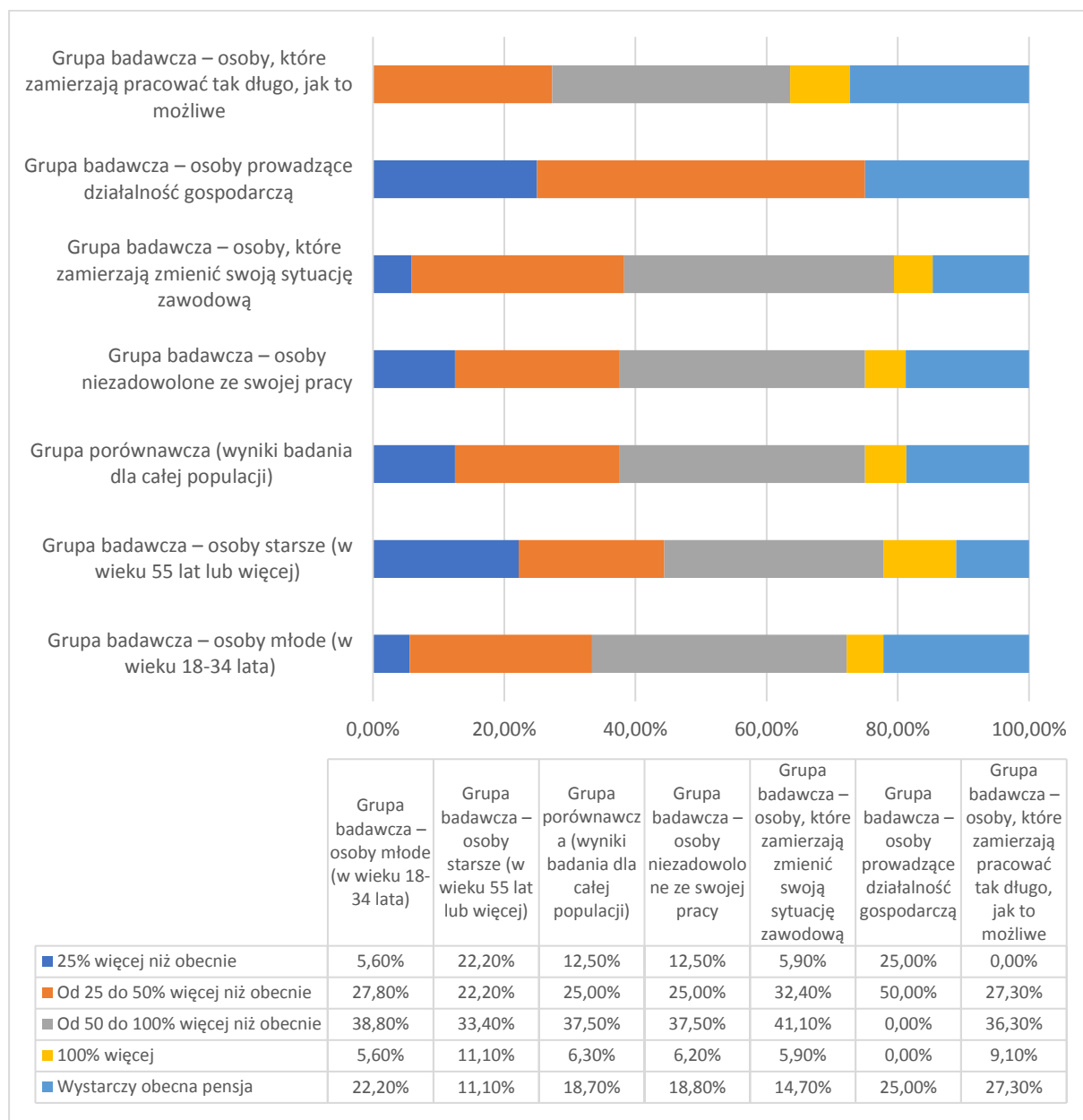

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Badani mieszkańcy powiatu gnieźnieńskiego oczekują wzrostu wynagrodzeń. Ponad 60% badanych oczekuje znacznej skali podwyżek, tj. wynoszącej więcej niż 50% obecnego uposażenia. W największym stopniu tak dużych podwyżek oczekują osoby, które zamierzają pracować tak długo jak to możliwe (być może ze względu na swoją postawę życiową, wyższe ambicje), jak też osoby młode. Ciekawe jest to, że mniejszej skali wzrostu wynagrodzeń na tle badanej grupy oczekują osoby prowadzące działalność gospodarczą, co może świadczyć o ich dobrej sytuacji materialnej.

⁴³ Uwaga: W pytaniu możliwe było wskazanie kilku odpowiedzi, stąd suma jest wyższa od 100%

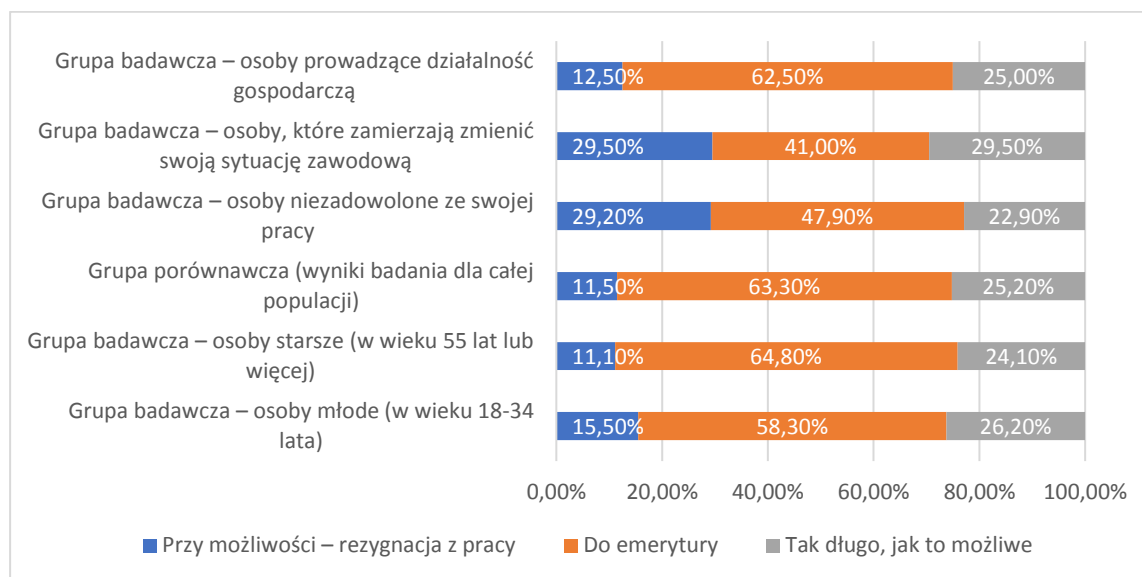
Wykres 29. Oczekiwany poziom wynagrodzeń

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Grupa osób niezadowolonych ze swojej sytuacji życiowej, jak też zamierzających zmienić pracę, to osoby, które w najmniejszym stopniu na tle grupy badawczej zamierzają pracować tak długo jak to możliwe.

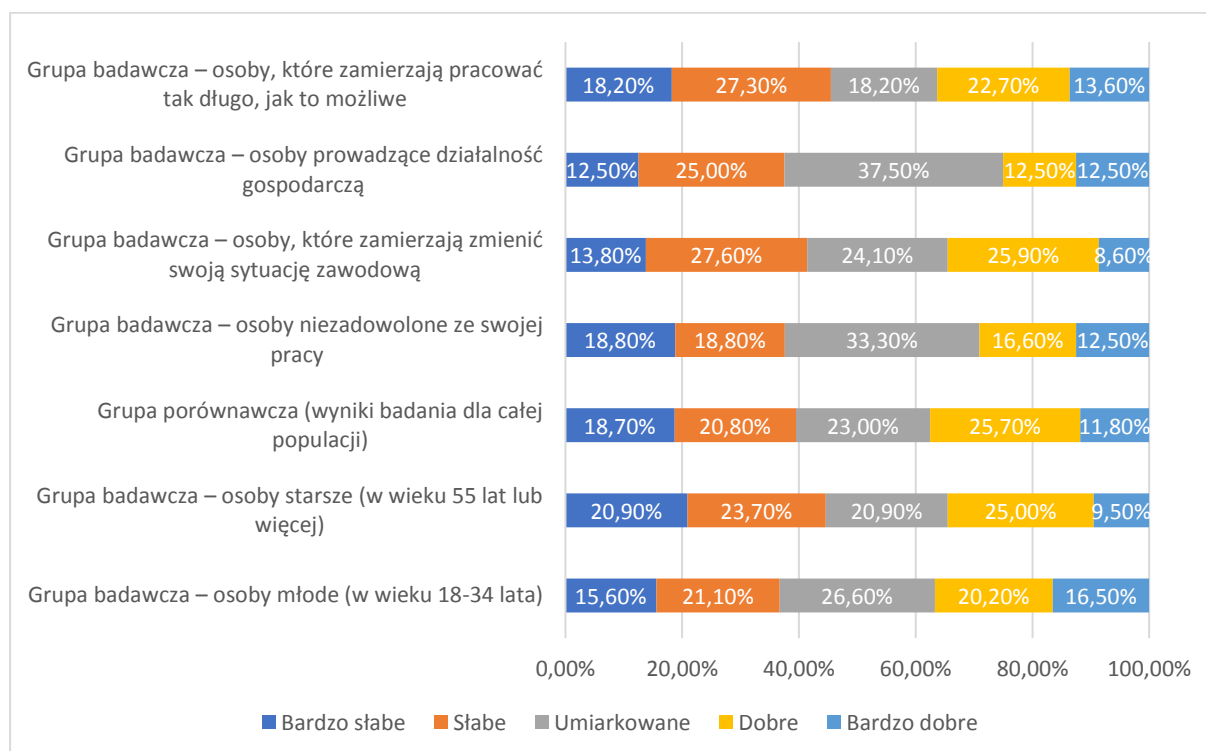
Wykres 30. Oczekiwana długość bycia aktywnym zawodowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Co czwarty badany (25,7%) dobrze ocenia swoje przygotowanie zawodowe po ukończeniu edukacji szkolnej. Umiarkowanej oceny dokonało 23,0%, a 20,8% słabo oceniło swoje przygotowanie zawodowe. Osoby, które zamierzają pracować tak długo jak to możliwe krytyczniej oceniają swoje przygotowanie zawodowe. Gorzej na tle grupy badawczej oraz w szczególności na tle osób młodych, przygotowanie zawodowe oceniły osoby starsze.

Wykres 31. Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji

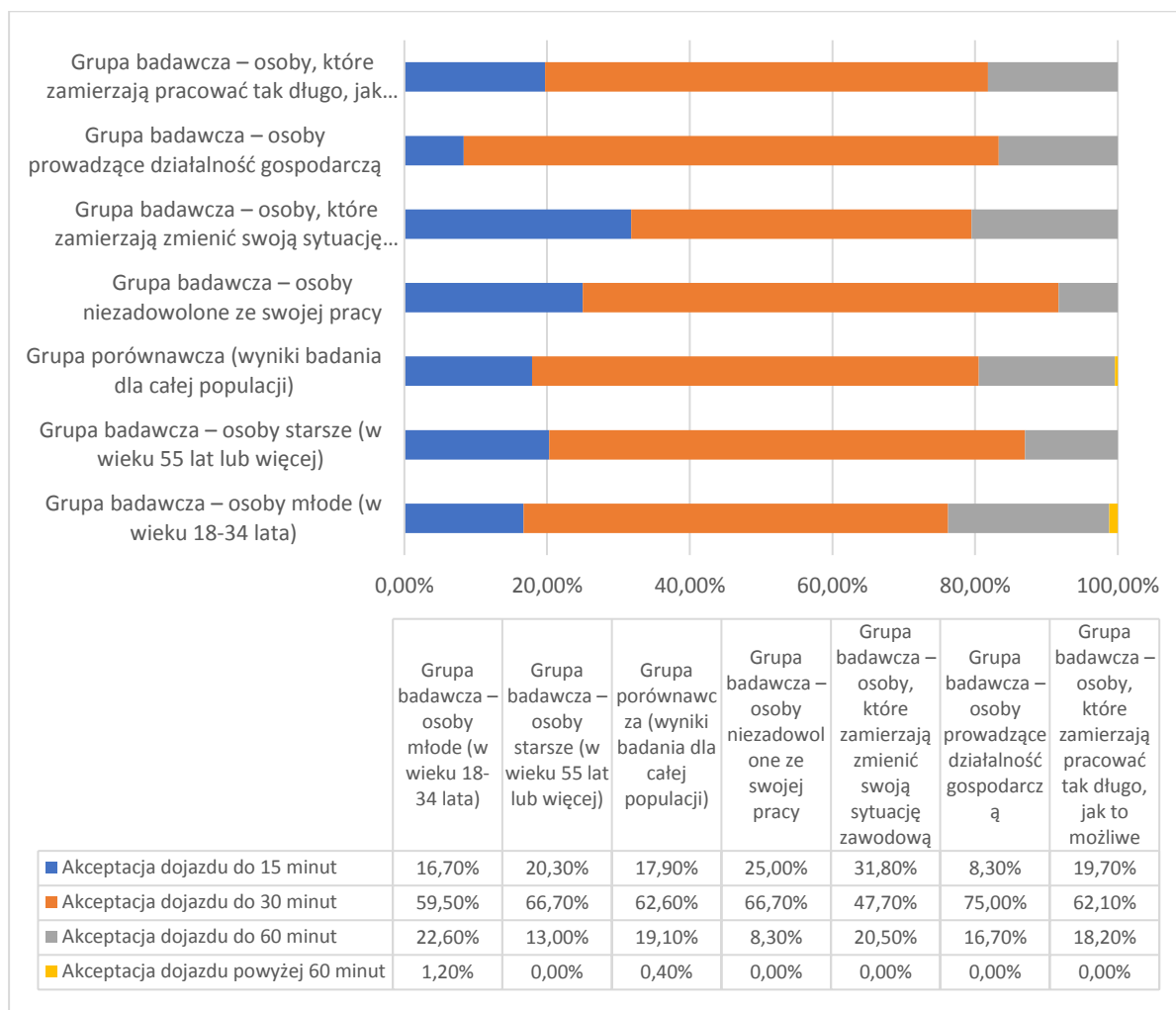

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

5.2.3. Mobilność na rynku pracy

Większość badanych akceptuje czas dojazdu do pracy wynoszący 30 min. (62,6% badanych). Czas dojazdu powyżej 1 godziny jest nieakceptowalny. Najmniej mobilną grupą badawczą wydają się być osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową i osoby niezadowolone ze swojej sytuacji na rynku pracy.

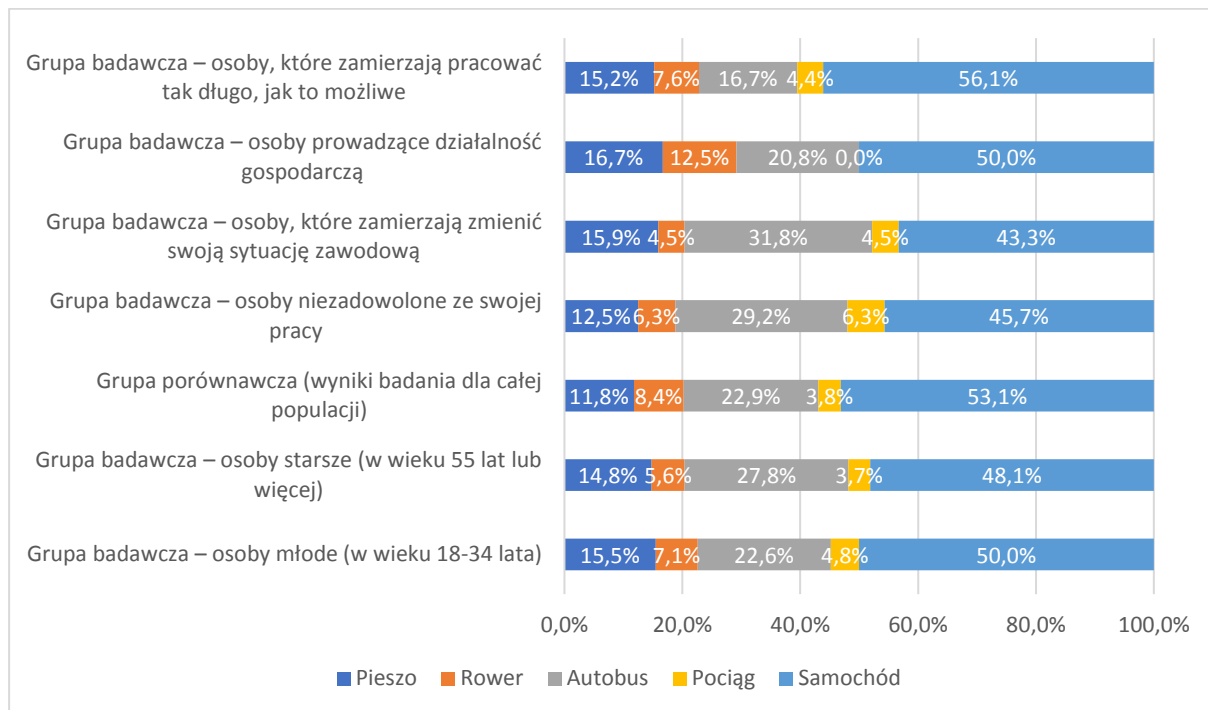
Wykres 32. Akceptacja odległości/czasu dojazdu do pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Najczęstszym środkiem komunikacji wśród badanych jest samochód (53%). Z tego środka komunikacji najrzadziej korzystają osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową, osoby niezadowolone z sytuacji na rynku pracy oraz osoby starsze. Ta grupa osób częściej korzysta z publicznych środków komunikacji (co wskazuje, że dostępność do komunikacji publicznej jest ważna dla dostępności do miejsc pracy). Z roweru najczęściej korzystają osoby prowadzące działalność gospodarczą.

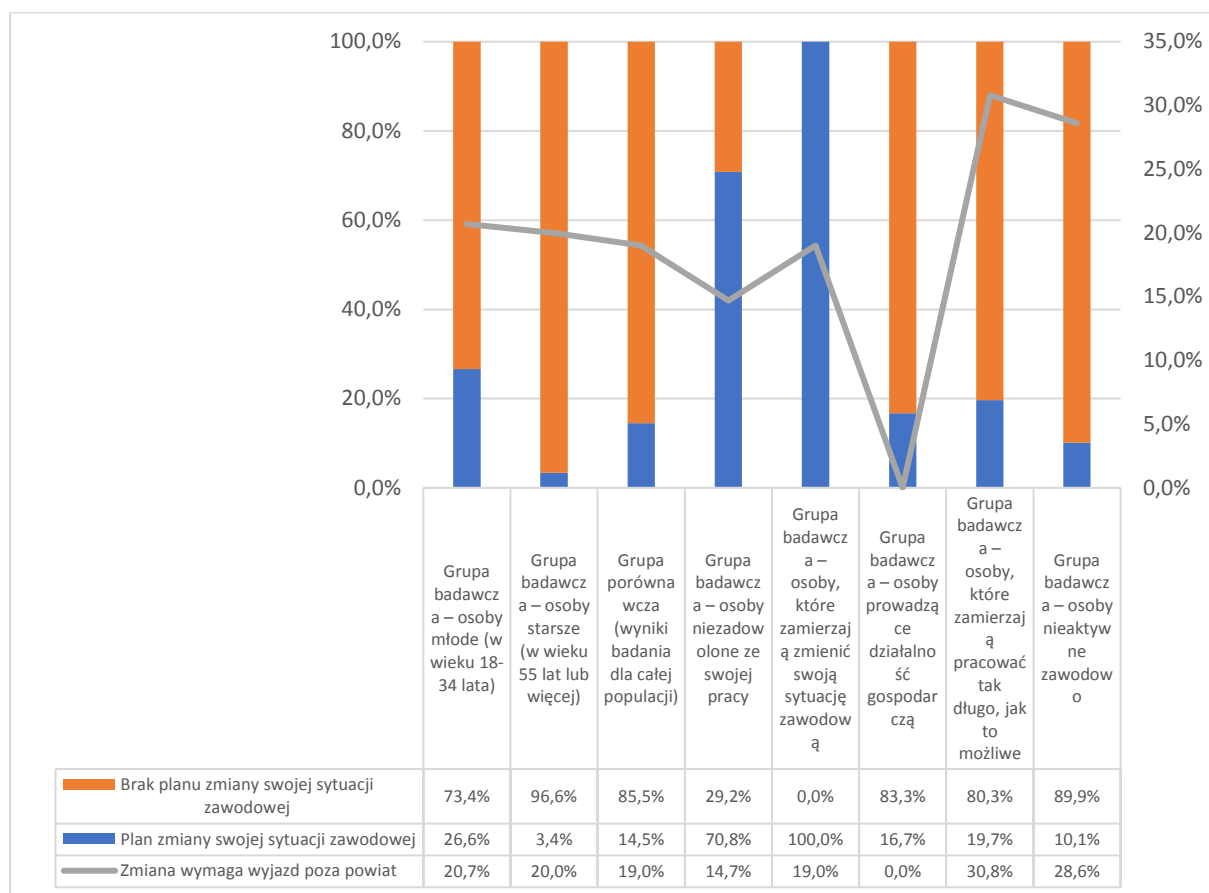
Wykres 33. Sposób dojeżdżania do pracy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Plany dot. zmiany swojej sytuacji zawodowej posiada 14,5% badanych, wśród których są to przede wszystkim osoby niezadowolone ze swojej sytuacji zawodowej. Wyraźniej częściej o zmianie sytuacji zawodowej myślą osoby młode, ale też osoby, które zamierzają pracować tak długo jak to możliwe. Wśród tej grupy najwyższy był odsetek odpowiedzi, wskazujących, że zmiana sytuacji zawodowej wymaga wyjazdu poza teren powiatu.

Wykres 34. Plany odnośnie zmiany swojej sytuacji zawodowej – konieczność wyjazdu poza powiat gnieźnieński.

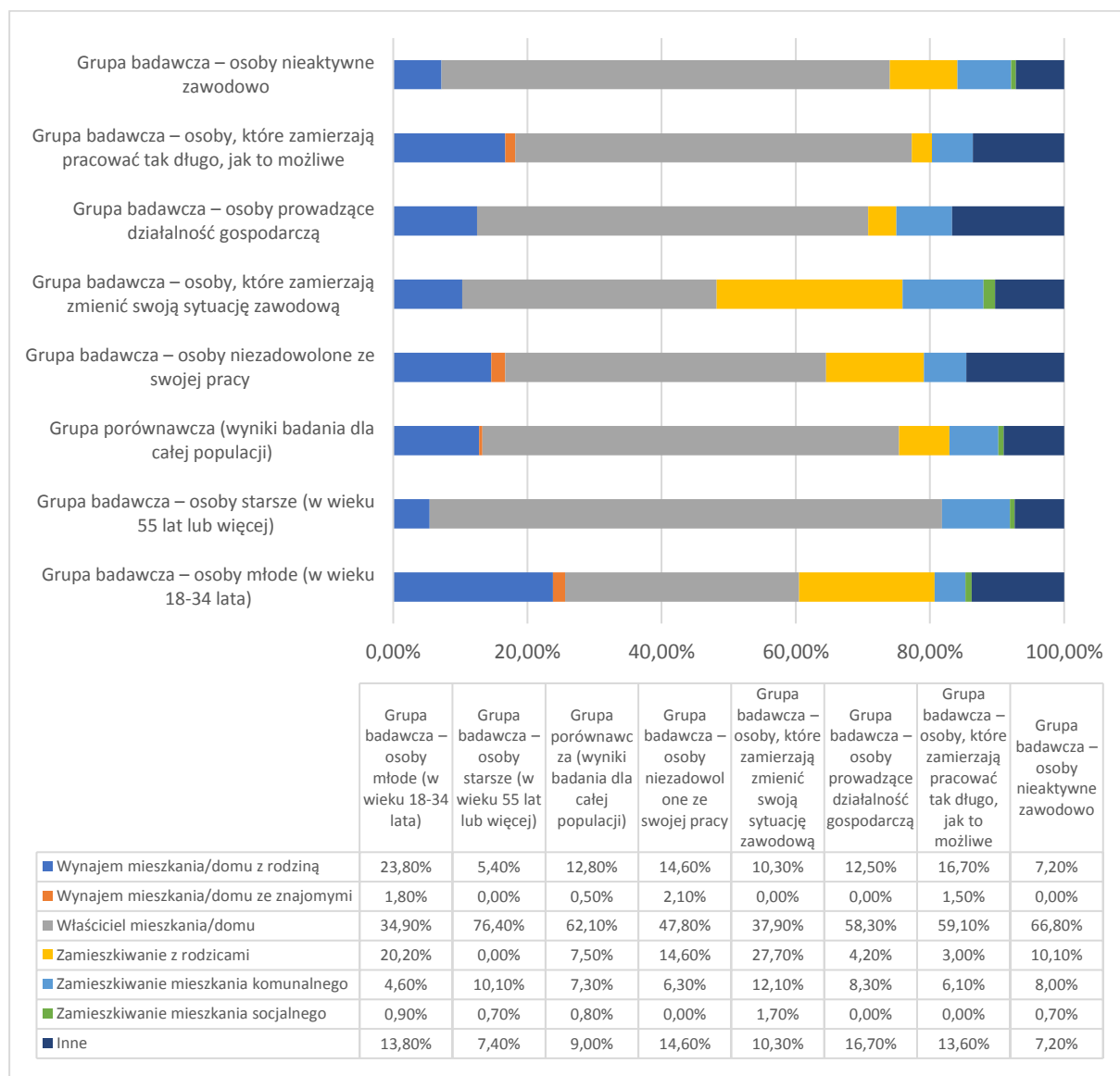
Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

5.2.4. Sytuacja mieszkaniowa

Badani w większości są właścicielami mieszkania (62%). Osoby młode tylko w niewielkim stopniu są właścicielami własnego mieszkania (34,9%), w odróżnieniu do osób starszych (76%).

Mieszkańcami zasobów komunalnych w największym zakresie wśród badanych były osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową. Osoby niezadowolone ze swojej sytuacji zawodowej tylko w 47% były właścicielami swojego mieszkania i jednocześnie na tle grupy porównawczej najczęściej mieszkały z rodzicami. Chęć poprawy swojej sytuacji mieszkaniowej może wpływać na ocenę swojej sytuacji zawodowej (zbyt niskie wynagrodzenia).

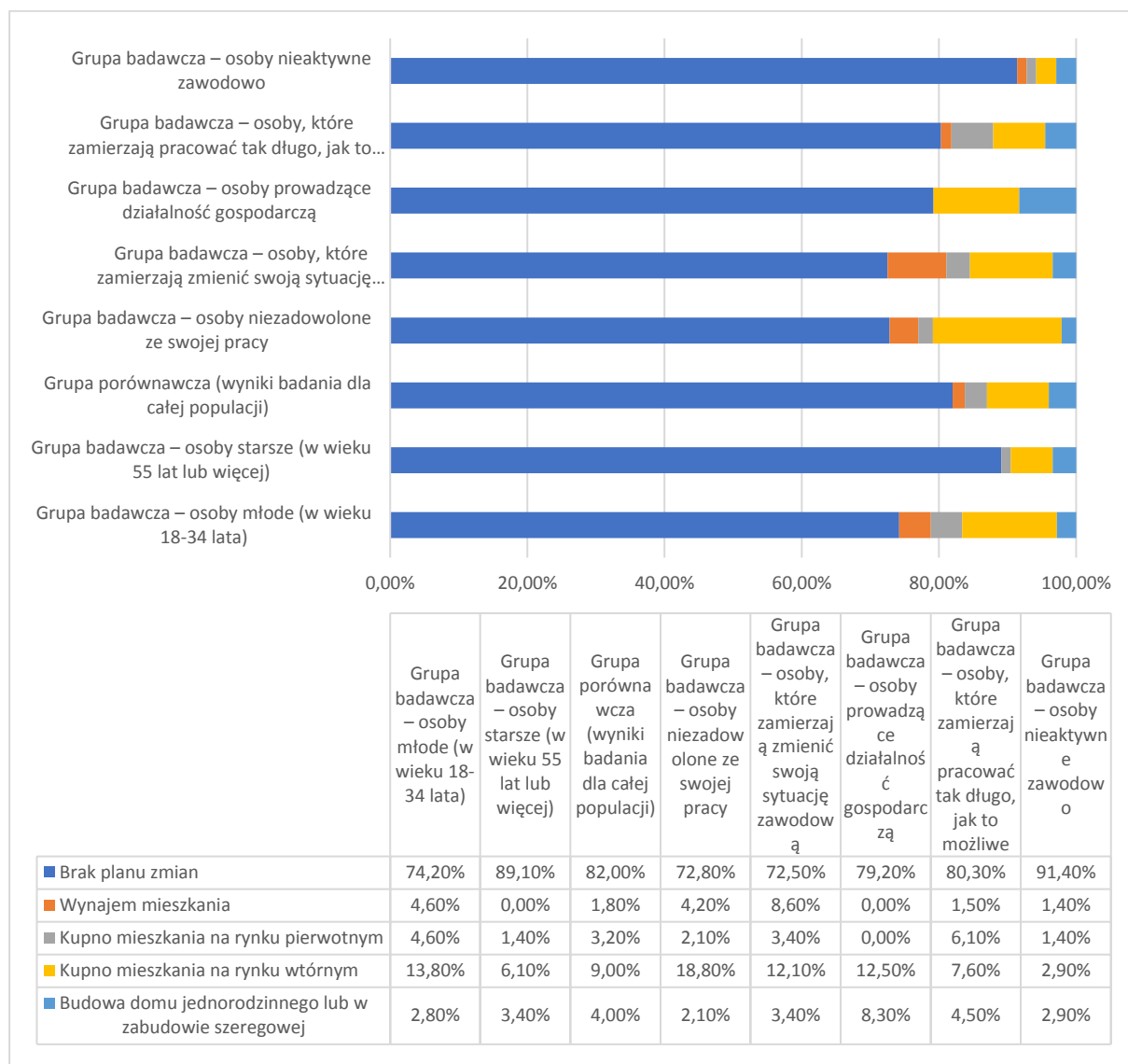
Wykres 35. Sytuacja mieszkaniowa badanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Plany dot. zmiany swojej sytuacji zawodowej posiada 18% badanych. Najczęściej dotyczą one zakupu mieszkania na rynku wtórnym. Grupa, która chce tego dokonać to przede wszystkim osoby niezadowolone z sytuacji zawodowej i jednocześnie osoby młode. Grupa, które zamierza zmienić swoją sytuację zawodową najczęściej spośród badanych grup rozważy wynajem mieszkania. Najmniejszą skalę braku zmian w sytuacji mieszkaniowej wykazują osoby nieaktywne zawodowo.

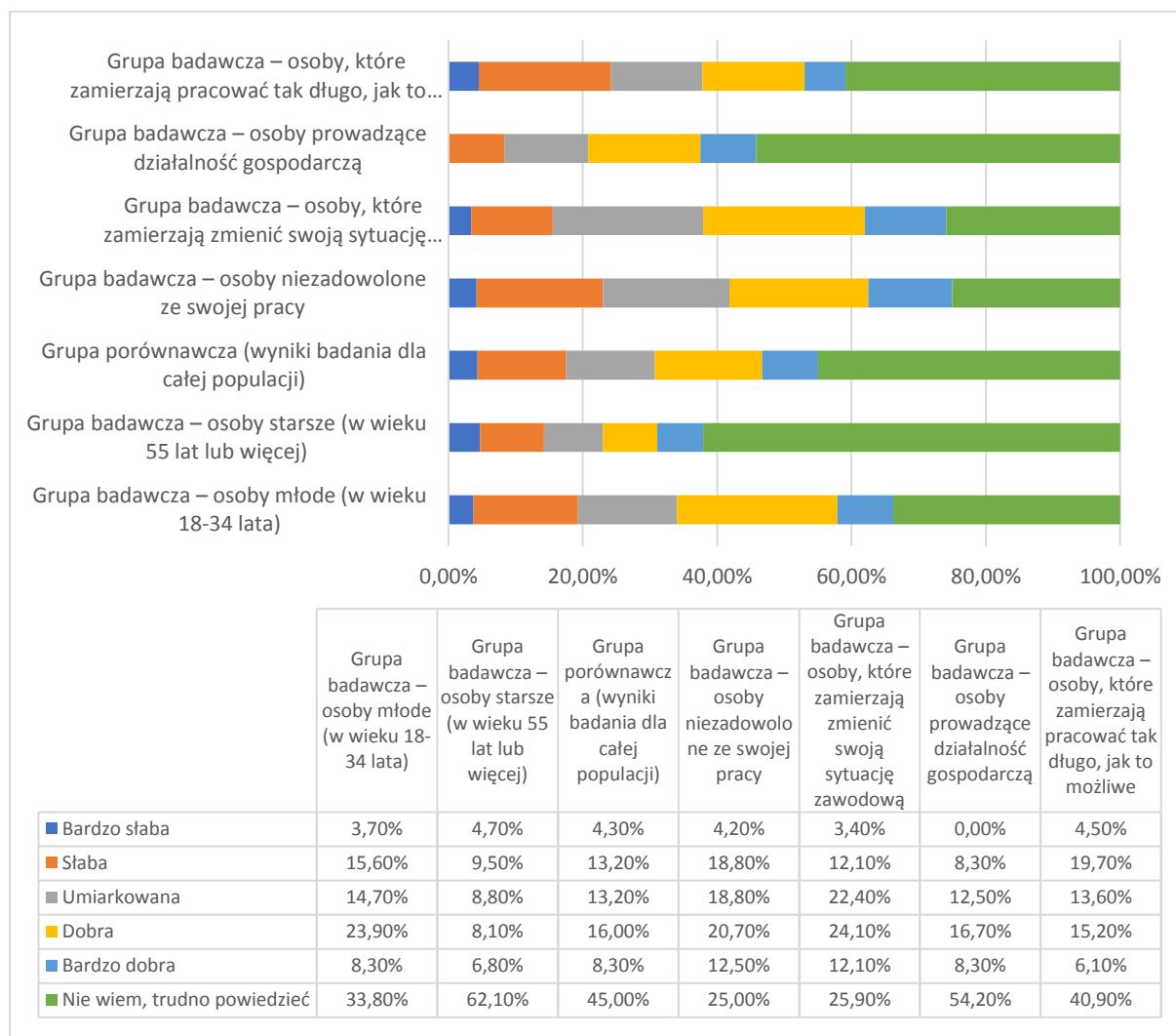
Wykres 36. Plany w zakresie sytuacji mieszkaniowej

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Badanie dot. oceny dostępności mieszkań wskazuje, że największy odsetek badanych nie był w stanie jej dokonać (45%), co oznacza, że duża część badanych nie interesuje się zagadnieniami rynku nieruchomości. Były to przede wszystkim osoby starsze i osoby prowadzące działalność gospodarczą. Najbardziej krytyczną grupą na tle badanych w stosunku do oceny dostępności mieszkań były osoby, które zamierzają pracować tak długo jak to możliwe, osoby niezadowolone ze swojej sytuacji zawodowej oraz osoby młode.

Wykres 37. Ocena dostępności mieszkań

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

5.2.5. Ocena jakości życia

Najwyższym ocenianym aspektem funkcjonowania przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego jest dostęp do obiektów handlowych oraz czystość i estetyka. Najgorzej oceniono dostęp do rozrywki i kultury.

Dostępność do obiektów handlowych najwyżej oceniana jest przez osoby, które zamierają zmienić swoją sytuację zawodową. Słabszą ocenę do oferty handlowej charakteryzuje się grupa osób młodszych.

Najniższą oceną oferty kulturalnej i rozrywkowej dokonały osoby prowadzące działalność gospodarczą. Te osoby najwyżej oceniły spośród wszystkich grup kwestie czystości i estetyki.

Osoby młode lepiej oceniły możliwość uprawiania sportu w porównaniu do osób starszych. Najniższą ocenę dla aktywności sportowej wystawiły osoby nieaktywne zawodowo (przyczyną braku aktywności jest m. in. stan zdrowia).

Osoby młode lepiej oceniają stan środowiska na tle osób starszych. Kwestie środowiskowe związane z poziomem hałasu najniżej ocenione zostały m. in. przez grupą osób nieaktywnych zawodowo.

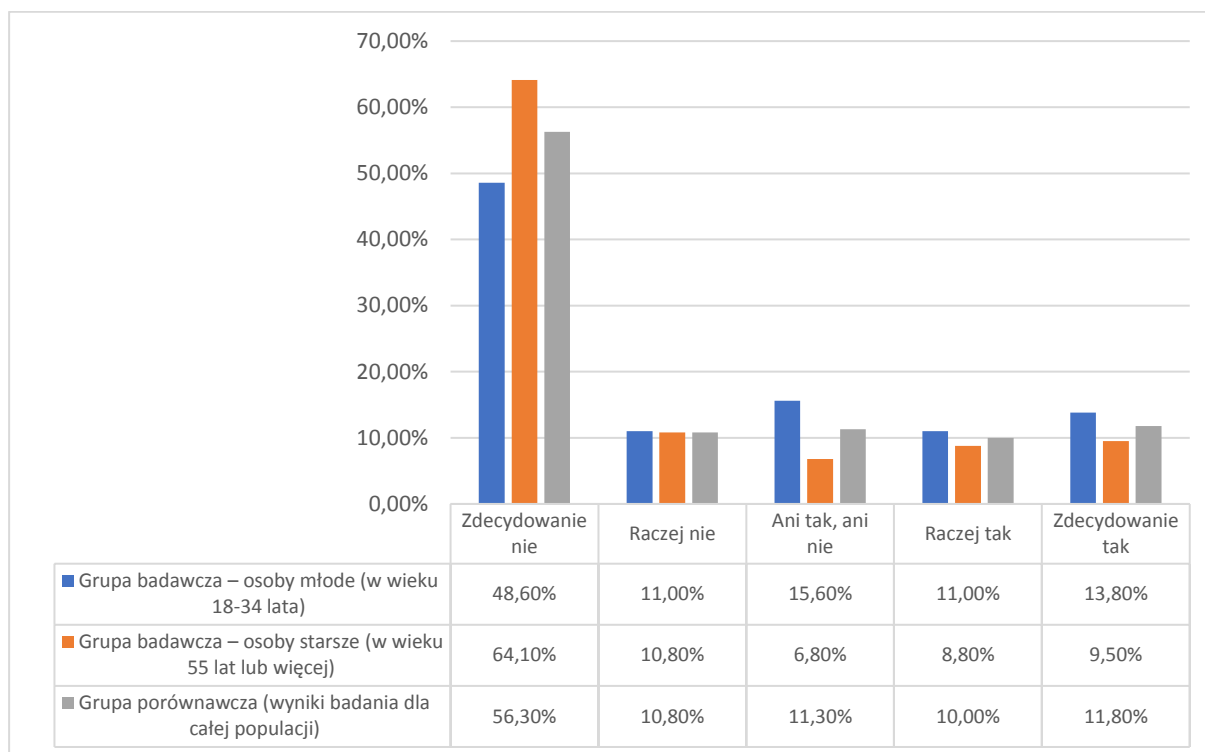
Tabela 53. Ocena jakości życia

	Grupa badawcza – osoby młode (w wieku 18-34 lata)	Grupa badawcza – osoby starsze (w wieku 55 lat lub więcej)	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)	Grupa badawcza – osoby niezadowolone ze swojej pracy	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową	Grupa badawcza – osoby prowadzące działalność gospodarczą	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe	Grupa badawcza – osoby nieaktywne zawodowo
Ocena oferty kulturalnej	2,93	2,81	2,86	2,88	2,95	2,63	2,77	2,84
Ocena oferty rozrywkowej	2,82	2,78	2,79	2,56	2,83	2,38	2,7	2,85
Ocena dostępności do gastronomii	2,98	3,01	3,05	2,94	2,98	3,04	3	3,05
Ocena dostępności do obiektów handlowych	3,08	3,11	3,1	3,13	3,22	3,21	3,18	3,13
Ocena możliwości uprawiania sportu	3,14	2,92	3,02	3,1	3,07	2,88	2,89	2,86
Ocena możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury	3,07	3,01	2,98	2,98	2,86	3,17	2,73	3,08
Ocena jakości powietrza atmosferycznego	3,08	2,95	2,98	3,02	2,83	3,17	2,98	2,91
Ocena dostępności szerokopasmowego Internetu	3,02	2,99	3,01	3,13	3,12	3,38	3,08	2,95
Ocena jakości przyrody	3,1	3,01	3,02	3,04	2,74	3,21	3,05	2,99
Ocena czystości i estetyki	3,01	3,16	3,08	3,21	3,05	3,58	3,24	3,03
Ocena poziomu hałasu	3,15	2,97	3,03	2,94	2,86	3,08	3,06	2,87

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

Mieszkańcy powiatu w zdecydowanej większości nie angażują się w sprawy lokalne. Osoby młodsze wykazują się wyższym poziom zaangażowania w porównaniu do osób starszych.

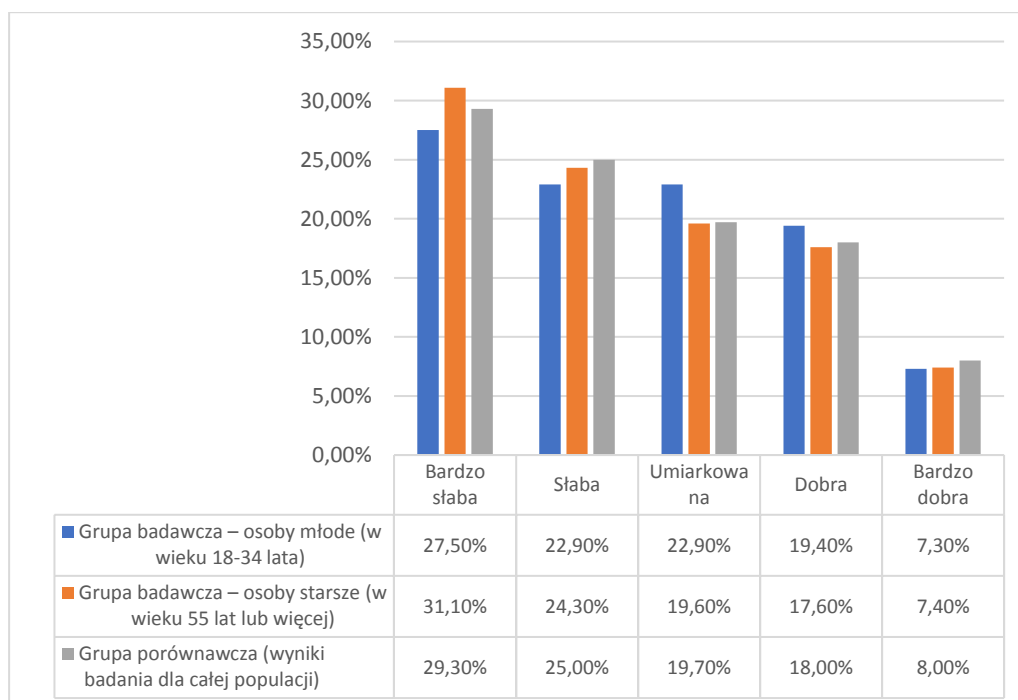
Wykres 38. Ocena zaangażowania w sprawy lokalne

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

W ocenie poziomu opieki zdrowotnej przeważają opinie negatywne (ocena bardzo słaba i słaba). Bardziej krytyczne oceny posiadają osoby starsze.

Wykres 39. Ocena poziomu opieki zdrowotnej

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzanego badania

5.3. Szczegółowy rozkład odpowiedzi wg grup badawczych

5.3.1. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób młodszych oraz starszych na tle całej populacji badanej

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby młode (w wieku 18-34 lata)	Grupa badawcza – osoby starsze (w wieku 55 lat lub więcej)	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Wykształcenie	Wykształcenie wyższe	11,0%	7,4%	9,8%
	Średnie	65,1%	53,4%	62,2%
	Zawodowe Niższe	23,9%	39,2%	28,0%
Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy	Tak	78,6%	83,3%	81,7%
	Nie	21,4%	16,7%	18,3%
Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy	Do 6 miesięcy	8,0%	1,1%	4,3%
	Do 1 roku	32,0%	2,1%	10,9%
	Powyżej 1 roku	60,0%	96,8%	84,8%
Przyczyny brak aktywności na rynku pracy	Stan zdrowia	0,0%	4,3%	6,5%
	Wypalenie zawodowe	0,0%	0,0%	1,4%
	Niski poziom wynagrodzeń	20,0%	0,0%	3,6%
	Konieczność opieki nad np. rodzicami, osobami zależnymi	32,0%	2,1%	12,3%
	Inne ⁴⁴	48,0%	93,6%	76,1%
Formy aktywności na rynku pracy	Umowa o pracę	70,2%	72,2%	73,3%
	Umowa zlecenie/dzieło	17,7%	11,2%	13,4%
	Własna działalność gospodarcza	10,7%	11,2%	9,1%
	Inna forma	2,4%	7,4%	4,2%
Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy	Odległość do miejsca pracy	33,3%	33,3%	33,3%
	Ogólne warunki pracy	61,1%	55,6%	52,1%
	Wyższe ambicje	38,8%	22,2%	37,5%
	Niskie zarobki	77,8%	88,9%	81,3%
Oczekiwany poziom zarobków	25% więcej niż obecnie	5,6%	22,2%	12,5%
	Od 25 do 50% więcej niż obecnie	27,8%	22,2%	25,0%
	Od 50 do 100% więcej niż obecnie	38,8%	33,4%	37,5%
	100% więcej	5,6%	11,1%	6,3%
	Wystarczy obecna pensja	22,2%	11,1%	18,7%
Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo	Przy możliwości – rezygnacja z pracy	15,5%	11,1%	11,5%
	Do emerytury	58,3%	64,8%	63,3%
	Tak długo, jak to możliwe	26,2%	24,1%	25,2%
Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji	Bardzo słabe	15,6%	20,9%	18,7%
	Słabe	21,1%	23,7%	20,8%
	Umiarkowane	26,6%	20,9%	23,0%

⁴⁴ Wśród innych przyczyn najczęściej wskazywanymi wśród osób młodych było kontynuowanie nauki, w przypadku osób starszych – wszyscy ankietowani przyznali, że pozostają nieaktywni zawodowo, ponieważ są na emeryturze. Dla całej populacji badanej najczęstszymi powodami było przebywanie na emeryturze.

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby młode (w wieku 18-34 lata)	Grupa badawcza – osoby starsze (w wieku 55 lat lub więcej)	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Dobre	20,2%	25,0%	25,7%
	Bardzo dobre	16,5%	9,5%	11,8%
Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu)	Dojazd do 15 minut	11,9%	18,5%	15,6%
	Dojazd do 30 minut	48,8%	59,3%	53,4%
	Dojazd do 60 minut	35,7%	22,2%	29,8%
	Dojazd powyżej 60 minut	3,6%	0,0%	1,2%
	Akceptacja dojazdu do 15 minut	16,7%	20,3%	17,9%
	Akceptacja dojazdu do 30 minut	59,5%	66,7%	62,6%
	Akceptacja dojazdu do 60 minut	22,6%	13,0%	19,1%
	Akceptacja dojazdu powyżej 60 minut	1,2%	0,0%	0,4%
Sposób dojeżdżania do pracy	Piesz	15,5%	14,8%	11,8%
	Rower	7,1%	5,6%	8,4%
	Autobus	22,6%	27,8%	22,9%
	Pociąg	4,8%	3,7%	3,8%
	Samochód	50,0%	48,1%	53,1%
Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania)	Plan zmiany swojej sytuacji zawodowej	26,6%	3,4%	14,5%
	Brak planu zmiany swojej sytuacji zawodowej	73,4%	96,6%	85,5%
	Zmiana wymaga wyjazd poza powiat	20,7%	20,0%	19,0%
Sytuacja na rynku mieszkaniowym	Wynajem mieszkania/domu z rodziną	23,8%	5,4%	12,8%
	Wynajem mieszkania/domu ze znajomymi	1,8%	0,0%	0,5%
	Właściciel mieszkania/domu	34,9%	76,4%	62,1%
	Zamieszkiwanie z rodzicami	20,2%	0,0%	7,5%
	Zamieszkiwanie mieszkania komunalnego	4,6%	10,1%	7,3%
	Zamieszkiwanie mieszkania socjalnego	0,9%	0,7%	0,8%
	Inne	13,8%	7,4%	9,0%
Plany dot. rynku mieszkaniowego	Brak planu zmian	74,2%	89,1%	82,0%
	Wynajem mieszkania	4,6%	0,0%	1,8%
	Kupno mieszkania na rynku pierwotnym	4,6%	1,4%	3,2%
	Kupno mieszkania na rynku wtórnym	13,8%	6,1%	9,0%
	Budowa domu jednorodzinnego lub w zabudowie szeregowej	2,8%	3,4%	4,0%
Ocena dostępności mieszkań	Bardzo słaba	3,7%	4,7%	4,3%
	Słaba	15,6%	9,5%	13,2%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby młode (w wieku 18-34 lata)	Grupa badawcza – osoby starsze (w wieku 55 lat lub więcej)	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Umiarkowana	14,7%	8,8%	13,2%
	Dobra	23,9%	8,1%	16,0%
	Bardzo dobra	8,3%	6,8%	8,3%
	Nie wiem, trudno powiedzieć	33,8%	62,1%	45,0%
Ocena oferty kulturalnej	Średnia arytmetyczna	2,93	2,81	2,86
Ocena oferty rozrywkowej	Średnia arytmetyczna	2,82	2,78	2,79
Ocena dostępności do gastronomii	Średnia arytmetyczna	2,98	3,01	3,05
Ocena dostępności do obiektów handlowych	Średnia arytmetyczna	3,08	3,11	3,10
Ocena możliwości uprawiania sportu	Średnia arytmetyczna	3,14	2,92	3,02
Ocena możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury	Średnia arytmetyczna	3,07	3,01	2,98
Ocena jakości powietrza atmosferycznego	Średnia arytmetyczna	3,08	2,95	2,98
Ocena dostępności szerokopasmowego Internetu	Średnia arytmetyczna	3,02	2,99	3,01
Ocena jakości przyrody	Średnia arytmetyczna	3,10	3,01	3,02
Ocena czystości i estetyki	Średnia arytmetyczna	3,01	3,16	3,08
Ocena poziomu hałasu	Średnia arytmetyczna	3,15	2,97	3,03
Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego	Zdecydowanie nie	24,8%	42,6%	32,2%
	Raczej nie	17,4%	18,8%	18,2%
	Ani tak, ani nie	21,1%	14,9%	17,3%
	Raczej tak	19,3%	14,2%	17,8%
	Zdecydowanie tak	17,4%	9,5%	14,5%
Zaangażowanie w działania lokalne	Zdecydowanie nie	48,6%	64,1%	56,3%
	Raczej nie	11,0%	10,8%	10,8%
	Ani tak, ani nie	15,6%	6,8%	11,3%
	Raczej tak	11,0%	8,8%	10,0%
	Zdecydowanie tak	13,8%	9,5%	11,8%
Zaangażowanie w działania społeczne	Zdecydowanie nie	71,5%	73,7%	71,2%
	Raczej nie	4,6%	5,4%	5,5%
	Ani tak, ani nie	8,3%	7,4%	7,3%
	Raczej tak	6,4%	4,7%	6,5%
	Zdecydowanie tak	9,2%	8,8%	9,5%
Ocena poziomu opieki zdrowotnej	Bardzo słaba	27,5%	31,1%	29,3%
	Słaba	22,9%	24,3%	25,0%
	Umiarkowana	22,9%	19,6%	19,7%
	Dobra	19,4%	17,6%	18,0%
	Bardzo dobra	7,3%	7,4%	8,0%

5.3.2 Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób niezadowolonych ze swojej sytuacji na rynku pracy oraz osób, które zamierzają zmienić swoją sytuację na rynku pracy

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby niezadowolone ze swojej pracy	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Wiek	18-24	14,6%	22,4%	9,5%
	25-34	22,8%	27,6%	17,7%
	35-44	27,1%	29,3%	20,3%
	45-54	16,7%	12,1%	15,5%
	55-64	18,8%	8,6%	16,5%
	65 i więcej	0,0%	0,0%	20,5%
Wykształcenie	Wykształcenie wyższe	12,5%	8,6%	9,8%
	Średnie	68,7%	74,2%	62,2%
	Zawodowe Niższe	18,8%	17,2%	28,0%
Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy	Tak	0,0%	22,7%	81,7%
	Nie	100,0%	77,3%	18,3%
Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy	Do 6 miesięcy	Nie dotyczy	35,7%	4,3%
	Do 1 roku	Nie dotyczy	28,6%	10,9%
	Powyżej 1 roku	Nie dotyczy	35,7%	84,8%
Przyczyny brak aktywności na rynku pracy ⁴⁵	Stan zdrowia	Nie dotyczy	0,0%	6,5%
	Wypalenie zawodowe	Nie dotyczy	0,0%	1,4%
	Niski poziom wynagrodzeń	Nie dotyczy	23,1%	3,6%
	Konieczność opieki nad np. rodzicami, osobami zależnymi	Nie dotyczy	14,3%	12,3%
	Inne	Nie dotyczy	62,6%	76,1%
Formy aktywności na rynku pracy	Umowa o pracę	64,4%	62,4%	73,3%
	Umowa zlecenie/dzieło	25,0%	28,5%	13,4%
	Własna działalność gospodarcza	6,3%	9,1%	9,1%
	Inna forma	4,3%	0,0%	4,2%
Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy	Odległość do miejsca pracy	33,3%	41,2%	33,3%
	Ogólne warunki pracy	52,1%	52,9%	52,1%
	Wyższe ambicje	37,5%	35,3%	37,5%
	Niskie zarobki	81,3%	85,3%	81,3%
Oczekiwany poziom zarobków	25% więcej niż obecnie	12,5%	5,9%	12,5%
	Od 25 do 50% więcej niż obecnie	25,0%	32,4%	25,0%
	Od 50 do 100% więcej niż obecnie	37,5%	41,1%	37,5%
	100% więcej	6,2%	5,9%	6,3%
	Wystarczy obecna pensja	18,8%	14,7%	18,7%
Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo	Przy możliwości – rezygnacja z pracy	29,2%	29,5%	11,5%
	Do emerytury	47,9%	41,0%	63,3%
	Tak długo, jak to możliwe	22,9%	29,5%	25,2%

⁴⁵ Innymi przyczynami wskazywanymi przez osoby chcące zmienić swoją sytuację zawodową były najczęściej poszukiwanie pracy.

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby niezadowolone ze swojej pracy	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji	Bardzo słabe	18,8%	13,8%	18,7%
	Słabe	18,8%	27,6%	20,8%
	Umiarkowane	33,3%	24,1%	23,0%
	Dobre	16,6%	25,9%	25,7%
	Bardzo dobre	12,5%	8,6%	11,8%
Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu)	Dojazd do 15 minut	14,5%	15,9%	15,6%
	Dojazd do 30 minut	41,7%	36,4%	53,4%
	Dojazd do 60 minut	41,7%	45,4%	29,8%
	Dojazd powyżej 60 minut	2,1%	2,3%	1,2%
	Akceptacja dojazdu do 15 minut	25,0%	31,8%	17,9%
	Akceptacja dojazdu do 30 minut	66,7%	47,7%	62,6%
	Akceptacja dojazdu do 60 minut	8,3%	20,5%	19,1%
	Akceptacja dojazdu powyżej 60 minut	0,0%	0,0%	0,4%
Sposób dojeżdżania do pracy	Pieszo	12,5%	15,9%	11,8%
	Rower	6,3%	4,5%	8,4%
	Autobus	29,2%	31,8%	22,9%
	Pociąg	6,3%	4,5%	3,8%
	Samochód	45,7%	43,3%	53,1%
Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania)	Plan zmiany swojej sytuacji zawodowej	70,8%	100,0%	14,5%
	Brak planu zmiany swojej sytuacji zawodowej	29,2%	0,0%	85,5%
	Zmiana wymaga wyjazd poza powiat	14,7%	19,0%	19,0%
Sytuacja na rynku mieszkaniowym	Wynajem mieszkania/domu z rodziną	14,6%	10,3%	12,8%
	Wynajem mieszkania/domu ze znajomymi	2,1%	0,0%	0,5%
	Właściciel mieszkania/domu	47,8%	37,9%	62,1%
	Zamieszkiwanie z rodzicami	14,6%	27,7%	7,5%
	Zamieszkiwanie mieszkania komunalnego	6,3%	12,1%	7,3%
	Zamieszkiwanie mieszkania socjalnego	0,0%	1,7%	0,8%
	Inne	14,6%	10,3%	9,0%
Plany dot. rynku mieszkaniowego	Brak planu zmian	72,8%	72,5%	82,0%
	Wynajem mieszkania	4,2%	8,6%	1,8%
	Kupno mieszkania na rynku pierwotnym	2,1%	3,4%	3,2%
	Kupno mieszkania na rynku wtórnym	18,8%	12,1%	9,0%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby niezadowolone ze swojej pracy	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Budowa domu jednorodzinnej lub w zabudowie szeregowej	2,1%	3,4%	4,0%
Ocena dostępności mieszkań	Bardzo słaba	4,2%	3,4%	4,3%
	Słaba	18,8%	12,1%	13,2%
	Umiarkowana	18,8%	22,4%	13,2%
	Dobra	20,7%	24,1%	16,0%
	Bardzo dobra	12,5%	12,1%	8,3%
	Nie wiem, trudno powiedzieć	25,0%	25,9%	45,0%
Ocena oferty kulturalnej	Średnia arytmetyczna	2,88	2,95	2,86
Ocena oferty rozrywkowej	Średnia arytmetyczna	2,56	2,83	2,79
Ocena dostępności do gastronomii	Średnia arytmetyczna	2,94	2,98	3,05
Ocena dostępności do obiektów handlowych	Średnia arytmetyczna	3,13	3,22	3,10
Ocena możliwości uprawiania sportu	Średnia arytmetyczna	3,10	3,07	3,02
Ocena możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury	Średnia arytmetyczna	2,98	2,86	2,98
Ocena jakości powietrza atmosferycznego	Średnia arytmetyczna	3,02	2,83	2,98
Ocena dostępności szerokopasmowego Internetu	Średnia arytmetyczna	3,13	3,12	3,01
Ocena jakości przyrody	Średnia arytmetyczna	3,04	2,74	3,02
Ocena czystości i estetyki	Średnia arytmetyczna	3,21	3,05	3,08
Ocena poziomu hałasu	Średnia arytmetyczna	2,94	2,86	3,03
Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego	Zdecydowanie nie	27,1%	17,2%	32,2%
	Raczej nie	18,8%	24,1%	18,2%
	Ani tak, ani nie	16,7%	19,1%	17,3%
	Raczej tak	22,8%	24,1%	17,8%
	Zdecydowanie tak	14,6%	15,5%	14,5%
Zaangażowanie w działania lokalne	Zdecydowanie nie	47,9%	51,7%	56,3%
	Raczej nie	10,4%	8,6%	10,8%
	Ani tak, ani nie	12,5%	12,1%	11,3%
	Raczej tak	14,6%	13,8%	10,0%
	Zdecydowanie tak	14,6%	13,8%	11,8%
Zaangażowanie w działania społeczne	Zdecydowanie nie	60,4%	67,2%	71,2%
	Raczej nie	10,4%	5,2%	5,5%
	Ani tak, ani nie	4,2%	5,2%	7,3%
	Raczej tak	12,5%	8,6%	6,5%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby niezadowolone ze swojej pracy	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają zmienić swoją sytuację zawodową	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Zdecydowanie tak	12,5%	13,8%	9,5%
Ocena poziomu opieki zdrowotnej	Bardzo słaba	37,5%	25,9%	29,3%
	Słaba	25,0%	24,1%	25,0%
	Umiarkowana	16,7%	25,9%	19,7%
	Dobra	12,5%	15,5%	18,0%
	Bardzo dobra	8,3%	8,6%	8,0%

5.3.3 Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób prowadzących działalność gospodarczą oraz osób, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe oraz nieaktywnych zawodowo

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby prowadzące działalność gospodarczą	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Wiek	18-24	12,5%	9,1%	9,5%
	25-34	25,0%	24,2%	17,7%
	35-44	25,0%	25,8%	20,3%
	45-54	12,5%	21,2%	15,5%
	55-64	25,0%	19,7%	16,5%
	65 i więcej	0,0%	0,0%	20,5%
Wykształcenie	Wykształcenie wyższe	12,5%	7,6%	9,8%
	Średnie	66,7%	69,7%	62,2%
	Zawodowe Niższe	20,8%	22,7%	28,0%
Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy	Tak	83,3%	83,3%	81,7%
	Nie	16,7%	16,7%	18,3%
Formy aktywności na rynku pracy	Umowa o pracę	0,0%	77,3%	73,3%
	Umowa zlecenie/dzielo	0,0%	10,6%	13,4%
	Własna działalność gospodarcza	100,0%	9,1%	9,1%
	Inna forma	0,0%	3,0%	4,2%
Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy	Odległość do miejsca pracy	25,0%	36,4%	33,3%
	Ogólne warunki pracy	75,0%	63,6%	52,1%
	Wyższe ambicje	75,0%	45,5%	37,5%
	Niskie zarobki	75,0%	72,2%	81,3%
Oczekiwany poziom zarobków	25% więcej niż obecnie	25,0%	0,0%	12,5%
	Od 25 do 50% więcej niż obecnie	50,0%	27,3%	25,0%
	Od 50 do 100% więcej niż obecnie	0,0%	36,3%	37,5%
	100% więcej	0,0%	9,1%	6,3%
	Wystarczy obecna pensja	25,0%	27,3%	18,7%
Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo	Przy możliwości – rezygnacja z pracy	12,5%	0,0%	11,5%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby prowadzące działalność gospodarczą	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Do emerytury	62,5%	0,0%	63,3%
	Tak długo, jak to możliwe	25,0%	100,0%	25,2%
Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji	Bardzo słabe	12,5%	18,2%	18,7%
	Słabe	25,0%	27,3%	20,8%
	Umiarkowane	37,5%	18,2%	23,0%
	Dobre	12,5%	22,7%	25,7%
	Bardzo dobre	12,5%	13,6%	11,8%
Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu)	Dojazd do 15 minut	12,5%	18,2%	15,6%
	Dojazd do 30 minut	66,7%	56,1%	53,4%
	Dojazd do 60 minut	20,8%	24,2%	29,8%
	Dojazd powyżej 60 minut	0,0%	1,5%	1,2%
	Akceptacja dojazdu do 15 minut	8,3%	19,7%	17,9%
	Akceptacja dojazdu do 30 minut	75,0%	62,1%	62,6%
	Akceptacja dojazdu do 60 minut	16,7%	18,2%	19,1%
	Akceptacja dojazdu powyżej 60 minut	0,0%	0,0%	0,4%
Sposób dojeżdżania do pracy	Pieszo	16,7%	15,2%	11,8%
	Rower	12,5%	7,6%	8,4%
	Autobus	20,8%	16,7%	22,9%
	Pociąg	0,0%	4,4%	3,8%
	Samochód	50,0%	56,1%	53,1%
Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania)	Plan zmiany swojej sytuacji zawodowej	16,7%	19,7%	14,5%
	Brak planu zmiany swojej sytuacji zawodowej	83,3%	80,3%	85,5%
	Zmiana wymaga wyjazd poza powiat	0,0%	30,8%	19,0%
Sytuacja na rynku mieszkaniowym	Wynajem mieszkania/domu z rodziną	12,5%	16,7%	12,8%
	Wynajem mieszkania/domu ze znajomymi	0,0%	1,5%	0,5%
	Właściciel mieszkania/domu	58,3%	59,1%	62,1%
	Zamieszkiwanie z rodzicami	4,2%	3,0%	7,5%
	Zamieszkiwanie mieszkania komunalnego	8,3%	6,1%	7,3%
	Zamieszkiwanie mieszkania socjalnego	0,0%	0,0%	0,8%
	Inne	16,7%	13,6%	9,0%
Plany dot. rynku mieszkaniowego	Brak planu zmian	79,2%	80,3%	82,0%
	Wynajem mieszkania	0,0%	1,5%	1,8%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby prowadzące działalność gospodarczą	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Kupno mieszkania na rynku pierwotnym	0,0%	6,1%	3,2%
	Kupno mieszkania na rynku wtórnym	12,5%	7,6%	9,0%
	Budowa domu jednorodzinne lub w zabudowie szeregowej	8,3%	4,5%	4,0%
Ocena dostępności mieszkań	Bardzo słaba	0,0%	4,5%	4,3%
	Słaba	8,3%	19,7%	13,2%
	Umiarkowana	12,5%	13,6%	13,2%
	Dobra	16,7%	15,2%	16,0%
	Bardzo dobra	8,3%	6,1%	8,3%
	Nie wiem, trudno powiedzieć	54,2%	40,9%	45,0%
Ocena oferty kulturalnej	Średnia arytmetyczna	2,63	2,77	2,86
Ocena oferty rozrywkowej	Średnia arytmetyczna	2,38	2,70	2,79
Ocena dostępności do gastronomii	Średnia arytmetyczna	3,04	3,00	3,05
Ocena dostępności do obiektów handlowych	Średnia arytmetyczna	3,21	3,18	3,10
Ocena możliwości uprawiania sportu	Średnia arytmetyczna	2,88	2,89	3,02
Ocena możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury	Średnia arytmetyczna	3,17	2,73	2,98
Ocena jakości powietrza atmosferycznego	Średnia arytmetyczna	3,17	2,98	2,98
Ocena dostępności szerokopasmowego Internetu	Średnia arytmetyczna	3,38	3,08	3,01
Ocena jakości przyrody	Średnia arytmetyczna	3,21	3,05	3,02
Ocena czystości i estetyki	Średnia arytmetyczna	3,58	3,24	3,08
Ocena poziomu hałasu	Średnia arytmetyczna	3,08	3,06	3,03
Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego	Zdecydowanie nie	25,0%	25,8%	32,2%
	Raczej nie	29,2%	21,2%	18,2%
	Ani tak, ani nie	20,8%	22,6%	17,3%
	Raczej tak	8,3%	15,2%	17,8%
	Zdecydowanie tak	16,7%	15,2%	14,5%
Zaangażowanie w działania lokalne	Zdecydowanie nie	54,2%	53,0%	56,3%
	Raczej nie	8,3%	16,7%	10,8%
	Ani tak, ani nie	12,5%	12,1%	11,3%
	Raczej tak	4,2%	7,6%	10,0%
	Zdecydowanie tak	20,8%	10,6%	11,8%
Zaangażowanie w działania społeczne	Zdecydowanie nie	75,0%	69,7%	71,2%
	Raczej nie	0,0%	7,6%	5,5%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby prowadzące działalność gospodarczą	Grupa badawcza – osoby, które zamierzają pracować tak długo, jak to możliwe	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Ani tak, ani nie	4,2%	6,1%	7,3%
	Raczej tak	4,2%	9,1%	6,5%
	Zdecydowanie tak	16,6%	7,5%	9,5%
Ocena poziomu opieki zdrowotnej	Bardzo słaba	33,3%	39,4%	29,3%
	Słaba	33,3%	19,6%	25,0%
	Umiarkowana	12,5%	15,2%	19,7%
	Dobra	4,2%	18,2%	18,0%
	Bardzo dobra	16,7%	7,6%	8,0%

5.3.4. Szczegółowy rozkład odpowiedzi dla osób nieaktywnych zawodowo

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby nieaktywne zawodowo	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Wiek	18-24	10,9%	9,5%
	25-34	7,2%	17,7%
	35-44	8,0%	20,3%
	45-54	5,8%	15,5%
	55-64	9,4%	16,5%
	65 i więcej	58,7%	20,5%
Wykształcenie	Wykształcenie wyższe	10,1%	9,8%
	Średnie	53,7%	62,2%
	Zawodowe Niższe	36,2%	28,0%
Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy	Tak	Nie dotyczy	81,7%
	Nie	Nie dotyczy	18,3%
Formy aktywności na rynku pracy	Umowa o pracę	Nie dotyczy	73,3%
	Umowa zlecenie/dzieło	Nie dotyczy	13,4%
	Własna działalność gospodarcza	Nie dotyczy	9,1%
	Inna forma	Nie dotyczy	4,2%
Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy	Odległość do miejsca pracy	Nie dotyczy	33,3%
	Ogólne warunki pracy	Nie dotyczy	52,1%
	Wyższe ambicje	Nie dotyczy	37,5%
	Niskie zarobki	Nie dotyczy	81,3%
Oczekiwany poziom zarobków	25% więcej niż obecnie	Nie dotyczy	12,5%
	Od 25 do 50% więcej niż obecnie	Nie dotyczy	25,0%
	Od 50 do 100% więcej niż obecnie	Nie dotyczy	37,5%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby nieaktywne zawodowo	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	100% więcej	Nie dotyczy	6,3%
	Wystarczy obecna pensja	Nie dotyczy	18,7%
Jak długo zamierzają być aktywni zawodowo	Przy możliwości – rezygnacja z pracy	Nie dotyczy	11,5%
	Do emerytury	Nie dotyczy	63,3%
	Tak długo, jak to możliwe	Nie dotyczy	25,2%
Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji	Bardzo słabe	20,3%	18,7%
	Słabe	21,7%	20,8%
	Umiarkowane	23,2%	23,0%
	Dobre	25,4%	25,7%
	Bardzo dobre	9,4%	11,8%
Mobilność na rynku pracy (jak długo dojeżdża do pracy, poziom akceptacji czasu dojazdu)	Dojazd do 15 minut	Nie dotyczy	15,6%
	Dojazd do 30 minut	Nie dotyczy	53,4%
	Dojazd do 60 minut	Nie dotyczy	29,8%
	Dojazd powyżej 60 minut	Nie dotyczy	1,2%
	Akceptacja dojazdu do 15 minut	Nie dotyczy	17,9%
	Akceptacja dojazdu do 30 minut	Nie dotyczy	62,6%
	Akceptacja dojazdu do 60 minut	Nie dotyczy	19,1%
	Akceptacja dojazdu powyżej 60 minut	Nie dotyczy	0,4%
Sposób dojeżdżania do pracy	Pieszo	Nie dotyczy	11,8%
	Rower	Nie dotyczy	8,4%
	Autobus	Nie dotyczy	22,9%
	Pociąg	Nie dotyczy	3,8%
	Samochód	Nie dotyczy	53,1%
Plany odnośnie zmiany pracy (w tym ocena konieczności wyjazdu poza miejsce zamieszkania)	Plan zmiany swojej sytuacji zawodowej	10,1%	14,5%
	Brak planu zmiany swojej sytuacji zawodowej	89,9%	85,5%
	Zmiana wymaga wyjazd poza powiat	28,6%	19,0%
Sytuacja na rynku mieszkaniowym	Wynajem mieszkania/domu z rodziną	7,2%	12,8%

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby nieaktywne zawodowo	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
	Wynajem mieszkania/domu ze znajomymi	0,0%	0,5%
	Właściciel mieszkania/domu	66,8%	62,1%
	Zamieszkiwanie z rodzicami	10,1%	7,5%
	Zamieszkiwanie mieszkania komunalnego	8,0%	7,3%
	Zamieszkiwanie mieszkania socjalnego	0,7%	0,8%
	Inne	7,2%	9,0%
Plany dot. rynku mieszkaniowego	Brak planu zmian	91,4%	82,0%
	Wynajem mieszkania	1,4%	1,8%
	Kupno mieszkania na rynku pierwotnym	1,4%	3,2%
	Kupno mieszkania na rynku wtórnym	2,9%	9,0%
	Budowa domu jednorodzinnego lub w zabudowie szeregowej	2,9%	4,0%
Ocena dostępności mieszkań	Bardzo słaba	3,6%	4,3%
	Słaba	8,7%	13,2%
	Umiarkowana	8,0%	13,2%
	Dobra	13,8%	16,0%
	Bardzo dobra	4,3%	8,3%
	Nie wiem, trudno powiedzieć	61,6%	45,0%
Ocena oferty kulturalnej	Średnia arytmetyczna	2,84	2,86
Ocena oferty rozrywkowej	Średnia arytmetyczna	2,85	2,79
Ocena dostępności do gastronomii	Średnia arytmetyczna	3,05	3,05
Ocena dostępności do obiektów handlowych	Średnia arytmetyczna	3,13	3,10
Ocena możliwości uprawiania sportu	Średnia arytmetyczna	2,86	3,02
Ocena możliwości spędzania czasu wolnego na łonie natury	Średnia arytmetyczna	3,08	2,98
Ocena jakości powietrza atmosferycznego	Średnia arytmetyczna	2,91	2,98

Obszar badawczy	Oceniane zagadnienie	Grupa badawcza – osoby nieaktywne zawodowo	Grupa porównawcza (wyniki badania dla całej populacji)
Ocena dostępności szerokopasmowego Internetu	Średnia arytmetyczna	2,95	3,01
Ocena jakości przyrody	Średnia arytmetyczna	2,99	3,02
Ocena czystości i estetyki	Średnia arytmetyczna	3,03	3,08
Ocena poziomu hałasu	Średnia arytmetyczna	2,87	3,03
Zainteresowanie zagadnieniami rozwoju lokalnego	Zdecydowanie nie	36,2%	32,2%
	Raczej nie	19,6%	18,2%
	Ani tak, ani nie	15,2%	17,3%
	Raczej tak	16,7%	17,8%
	Zdecydowanie tak	12,3%	14,5%
Zaangażowanie w działania lokalne	Zdecydowanie nie	59,5%	56,3%
	Raczej nie	10,1%	10,8%
	Ani tak, ani nie	9,4%	11,3%
	Raczej tak	10,9%	10,0%
	Zdecydowanie tak	10,1%	11,8%
Zaangażowanie w działania społeczne	Zdecydowanie nie	74,0%	71,2%
	Raczej nie	6,5%	5,5%
	Ani tak, ani nie	6,5%	7,3%
	Raczej tak	4,3%	6,5%
	Zdecydowanie tak	8,7%	9,5%
Ocena poziomu opieki zdrowotnej	Bardzo słaba	26,1%	29,3%
	Słaba	27,6%	25,0%
	Umiarkowana	24,6%	19,7%
	Dobra	15,2%	18,0%
	Bardzo dobra	6,5%	8,0%

6. Uwarunkowania rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w opinii badanych liderów

Uzupełnieniem badań ilościowych były badania jakościowe z liderami opinii.⁴⁶ Poniżej zaprezentowano syntetyczne podsumowanie wyników badań, które ukierunkowane były w szczególności na wymiar środowiskowy, społeczny, turystykę, edukację i kształcenie zawodowe oraz rozwój gospodarczy. Badania zrealizowano w kwietniu 2021 roku.

Tabela 54. Wyniki badań jakościowych z liderami opinii

Obszar tematyczny	Wyniki badania
Środowisko i przestrzeń	<ul style="list-style-type: none">• Powiat charakteryzuje się dobrym stanem środowiska. Podstawowe problemy ochrony środowiska to przede wszystkim brak w pełni rozwiniętej sieci kanalizacyjnej.• Kwestie problemowe związane z bezpieczeństwem publicznym to wąskie drogi. Uwagę należy poświęcić rozwojowi infrastruktury rowerowej i pieszej.• Szczególne zjawiska problemowe dotyczą suszy. Należy realizować działania na rzecz zwiększania retencji, tworzenia zadrzewień, oczek wodnych, zwiększania bioróżnorodności.• Ważna jest edukacja ekologiczna. Młodzi mieszkańcy charakteryzują się wyższą świadomością ekologiczną, co związane jest z wdrożeniem edukacji ekologicznej w edukacji szkolnej. Niemniej nadal jest wiele do zrobienia, co widoczne jest m. in. w zjawisku dość powszechnego zaśmiecenia lasów.• Nt. problemów środowiskowych informuje się wciąż w zbyt małym zakresie mieszkańców. Część z nich nie jest świadoma zachodzących zmian. Należy priorytetowo potraktować edukację mieszkańców oraz wdrażać narzędzia dotacyjne, które pozwolą chronić środowisko.
Oferta kulturalna	<ul style="list-style-type: none">• Oferta kulturalna powiatu jest atrakcyjna. Być może nie jest jednak dostosowana do potrzeb wszystkich grup. Dużą uwagę zwraca się na dzieci, seniorów, w mniejszym stopniu na grupy osób z niepełnosprawnościami, co związane jest z kosztami.
Sport	<ul style="list-style-type: none">• Powiat a w szczególności miasto Gniezno oferuje szerokie spektrum oferty sportowej.• Jednocześnie aktywności fizycznej dzieci i młodzieży nie sprzyjają inne formy rozrywki, np. Internet, komputer. Widoczna jest rezygnacja z zajęć wychowania fizycznego.• Problemem działalności klubów sportowych są środki finansowe i oczekiwanie na wsparcie ze strony samorządów (gminy, powiat).
Czas wolny	<ul style="list-style-type: none">• Mając na uwadze okres pandemii widoczne są duże oczekiwania odnośnie spędzania czasu wolnego poza domem, w szczególności na powietrzu. Przestrzeń powiatu umożliwia w dużym stopniu spędzanie wolnego czasu poza domem.

⁴⁶ Uczestnikami badań byli przedstawiciele instytucji powiatu oraz osoby zaangażowane w działalność społeczną na terenie powiatu.

Obszar tematyczny	Wyniki badania
	<ul style="list-style-type: none"> • Infrastruktura sportowo-rekreacyjna jest zasadniczo dobrze rozwinięta. Rozwijają się ścieżki rowerowe. Jest wiele przestrzeni, także w mieście, które umożliwiają spacer, odpoczynek. • Gorzej wygląda wykorzystanie przestrzeni niezurbanizowanych, poza miastem do rekreacji i wypoczynku. Wciąż zbyt mało jest rozwiniętej infrastruktury szlaków turystycznych. Należy inwestować w miejsca i przestrzenie, które są blisko stref zamieszkania, np. w Gnieźnie (przykład: „Łazienki”, „Wenecja”).
Turystyka	<ul style="list-style-type: none"> • Powiat gnieźnieński może być lepiej rozwiniętą destynacją turystyczną. Wciąż jest jednak brak odpowiedniego poziomu integracji oferty turystycznej. • Powiat jest znanym miejscem na mapie turystycznej kraju, ze względu, m. in. na historię i dziedzictwo kulturowe. Jednocześnie istniejąca oferta nie sprzyja przyciąganiu turystów na pobyty dłuższe niż 1-dniowe. • Poza Gnieznem, które jest najbardziej znanym miejscem turystycznym powiatu, jest wiele innych atrakcji, które warto promować. Dotyczy to m. in. krajobrazów oraz walorów przyrodniczych. Potencjał turystyczny powiatu to nie tylko szlak piastowski i historia piastowska oraz początków chrześcijaństwa polskiego. W powiecie przeplatały się 3 kultury żydowska, niemiecka, polska i to jest kolejny potencjał, który warto wykorzystać. • Powiat gnieźnieńskie to zamki, pałace, dworki, agroturystyka, która jest świetnie rozwinięta. Posiada tereny związane z dziedzictwem przyrodniczym, m. in. stawy. Jednocześnie mało ludzi wie, że można w granicach powiatu naprawdę dobrze spędzić czas i poznać ciekawe rzeczy, poznać, odpocząć. • Powiat ma bardzo dobrze rozwiniętą funkcję turystyczną m. in. ze względu na istniejącą już bazę hotelową i gastronomiczną. • Należy nadal rozwijać infrastrukturę turystyczną i system informacji turystycznej oraz wzmacniać potencjał lokalnych produktów. • Deficytem jest rozwój turystyki biznesowej. • Warto rozważyć przemodelowanie systemu promocji turystycznej. Powiat corocznie dotuje Powiatowe Centrum Informacji Turystycznej. To Centrum bardzo dobrze się sprawdza. Warto rozważyć czy nie zainwestować w promocję na targach zewnętrznych, promocję lokalnych przedsiębiorców i lokalnych produktów, np. poprzez kiermasze, targi miejskie, szeroko zakrojoną promocję w mediach społecznościowych, konkursy na poziomie powiatowym, czy też konkursy pomiędzy wytwórcami o tytuł np. produktu powiatowego albo konkursy dla turystów. • Rolą Powiatu jest integrowanie działań na rzecz rozwoju turystyki, w tym integrowanie przedsiębiorców i innych organizacji działających na rzecz turystyki. • Konieczne jest zbudowanie strategii rozwoju turystyki w powiecie i koncepcji promocji. Szczególnie priorytetowo należy potraktować promocję i marketing. • Brakuje ścisłej współpracy przy promocji powiatu pomiędzy poszczególnymi samorządami. Powoduje to rozproszenie działań i środków. Pozytywnie należy ocenić promocję opartą na hasle „Tu jest Polska”, która była realizowana przez Wielkopolską Organizację Turystyczną. W tej chwili wdrażany jest pomysł promocji Gniezna przez „króliki”. Pozytywnie należy ocenić promocję w Internecie, m. in. z wykorzystaniem blogów. • Konieczne jest wydanie zaktualizowanej mapy turystycznej powiatu. • Wśród barier rozwoju turystyki na terenie powiatu nie można zabraknąć wspomnienia o sytuacji jaką spowodowała pandemia COVID-19.

Obszar tematyczny	Wyniki badania
Aktywność senioralna	<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca liczba seniorów to bardzo zróżnicowana grupa. Są wśród niej osoby aktywne. • Coraz więcej osób chce korzystać z oferty kulturalnej. Dotyczy to również zorganizowanych grup. Instytucje kultury kształtując swoją ofertę skupiają się m. in. na osobach starszych. • Instytucje kultury próbują systematycznie przygotowywać się do wymiaru dostępności. W kraju rośnie liczba osób z niepełnosprawnościami. Dużo do zrealizowania jest w odniesieniu do przestrzennej dostępności. Widoczny jest deficyt rozwiązań takich jak ławki, poręcze. Projektowanie przestrzeni publicznych i sposobu funkcjonowania osób z niepełnosprawnościami wymaga głębszej refleksji i empatii. • Projektując rozwiązania z zakresu aktywności, np. strefy ćwiczeń, warto uwzględniać potrzeby osób starszych. • Szczególną uwagę należy poświęcić kwestii poczucia bezpieczeństwa i integracji. Pandemia wyzwoliła nieufność, w szczególności osób starszych, obawiających się o swoje zdrowie. • Ważne dla aktywności seniorów są: dieta, gimnastyka, kontakty z ludźmi. Ważna jest również integracja międzypokoleniowa.
Problemy starzejącego się społeczeństwa, niepełnosprawność	<ul style="list-style-type: none"> • W powiecie gnieźnieńskim przybywa osób starszych w złej kondycji zdrowotnej, psychicznej, co wiąże się z istotnym wyzwaniem dla służb pomocy społecznej i społeczeństwa. • Należy zwrócić uwagę na problem samotności i ubóstwa osób starszych. • Szczególne potrzeby osób starszych związane są z mieszkalnictwem i dostępem do opieki zdrowia. W powiecie brakuje miejsc opieki nad osobami starszymi. • Szczególnym problemem, który pogłębiać się będzie w przyszłości, jest dostępność do miejsc opieki dla osób niepełnosprawnych. • Pozytywne rozwiązania związane są z funkcjonowaniem wolontariatu na rzecz osób starszych. • Warto rozważyć przeprowadzenie lub prowadzenie akcji uświadamiania problemów osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych i wskazywać rozwiązania, np. związane z projektowaniem przestrzeni publicznych. • Część instytucji jest już dostępna dla osób niepełnosprawnych, część stoi przed wyzwaniem dostosowania swoich obiektów. Utrudnienia związane są m. im. ze starszym budownictwem.
System edukacji zawodowej	<ul style="list-style-type: none"> • Dostosowanie kształcenia do potrzeb rynku pracy jest bardzo trudno wdrożyć ze względu na trudność przewidzenia przyszłych potrzeb. W powiecie widoczny jest wzrost zainteresowania kształceniem zawodowym. • Szkoły w małym zakresie przygotowują do życia społecznego, rozwijania kompetencji społecznych. • Ważne dla dobrze funkcjonującego systemu kształcenia zawodowego są kadry, pomoce naukowe oraz dobrze funkcjonujący system praktyk. Należy zwrócić uwagę na możliwość realizacji praktyk u odpowiednich pracodawców, oferujących wysoki poziom kompetencji, wdrożenie w innowacyjność. • W powiecie gnieźnieńskim można wymienić dobrze funkcjonujące instytucje kształcenia. Bazują one m. in. na bogatej sieci kontaktów z przedsiębiorcami. To jest jeden z kluczowych aspektów dobrze funkcjonującego systemu kształcenia praktycznego.

Obszar tematyczny	Wyniki badania
	<ul style="list-style-type: none"> • Poziom kształcenia na różnych poziomach w powiecie jest na dobrym poziomie, atutami powiatu są kadry nauczycielskie oraz rozwijająca się infrastruktura oświaty. • Zaletą systemu edukacji jest to, że nie zamyka ścieżki rozwoju, począwszy od szkoły zawodowej, poprzez technika i licea. Krytyczniej należy ocenić wybór ścieżki kształcenia. Część młodych osób dokonuje niewłaściwych wyborów. • W odniesieniu do przyszłości warto zwrócić uwagę na przyszły deficyt szeregu zawodów na rynku pracy, np. w branży budowanej, logistyce. Wciąż za dużo kształci się ogólnie, za mało w kierunkach zawodowych. Całkowicie upadło kształcenie rzemieślników, brak jest kontynuacji nauki wielu zawodów, np. takich jak szewc. • Szkoły zawodowe wciąż niesłusznie mają złą opinię. Należy inwestować w rozwój szkół branżowych, techników. Ważne jest budowanie świadomości w społeczeństwie nt. korzyści skończenia szkoły zawodowej. Powinien to być proces traktowany priorytetowo i wdrażany profesjonalnie. • Innowacyjność i skuteczność działania w wymiarze edukacji tworzy się poprzez działania długoterminowe, realizowane w perspektywie wieloletniej. • Pozytywnie oceniana jest w szczególności działalność Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Gnieźnie.
Młodzi	<ul style="list-style-type: none"> • Młodzież wyjeżdża do większych miasta ze względu na swoje ambicje i oczekiwania. Oceniają, że większe miasto oferuje wyższą jakość życia, a częste są to opinie niezweryfikowane i nie korespondują z rzeczywistością. • Większe miasta oferują zdecydowanie szersze możliwości pracy i rozwoju zawodowego. Rynek pracy jest bardziej konkurencyjny, oferuje także wyższe wynagrodzenia. Tej sytuacji trudno będzie się przeciwstawić. • Dla zatrzymania młodych kluczowe będą: dobre wykształcenie, dobra i dobrze płatna praca, dostępność mieszkań oraz oferta czasu wolnego. • W powiecie kwestia dostępności mieszkań dla młodych jest problematyczna. Bardziej kreatywne osoby wyjeżdżają z powiatu, mając trudności usamodzielnienia się na miejscu. • Należy położyć większy nacisk na budowanie tożsamości i związku emocjonalnego młodych z miejscem zamieszkania.
Potencjał do rozwoju gospodarczego	<ul style="list-style-type: none"> • Atutem powiatu dla działalności gospodarczych jest jego lokalizacja w przestrzeni kraju. • Nastąpiły istotne zmiany cywilizacyjne, rozwija się infrastruktura, komunikacja publiczna, niski jest poziom bezrobocia. • Atutami jest postawa władz publicznych, które otwarte są na współpracę i wsparcie przedsiębiorców.
Bariery dla działalności gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • Brak jest dobrze rozpoznanych kwestii barier rozwoju gospodarczego, w tym dla działalności gospodarczej. Powiat gnieźnieński osiągnął dobry poziom rozwoju gospodarczego i trudno znaleźć impuls do dalszym zmian. • Brakuje długofalowej strategii samorządów do profilowania rozwoju gospodarczego, także w zakresie infrastruktury i atrakcyjności turystyki. • Niska jest świadomość nt. posiadanych potencjałów dla rozwoju innowacyjnej gospodarki. • Wśród barier należy wskazać na ciągle niestabilny, zmieniający się system podatkowy. Rośnie wewnętrzna konkurencja, np. w przypadku działalności handlowych, dla których konkurencję stanowią rozwijające się centra handlowe. Przedsiębiorcy nie zawsze przygotowani są na szybkie i dynamiczne zmiany.

Obszar tematyczny	Wyniki badania
	<ul style="list-style-type: none"> • Coraz większy jest deficyt kadr na rynku pracy, w szczególności specjalistów i osób z doświadczeniem zawodowym, jak też pracowników produkcji. Deficyt ten pogłębia odpływ pracowników do większych ośrodków.
<p>Współpraca na linii edukacja – przedsiębiorcy i pomiędzy przedsiębiorcami i samorządami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Barięą jest zrozumienie stron w procesie współpracy pomiędzy edukacją i przedsiębiorcami. Dotyczy to m. in. aspektów prawnych. Brakuje swoistego moderatora, który określi wzajemne oczekiwania i zdefiniuje możliwości współpracy pomiędzy edukacją a przedsiębiorcami. Rolę taką mogą pełnić stowarzyszenia przedsiębiorców. • W powiecie działają aktywnie stowarzyszenia przedsiębiorców i pracodawców. Próbują inicjować współpracę pomiędzy sobą, na razie bez większych efektów. • Instytucje publiczne, w tym Powiat wspierają i integrują współpracę przedsiębiorców, co jest zauważane przez przedsiębiorców. Istotna rola to m. in. to wystawy, targi, spotkania przedsiębiorców formalne nieformalne. Warto zwrócić uwagę na konieczność podnoszenia obsługi przedsiębiorców. • Instytucje otoczenia biznesu w powiecie gnieźnieńskim są aktywne i oferują liczny zakres wsparcia przedsiębiorcom.

Źródło: opracowanie własne

7. Ocena stanu wdrażania Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021

Oceny stanu wdrażania Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021 dokonano na podstawie Raportu z realizacji Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-20, opracowanego przez Starostwo Powiatowe w Gnieźnie.

Wieloletni Strategiczny Program Operacyjny Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2020 został przyjęty uchwałą nr XLIII/292/2013 Rady Powiatu Gnieźnieńskiego z dnia 26 listopada 2013 r. Był nadrzędnym planem strategicznym rozwoju Powiatu Gnieźnieńskiego.

W Planie określono następującą wizję rozwoju:

„Tu powstała Polska i tu stawiamy na rozwój w miejscu godnym inwestycji.”

Plan składał się z 3 celów strategicznych, do których przypisano cele operacyjne i projekty:

- I cel strategiczny: Nowoczesny Powiat Gniezno – blisko stolicy regionu – 5 celów operacyjnych i 19 projektów,
- II cel strategiczny: Powiat Gniezno wygodnym i bezpiecznym miejscem do życia – 8 celów operacyjnych i 43 projekty,
- III cel strategiczny: Powiat Gniezno znany jako kolebka państwa polskiego – 3 cele operacyjne i 11 projektów.

Założenia Planu realizowane były sukcesywnie a rezultaty i produkty monitorowane i publikowane w corocznych sprawozdaniach.

Plan realizowany był w dużym stopniu wg założeń. Warto zwrócić uwagę, że część zadań miała charakter cykliczny, część związana była z działaniami o charakterze akcyjnym lub inwestycyjnym, które realizowane były w określonej perspektywie czasu. Na 73 projekty w planie średnio rocznie realizowano 48 projektów.

Analizując zakres realizacji poszczególnych zadań warto przypomnieć o tym, że od 2019 roku Powiat Gnieźnieński realizował Program Postępowania Ostrożnościowego Powiatu Gnieźnieńskiego. Widoczne było to w zmniejszonym zakresie realizacji wybranych zadań Planu.

W perspektywie wieloletniej wdrażania Planu do roku 2020 nie zrealizowano następujących zadań:

- I/1/a Gnieźnieńska motoryzacja rozpoznawalna w Polsce – celem projektu było wspieranie lokalnej przedsiębiorczości branży, motoryzacyjnej,
- I/1/f Wsparcie innowacyjnych projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa MSP – celem projektu było zachęcenie przedsiębiorstw MSP do innowacyjnych działań w branżach gospodarki uznanych w regionie za kluczowe,
- I/1/h Wsparcie współpracy na linii biznes-nauka – założeniem projektu było zachęcenie/wspieranie lokalnych przedsiębiorstw sektora MSP do nawiązywania współpracy z instytucjami naukowymi na rzecz realizacji prac badawczo-rozwojowych,

- II/3/h Innowacyjna służba zdrowia – celem projektu była poprawa jakości usług medycznych świadczonych przez Zespół Opieki Zdrowotnej w Gnieźnie, przewidywano m. in. unowocześnienie (poprzez remonty i zakup sprzętu) poradni i oddziałów (w tym m. in. przy wykorzystaniu środków zewnętrznych) oraz dalszy rozwój pracowni hemodynamiki czy wdrożenie nowoczesnych narzędzi IT w zakresie obsługi pacjentów,
- II/3/o. Centrum Aktywności Młodzieżowej MOTYKA – celem projektu była aktywizacja i wsparcie młodzieży powiatu gnieźnieńskiego (zwłaszcza uczniów szkół ponadgimnazjalnych powiatu gnieźnieńskiego) w zakresie samodzielnej realizacji projektów, w tym projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, Centrum Aktywności Młodzieżowej miało być zlokalizowane w Wydziale Inwestycji i Rozwoju Powiatu,
- II/4/a. Aktywni, odpowiedzialni obywatele – Powiat Gnieźnieński wspiera rozwój ekonomii społecznej – w ramach projektu zakładano m. in.: tworzenie punktów doradczo-konsultacyjnych ekonomii społecznej, przeprowadzenie szkoleń z zakresu ekonomii społecznej, udzielanie wsparcia osobom zainteresowanym otwarciem i prowadzeniem przedsiębiorstwa społecznego lub spółdzielni socjalnej, (projekt prawdopodobnie będzie realizowany w roku 2021)
- II/6/e. Program wsparcia w zakresie zdobywania kompetencji dot. funkcjonowania mechanizmów wolnorynkowych - celem projektu była promocja przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego - uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Jego realizacja miała być zachętą do podejmowania wyzwań związanych z szeroko rozumianą przedsiębiorczością, co miałyby zaowocować w przyszłości samozatrudnieniem i rozwojem świadomości biznesowej młodych ludzi lub poprawą sposobu ich reagowania na zmiany zachodzące na rynku pracy. Przewidywano m. in. organizowanie turnieju wiedzy o przedsiębiorczości.
- II/6/h. Utworzenie ośrodka wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną – w ramach projektu planowano zostać utworzony ośrodek wsparcia dla rodzin oraz dzieci i młodzieży w przedziale wiekowym 8-25 lat,
- II/8/a. Obywatelski Powiat Gniezno – celem projektu było dopuszczenie do współdecydowania mieszkańców o wydatkach z budżetu powiatu poprzez zgłaszanie swoich pomysłów, a następnie wybór tych, które w największym stopniu odzwierciedlają ich potrzeby,
- III/3/a. Gniezno Piastów na żywo – realizacja projektu miała się przyczynić do wzbogacenia oferty turystycznej i kulturalnej Powiatu Gnieźnieńskiego. Założono, że w ramach projektu powstanie gród gnieźnieński.

Cyklicznie – przez 7 lat realizowano 30 projektów, dotyczących następujących celów:

I. Nowoczesny Powiat Gniezno – blisko stolicy regionu (6 projektów):

- 1. Wzrost atrakcyjności gospodarczej poprzez tworzenie warunków do inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości tworzenie warunków do inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości (I/1/c. Orzeł Powiatu Gnieźnieńskiego dla Przedsiębiorczości, I/1/i. Współpraca z pracodawcami),
- 2. Poprawa warunków komunikacyjnych na sieci dróg powiatowych powiązanych z drogami wyższych kategorii (I/2/a. Budowa i przebudowa dróg),
- 3. Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb regionu (I/3/a. Dopuszczenie stanowisk egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów zawodowych, I/3/d. Przekwalifikowanie i ustawiczne kształcenie),

- 5. Powiat Gniezno otwarty na kontakty i rynki zagraniczne (I/5/a. Intensyfikacja współpracy międzynarodowej).

II. Powiat Gniezno wygodnym i bezpiecznym miejscem do życia (18 projektów):

- 1. Sprawnie i efektywnie zarządzany powiat oraz poprawa jakości świadczonych usług (II/1/a. Budowa i zakup nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej wspierającej funkcjonowanie administracji powiatowej, II/1/c. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników Starostwa Powiatowego w Gnieźnie, II/1/e. Modernizacja obiektów należących do powiatu),
- 2. Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu na drogach publicznych (II/2/c. Remonty dróg – poprzez wykonanie nakładek bitumicznych),
- 3. Zrównoważony rozwój w zakresie bezpiecznych warunków życia, zdrowia, aktywności i wypoczynku mieszkańców (II/3/b. Zmniejszenie ryzyka powodziowego, II/3/c. Centrum Aktywności Społecznej Largo, II.3.f. Monitoring zagrożeń, II.3.g. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb i podmiotów ratowniczych, II/3/l. Pogłębianie świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i dorosłych, II/3/p. Podniesienie jakości usług zdrowotnych oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych, II/3/r. Bezpieczny Powiat),
- 4. Pomoc mieszkańcom w odnalezieniu się na rynku pracy (II/5/b. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy, II/4/c. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych poprzez realizację projektów z udziałem środków unijnych, II/4/d. Staże dla bezrobotnych),
- 6. Osiągnięcie wysokiego poziomu kształcenia przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami oświaty i kultury (II/6/b. Czas do przedszkola, II/6/d. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji),
- 7. Tworzenie oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby zróżnicowanych grup odbiorców oraz wspieranie działalności artystycznej (II/7/a. Wsparcie zespołów reprezentacyjnych Powiatu, w tym chórów i orkiestry, II/7.c. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych).

III. Powiat Gniezno znany jako kolebka państwa polskiego (6 projektów):

- 2. Powiat Gniezno na weekend – zmiana charakteru turystyki (III/2/a. Promocja powiatu poprzez reklamę typu ATL i BTL, III/2/b. Rozwój i promocja innych, ponadregionalnych szlaków turystycznych przebiegających przez teren powiatu oraz szlaków powiatowych, III/2/c. Rozwój i promocja turystyki aktywnej na terenie powiatu, III/2/d. Rozwój i promocja turystyki kolejowej w powiecie gnieźnieńskim, III/2/e. Zintegrowany system informacji turystycznej – kluczowy instrument profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego),
- 3. Powiat Gniezno – sercem Szlaku Piastowskiego, wizerunkowego produktu Wielkopolski (III/3/b. Szlak Piastowski – rozwój i promocja szlaku, kluczowego produktu turystycznego powiatu).

Tabela 55. Stan wdrażania Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021

Cele strategiczne, cele operacyjne, zadania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Uwagi
I. Nowoczesny Powiat Gniezno – blisko stolicy regionu								
1. Wzrost atrakcyjności gospodarczej poprzez tworzenie warunków do inwestowania i rozwoju przedsiębiorczości								
I/1/a. Gnieźnieńska motoryzacja rozpoznawalna w Polsce								Zadanie nie było realizowane
I/1/b. Centrum Obsługi Inwestora								
I/1/c. Orzeł Powiatu Gnieźnieńskiego dla Przedsiębiorczości								
I/1/d. Promocja gospodarcza powiatu								
I/1/e. Wsparcie dla początkujących przedsiębiorców								
I/1/f. Wsparcie innowacyjnych projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa MSP								Zadanie nie było realizowane
I/1/g. Wsparcie rozwoju stref gospodarczych oraz utworzenia podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej w powiecie gnieźnieńskim								
I/1/h. Wsparcie współpracy na linii biznes-nauka								Zadanie nie było realizowane
I/1/i. Współpraca z pracodawcami								
2. Poprawa warunków komunikacyjnych na sieci dróg powiatowych powiązanych z drogami wyższych kategorii								
I/2/a. Budowa i przebudowa dróg								
I/2/b. Przebudowa lub budowa obiektów mostowych, przepustów								
3. Dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb regionu								
I/3/a. Dopuszczenie stanowisk egzaminacyjnych do przeprowadzenia egzaminów zawodowych								
I/3/b. Wyższe kwalifikacje – lepszy start								
I/3/c. Edukacja młodzieży								
I/3/d. Przekwalifikowanie i ustawiczne kształcenie								
I/3/e. Kwalifikacje zawodowe								
4. Wzrost atrakcyjności teleinformatycznej poprzez wykorzystanie sieci szerokopasmowych w gospodarce								
I/4/a. E-administracja w powiecie gnieźnieńskim								
5. Powiat Gniezno otwarty na kontakty i rynki zagraniczne								
I/5/a. Intensyfikacja współpracy międzynarodowej								
I/5/b. Comenius – uczenie się przez całe życie								
II. Powiat Gniezno wygodnym i bezpiecznym miejscem do życia								
1. Sprawnie i efektywnie zarządzany powiat oraz poprawa jakości świadczonych usług								
II/1/a. Budowa i zakup nowoczesnej infrastruktury teleinformatycznej wspierającej funkcjonowanie administracji powiatowej								
II/1/b. Inwestycja w kadry								
II/1/c. Podnoszenie i doskonalenie umiejętności zawodowych pracowników Starostwa Powiatowego w Gnieźnie								

Cele strategiczne, cele operacyjne, zadania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Uwagi
II/1/d. Funkcjonalny podział budynku Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie – budowa biblioteki i czytelnicy w patio budynku współużytkowanego przez I LO i MPPP w Gnieźnie oraz zakup pierwszego wyposażenia								
II/1/e. Modernizacja obiektów należących do powiatu								
2. Poprawa bezpieczeństwa i płynności ruchu na drogach publicznych								
II/2/b. Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego (przebudowa skrzyżowań, sygnalizacja świetlna)								
II/2/c. Remonty dróg – poprzez wykonanie nakładek bitumicznych								
3. Zrównoważony rozwój w zakresie bezpiecznych warunków życia, zdrowia, aktywności i wypoczynku mieszkańców								
II/3/a. Likwidacja wyrobów zawierających azbest								
II/3/b. Zmniejszenie ryzyka powodziowego								
II/3/c. Centrum Aktywności Społecznej Largo								
II/3/d. Dzieciom potrzebne są rodziny (piecza zastępcza)								
II/3/e. przemoc Pomoc MOC – przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie (przemoc w rodzinie)								
II.3.f. Monitoring zagrożeń								
II.3.g. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb i podmiotów ratowniczych								
II/3/h. Innowacyjna służba zdrowia								Zadanie nie było realizowane
II/3/i. Organizacja imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe								
II/3/j. Stypendia i nagrody sportowe								
II/3/k. Wsparcie działalności klubów sportowych								
II/3/l. Pogłębianie świadomości ekologicznej dzieci, młodzieży i dorosłych								
II/3/m. Organizacja i propagowanie honorowego krwiodawstwa								
II/3/n. Programy profilaktyki zdrowia								
II/3/o. Centrum Aktywności Młodzieżowej MOTYKA								Zadanie nie było realizowane
II/3/p. Podniesienie jakości usług zdrowotnych oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych								
II/3/r. Bezpieczny Powiat								
4. Pomoc mieszkańcom w odnalezieniu się na rynku pracy								
II/4/a. Aktywni, odpowiedzialni obywatele – Powiat Gnieźnieński wspiera rozwój ekonomii społecznej								Zadanie nie było realizowane
II/5/b. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy								
II/4/c. Aktywizacja zawodowa bezrobotnych poprzez realizację projektów z udziałem środków unijnych								
II/4/d. Staże dla bezrobotnych								
5. Zwiększenie udziału energii rozproszonej poprzez inwestycje w odnawialne źródła energii (OZE) oraz zmniejszenie emisji								

Cele strategiczne, cele operacyjne, zadania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Uwagi
zanieczyszczeń								
II/5/a. Promocja ograniczenia emisji zanieczyszczeń do powietrza, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz propagowanie odnawialnych źródeł energii w szczególności biomasy jako najstarszego i najtańszego źródła energii								
6. Osiągnięcie wysokiego poziomu kształcenia przy racjonalnym gospodarowaniu zasobami oświaty i kultury								
II/6/a. Rozwój uzdolnień indywidualnych dzieci i młodzieży								
II/6/b. Czas do przedszkola								
II/6/c. Bezpośrednie wsparcie rozwoju szkół poprzez wdrożenie zmodernizowanego systemu doskonalenia nauczycieli – powiat gnieźnieński								
II/6/d. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji								
II/6/e. Program wsparcia w zakresie zdobywania kompetencji dot. funkcjonowania mechanizmów wolnorynkowych								Zadanie nie było realizowane
II/6/f. Tworzenie i doposażenie laboratoriów szkolnych oraz zakup pomocy naukowych i sprzętu specjalistycznego								
II/6/g. Wsparcie dla szkolnictwa wyższego								
II/6/h. Utworzenie ośrodka wsparcia dla rodzin osób z niepełnosprawnością intelektualną								Zadanie nie było realizowane
II/6/i. Sala sportowa przy ul. Sobieskiego 20 w Gnieźnie								
7. Tworzenie oferty kulturalnej uwzględniającej potrzeby różnicowanych grup odbiorców oraz wspieranie działalności artystycznej								
II/7/a. Wsparcie zespołów reprezentacyjnych Powiatu, w tym chórów i orkiestry								
II/7/b. Przebudowa oraz doposażenie Centrum Kultury								
II/7.c. Organizacja cyklicznych imprez kulturalnych								
II/7/d. Wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego								
8. Wspieranie inicjatyw społecznie użytecznych zgłaszanych przez mieszkańców i organizacje pozarządowe								
II/8/a. Obywatelski Powiat Gniezno								Zadanie nie było realizowane
III. Powiat Gniezno znany jako kolebka państwa polskiego								
1. Powiat Gniezno markowym powiatem w Wielkopolsce								
III/1/a. Promocja powiatu gnieźnieńskiego poprzez działalność o charakterze sportowym								
III/1/b. Organizacja i promocja ważnych dla powiatu wydarzeń historycznych, jubileuszowych, promocyjnych oraz wizerunkowych								
III/1/c. Tu powstała Polska – budowa i promocja marki powiatu jako miejsca, gdzie narodziła się polska państwowość								
III/1/d. Wzrost atrakcyjności turystycznej powiatu poprzez posiadanie obiektów rangi ogólnopolskiej, europejskiej i światowej								
2. Powiat Gniezno na weekend – zmiana charakteru turystyki								

Cele strategiczne, cele operacyjne, zadania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Uwagi
z tranzytowej na pobytową								
III/2/a. Promocja powiatu poprzez reklamę typu ATL i BTL								
III/2/b. Rozwój i promocja innych, ponadregionalnych szlaków turystycznych przebiegających przez teren powiatu oraz szlaków powiatowych								
III/2/c. Rozwój i promocja turystyki aktywnej na terenie powiatu								
III/2/d. Rozwój i promocja turystyki kolejowej w powiecie gnieźnieńskim								
III/2/e. Zintegrowany system informacji turystycznej – kluczowy instrument profesjonalnej obsługi ruchu turystycznego								
3. Powiat Gniezno – sercem Szlaku Piastowskiego, wizerunkowego produktu Wielkopolski								
III/3/a. Gniezno Piastów na żywo								Zadanie nie było realizowane
III/3/b. Szlak Piastowski – rozwój i promocja szlaku, kluczowego produktu turystycznego powiatu								

Źródło: opracowanie własne na podstawie Raportu z realizacji Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021

8. Polityki o wymiarze globalnym, europejskim i krajowym mające wpływ na rozwój powiatu gnieźnieńskiego

W odpowiedzi na wyzwania rozwoju społeczno-gospodarczego krajów Unii Europejskiej oraz globalne trendy i zjawiska, instytucje Unii Europejskiej sformułowały główne cele polityczne, które z kolei przekładane są na konkretne strategie i inicjatywy. Mają one kluczowe znaczenie dla poszczególnych regionów Unii Europejskiej, m.in. ze względu na wielkość i priorytety wsparcia.

Priorytetami Komisji Europejskiej są:

- Europejski Zielony Ład,
- Europa na miarę ery cyfrowej,
- Silniejsza pozycja Europy w świecie,
- Gospodarka, która służy ludziom,
- Promowanie naszego europejskiego stylu życia,
- Nowy impuls dla demokracji europejskiej.

Poniżej przedstawiono przegląd priorytetów politycznych Unii Europejskiej, które w dużym stopniu kształtować będą zakres i wielkość wsparcia, jakie poszczególne regiony, przedsiębiorcy, rolnicy, instytucje, organizacje, mieszkańcy itd. mogą oczekiwać z poziomu unijnego w nadchodzącej dekadzie.

Tabela 56. Priorytety Komisji Europejskiej

Priorytety Komisji Europejskiej	Cele	Obszary polityki
Europejski Zielony Ład	<p>Poprawa dobrostanu obywateli. Przekształcenie Europy w kontynent neutralny dla klimatu oraz ochrona środowiska naturalnego z korzyścią dla ludzi, gospodarki i planety:</p> <ul style="list-style-type: none"> • osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku, • ochrona życia ludzkiego, zwierząt i roślin poprzez ograniczenie zanieczyszczeń, • wspieranie przedsiębiorstw na drodze do światowego przywództwa w dziedzinie czystych produktów i technologii, • zapewnienie tego, aby transformacja odbywała się w sposób sprawiedliwy i włączający. 	<ul style="list-style-type: none"> • czysta energia – szansa dla alternatywnych, ekologicznych źródeł energii • zrównoważony przemysł – szansa na bardziej zrównoważone i przyjazne środowisku cykle produkcyjne • budowa i renowacja – sektor budowlany musi stać się bardziej ekologiczny • zrównoważona mobilność – promowanie bardziej zrównoważonych środków transportu • od pola do stołu – sposób na bardziej zrównoważony łańcuch żywnościowy • eliminowanie zanieczyszczeń – środki mające na celu szybkie i skuteczne ograniczenie zanieczyszczeń

Priorytety Komisji Europejskiej	Cele	Obszary polityki
Europa na miarę ery cyfrowej	Zapewnienie ludziom dostępu do technologii najnowszej generacji.	<ul style="list-style-type: none"> ochrona danych lepszy dostęp konsumentów i przedsiębiorców do towarów sprzedawanych przez internet środowisko, w którym sieci i usługi cyfrowe mogą się rozwijać cyfrowość jako siła napędowa wzrostu
Silniejsza pozycja Europy w świecie	<p>Wzmocnienie roli Unii Europejskiej jako odpowiedzialnego globalnego lidera:</p> <ul style="list-style-type: none"> silna, otwarta i sprawiedliwa polityka handlowa, zapewnienie najwyższych standardów w zakresie ochrony klimatu, środowiska i warunków pracy, ściśła współpraca z krajami sąsiadującymi i partnerami, skoordynowane podejście do działań zewnętrznych – od pomocy rozwojowej po wspólną politykę zagraniczną i z zakresu bezpieczeństwa. 	<ul style="list-style-type: none"> polityka zagraniczna europejska polityka sąsiedztwa współpraca międzynarodowa i rozwój polityka handlowa bezpieczeństwo i obrona rozszerzenie Unii Europejskiej
Gospodarka, która służy ludziom	<p>Sprawiedliwość społeczna i dobrobyt:</p> <ul style="list-style-type: none"> społeczna gospodarka rynkowa Unii Europejskiej, która umożliwi rozwój gospodarczy i zmniejszenie ubóstwa i nierówności, wzmocnienie małych i średnich przedsiębiorstw, które stanowią trzon gospodarki UE, dokończenie tworzenia unii rynków kapitałowych i pogłębienie unii gospodarczej i walutowej. 	<ul style="list-style-type: none"> pogłębiona i bardziej sprawiedliwa unia gospodarcza i walutowa rynek wewnętrzny lepiej rozwinięty i sprawiedliwy zatrudnianie, wzrost gospodarczy i inwestycje – pobudzanie inwestycji i tworzenie miejsc pracy europejski semestr – ocena zgodności z unijnymi przepisami dot. gospodarki pobudzanie wzrostu zatrudnienia – wsparcie europejskich przedsiębiorców i konsumentów w korzystaniu z zasobów w sposób bardziej zrównoważony
Promowanie naszego europejskiego stylu życia	<p>Praworządność jest kluczowym elementem wizji Unii opartej na równości, tolerancji i sprawiedliwości społecznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> kompleksowy europejski mechanizm praworządności, 	<ul style="list-style-type: none"> unia bezpieczeństwa współpraca sądowa prawa podstawowe ochrona konsumentów migracja

Priorytety Komisji Europejskiej	Cele	Obszary polityki
	<p>który ma przedstawiać obiektywne sprawozdanie na temat aktualnej sytuacji w zakresie praworządności w całej Unii,</p> <ul style="list-style-type: none"> silne granice, modernizacja systemu azylowego UE oraz współpraca z krajami partnerskimi. 	
Nowy impuls dla demokracji europejskiej	<p>Pielęgnowanie, ochrona i wzmacnianie naszej demokracji:</p> <ul style="list-style-type: none"> większa rola mieszkańców Unii w procesie decyzyjnym i aktywniejszy udział w określaniu priorytetów UE, wspólne podejście i wspólne normy w celu rozwiązania takich problemów jak dezinformacja czy „mowa nienawiści” w internecie, partnerstwo Komisji Europejskiej z Parlamentem Europejskim. 	<ul style="list-style-type: none"> Przyszłość Europy – dążenie do bardziej zjednoczonej, silniejszej i bardziej demokratycznej Europy Lepsze stanowienie prawa – opracowanie strategii politycznych i przepisów prawnych UE

Źródło: [Priorytety Unii Europejskiej na lata 2019–2024 | Unia Europejska \(europa.eu\)](#), dostęp 10.06.2021

W wymiarze krajowym główne zasady polityki rozwoju regionalnego określone zostały w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030. Będą one mieć kluczowe znaczenie przy realizacji strategii regionalnych, a także wydatkowaniu środków przeznaczonych na wsparcie, m.in. ze źródeł unijnych oraz krajowych.

Tabela 57. Wyzwania polityki rozwoju regionalnego

Zasada	Treść
1. Subsydiarność	<p>Każde działanie poszczególnych polityk rozwojowych, w tym zwłaszcza polityki regionalnej, jest zaprogramowane i realizowane na możliwie najniższym, ale jednocześnie efektywnym dla danego zagadnienia, poziomie administracyjnym.</p> <p>Strategia rozwoju powiatu stanowi tu przykład określania celów i priorytetyzacji działań rozwojowych na możliwie najniższym poziomie samorządu terytorialnego.</p>
2. Zintegrowane podejście terytorialne	<p>Polega na dopasowaniu interwencji do specyfiki danego obszaru, tak aby precyzyjnie odpowiadała ona na różnorodne potrzeby rozwojowe tego terytorium. Oznacza to potrzebę uwzględnienia kontekstu terytorialnego na etapie programowania, realizacji i monitorowania interwencji oraz lepszej koordynacji działań i dostępnych środków finansowych. Podejście to zakłada również konieczność zaprogramowania instrumentów łączących działania o charakterze twardym oraz miękkim.</p>

3. Partnerstwo i współpraca	<p>Budowanie kultury partnerstwa i współpracy ukierunkowanej na świadome i ustrukturyzowane współdziałanie ludzi, instytucji i organizacji oraz lepszą koordynację prowadzonych przez nich działań na rzecz rozwoju.</p> <p>Partnerstwo i współpraca opierają się na partycypacji, rozumianej jako realny udział obywateli w podejmowaniu decyzji dotyczących regionu, na każdym etapie. Zasada ta rozumiana jest jako współdziałanie, współdecydowanie i współodpowiedzialność podmiotów w tworzeniu polityki i osiąganiu jej celów w modelu wieloszczeblowego zarządzania rozwojem.</p>
4. Koncentracja terytorialna i tematyczna	<p>Koncentracja terytorialna rozumiana jest jako ukierunkowanie interwencji w ramach polityki regionalnej na rzecz wsparcia ograniczonej liczby terytoriów. Każdy obszar charakteryzują określone wyzwania, bariery bądź potencjały, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia spójności regionu bądź kraju.</p> <p>Koncentracja tematyczna polega na skoncentrowaniu zasobów, środków i działań na ograniczonej liczbie dziedzin wsparcia, priorytetowych z punktu widzenia rozwoju kraju i poszczególnych regionów. Zasada ta oznacza wspieranie tych branż, dziedzin, sektorów i nisz, które z uwagi na posiadany potencjał pozwalają na budowanie rzeczywistej przewagi konkurencyjnej danego obszaru, w skali regionalnej, krajowej bądź międzynarodowej, oraz stanowią siłę napędową dla rozwoju gospodarczego.</p>
5. Podejmowanie decyzji w oparciu o dowody	<p>Planowane działania powinny opierać się na danych w celu zapewnienia i utrzymania wysokich standardów w zarządzaniu i realizacji polityki regionalnej. Kluczowe znaczenie ma prowadzenie polityki w oparciu o zdobyte doświadczenia, zgromadzone dane, wnioski, rekomendacje, analizy oraz ocenę jej efektywności.</p> <p>Dla realizacji tej zasady niezbędne jest funkcjonowanie odpowiedniego zaplecza analitycznego, dedykowanego kształtowaniu i ocenie polityk publicznych.</p>
6. Warunkowość	<p>W ramach tej zasady wsparcie publiczne jest udzielane tylko po spełnieniu określonych warunków. Warunkowość oznacza konieczność spełnienia określonych kryteriów na różnych etapach przygotowywania dokumentów operacyjnych, wynikających z systemu wdrażania strategii. Podstawą warunkowego przekazywania wsparcia na początku procesu planowania interwencji będzie spełnienie warunków wstępnych stawianych jego adresatom, beneficjentom wsparcia. Należą do nich chociażby konieczność partycypacji finansowej, wymóg przygotowania odpowiedniego dokumentu strategicznego czy planistycznego albo obowiązek dzielenia się nabytą wiedzą z innymi samorządami lub instytucjami.</p>
7. Zrównoważone inwestowanie	<p>Jednocześnie zakłada się osiągnięcie możliwie jak najlepszych efektów przy jak najmniejszej presji na środowisko i przestrzeń oraz priorytetowe traktowanie przez samorządy zasady pierwszeństwa wtórnego użytkowania przestrzeni w procesach inwestycyjnych. Oznacza to oszczędne korzystanie z zasobów ziemi, unikanie nadmiernej zabudowy i wzrostu presji na ekosystemy oraz zaniechanie degradacji krajobrazu. Dla polityki regionalnej zrównoważone inwestowanie oznacza przede wszystkim współpracę i koordynację w takich obszarach jak: planowanie rozwoju, gospodarka przestrzenna, polityka mieszkaniowa, transportowa, ochrona przyrody i jakość powietrza. Zasada ta promuje również budowanie gospodarki o obiegu zamkniętym, która maksymalizuje efektywne wykorzystanie zasobów i ogranicza wytwarzanie odpadów.</p>

Źródło: Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030

9. Podsumowanie diagnozy, analiza SWOT

Podsumowaniem diagnozy jest prezentacja trendów rozwojowych, istotnych dla kształtowania i realizacji polityki rozwoju powiatu gnieźnieńskiego oraz analiza SWOT.

Prezentacja trendów rozwojowych sporządzona została w oparciu o materiał diagnostyczny i analizę zmian wybranych danych statystycznych, wskaźników oraz zjawisk mikro i makro ekonomicznych w perspektywie 2030 roku i dalszych lat. Zwrócono uwagę przede wszystkim na zjawiska, które mają istotny wpływ na kształtowanie polityki rozwoju w przestrzeni powiatu gnieźnieńskiego.

Tabela 58. Trendy rozwojowe istotne dla kształtowania polityki rozwoju powiatu gnieźnieńskiego

Wymiar	Zjawisko	Opis trendu
Środowiskowy i przestrzenny	Presja na środowisko przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost presji na środowisko. • Związane jest to z dalszym rozwojem, w szczególności presją urbanizacyjną. Jest to szczególnie widoczne w przestrzeniach podmiejskich Gniezna, w szczególności na terenie gminy Gniezno. • Przewiduje się dalszy rozwój mieszkalnictwa, m. in. ze względu na ciągle niski poziom nasycenia mieszkaniami, dalsze bogacenie się mieszkańców, dobrą dostępność do finansowania (kredyty) oraz wysoki poziom inflacji.
	Rola i funkcja rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> • Zmiana – wzrost znaczenia w kreowaniu procesów ekologicznych, spadek znaczenia w kreowaniu rozwoju ekonomicznego w przypadku mniejszych gospodarstw. • Oczekuje się dalszych zmian w zakresie roli i funkcji rolnictwa. Poprzednie lata ugruntowały poziom rozwoju rolnictwa, m. in. poprzez znaczne inwestycje w sprzęt techniczny, powiększanie areału przeciętnego gospodarstwa rolnego. Europejski Zielony Ład zakłada wzmocnienie roli rolnictwa w kreowaniu polityki ekologicznej, w tym przeciwdziałaniu utracie różnorodności biologicznej. • Rolnictwo powiatu gnieźnieńskiego musi zmierzyć się ze zmianami klimatu a w szczególności deficytem wody. • Zakłada się dalszy postępujący proces zanikania funkcji rolniczej, m. in. tzw. małych gospodarstw, co związane jest m. in. z rozwojem funkcji mieszkaniowej obszarów wiejskich.
	Kryzys klimatyczny, zmiany klimatyczne – deficyt wody	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zagrożeń wywołanych zmianami klimatu. • Kryzys klimatyczny dotyczy zjawiska globalnego, którego skutki odczuwane są na całym Świecie. W powiecie gnieźnieńskim skutki zmian klimatu związane są m. in. z pogłębiającym się deficytem wody.

Wymiar	Zjawisko	Opis trendu
		<ul style="list-style-type: none"> Oznacza to konieczność realizacji działań, które pozwolą przygotować i zaadaptować się do zmian klimatu, m. in. poprzez oszczędzanie wody, jej retencję, zmianę sposobu jej używania, np. obieg zamknięty. Powiat gnieźnieński powinien wносить swój wkład w osiąganie neutralności klimatycznej, co związane jest ze zobowiązaniami międzynarodowymi. Unia Europejska oraz Polska realizować i wspierać będą działania na rzecz środowiska i klimatu. Przyczyni się do poprawy jakości środowiska, m. in. jakości powietrza, wód powierzchniowych, sposobu prowadzenia gospodarki odpadami. Nastąpi wzrost świadomości społecznej nt. wyzwania i problemów środowiskowych.
	Transformacja energetyczna	<ul style="list-style-type: none"> Odchodzenie od energetyki opartej na węglu, co związane jest z wdrażaniem Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku. Transformacja węglowa dotyczyć będzie praktycznie całego kraju a w szczególności dotknie regionów górniczych, m. in. Wielkopolski Wschodniej. Dla powiatu gnieźnieńskiego oznacza to lokalną transformację, tj. odchodzenie od węgla w przypadku lokalnych źródeł ogrzewania, rozwój odnawialnych źródeł energii, rozwój systemu produkcji energii opartej na rozwiązaniach rozproszonych (tzw. prosumenckich⁴⁷).
	Zużycie zasobów naturalnych powiatu – w tym zasobów mineralnych	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększone zużycie zasobów naturalnych na terenie powiatu. Oczekuje się dalszego wzrostu gospodarczego (średniorocznie nawet pow. 3% w skali roku) i poziomu konsumpcji. Wpłynie to na poziom zużycia zasobów naturalnych, m. in. takich jak woda, piaski i żwiry. Związane to będzie z dalszymi inwestycjami gospodarczymi i mieszkalnymi, rozwojem infrastruktury komunikacyjnej.
	Dostępność komunikacyjna	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa dostępności komunikacyjnej kraju i regionu, w tym rozwój kolei szybkiej prędkości, dalszy rozwój dróg szybkiego ruchu. Poprawa dostępności komunikacyjnej kraju wpłynie bezpośrednio na mobilność mieszkańców kraju. Szybsze i sprawniejsze przemieszczanie w kraju sprzyjać będzie integracji przestrzennej, ale również wpłynie mobilność na rynku pracy.

⁴⁷ Termin pochodzi od wyrazów „producent” oraz „konsument”. W kontekście ochrony środowiska pod pojęciem tym rozumiany jest wytwórca energii elektrycznej powstałej za pomocą należącej do niego instalacji odnawialnych źródeł energii, najczęściej mikroinstalacji fotowoltaicznej.

Wymiar	Zjawisko	Opis trendu
		<ul style="list-style-type: none"> Zwiększać się będzie potencjał konkurencji przestrzeni Polski dla działalności gospodarczych, co sprzyjać będzie wzrostowi produkcji przemysłowej (krótsze łańcuchy dostaw) oraz inwestycjom. Dotyczy to m. in. przestrzeni Polski Wschodniej, Północno-Wschodniej, Północnej i Centralnej.
Społeczny	Starzenie się społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> Dynamiczne zmiany w strukturze ludności wg ekonomicznych grup wieku, wzrost liczby osób w wieku senioralnym, w tym 70 i 80 plus. Zmiany ilościowe ludności w wieku poprodukcyjnym wynikają ze struktury wiekowej ludności kraju i powiatu (m. in. tzw. powojenny wyż demograficzny). Nastąpi dalszy ilościowy wzrost liczby ludności w wieku senioralnym, co wpłynie na sposób funkcjonowania społeczeństwa, rynku pracy, pomocy społecznej, opieki zdrowotnej, szeregu usług publicznych.
	Problemy społeczne związane ze starzeniem się społeczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost potrzeb socjalnych społeczeństwa, związanych ze wzrostem liczby osób w wieku senioralnym. Zmiany demograficzne spowodują wzrost ilościowy problemów społecznych, wśród których będą samotność, ubóstwo, choroba, niepełnosprawność. Powyższe problemy wymuszą zorganizowanie nowego modelu systemu pomocy społecznej, w tym w wymiarach organizacyjnym, finansowym, przy większym włączeniu społecznym. Problemy społeczne, w tym dotyczące osoby starsze, będą barierą dla aktywności zawodowej osób, które opiekują się osobami zależnymi. Pogłębi do spadek dochodów i zjawisko ubóstwa.
	Migracje młodych, zwiększenie mobilności osób	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie mobilności na rynku pracy. Dynamiczny rozwój gospodarczy, w tym szybki rozwój dużych aglomeracji, jak też dostępność zagranicznych rynków pracy, rozwój sieci komunikacyjnej, sprzyjać będą mobilności osób na rynku pracy. Pogłębi to presję tzw. drenażu zasobów ludzkich powiatu gnieźnieńskiego.
	Migracja obywateli państw trzecich do Polski	<ul style="list-style-type: none"> Wzrost liczby osób, które przybyły do Polski w celach zarobkowych lub innych, związanych np. z ochroną prawną. Polska stała się atrakcyjnym miejscem docelowym migracji dla obywateli państw trzecich, w tym z Europy Wschodniej, w szczególności Ukrainy. Obserwuje się napływ migrantów z Białorusi, co związane jest z niestabilną sytuacją polityczną tego kraju.

Wymiar	Zjawisko	Opis trendu
		<ul style="list-style-type: none"> W związku z dalszym rozwojem gospodarczym kraju przewiduje się dalszego napływu migrantów, w tym również spoza Europy. Docelowo Polska można stać się atrakcyjnym kierunkiem migracji dla mieszkańców południa Europy, gdzie notuje się wysokie wskaźniki bezrobocia. Napływ migrantów do Polski wiąże się z kwestią ich integracji społecznej, kulturalnej, ekonomicznej.
	Rozwój mieszkalnictwa	<ul style="list-style-type: none"> Dalszy dynamiczny rozwój mieszkalnictwa, w szczególności tzw. stref podmiejskich. Polska i przestrzeń powiatu gnieźnieńskiego wciąż charakteryzuje się niskim nasyceniem mieszkaniami w stosunku do liczby ludności. W perspektywie 2030 roku należy oczekiwać dalszych inwestycji mieszkaniowych, w tym rozwoju stref podmiejskich. Wpływać to będzie na poprawę zasobów mieszkaniowych, ale też stwarzać wyzwania dla samorządów, związane z rozwojem infrastruktury technicznej i społecznej.
	Zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną	<ul style="list-style-type: none"> W perspektywie 2030 roku nastąpi znaczny wzrost wydatków budżetu państwa na opiekę zdrowotną. Wg zapowiedzi i prezentacji polityki Nowego Ładu w 2026 roku planuje się osiągnąć 6 proc. PKB., zaś w 2027 osiągnąć 7 proc. PKB.
Gospodarczy i ekonomiczny	Rozwój przemysłu 4.0 i gospodarki o obiegu zamkniętym	<ul style="list-style-type: none"> Dynamiczne przeobrażenia w wymiarze gospodarczym, związane m. in. z rozwojem cyfryzacji, większej elastyczności w produkcji, rozwojem gospodarki o obiegu zamkniętym, rozwojem sztucznej inteligencji. Rozwój przemysłu 4.0 to niewątpliwe szans na podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki. Istnieją przy tym zagrożenia dla wymiaru socjalnego pracy, np. spadek zatrudnienia poprzez zastępowanie ludzi maszynami. Gospodarkę w przestrzeni powiatu czeka przeobrażenie wynikające z wdrażania modelu gospodarki o obiegu zamkniętym.
	Deficyty kadr na rynku pracy, w tym zarówno dla działalności gospodarczych, jak też usług publicznych, w tym służby zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Pogłębianie się deficytów kadr na rynku pracy. Zmiany demograficzne obserwowanego w kraju i na terenie powiatu gnieźnieńskiego wpływać będą na kurczenie się zasobów kadr na rynku pracy. Związane jest to m. in. z przechodzeniem do kategorii poprodukcyjnej roczników z wyżów demograficznych i wchodzeniem roczników z niżów demograficznych. Wzrost liczby osób w wieku senioralnym wpływać będzie na wzrost liczby osób, które podejmą się opieki. Brak rozwiązań instytucjonalnych w zakresie

Wymiar	Zjawisko	Opis trendu
		<p>opieki nad osobami zależnymi pogłębiać będzie odpływ osób z rynku pracy.</p> <ul style="list-style-type: none"> Deficyty kadr na rynku pracy dotyczyć będą nie tylko gospodarki, ale też szeregu usług publicznych, np. opieki zdrowotnej.
	Inflacja	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymywanie się wysokiego poziomu inflacji. Szybki wzrost gospodarczy, wzrost wynagrodzeń, a co za tym wzrost popytu na produkty i usługi, jak też pogłębiający się deficyt kadr i zasobów – sprzyjać będzie utrzymaniu wysokiego poziomu inflacji.
	Wzrost dochodów mieszkańców, wzrost dochodów samorządów	<ul style="list-style-type: none"> Dalszy wzrost dochodów mieszkańców i skorelowany z tym wzrost dochodów własnych samorządów. W Polsce obserwuje się stały wzrost wynagrodzeń. Powiązane jest to z dynamiką wzrostu gospodarczego. Prognozuje się utrzymanie wzrostu płac w perspektywie 2030 roku. Wzrost wynagrodzeń wpływać będzie na wzrost dochodów własnych samorządów.
	Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki	<ul style="list-style-type: none"> Prognozuje się wzrost zainteresowania i konsumpcji oferty czasu wolnego. Wzrost wynagrodzeń sprzyja aktywności zakupowej i konsumpcji Polaków. Dotyczy to również oferty czasu wolnego, w tym oferty turystycznej.
	Cyfryzacja	<ul style="list-style-type: none"> Dynamiczny rozwój rozwiązań cyfrowych w gospodarce i usługach publicznych. Prognozuje się dalszy wzrost wykorzystania rozwiązań cyfrowych, zarówno w działalności gospodarczej, jak też w usługach publicznych. Sprzyjać tym rozwiązaniom będą inwestycje w szeroko pasmową sieć Internetu.

Źródło: opracowanie własne

Analiza SWOT

Syntezę powyżej opisanych zjawisk i czynników rozwojowych, w tym problemów, barier oraz potencjałów miasta i szans rozwojowych ujęto w postaci analizy SWOT.

Analiza SWOT obejmuje analizę:

- Mocnych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych (endogenicznych), czyli elementów rzeczywistości mających pozytywny charakter z punktu widzenia jego przyszłego rozwoju,
- Słabych stron, tj. uwarunkowań wewnętrznych o negatywnym charakterze,
- Szans, tj. uwarunkowań zewnętrznych (egzogenicznych) o charakterze pozytywnym. Jako szanse uwzględnione zostały te zagadnienia, których źródła leżą poza obszarem powiatu lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jego obszarze,

- Zagrożeń, tj. uwarunkowań zewnętrznych mających negatywny wpływ na rozwój powiatu, których źródła leżą poza jego obszarem lub poza zakresem kompetencji władz publicznych działających na jego obszarze.

Tabela 59. Analiza SWOT – mocne i słabe strony

Mocne strony	Słabe strony
1. Uwarunkowania przyrodnicze sprzyjające rozwojowi funkcji turystycznej, rekreacyjnej i wypoczynkowej, w tym rzeki, jeziora, obszary chronione.	1. Niedostatecznie rozwinięty system sieci kanalizacyjnej, wpływający na zły stan wód powierzchniowych oraz niekorzystne uwarunkowania urbanizacyjne dla rozwoju sieci kanalizacyjnej (rozproszone osadnictwo).
2. Potencjał dziedzictwa kulturowego kształtujący obecną funkcję turystyczną, w tym marka i rozpoznawalność powiatu gnieźnieńskiego, Gniezna oraz obiektów związanych z historią Polski.	2. Zjawisko zaśmiecenia, w tym lasów, które jest wynikiem m. in. niskiej świadomości ekologicznej oraz postaw sprzecznych z duchem społecznym. Wciąż niska świadomość ekologiczna mieszkańców oraz niski stan wiedzy nt. zjawisk problemowych związanych ze środowiskiem.
3. Rozwinięty system gospodarki odpadami, przy zróżnicowanym poziomie segregacji odpadów w poszczególnych gminach, wieloletnie działania z zakresu oczyszczania powiatu gnieźnieńskiego z azbestu.	3. Zwiększenie presji na środowisko związane z urbanizacją, rozwojem gospodarczym i rozwojem infrastruktury, w tym degradacja/ zajęcie zasobów gruntów, zmniejszanie powierzchni biologicznie czynnej, powstawanie osuwisk.
4. Silnie rozwinięta funkcja rolnicza, bazująca na wysokim potencjale przyrodniczych zasobów glebowych (rolnicza przestrzeń produkcyjna), w tym rozwój nowych branż rolnictwa, w tym rolnictwa ekologicznego oraz przetwórstwa rolniczego.	4. Niski poziom lesistości, co negatywnie wpływa na bilans wodny, zanieczyszczenie powietrza.
5. Stabilna sytuacja demograficzna powiatu ogółem, bazująca m. in. na dodatnich wskaźnikach ruchu naturalnego (przewaga urodzeń nad zgonami).	5. Niski odsetek powierzchni powiatu objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, przy dość dużej skali zjawisk związanych z rozwojem urbanizacyjnym.
6. Korzystna sytuacja demograficzna w odniesieniu do ludności w wieku 16-19 lat w perspektywie 2030 roku, co oznacza zachowanie stabilności systemu kształcenia ponadpodstawowego.	6. Duże zróżnicowanie zjawisk i sytuacji demograficznej w przestrzeni powiatu, w tym występowanie obszarów o szczególnie dużej dynamice starzenia się społeczeństwa (m. in. Gniezno) oraz depopulacji i ujemnego długoterwale salda migracji (gminy: Mieleszyn, Kłecko, Trzemeszno, Witkowo).
7. Rozwój i podnoszenie jakości zasobów mieszkaniowych na terenie powiatu, szczególnie dynamiczny na terenach podmiejskich.	7. Zmniejszanie się liczby ludności w wieku produkcyjnym, przy niekorzystnym trendzie długoterminowym, co wpływać będzie na konkurencyjność gospodarki na terenie powiatu. Zmniejszanie potencjału reprodukcyjnego powiatu, co w perspektywie wieloletniej wpływać będzie na spadek liczby mieszkańców powiatu.
8. Rozwijający się potencjał społeczeństwa obywatelskiego, widoczny w liczbie organizacji pozarządowych w relacji do liczby mieszkańców, przy jednoczesnym dużym zróżnicowaniu przestrzennym tego zjawiska w powiecie.	8. Trend spadkowy zainteresowania wybraną ofertą kulturalną, w tym spadek liczby czytelników bibliotek.

9. Wysoka aktywność i działalność instytucji kultury w powiecie gnieźnieńskim, która jest dobrze oceniana przez mieszkańców, z dobrze rozwiniętą bazą lokalową, skoncentrowaną w Gnieźnie.	9. Wciąż niski poziom zaangażowania i zainteresowania mieszkańców w sprawy lokalne.
10. Rozwinięta infrastruktura sportu i rekreacji, bazująca m. in. na obiektach gminnych i szkolnych, poddana modernizacji w ostatnich latach.	10. Duże zróżnicowanie przestrzenne w dostępności do zorganizowanej oferty klubów sportowych, w tym występowanie przestrzeni o niskiej dostępności do takiej oferty (m. in. gminy Gniezno, Czarniejewo).
11. Wysokie wskaźniki uczestnictwa mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży, w zorganizowanej ofercie klubów sportowych, przy trendzie wzrostowym.	11. Znaczne potrzeby w zakresie kształtowania dostępności do obiektów i instytucji publicznych dla osób defaworyzowanych, w tym oświaty, pomocy społecznej.
12. Rozwijająca się oferta i infrastruktura opieki zdrowotnej, w tym funkcjonujący Szpital Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie oraz Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Gnieźnie, przy jednoczesnej konieczności ponoszenia dalszych, znacznych nakładów w związku z jej modernizacją.	12. Istniejące deficyty w zakresie dostępności do przedszkoli, znaczne zróżnicowanie przestrzenne zjawiska w skali powiatu, z gminami o niekorzystnych wartościach wskaźnika (gmina Mieleszyn).
13. Dobrze rozwinięty i funkcjonujący, poddawany modernizacji system kształcenia ponadpodstawowego, w tym kształcenia zawodowego.	13. Zmiana charakteru problemów społecznych, która związana jest ze zjawiskiem starzenia się społeczeństwa (samotność, choroba, niepełnosprawność, ubóstwo osób starszych).
14. Względnie korzystne wskaźniki z zakresu bezpieczeństwa publicznego w powiecie gnieźnieńskim na tle kraju i województwa wielkopolskiego.	14. Występowanie zjawiska długotrwałego bezrobocia, które może być pogłębiane przez konieczność zapewnienia opieki osobom zależnym (starzenie się społeczeństwa), korespondująca ze spadkiem liczby osób w wieku produkcyjnym.
15. Korzystne uwarunkowania lokalizacyjne w przestrzeni kraju oraz województwa wielkopolskiego dla rozwoju i funkcjonowania działalności gospodarczych, zarówno w sektorze przemysłowym, jak też usługowym (m.in. turystyką), wzmacniane przez postępującą integrację przestrzenną kraju (rozwój dróg i kolei).	15. Rozproszona struktura osadnicza powiatu gnieźnieńskiego i znaczne koszty utrzymania i modernizacji sieci drogowej powiatu, przy jednoczesnych dużych potrzebach poprawy bezpieczeństwa i parametrów dróg.
16. Rozwijający się system dróg i ścieżek rowerowych, wraz z planami sieciowania i integrowania tych połączeń.	16. Umiarkowany, niższy na tle regionu wzrost aktywności gospodarczej na terenie powiatu oraz umiarkowane na tle regionu i kraju wskaźniki aktywności ekonomicznej ludności, w której ciągle znaczną rolę odgrywa rolnictwo.
17. Dobrze rozwinięty potencjał gospodarczy, który charakteryzuje się koncentracją w przestrzeni miejskiej Gniezna, niskie wskaźniki bezrobocia, wysoki poziom przedsiębiorczości indywidualnej, rozwinięta funkcja turystyczna.	17. Słabe wykorzystanie potencjału turystycznego, w tym brak rozwiniętej oferty przyciągającej turystę na pobyt powyżej 1 dnia, słabe integrowanie oferty turystycznej, deficyt środków na promocję powiatu.
18. Działalność i duża aktywność instytucji otoczenia biznesu na terenie powiatu gnieźnieńskiego, które integrują i wspierają przedsiębiorców.	18. Zróżnicowany w przestrzeni powiatu potencjał realizacji polityki inwestycyjnej przez gminy, najniższy w gminach Mieleszyn, Niechanowo, Witkowo.

19. Wdrożenie planu pod nazwą Program Postępowania Ostrożnościowego, który pozwoli realizować bardziej zrównoważoną politykę rozwoju w odniesieniu do zdolności organizacyjnych i finansowych Powiatu.

19. Zróżnicowany poziom rozwoju infrastruktury dostępu do szeroko pasmowego Internetu, najniższy w gminach: Czerniejewo, KłECKO, Kiskowo (poniżej 50% punktów adresowych).

Źródło: opracowanie własne

Tabela 60. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia

Szanse	Zagrożenia
1. Wdrażanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, które wpłyną na obniżenie ilości wytwarzanych odpadów.	1. Niekorzystny bilans wody, pogłębiany przez zanieczyszczenie wód powierzchniowych oraz niekorzystne prognozy klimatyczne i hydrologiczne dla kraju.
2. Wsparcie z zakresu działań ekologicznych i środowiskowych, w szczególności dla rolnictwa, w ramach Europejskiego Zielonego Ładu.	2. Wzrost zapotrzebowania na lokalne zasoby środowiska, w tym zasoby mineralne i wodę, co związane jest z intensywnym rozwojem kraju.
3. Wsparcie i rozwój odnawialnych źródeł energii oraz dla działań na rzecz jakości powietrza atmosferycznego, których skutkiem będzie poprawa jakości powietrza na terenie powiatu.	3. Problemy finansowe systemu opieki zdrowotnej, których przejawem była zła kondycja finansowa Szpitala Pomnika Chrztu Polski w Gnieźnie.
4. Oczekiwana zmiana priorytetów polityki społecznej kraju, ukierunkowana na politykę senioralną oraz wspieranie dzietności.	4. Niekorzystne wskaźniki dostępności kadr medycznych w przestrzeni województwa wielkopolskiego i powiatu gnieźnieńskiego na tle kraju, przy prognozowanej luce kadrowej, związanej z odchodzeniem wyżu demograficznego na emeryturę.
5. Postępująca integracja przestrzenna kraju, regionu, związana z postępującymi inwestycjami drogowymi (sieć dróg szybkiego ruchu) oraz rozwojem kolei.	5. Problemy finansowe Powiatu Gnieźnieńskiego, wynikające m. in. z regulacji fiskalnych na poziomie krajowym, przy niekorzystnych wskaźnikach dochodów własnych, ograniczające aktywność realizacji wielu działań powiatu.
6. Rosnący poziom konkurencyjności gospodarki, w tym wynagrodzeń w skali kraju oraz w powiecie gnieźnieńskim, kształtujący potencjał nabywcy mieszkańców i wpływający na wzrost dochodów samorządów.	6. Drenaż zasobów ludzkich przez większe lub bardziej konkurencyjne ośrodki i regiony, wpływający na odpływ migracyjny, w szczególności osób młodych, podążających za edukacją, pracą, ofertą mieszkaniową, wyższymi zarobkami.
7. Rozwój rozwiązań związanych z cyfryzacją w instytucjach publicznych.	7. Duże oczekiwania ludności odnośnie wzrostu wynagrodzeń, które kształtować będzie decyzje dot. zatrudnienia, aktywności zawodowej, w szczególności osób młodych.
8. Integracja funkcjonalno-przestrzenna realizowana z poziomu regionalnego przy realizacji Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego, w tym wsparcie na rzecz obszarów strategicznej	8. Inflacja, która wpłyną na spadek wartości dochodów, w szczególności bardziej odczuwalna w przypadku regionów i grup społecznych o niższych wynagrodzeniach.

interwencji występujących na terenie powiatu gnieźnieńskiego (m. in. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny).	
9. Modernizacja systemu opieki zdrowotnej i zwiększenie nakładów na opiekę zdrowotną w budżecie kraju, co przyczyni się do poprawy dostępności i jakości usług medycznych.	
10. Dostęp do środków na dalszy rozwój i modernizację kraju oraz regionu w ramach funduszy europejskich na lata 2021-2027 oraz w ramach Funduszu Odbudowy.	
11. Transformacja energetyczna kraju, której przejawem na terenie powiatu gnieźnieńskiego będą m. in. inwestycje w odnawialne źródła energii.	
12. Napływ migrantów do Polski, w tym obywateli państw trzecich, który wspierać będzie konkurencyjność rynku pracy.	
13. Wzrost popytu na usługi i produkty czasu wolnego, rozwój turystyki, który sprzyjać będzie konkurencyjności gospodarki na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	
14. Dalszy rozwój i wzrost innowacyjności i wsparcie dla przedsiębiorców w tym zakresie, pozwalające zachować i wzmocnić konkurencyjność gospodarki kraju.	

Źródło: opracowanie własne

10. Spis rysunków, tabel i wykresów

Rysunek 1. Podział administracyjny powiatu gnieźnieńskiego	2
Rysunek 2. Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku	5
Rysunek 3. Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów w 2019 roku	6
Rysunek 4. Lesistość w powiecie gnieźnieńskim	10
Rysunek 5. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	17
Rysunek 6. Zmiana liczby ludności w powiecie gnieźnieńskim (2012/2019)	19
Rysunek 7. Ludność w wieku poprodukcyjnym w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku.....	20
Rysunek 8. Migracje w ujęciu średniorocznym (2019/2012)	21
Rysunek 9. Organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim	26
Rysunek 10. Czytelnicy bibliotek na 1000 mieszkańców	29
Rysunek 11. Ćwiczący w klubach sportowych na 10 tys. ludności	30
Rysunek 12. Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym w powiecie gnieźnieńskim.....	46
Rysunek 13. Liczba osób długotrwale bezrobotnych na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim wg stanu na 2019 rok	51
Rysunek 14. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej na 10 tys. ludności wg stanu na 2019 rok.....	54
Rysunek 15. Zmiana liczby budynków mieszkalnych w okresie od 2012 do 2019 roku (%)	55
Rysunek 16. Mieszkania na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku.....	56
Rysunek 17. Wykaz dróg w powiecie gnieźnieńskim	59
Rysunek 18. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku ...	62
Rysunek 19. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2019 roku	68
Rysunek 20. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019	69
Rysunek 21. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w powiecie gnieźnieńskim 2019	69
Rysunek 22. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł.....	74
Rysunek 23. Odsetek punktów adresowych z dostępem do Internetu pow. 100 Mb/s (UKE)	77
Rysunek 24. Struktura organizacyjna Powiatu Gnieźnieńskiego.....	78
Rysunek 25. Struktura organizacyjna Starostwa Powiatowego w Gnieźnie	78
Rysunek 26. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze społecznym.....	83
Rysunek 27. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze infrastrukturalnym	84
Rysunek 28. Syntetyczny wskaźnik rozwoju powiatu gnieźnieńskiego w wymiarze ekonomicznym ...	85
Rysunek 29. Obszary strategicznej interwencji w wojewódzkie wielkopolskim	87
Rysunek 30. Gnieźnieński Obszar Funkcjonalny.....	88
Tabela 1. Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	4
Tabela 2. Osuwiska i tereny potencjalnie zagrożone ruchami masowymi na terenie powiatu gnieźnieńskiego	11

Tabela 3. Lista obszarów chronionych powiatu gnieźnieńskiego.....	11
Tabela 4. Udział powierzchni objętej obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w powierzchni ogółem (%)	16
Tabela 5. Stan liczby ludności (2012/2019).....	18
Tabela 6. Ludność wg ekonomicznych grup wieku w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku.....	20
Tabela 7. Migracje w ujęciu średniorocznym (2019/2012).....	21
Tabela 8. Liczba ludności wg pojedynczych grup wieku w powiecie gnieźnieńskim – prognoza do 2030 roku	24
Tabela 9. Organizacje pozarządowe w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim	26
Tabela 10. Działalność bibliotek w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	29
Tabela 11. Aktywność sportowa na obszarze powiatu gnieźnieńskiego w 2012 i 2018 roku.....	30
Tabela 12. Najważniejsze wydarzenia placówek oświatowych powiatu w okresie 2010-2021 w wymiarze instytucjonalnym	34
Tabela 13. Ocena bazy lokalowej i dostępności placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego.....	36
Tabela 14. Główne problemy działalności placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego	38
Tabela 15. Przygotowanie pracowników i instytucji oświaty powiatu gnieźnieńskiego do obsługi osób z niepełnosprawnościami	40
Tabela 16. Kluczowe inwestycje i plany placówek oświatowych powiatu gnieźnieńskiego	41
Tabela 17. Uczniowie szkół podstawowych w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	45
Tabela 18. Najważniejsze wydarzenia placówek pomocy społecznej powiatu w okresie 2010-2021 ..	48
Tabela 19. Ocena bazy lokalowej i dostępności placówek pomocy społecznej powiatu gnieźnieńskiego	48
Tabela 20. Główne problemy działalności placówek pomocy społecznej powiatu gnieźnieńskiego....	48
Tabela 21. Przygotowanie pracowników i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami	49
Tabela 22. Kluczowe inwestycje i plany placówek pomocy społecznej	49
Tabela 23. Zjawisko długotrwałego bezrobocia w powiecie gnieźnieńskim	50
Tabela 24. Budynki mieszkalne ogółem w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	54
Tabela 25. Sytuacja mieszkaniowa w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	55
Tabela 26. Stopień wyposażenia mieszkań w powiecie gnieźnieńskim w instalacje sieciowe w 2019 roku	56
Tabela 27. Przepięstwa stwierdzone przez Policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych na 10 tys. mieszkańców w 2019 roku	57
Tabela 28. Podmioty wg klas wielkości w powiecie gnieźnieńskim w 2020 roku	61
Tabela 29. Podmioty w REGON na 10 tys. mieszkańców w 2012 i 2019 roku	62
Tabela 30. Liczba podmiotów w REGON w sektorze prywatnym wg sekcji PKD.....	65
Tabela 31. Osoby pracujące na 1000 mieszkańców w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku ...	67
Tabela 32. Dochody ogółem i własne na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w 2012 i 2019 roku	72
Tabela 33. Wybrane dochody własne gmin powiatu gnieźnieńskiego w mln zł w 2012 i 2019 r.	72
Tabela 34. Wydatki gmin powiatu gnieźnieńskiego na mieszkańca w zł	73
Tabela 35. Wydatki majątkowe na mieszkańca gmin powiatu gnieźnieńskiego w zł	73
Tabela 36. Dochody własne budżetów powiatu w mln zł	74
Tabela 37. Dochody budżetów powiatu na mieszkańca w zł	75
Tabela 38. Wydatki majątkowe budżetów powiatu ogółem w mln zł	75
Tabela 39. Wydatki budżetów powiatu na mieszkańca w zł	75
Tabela 40. Najważniejsze wydarzenia powiatu w okresie 2010-2021 w wymiarze instytucjonalnym .	79

Tabela 41. Ocena rozwoju bazy lokalowej instytucji powiatu w okresie 2010-2021	79
Tabela 42. Dostępność instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami.....	79
Tabela 43. Ocena udziału kadr w szkoleniach/ kursach/ kształceniu podnoszącym wiedzę, kompetencje i umiejętności w ciągu w ostatnich 5 lat	80
Tabela 44. Przygotowanie pracowników i instytucji do obsługi osób z niepełnosprawnościami	80
Tabela 45. Problemy instytucji powiatu	81
Tabela 46. Plany i potrzeby instytucji powiatu.....	81
Tabela 47. Wskaźniki dla wymiaru społecznego powiatu gnieźnieńskiego	82
Tabela 48. Wskaźniki dla wymiaru infrastrukturalnego powiatu gnieźnieńskiego	83
Tabela 49. Wskaźniki dla wymiaru ekonomicznego powiatu gnieźnieńskiego	85
Tabela 50. Obszary strategicznej interwencji w województwie wielkopolskim obejmujące swoim zasięgiem powiat gnieźnieński	87
Tabela 51. Informacja nt. uczestników badania	90
Tabela 52. Profil osób badanych	91
Tabela 53. Ocena jakości życia	108
Tabela 54. Wyniki badań jakościowych z liderami opinii	123
Tabela 55. Stan wdrażania Wieloletniego Strategicznego Programu Operacyjnego Powiatu Gnieźnieńskiego na lata 2014-2021	131
Tabela 56. Priorytety Komisji Europejskiej.....	135
Tabela 57. Wyzwania polityki rozwoju regionalnego.....	137
Tabela 58. Trendy rozwojowe istotne dla kształtowania polityki rozwoju powiatu gnieźnieńskiego	139
Tabela 59. Analiza SWOT – mocne i słabe strony.....	145
Tabela 60. Analiza SWOT – szanse i zagrożenia	147

Wykres 1. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem (%) w powiecie gnieźnieńskim	15
Wykres 2. Przyrost naturalny na 1000 ludności w kraju, województwie oraz na obszarze powiatu....	22
Wykres 3. Stan ludności powiatu gnieźnieńskiego w 2010, 2019 z prognozą do 2050 roku	23
Wykres 4. Prognoza demograficzna dla powiatu gnieźnieńskiego – stan ludności wg wybranych grup wieku w perspektywie 2050 roku.....	24
Wykres 5. Liczba ludności powiatu gnieźnieńskiego w wieku 16-19 lat – prognoza do 2030 roku	25
Wykres 6. Średnioroczna liczba uczestników imprez od 2013 do 2019 roku w powiecie gnieźnieńskim	28
Wykres 7. Lekarze na 10 tys. ludności w 2013 i 2019 roku	33
Wykres 8. Uczniowie liceów ogólnokształcących (dla młodzieży bez specjalnych) w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 r.	43
Wykres 9. Uczniowie szkół ogólnokształcących razem w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 r. ...	44
Wykres 10. Uczniowie techników (dla młodzieży bez specjalnych) w powiecie gnieźnieńskim w 2012 i 2019 roku	44
Wykres 11. Uczniowie szkół branżowych w powiecie gnieźnieńskim w 2017 i 2019 roku	45
Wykres 12. Gospodarstwa domowe korzystające z pomocy społecznej w powiecie gnieźnieńskim na 10 tys. ludności.....	52
Wykres 13. Główne przyczyny przyznania pomocy społecznej w powiecie gnieźnieńskim w 2014 i 2019 roku	53
Wykres 14. Ścieżki rowerowe ogółem w powiecie gnieźnieńskim	60

Wykres 15. Ścieżki rowerowe na 10 tys. km w kraju, województwie wielkopolskim i powiecie gnieźnieńskim.....	60
Wykres 16. Podmioty wg klasy wielkości w powiecie gnieźnieńskim oraz Gnieźnie w 2020 roku	63
Wykres 17. Zmiany liczby podmiotów w REGON wg klas wielkości w okresie od 2012 do 2020 roku .	63
Wykres 18. Podmioty wg klasy wielkości w relacji do liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym	64
Wykres 19. Odsetek podmiotów wg sekcji PKD w ogóle podmiotów.....	66
Wykres 20. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 roku	68
Wykres 21. Turyści korzystający z noclegów na 1000 ludności w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 r.	71
Wykres 22. Miejsca noclegowe na 1000 ludności w powiecie gnieźnieńskim od 2012 do 2019 r.	71
Wykres 23. Wykształcenie mieszkańców powiatu gnieźnieńskiego	95
Wykres 24. Zadowolenie z sytuacji na rynku pracy.....	96
Wykres 25. Przyczyny brak aktywności na rynku pracy	96
Wykres 26. Długość pozostawania nieaktywnym na rynku pracy	97
Wykres 27. Sposób aktywności na rynku pracy	98
Wykres 28. Przyczyny niezadowolenia z sytuacji na rynku pracy	99
Wykres 29. Oczekiwany poziom wynagrodzeń	100
Wykres 30. Oczekiwana długość bycia aktywnym zawodowo.....	101
Wykres 31. Ocena przygotowania zawodowego po skończeniu edukacji	101
Wykres 32. Akceptacja odległości/czasu dojazdu do pracy	102
Wykres 33. Sposób dojeżdżania do pracy	103
Wykres 34. Plany odnośnie zmiany swojej sytuacji zawodowej – konieczność wyjazdu poza powiat gnieźnieński.	104
Wykres 35. Sytuacja mieszkaniowa badanych	105
Wykres 36. Plany w zakresie sytuacji mieszkaniowej	106
Wykres 37. Ocena dostępności mieszkań	107
Wykres 38. Ocena zaangażowania w sprawy lokalne	109
Wykres 39. Ocena poziomu opieki zdrowotnej.....	109

Załącznik nr 3. Karta sprawozdawcza z realizacji działań

Numer działania		
Nazwa działania		
Kierownik działania		
Zadania w działaniu		
	Plan (zakres rzeczowy)	Wykonanie (zakres rzeczowy – wskazać jedynie różnice)
Zadanie nr 1		
Zadanie nr 2		
Finansowanie		
	Plan	Wykonanie
Zadanie nr 1		
Zadanie nr 2		
Osiągnięte wskaźniki (wg propozycji ze Strategii)		
	Plan	Wykonanie
Zadanie nr 1		
Zadanie nr 2		
Uzasadnienie dla osiągniętego zakresu realizacji		

Załącznik nr 4. Syntetyczna ocena stanu wdrażania założeń Strategii w ujęciu rocznym

Priorytety	Działania	Działania realizowane	Działania nie było realizowane	Uzasadnienie dla osiągniętego zakresu realizacji (zobacz karta z realizacji zadania)
1.1. Innowacyjna edukacja	1.1.1. Poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój i modernizacja przyszkolonej bazy sportowej.			
	1.1.2. Zakup i wyposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne, sprzęt i wyposażenie, w tym IT, poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu.			
	1.1.3. Wzmocnienie potencjału kadrowego szkół ponadpodstawowych powiatu gnieźnieńskiego, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego.			
	1.1.4. Promocja, rozwój oraz doskonalenie szkolnictwa zawodowego oraz szkół powiatu gnieźnieńskiego.			
	1.1.5. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych i podstawowych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia.			
	1.1.6. Prowadzenie kształcenia dla dorosłych w kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy.			
	1.1.7. Moderowanie współpracy szkół z biznesem i uczelniami mającej na celu dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.			
	1.1.8. Unowocześnianie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.			
	1.1.9. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji.			
1.2. Kompleksowa opieka zdrowotna	1.2.1. Centralizacja, modernizacja i rozszerzenie działalności szpitala powiatowego w Gnieźnie.			
	1.2.2. Prowadzenie i wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.			
1.3. Zrównoważona polityka społeczna	1.3.1. Rozwój form aktywizacji mieszkańców powiatu, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.			
	1.3.2. Rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej, ustanowienie kolejnych rodzinnych domów dziecka.			
	1.3.3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, w tym utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej z miejscami noclegowymi.			
	1.3.4. Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych.			
1.4. Czyste środowisko i zasoby dla pokoleń	1.4.1. Prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska, ochrony powietrza i klimatu, OZE, gospodarki leśnej i gospodarki odpadami.			
	1.4.2. Prowadzenie i monitorowanie działań z zakresu ochrony przyrody (w tym bioróżnorodności), gospodarki wodnej i rybactwa śródlądowego.			
1.5. Wysoki poziom bezpieczeństwa	1.5.1. Prowadzenie i wspieranie działań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego.			
	1.5.2. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb oraz podmiotów ratowniczych.			

Priorytety	Działania	Działanie realizowane	Działania nie było realizowane	Uzasadnienie dla osiągniętego zakresu realizacji (zobacz karta z realizacji zadania)
2.1. Wysoka przedsiębiorczość i partnerstwo na rzecz aktywności gospodarczej	2.1.1. Wspieranie i promocja lokalnej przedsiębiorczości i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.			
	2.1.2. Wspieranie aktywności zawodowej oraz rozwoju przedsiębiorczości.			
	2.1.3. Promocja przedsiębiorczości w szkołach powiatowych.			
	2.1.4. Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy pod kątem prognoz i zapotrzebowania na kierunki kształcenia na terenie powiatu gnieźnieńskiego.			
	2.1.5. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy.			
2.2. Rozwój turystyczny oraz kształtowanie oferty czasu wolnego	2.2.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz popularyzacji turystyki.			
	2.2.2. Wspieranie produktów turystycznych i ich dostępności oraz integracji oferty turystycznej powiatu.			
	2.2.3. Prowadzenie działań promocyjnych w wymiarze turystycznym, kulturalnym oraz czasu wolnego.			
	2.2.4. Promocja i wspieranie rozwoju produktów lokalnych i regionalnych.			
	2.2.5. Wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.			
	2.2.6. Organizacja imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe.			
	2.2.7. Stypendia i nagrody sportowe.			
	2.2.8. Wsparcie działalności klubów sportowych.			
	2.2.9. Rozwój turystyki kolejowej w Powiecie Gnieźnieńskim.			
2.3. Powiat zintegrowany przestrzennie	2.3.1. Przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej (poszerzenie dróg, nakładki bitumiczne), budowa ścieżek rowerowych, budowa i przebudowa chodników, budowa rond wraz z infrastrukturą.			
	2.3.2. Poprawa bezpieczeństwa pieszych - budowa sygnalizacji świetlnej, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego.			
3.1. Nowoczesne technologie usług publicznych	3.1.1. Rozwój e-administracji.			
3.2. Rozwinięta baza instytucji powiatowych	3.2.1. Rozwój i modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego w Gnieźnie i jednostek podległych.			
3.3. Profesjonalne kadry Powiatu	3.3.1. Stałe podnoszenie kompetencji oraz wiedzy pracowników instytucji powiatowych.			

Priorytety	Działania	Działanie realizowane	Działania nie było realizowane	Uzasadnienie dla osiągniętego zakresu realizacji (zobacz karta z realizacji zadania)
3.4. Intensyfikacja współpracy krajowej i międzynarodowej	3.4.1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na gruncie krajowym i międzynarodowym.			

Załącznik nr 5. Wzór oceny produktowej realizacji Strategii – pomiar postępu realizacji (do oceny ewaluacyjnej)

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
1.1.1. Poprawa stanu infrastruktury oświatowej oraz rozwój i modernizacja przyszłolnej bazy sportowej.	1. Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych placówek oświatowych.	Szt.	Wydział Inwestycji										
	2. Liczba uczniów, którym w wyniku przeprowadzonych remontów polepszyły się warunki kształcenia.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
	3. Nakłady na rozbudowę i modernizację bazy oświatowej.	Zł	Centrum Usług Wspólnych										
	4. Liczba zmodernizowanych i wyremontowanych obiektów bazy sportowej.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	5. Nakłady na rozbudowę i modernizację bazy sportowej.	Zł	Wydział Edukacji i Sportu										
	6. Liczba i rodzaj zrealizowanych projektów związanych z poprawą dostępności.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.2. Zakup i wyposażenie jednostek oświatowych w pomoce dydaktyczne, sprzęt i wyposażenie, w tym IT, poprawa dostępu do szerokopasmowego Internetu.	1. Liczba nowo powstałych pracowni w tym pracowni komputerowych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba nowo zakupionych pomocy dydaktycznych, sprzętu i oprogramowania.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	3. Nakłady na zakup nowego sprzętu i wyposażenia szkół prowadzonych przez Powiat.	Zł	Centrum Usług Wspólnych										
1.1.3. Wzmocnienie potencjału kadrowego szkół ponadpodstawowych powiatu gnieźnieńskiego, w szczególności w zakresie kształcenia zawodowego.	1. Liczba nauczycieli którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje w wyniku szkoleń/programów.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba pracowników oświaty uczestniczących w projektach, których celem jest podniesienie kompetencji nauczycieli w szczególności w zakresie szkolnictwa zawodowego.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.4. Promocja, rozwój oraz doskonalenie szkolnictwa	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń promujących szkolnictwo zawodowe i szkoły ponadpodstawowe.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										

⁴⁸ Ewaluacja śródkresowa

⁴⁹ Ewaluacja końcowa

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
zawodowego oraz szkół powiatu gnieźnieńskiego.	2. Liczba uczestników wydarzeń promujących szkolnictwo zawodowe i szkoły ponadpodstawowe.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.5. Rozwój form doradztwa zawodowego dla uczniów szkół ponadpodstawowych i podstawowych oraz doradztwa w zakresie wyboru dalszych kierunków kształcenia.	1. Liczba działań z zakresu doradztwa zawodowego i ich uczestników w szkołach prowadzonych przez Powiat.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba objętych działaniem związanym doradztwem zawodowym uczniów przez Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne i CKZiU.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.6. Prowadzenie kształcenia dla dorosłych w kierunkach dostosowanych do potrzeb rynku pracy.	1. Liczba osób korzystających z kształcenia formalnego i pozaformalnego dla dorosłych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba zrealizowanych kursów i szkoleń dla dorosłych.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.7. Moderowanie współpracy szkół z biznesem i uczelniami mającej na celu dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.	1. Liczba wykonanych badań rynku pracy w ciągu roku.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu, Powiatowy Urząd Pracy										
	2. Liczba firm współpracujących ze szkołami.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	3. Liczba osób korzystających z form współpracy z pracodawcami (praktyki zawodowe, staże).	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu, Powiatowy Urząd Pracy										
	4. Liczba spotkań z pracodawcami i przedstawicielami biznesu.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.8. Unowocześnianie kierunków kształcenia w szkołach ponadpodstawowych.	1. Liczba i rodzaj nowych kierunków kształcenia.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba uczniów podejmujących naukę w nowych zawodach.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.1.9. Gnieźnieński Program Wspierania Edukacji.	1. Liczba przedsięwzięć, programów realizowanych w ramach działania.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	2. Liczba szkół, w których realizowane było działanie.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
	3. Liczba uczniów objętych działaniem.	Osoba	Wydział Edukacji i Sportu										
1.2.1. Centralizacja, modernizacja i rozszerzenie działalności szpitala powiatowego w Gnieźnie.	1. Scentralizowany obiekt szpitala.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski										
	2. Utworzony oddział neurologiczny.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski										

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
	3. Utworzony oddział udarowy.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski										
	4. Uruchomiony program lekowy.	Zakończone działanie	Szpital Pomnik Chrztu Polski										
1.2.2. Prowadzenie i wspieranie działań z zakresu profilaktyki zdrowotnej.	1. Liczba zrealizowanych programów profilaktyki zdrowotnej.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych										
1.3.1. Rozwój form aktywizacji mieszkańców powiatu, w tym osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1. Liczba nowych form aktywizacji mieszkańców GPS.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych										
1.3.2. Rozwój i promocja rodzinnej pieczy zastępczej, ustanowienie kolejnych rodzinnych domów dziecka.	1. Liczba kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej.	Osoba	PCPR										
	2. Liczba ustanowionych rodzinnych domów dziecka oraz rodzin zastępczych.	Szt.	PCPR										
	3. Liczba zrealizowanych kampanii promujących rodzicielstwo zastępcze.	Szt.	PCPR										
1.3.3. Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie, w tym utworzenie ośrodka interwencji kryzysowej z miejscami noclegowymi.	1. Liczba osób objętych wsparciem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Osoba	PCPR										
	2. Utworzony ośrodek interwencji kryzysowej w miejscami noclegowymi.	Zakończone działanie	PCPR										
1.3.4. Wsparcie działalności lokalnych organizacji pozarządowych.	1. Liczba organizacji społecznych korzystających z Centrum Aktywności Społecznej Largo.	Szt.	Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych										
1.4.1. Prowadzenie działań z zakresu ochrony środowiska, ochrony powietrza i klimatu, OZE, gospodarki leśnej i gospodarki odpadami.	1. Liczba obiektów wspartych w zakresie ochrony środowiska wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										
	2. Liczba zrealizowanych kampanii, akcji, przedsięwzięć wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										
	3. Waga usuniętych odpadów azbestowych.	Tona	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
1.4.2. Prowadzenie i monitorowanie działań z zakresu ochrony przyrody (w tym bioróżnorodności), gospodarki wodnej i rybactwa śródlądowego.	1. Liczba realizowanych przedsięwzięć z wraz z podaniem efektu rzeczowego i ekologicznego.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										
	2. Ilość przekonserwowanych rowów.	km	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										
1.5.1. Prowadzenie i wspieranie działań w zakresie zapewniania bezpieczeństwa publicznego.	1. Liczba działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa publicznego na terenie powiatu.	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego										
1.5.2. Wsparcie zakupu i wymiana sprzętu oraz wsparcie działalności powiatowych służb oraz podmiotów ratowniczych.	1. Liczba wspartych służb oraz podmiotów ratowniczych.	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego										
	2. Liczba zakupionego i wymienionego sprzętu ratowniczego.	Szt.	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego										
	3. Wartość zrealizowanych zakupów i wymiany sprzętu.	zł	Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego										
2.1.1. Wsparcie i promocja lokalnej przedsiębiorczości i podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	1. Zrealizowany konkurs Orzeł Powiatu Gnieźnieńskiego dla Przedsiębiorczości.	Zrealizowane działanie w danych roku	Wydział Promocji i Turystyki										
	2. Liczba kampanii / akcji promocji gospodarczej powiatu.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki										
2.1.2. Wsparcie aktywności zawodowej oraz rozwoju przedsiębiorczości.	1. Liczba osób wspartych w zakresie aktywności zawodowej / rozwoju działalności gospodarczej.	Osoba	PUP										
2.1.3. Promocja przedsiębiorczości w szkołach powiatowych.	1. Liczba szkół, w których realizowane są działania promujące przedsiębiorczość.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
2.1.4. Prowadzenie monitoringu lokalnego rynku pracy pod kątem prognoz i zapotrzebowania na kierunki kształcenia na terenie powiatu gnieźnieńskiego.	1. Opracowany raport z monitoringu lokalnego rynku pracy.	Raport	PUP										

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
2.1.5. Gnieźnieńskie Targi Pracy i Giełdy Pracy.	1. Zrealizowane Targi Pracy i Giełdy Pracy.	Zrealizowane działanie w danych roku	PUP										
2.2.1. Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz popularyzacji turystyki.	1. Liczba organizacji i instytucji współpracujących z Powiatem na rzecz popularyzacji turystyki.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki										
2.2.2. Wspieranie produktów turystycznych i ich dostępności oraz integracji oferty turystycznej powiatu.	1. Liczba wspartych produktów turystycznych.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki										
2.2.3. Prowadzenie działań promocyjnych w wymiarze turystycznym, kulturalnym oraz czasu wolnego.	1. Liczba kampanii / akcji promujących powiat w wymiarze turystycznym.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki										
2.2.4. Promocja i wspieranie rozwoju produktów lokalnych i regionalnych.	1. Liczba kampanii / akcji promujących rozwój produktów ekologicznych, lokalnych, regionalnych.	Szt.	Wydział Środowiska, Leśnictwa i Rolnictwa										
2.2.5. Wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.	1. Wartość środków przeznaczonych na wsparcie realizacji zadań z zakresu kultury i dziedzictwa kulturowego.	Zł	Centrum Kultury "Scena to dziwna"										
	2. Liczba podmiotów, które uzyskały wsparcie realizacji zadań w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa narodowego.	Zł	Centrum Kultury "Scena to dziwna"										
2.2.6. Organizacja imprez sportowych propagujących wybrane dyscypliny sportowe.	1. Liczba zorganizowanych imprez.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
2.2.7. Stypendia i nagrody sportowe.	1. Liczba przyznanych stypendiów i nagród.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
2.2.8. Wsparcie działalności klubów sportowych.	2. Liczba wspartych klubów sportowych.	Szt.	Wydział Edukacji i Sportu										
2.2.9. Rozwój turystyki kolejowej w Powiecie Gnieźnieńskim.	1. Wartość wspartych przez Powiat inicjatyw w zakresie rozwoju turystyki kolejowej.	Zł	Wydział Komunikacji, Transportu i Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego										
2.3.1. Przebudowa istniejącej infrastruktury drogowej (poszerzenie dróg, nakładki bitumiczne), budowa ścieżek rowerowych, budowa i	1. Długość zrealizowanych inwestycji drogowych.	Km	Powiatowy Zarząd Dróg										
	2. Wartość zrealizowanych inwestycji drogowych.	Zł	Powiatowy Zarząd Dróg										

Działania	Wskaźnik produktu	Jednostka miary	Źródło danych	2021	2022	2023	2024	2025 ⁴⁸	2026	2027	2028	2029	2030 ⁴⁹
przebudowa chodników, budowa rond wraz z infrastrukturą.													
2.3.2. Poprawa bezpieczeństwa pieszych - budowa sygnalizacji świetlnej, doświetlenie przejść dla pieszych, budowa azyli drogowych i innych urządzeń poprawiających bezpieczeństwo ruchu pieszych i ruchu kołowego.	1. Liczba i wartość zrealizowanych inwestycji z zakresu poprawy bezpieczeństwa pieszych.	Szt.	Powiatowy Zarząd Dróg										
	2. Wartość zrealizowanych inwestycji z zakresu poprawy bezpieczeństwa pieszych.	Zł	Powiatowy Zarząd Dróg										
3.1.1.1. Rozwój e-administracji.	1. Liczba wdrożonych e-usług w Starostwie Powiatowych.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
	2. Liczba wdrożonych e-usług w jednostkach organizacyjnych Powiatu.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
3.2.1 Rozwój i modernizacja bazy lokalowej Starostwa Powiatowego i jednostek podległych.	1. Liczba zmodernizowanych obiektów należących do Powiatu.	Szt.	Wydział organizacyjno-administracyjny										
	2. Liczba obiektów Powiatu z poprawionym dostępem dla osób niepełnosprawnych.	Szt.	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
3.3.1. Stałe podnoszenie kompetencji oraz wiedzy pracowników instytucji powiatowych.	1. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i podnoszeniu kompetencji.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
	2. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i podnoszeniu kompetencji w zakresie porozumiewania się językiem migowym.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
	3. Liczba osób wspartych w zakresie umiejętności językowych.	Osoba	Wydział Organizacyjno-Administracyjny										
3.4.1. Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi podmiotami na gruncie krajowym i międzynarodowym.	1. Liczba zrealizowanych działań / liczba partnerów współpracujących.	Szt.	Wydział Promocji i Turystyki										

Załącznik nr 6. Wzór sprawozdania rocznego z realizacji Strategii

1. Streszczenie sprawozdania.

2. Cel i zakres sprawozdania.

3. Treść sprawozdania rocznego.

3.1. Zakres podjętej przez Powiat interwencji.

- Cele i priorytety – stopień realizacji założeń wg oceny zakresu realizacji (działań) i ich wdrażania, wraz z uzasadnieniem.
- Kierunki działań i projekty realizacyjne wraz z syntetyczną oceną produktów oraz uzasadnieniem braku realizacji wybranych działań.

3.2. Problemy i wyzwania dla realizacji Strategii w kolejnym roku.

- Ocena skuteczności realizowanych i planowanych działań wraz z propozycją modyfikacji i usprawnienia ich realizacji.
- Ocena skuteczności systemu monitoringu.

Załącznik nr 7. Wzór raportu z ewaluacji Strategii

1. Streszczenie raportu.

2. Cele i zakres badania.

3. Wyniki badania ewaluacyjnego.

3.1. Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie powiatu gnieźnieńskiego – wg wskaźników rezultatu.

- Czy powiat rozwijał się w sposób zrównoważony?
- Czy w powiecie widoczny był wzrost aktywności gospodarczej i przedsiębiorczości?
- Jak kształtowała się dostępność kadr na rynku pracy?
- Czy w powiecie widoczny był rozwój turystyki?
- W jaki sposób rozwijała się oferta czasu wolnego?
- Czy w lokalnym obiegu gospodarczym wzrosło znaczenie produktów lokalnych, regionalnych i ekologicznych?
- Czy podtrzymany został wzrost dochodów własnych samorządów?
- Jakim był stan środowiska w powiecie gnieźnieńskim?
- Czy zostały zachowane walory przestrzenne i środowiskowe?
- Czy w powiecie rozwinęła się oferta mieszkaniowa, w tym dla młodych?
- W jakim zakresie, skali realizowano działania na rzecz zwiększenia retencyjności?
- W jakim zakresie, skali rozwinęły się odnawialne źródła energii?
- W jakim zakresie, skali zmniejszyła się emisja CO₂ w obiektach publicznych?
- Czy nastąpił wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców?
- W jakim zakresie podniesiona została jakość kształcenia zawodowego i wyższego?
- W jakim zakresie zwiększyła się dostępność do opieki zdrowotnej?
- Jak należy ocenić powiatowy system pomocy społecznej?
- Czy widoczny był rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej oraz ich integracja?
- W jakim zakresie podniesiono efektywność zarządzania Powiatem.
- W jakim zakresie nastąpiła poprawa dostępności i jakości usług publicznych realizowanych przez Powiat?

3.2. Zakres podjętej przez Powiat interwencji w ujęciu wieloletnim (dane dla okresu 2021-2025 w przypadku ewaluacji śródkresowej oraz dla okresu 2021-2030 dla ewaluacji końcowej).

- Cele i priorytety – stopień realizacji założeń wg oceny zakresu realizacji (działań) i ich wdrażania, wraz z uzasadnieniem.
- Kierunki działań i projekty realizacyjne wraz z syntetyczną oceną produktów oraz uzasadnieniem braku realizacji wybranych działań.

3.3. Problemy i wyzwania dla realizacji Strategii w kolejnym okresie.

- Ocena skuteczności realizowanych i planowanych działań wraz z propozycją modyfikacji i usprawnienia ich realizacji.
- Ocena skuteczności systemu monitoringu.